

R E I Z E N

D O O R D E

S T A A T E N

V A N

NOORD-AMERIKA.

R E I Z E N
D O O R D E
S T A A T E N
V A N
NOORD-AMERIKA,
E N D E
P R O V I N T I Ë N
V A N
OPPER- EN NEDER-CANADA;
IN DE JAAREN 1795, 1796 EN 1797.
ONDERNOMEN DOOR
ISA Ä C W E L D, JUNIOR.
NAAR DEN DERDEN DRUK.
UIT HET ENGELSCH VERTAALD
D O O R
S. V A N H O E K,
Predikant te *Aalborg* en *Heesbeen*.
MET PLAATEN EN KAARTEN.
I N D R I E D E E L E N.

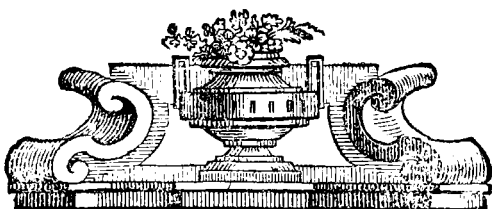

E E R S T E D E E L.

I N D E N H A A G E, B I J
J. C. L E E U W E S T I J N,
M D C C C I.

V O O R R E D E

V A N D E N

S C H R I J V E R.

In een tijdstip, dat het oorlog deszelfs ontzettende verwoestingen en slagen aan de schoonste en vrugtbaarste deelen van *Europa* deed gevoelen, dat de *Anarchie* zich, met de schrikbaarendste gevolgen, spoedig van Volk tot Volk scheen te zullen uitbreiden, en dat de dikke onweerswolken, die zich boven mijn Va-

derland (*) in het bijzonder zamendron-
gen, het onmogelijk maakten, te bepa-
len, hoe ras misfchien deze of gene van
deszelfs Inwoonërs zich kon genoodzaakt
zien, zijne toevlugt en veiligheid te zoe-
ken in een vreemd Land, vond ik mij
aangespoord, om de *Atlantifche* zee
overtesteeken, ten einde, met mijne
eigene oogen, het waare of valsche der
meenigvuldige verhaalen, aangaande den
bloeiënden en gelukkigen toestand der
Verëenigde Staaten van *Amerika*, te on-
derzoeken, en mij te verzekeren, of
een of ander gedeelte van dezelve, in
geval eener aanstaande landsverhuizinge,
eene verkiezelijke en aangenaame verblijf-
plaats zou kunnen opleveren. In *Ame-
rika* aangeland, doorreisde ik, bijna ge-
heel, de Staaten van *Pensylvaniën*, *De-
laware*, *Marijland*, *Virginiën*, *New-Jer-
sey*,

(*) *Ierland*.

sey, en *New-York*: vervolgens ging ik naar de beide *Canada's*, begeerig zijnde, om, ook van den staat dezer Provinciën, gelijke kennis te neemen, en mij, door mijne eigene waarneemingen, te verzekeren, in hoe verre de tegenwoordige toestand van de Ingezetenen der *Britsche* Bezittingen in *Amerika* beter of erger is, dan die van het Volk in de Staaten, die thands het *Engelsche* juk hebben afgeschud, maar die, te vooren, met dezelve Leden waren van hetzelfde uitgestrekte Rijk.

Geduurende mijne reis, had ik geheel geen voorneemen, om het verhaal daarvan, door den druk, aan het Algemeen bekend te maaken; maar, bij mijne terugkoomst, bevindende, dat het grootste deel mijner ontmoetingen en waarneemingen mijnen Vrienden geheel vreemd en nieuw was, en mij geneigd vindende,

de, om te gelooven, dat het dit niet minder, en te gelijk niet geheel onāāngenaam voor het Publiek zijn zoude, besloot ik eindelijk, het zelve ter perse te geeven, in die nederige hoop, dat, zo hetzelve al niet aan alle Leezers voldoen, noch voor allen onderhouden- de genoeg zijn mogt, het dit egter voor zommigen, en, te gelijk, voor hun, die, in het vervolg, deze reis onderneemen willen, van eenig nut zijn zou.

Schijnt het mogelijk den eenen of anderen, dat ik te scherp over de *Amerikaanen* en de *Amerikaansché* zeden spreek, en oordeel, dan verzoek ik ernstig, dat men dit geenszins aan een te haastig vooroordeel, of eene blinde partijdigheid voor alles, dat in *Europa* gevonden wordt, toeschrijve! Ik stak de *Atlantische* zee over, ten sterkste voor-
in-

ingenomen ten voordeele van het Land en Volk, dat ik wilde bezoeken; en, keerde ik met geheel andere en strijdige gevoelens terug, de oorzaak daarvan was niets anders, dan eene bedaarde en onbevooroordeelde nauwkeurige waarneming van 't gene het geval, op de plaats, en in het Land zelve, aan mijne aandacht opleverde.

Een gevoelvol Bewonderaar van de schoonheden der Natuure zijnde, kon het niet missen, of het voortreffelijke dier Landstreeken, door welken ik passeerde, moest mijne aandacht trekken, en mijne oplettendheid gaande maaken. In het werk zelve vindt men eenige gezigten van 't gene mij, voor den Lezer, het merkwaardigst schein, en die ik, op de plaats zelve, geteekend heb, uitgezonderd egter dat van *Mount Vernon*, het verblijf van den Generaal WASHINGTON.

HINGTON, dat ik aan eenen bekwaamen Vriend, dien ik in *Amerika* ontmoette, schuldig ben, en dat van *Bethlehem*. Ik heb nog verscheidene andere gezigten onder mij berustende; maar ik oordeelde het raadzaamer, eenige weinigen, die wel uitgevoerd zijn, in dit werk te voegen, dan wel eene groote meenigte, die, of, door eene mindere uitvoering in het graveeren, niet aan het oog des Publieks voldoen, of den prijs van het werk voor zommigen, die het nu kunnen leezen, te zeer verhoogd hebben zouden. Over de gelijkheid dezer teekeningen met het Origineele, kunnen alleen die genen oordeelen, die het laatste met hunne eigene oogen gezien hebben. Ten' aanziene van den Waterval van *Niagara* moet men egter aanmerken, dat, in Gezigten, die op zulk eene kleene schaal geteekend zijn, niemand eene volkoomen duidelijke schets van

van

van deszelfs verbaazende en treffende grootheid verwagten kan. De drie onderscheidene platen (*), die men daarvan in dit werk vindt, heb ik in hetzelfde doen plaatzen, alleen in die hoop, dat dezelve eenigzins zullen bijdraagen, om den Leezer een algemeen denkbeeld te geeven van de gesteldheid en het gezigt van dezen ontzettenden waterval.

Eindelijk eer de Leezer voorgaa, de volgende bladzijden te leezen, bid ik hem nog, in het oog te houden, dat dezelve het werk zijn van eenen zeer jeugdigen Schrijver, ongewoon veel optestellen, vooräl voor de pers en voor het Algemeen. Dit is de eerste maal, dat ik iets van mijnen arbeid onder het oog des Publieks breng, en dus verzoek ik nederig, dat deze mijne

(*) Deze komen in het tweede Deel.

XIV   V O O R R E D E.

ne eerste pooging met eene edelmoe-
dige toegeevendheid ontfangen, en niet
te streng, over derzelver talrijke on-
volkoomenheden, beoordeeld, of gegispt
worde!

Dublin den 20 December 1798.

IN-

I N H O U D

V A N H E T

E E R S T E D E E L.

E E R S T E B R I E F.

Aankoomst van den Schrijver op de kust van Amerika. — Boomen, het eerst zichtbaar voorwerp. — Beschrijving van de Baai en de Rivier de Delaware. — De Pasfagiers, naar Philadelphiä moетende, mogen niet aan land koomen, zoo lang zij niet, door de Officieren van gezondheid, onderzocht zijn. — Aankoomst van den Schrijver te Philadelphiä. — Ongunstig voorkoomen der Stad van de waterzijde. — Plan van deze Stad. —

Kaai-

Kaaiën. — Openlijke en bijzondere Gebouwen. — Berigt en aanmerkingen omtrent het Hospitaal en de Gevangenis. . . . . bladz. 1.

T W E E D E B R I E F.

Volkrijkheid van Philadelphiä. — Berigt wegens de Inwoonërs, derzelver character en zeden. — Bijzondere uitspanningen. — De Amerikanen verliezen hunne tanden vroegtijdig. — Toneelvermaaken eerst onlangs toegelaaten. — Kwaakers. — Openlijke gehoorgeevingen van den President. — Plaatzen van openbaare Godsdienst-oeffening. — Rijdtuigen te Philadelphiä in gebruik. — Herbergen, hoe-danig in Amerika ingerigt. — Moeilijkheid, om Dienstboden te bekoomen. — Character der laagere Clasfis des Volks in Amerika. . . . . bladz. 27.

D E R D E B R I E F.

Reis naar Baltimore. — Beschrijving van het Land rondom Philadelphiä. —

Vlot-

Flottende bruggen over de Schuylkill, hoedanig zamengesteld. — Molens in Brandy-wine-Kreek. — Verbetering in het bouwen der Koornmolens in Amerika. — Beschrijving van de Stad Welington. — Houtene Huizen (Log Houses). — Slegte gesteldheid der wegen. — Schoone gezigten; hoedanig bij de Amerikaanen beschouwd. — Herbergen. — De Susquehannah Rivier. — De Stad Baltimore. — Ontwerp van deze Stad. — Haven. — Openlijke en bijzondere Gebouwen. — Inwoonërs. — Het land tusfchen Baltimore en Washington. — Affchuwelijke wegen. . . . . bladz. 42.

VIERDE BRIEF.

Stichting van de Stad Washington. — Door sommige Staaten niet zeer gereedlijk toegestaan. — De keuze van de plaats aan den Generaal WASHINGTON gelaaten. — Omftandigheden, welken, bij de verkiezing van deze plaats, in overweeging moesten genomen worden. — De plaats, waar dezelve ge-

**

bouwd

bouwd is, ligt in het midden van alle de Staaten. — Zij is daarteboven buitengemeen gunstig gelegen voor den Koophandel. — Aart van den Koophandel in dit Land. — Beknopte beschouwing van de voornaamste handelssteden in den Verëenigden Staat. — Derzelver welvaart hangt af van den Koophandel. — Beschrijving van de Rivier Patowmac. — Derzelver betrekking en gemeenschap met de andere Rivieren. — Verbaazende uitgestrektheid der gemeenschap van de Stad Washington met alle andere plaatsen te water. — Plaatzten, welken meest geschikt schijnen, om onmiddellijk den handel op Washington te drijven. — Gelegenheid van Washington. — Plan van deze Stad. — Openlijke Gebouwen, zommigen reeds voltooid, anderen pas begonnen. — Presidents Huis. — Het Hotel. — Steenen en andere bouwstoffen, in den omtrek, voorhanden. — Bijzondere huizen, en tegenwoordige Inwoonërs der Stad. — Onderscheidene gisfingen omtrent de toekomstige grootte der Stad Washing-

ton.

I N H O U D.

xix

*ton. — Beletselen tegens derzelver
aanwas in den weg geworpen. — Wat
hier van de oorzaak is.*   bladz. 67.

V I J F D E B R I E F.

*Beschrijving van Alexandrië. — Mount
Vernon, de verblijfplaats van den Ge-
neraal WASHINGTON. — Moeilijkheid
om den weg derwaards door de bos-
schen te vinden. — Beschrijving van
Mount Vernon, en desselfs gezigten. —
Beschrijving van het huis, en de Lan-
derijën van den Generaal. — Sla-
ven te Mount Vernon. — Gedagten
daar over. — Bijzonder perzoon te
Mount Vernon, om de Vreemdlingen
optewagten. — Terugreize naar
Washington. . . . .*   blad. 123.

Z E S D E B R I E F.

*Aankoomst te Philadelphië. — Aan-
merkingen over de lugtsgesteldheid der
Middenstaaten. — Publieke Rijdtui-
gen, door de slegheld van den weg
tusschen Baltimore en Philadelphië,*

* * 2

ver-

verhinderd, de reis te vervoorderen. — De Schrijver verlaat Baltimore gedurende de vorst. — Ontmoet eenige Amerikaansche Reizigers op weg. — Derzelver zorgvuldige toebereiding bij het vertrekken uit de herberg. — Aankoomst aan de oevers van de Susquehannah. — Pasfagie over deze rivier bij vorst. — Gevaarlijke toestand der Reizigers. — Amerikaansche Reizigers in de Herberg aan de overzijde van de rivier. — Derzelver luidrugtige twisten. . bladz. 132.

Z E V E N D E B R I E F.

Philadelphiä is veel aangenaamer in den winter dan in eenig ander jaargetijde. — Viering van den geboortedag des Generaals WASHINGTON in deze Stad. — Berigten aangaande den perzoon, en het character van dezen man. — Onvergenoegdheid der Amerikanen over zijn gedrag als President. — De geest van onvergenoegdheid is zeer gemeen bij dit Volk. bl. 142.

A G T S T E B R I E F.

Buitengewoone zagtheid van den winter van 1795-96. — Vertrek naar Lancaster. — Tolweg tuschen deze plaats en Philadelphiä. — Hoofdzakelijke beschouwing van den Staat van Pensylvaniën. — Beschrijving van de Landhoeven tuschen Lancaster en Philadelphiä. — Armoedig leven der Landlieden, veel ellendiger, dan dat der Engelschen. — Slegte Herbergen op dezen weg. — Rijdtuigen en Voerlieden. — Gewoonten van de laatsten. — Beschrijving van de Stad Lancaster, onlangs bepaald tot den zetel van het Bestuur van dezen Staat. — Manufactuuren, welken daar gevonden worden. — Getrokkenne Geweeren. — Groote handigheid der Amerikanen bij het gebruiken van dezelve. — Anecdote van twee Virginische Soldaaten, behoorende tot een Regiment dus gewapend. . . . . bladz. 150.

N E G E N D E B R I E F.

Groot aantal Duitschers in den omtrek van York en Lancaster. — Wijze, op welke dezelve worden overgebracht. — Handel in blanke Slaaven. — Wreedheid, die er meenigmaal plaats heeft, bij het aanbrengen van dezelve. — Character der Duitſche Ingezeten en zeer verſchillende van dat der Amerikaanen. — Paſſage van de Susquehannah tuſſchen York en Lancaster. — Schoone gezigten langs de rivier. — Beſchrijving van York. — Gerechtshoven aldaar. — Stelzel van Rechtspleeging te Penſylvaniën. . . . . bladz. 164.

T I E N D E B R I E F.

Beſchrijving van het land omſtreeks York. — De aart van den grond aan beide zijden van de Blauwe Bergen. — Frederic-Town. — Verandering, welke men bij de Ingezeten en het land vindt, wanneer men nader aan zee koomt. — Meenigte

van

*van Slaaven. — Voornaame Tobaks-
techt. — Nieuwsgierigheid van het
Volk in de Herbergen. — Aanmer-
kingen daarover. — Beschrijving
van de groote watervallen op de Rivier
de Patowmac. — George-Town. —
Het land tusfchen deze plaats en Hoe's
Ferrij. — Vergiftige wijnslokken. —
Port Tobacco. — Armoedig voorkoo-
men van het land in den omtrek van
Hoe's Ferrij. — Zorgloosheid omtrent
de Slaaven. — Gevaarlijke pasfage
over de Patowmac. — Oesters in
versch water. — Aanlanding op eene
verlaatene plaats aan de kust van Vir-
giniën. — Groote herbergzaamheid
der Virginiërs. . . . . bladz. 180.*

E L F D E B R I E F.

*Beschrijving van de Noordlijke landēngte
(Northern Neck) van Virginiën. —
Allerēerst bevolkt door de Engelfchen. —
Overgebleevene huizen, door dezelve
gebouwd. — Onderscheid van staat
onder de Ingezetenen. — Land be-
bouwd door Negers. — Toefland der*

Slaaven. — Derzelver lot erger in de beide Carolina's. — Land uitgeput door het kweeken van tobak. — Wijze, hoe men de tobak voortteelt, en toebereidt. — Huizen in Virginiën. — Die van hout worden het meest geaccht. — Mindere Clasfis van Volk in Virginiën. — Derzelver ongezonder voorkoomen. . . . . bladz. 199.

T W A A L F D E B R I E F.

De Stad Tappahannock. — De Rivier Rappahannock. — Haaiën in dezelve. — Het land in den ontrck van Urbanna — Brand zeer gewoon in de boschen. — Wijze, op welke men deszelvs vernielende voordgangen sluit. — Manier, om den terpeniijn uit de boomen te trekken. — Gloucester. — York-Town. — Overblijfselen van de Vestingwerken, aldaar aangelegd, geduurende het Amerikaansche Oorlog. — Huizen door de bomben vernield nog aanwezig. — Holen op den oever van de rivier. — Williamsburgh. — Standbeeld van Lord BOTTETOURT. —

Col-

Collegie van WILLIÄM en MARIJ. —
Toestand van de Studenten. . . bladz. 216.

D E R T I E N D E B R I E F.

*Hampton. — Veer te Norfolk. — Ge-
 vaar in het pasfeeren der talrijke Vee-
 ren in Virginiën. — Norfolk. —*
Wetten van Virginiën, schadelijk voor
het belang van den Koophandel. —
Straaten te Norfolk eng en vuil. —
Geele Koorts aldaar. — Aanmerkin-
gen over deze ziekte. — Verschrik-
kelijke partijzugt onder de Ingezete-
nen — Gering getal van Kerken in
Virginiën. — Verscheidenen zijn ge-
heel vervallen. — Bijzondere begraaf-
plaatsen. . . . . bladz. 231.

V E E R T I E N D E B R I E F.

Beschrijving van het moeras Dismal
Swamp. — Wilde menschen, welken
men aldaar vindt. — Beeren, Wol-
ven, enz. — Het land tusfchen dit
moeras, en Richmond. — Wijze, op

welke men Pik en Teer maakt. — Schraale grond. — Ellendige Herbergen. — Brood van Indiäansch koorn. — Moeilijkheid, om voeder voor de paarden te bekoomen. — Petersburg. — Harddraaverijen aldaar. — Beschrijving der Virginiſche Paarden. — Manier van Paardrijden in Amerika. — Beschrijving van Richmond, de Hoofdstad van Virginiën. — Zonderlinge bruggen over de rivier de James. — Staatshuis. — Watervallen op de rivier de James. — Het dobbelen zeer gemeen in Richmond. — Twistzugt onder de mindere Cläſſis van Volk. — Deszelfs wijze van vegten. — Gouging. . bladz. 245.

V I J F T I E N D E B R I E F.

Beschrijving van Virginiën tusſchen Richmond en de Bergen. — Geur van de bloemen en heestergewasfen in de bosſchen. — Gezang van het gevogelte. — Vogels van Virginiën. — Spotvogel. — Blauwe Vogel. — Roo-de Vogel, enz. — Bijzonder geluid.

der

der Kikvorschen. — Columbiä. — Magazijnen aldaar. — Fuurige vliegen in de boschen. — Groene Bronnen. — Ellendig onthaal aldaar. — Moeilijkheid, om den weg te vinden door de boschen. — Slangen. — Ratelslang. — Koperslang. — Zwarte slang. — Zuid-westlijke, of groene Bergen. — Grond van dezelyen. — Schaden door de stroomen van de bergen afkoomende veroorzaakt. — Gezondheid van het klimaat. — Grootte schoonheid van het Landvolk. — Renteniers hier van hunne bezitting leevende. — Monticello, de verblijfplaats van den Heere JEFFERSON. — Wijnstokken. — Aanmerkingen over de culture der druiven, en het maaken van wijn. . . . . bladz. 266.

Z E S T I E N D E B R I E F.

Land tusfchen de Zuid-westlijke en Blauwe Bergen. — Kooper- en Izermijnen. — Lijnchburgh. — New-London. — Arsenaal aldaar. — Beschrij-

schrijving van den weg over de Blauwe Bergen. — De Piek van de Otter, de grootste hoogte van deze Bergen. — Verönderfelde hoogte, die zeer overdreeven is. — Aantal Duitfche Kolonisten aan gene zijde der Blauwe Bergen. — Zonderling contrast tufchen het land en de Ingezetenen aan de eene en de andere zijde dezer Bergen. — De Klander. — De Hessifche Vlieg. — Het Graafschap Bottetourt. — Grond van hetzelfde. — Gezondheid van het lugtgeftel. — Medicinaale Bronnen, zeer veel bezogt. bladz. 283.

ZEVENTIENDE BRIEF.

Befchrijving van de beroemde Rotsbrug, en eene onmeetlijke fpelonk. — Befchrijving van de Vallei van Shenandoah. — Derzelver Inwoonërs meestal Duitfchers. — Grond en Lugtgefteldheid. — Aanmerkingen over de Landsdouw in Amerika. — Wijze om de boomen te vellen. — Gemeene

weg

weg te Kentuckij agter de Blauwe Bergen, welke meest gebruikt wordt. — Onbeschoftheid, en nieuwsgierigheid van het Volk. — Lexington. — Staunton. — Militaire eertitels zeer gewoon in Amerika. — Oorzaak daarvan. — Winchester. . . . . bladz. 303.

A G T T I E N D E B R I E F.

Beschrijving van den loop der Rivieren de Patowmac en de Shenandoah door eene opening in de Blauwe Bergen. — Aanmerkingen op het verhaal van den Heere JEFFERSON, omtrent dit onderwerp. — Hoofdzakelijk berigt omtrent Marijland. — Aankoomst te Philadelphiä. — Aanmerkingen op de lugtsgesteldheid in den Verëenigden Staat. — Gesteldheid der Stad Philadelphiä gedurende de hitte van den zomer. — Moeilijkheid, om boter, melk, vleesch, visch enz. goed te houden. — Algemeen gebruik van Ts. — Winden. — Invloed van de-

zel-

zelveu op den staat van het weder in
Amerika. . . . . . bladz. 328.

NEGENTIENDE BRIEF.

Onaangenaamheid van, zonder gezelschap, in Amerika te reizen. —
Ontmoeting van twee Engelschen. —
Vertrek met dezelveu naar Canada. —
Beschrijving van het land tuschen Philadelphia en New-York. — Bristol. —
Trenton. — Princeton. — Hooge School aldaar. — Beschrijving van
dezelve. — Brunswick. — Water-
vallen van de Posaik. — Kopermijn. —
Zonderlinge ontdekking van dezelve. —
New-York. — Beschrijving van deze
Stad. — Character en zeden van
derzelver Inwoonërs. — Spoedig ver-
trek van den Schrijver van daar, uit
hoofde van de koortzen. — Vaart op
de Noord-Rivier van New-York naar
Albanij. — Groote schoonheid van de
Noord-Rivier. — West-Punt. —
Highlands. — Rukwinden, welken
men, bij het pasfeeren van dezelveu,
 .ge-

gewoonlijk gevoelt. — *Albanij.* — *Beschrijving van de Stad en derzelver Inwoonërs.* — *Viering van den 4den Julij.* — *Jaarlijksch Feest van de onafhangelijkheid van Amerika.* . . . . . bladz. 350.

T W I N T I G S T E B R I E F.

Vertrek van Albanij. — *Moeilijkheid om een rijdtuig te huuren.* — *Aankoomst te Cohoz* — *Beschrijving van den fraaiën waterval van de rivier de Mohawk aldaar.* — *Stil water.* — *Saratoga.* — *Weinige werken, die aldaar zijn overgebleeven.* — *Mineraale Bronnen bij Saratoga.* — *Fort Edward.* — *M. CREA aldaar vermoord.* — *Fort Anne.* — *Slegte weg derwaards.* — *Aanmerkingen over de Amerikaansche Boschen.* — *Slegte paarden.* — *Moeilijkheid, om verder te koomen.* — *Aankoomst te Skenesborough.* — *Schriklijk plaagen der Musquitoes.* — *Bijzondere beschrijving van dit Insect.*

sect. — Groot gevaar, dat derzel-
ver steeken zoms veröorzaakt. — Best
hulpmiddel. . . . . bladz. 374.

BERIGT VOOR DEN BINDER.

POSTWAGENS in <i>Amerika</i> , tegen over	bladz. 35.
Platte grond van de STAD WASHINGTON. —	110.
Gezigt van MOUNT VERNON, de verblijf-	
plaats van den Generaal WASHINGTON. —	124.
Gezigt van de natuurlijke ROTSBRUG in	
<i>Virginiën.</i>	— 304.
Gezigt op de HUDSONS-RIVIER. . . .	— 366.
Gezigt van den WATERVAL van <i>Cohoz</i> . —	376.

R E I Z E N
DOOR DE
S T A A T E N
V A N
NOORD-AMERIKA.

E E R S T E B R I E F.

Aankoomst van den Schrijver op de kust van Amerika. — Boomen, het eerst zichtbaar voorwerp. — Beschrijving van de Baai en de Rivier de Delaware. — De Passagiers, naar Philadelphië moettende, mogen niet aan land koomen, zoo lang zij niet, door de Officieren van gezondheid, onderzocht zijn. — Aankoomst van den Schrijver te Philadelphië. — Ongunstig voorkoomen der Stad van de waterszijde. — Plan van deze Stad. — Kaaiën. — Openlijke en bijzondere Gebouwen. — Bericht, en aanmerkingen omtrent het Hospitaal en de Gevangenis.

Philadelphië, November 1795.

Onze overtocht over de Atlantische Zee was uiterst on aangenaam. Het weder was, voor
I. DEEL. A het

het grootste gedeelte, slegt en ongunstig; en de stilten en hevige tegenwinden vertraagden onzen voordgang naar het Westen zoo meenigvuldig, dat wij, niet voor den negen en vijftigsten dag, na dat wij *Ierland* verlaaten hadden, de *Amerikaansche* Kust ontdekten. Ik zal niet onderneemen, de vreugde te beschrijven, welke het gezigt van het land onder alle de Reizigers verspreidde; een gezigt, dat op eenmaal het oog bevrijdt van het eentoonig en verdrietig aanschouwen van lugt en water, en het vrolijkst vooruitzicht geeft op eene spoedige verlossing uit den benauwenden omtrek, binnen welken men in een klein koopvaardijfchip is opgeflooten. Wanneer men zelve eene lange reis gedaan heeft, dan kan men zich gemakkelijk voorstellen, hoedanig onze blijdfchap moet geweest zijn.

De eerste voorwerpen, welken het oog, bij het naderen van de *Amerikaansche* Kust, ten zuiden van *New-York*, ontdekt, zijn de toppen van boomen, met welken de geheele oever, tot aan den kant der zee, bedekt is. 'Dezen hebben, op eenen afstand, het voorkoomen van kleene Eilanden; maar, wanneer men nader komt, verëenigen zij zich: de hooge bosschen fchijnen allengs uit den Oceaan voortdekoo-

koomen, en vertoonen zich eindelijk, in al hunnen luister, aan het aanschouwend oog. Het land, dat wij ontdekten, was zeer nabij de Baai van de *Delaware*, en des voormiddags zeilden wij, tusschen de beide uithoeken, *Henlopen* en *Maij*, welken het inkoomen der Baaië beschermen, door. De afstand tusschen deze beide uithoeken is slegts agttien mijlen; maar binnen dezelve breidt de Baai zich uit tot de breedte van dertig mijlen. Meer binnenwaards wordt dezelve langzaamerhand enger, tot dat zij zich, bij *Bombay Hook*, zeven mijlen van de *Atlantische Zee*, in de Rivier van denzelfden naam verliest. De Rivier de *Delaware* is, ter dezer plaatze, zes mijlen breed. By *Reedy-Island*, twintig mijlen hooger, vermindert zij tot de helft dezer breedte, en, bij *Philadelphii*, honderd en twintig mijlen van de zee, is zij slegts ééne mijl breed.

De oevers der Baaië, en der Riviere de *Delaware* zijn, tot op eenen aanmerkelijken afstand van de zee, laag, en, even gelijk de kust, overal bedekt met een zeer groot bosch, uitgezonderd op eenige weinige plaatzen, waar deze boschen, door uitgestrekte moerasen, worden afgebroken. Niets kon egter aangenaamer zijn, dan de verrukkende gezigten, met

welken wij ons verlustigden, terwijl wij *Philadelphiä* naderden. Het geboomte had thands zijne bladeren nog niet verlooren, en het schoone rood en geel, waar mede de Herfst die der Eiken en Populieren geverwd had, vertoonden zich fierlijk vermengd met het donker groen der verhevene Pijnboomen, terwijl de kristalle oppervlakte der, traag langs den oever stroomende, Riviere de verschillende koleuren der voorwerpen, welken het strand versieren, terugkaatste, en het afbeeldzel van eene meenigte schepen van onderscheidene grootte, welken men, zoo ver het oog kon reiken, langzaam met den vloed zag voordrijven, aan het gezigt vertoonde. Naar maate men *Philadelphiä* meer nadert, worden de oevers der Riviere hooger, en zijn aan de linkerzijde, waar men minder boschen heeft, en dezelve meer open zijn, bezaaid met ontelbaare nette landhoeven, dorpen en vlekken, en, op zommige plaatsen, tot aan het water bebouwd. Aan de rechterhand heeft men de oevers van *New-Jersey*, welken tot na bij de stad, met een zeer dicht bosch bezet zijn.

Gemeenlijk bereiken de schepen, wanneer de wind gunstig is, *Philadelphiä* in vier en twintig uren; maar ongelukkig ging dezelve
lig-

liggen, toen wij de Rivier inliepen, zoo dat wij geheel van den vloed afhingen, welke hier flegts omtrent drie mijlen in het uur aflegt. Ziende dat de reis naar de Stad dus doende waarschijnlijk verdrietig zoude worden, ware ik gaarne, ver beneden dezelve, aan land gegaan; maar dit wilde de Schipper geenszins gedoogen. De wetten van *Penfylvaniën*, vastgefteld bij gelegenheid en ten gevolge van de verschrikkelijke pest, welke, ten jaare 1793, in de Hoofdstad woedde, leggen elken Kapitein van een Schip, dat naar deze haven beftemd is, eene zeer zwaare boete op, wanneer hij toelaat, dat iemand van zijn boord, het zij Matroos of Pasfagier, in eenig gedeelte van den Staat, aan land gaat, eer het Schip behoorelijk door de Officieren van gezondheid is onderzocht; en, indien iemand dit doet in weerwil van den Schipper, wordt hij veröordeeld tot eene langduurige gevangenis. Daar deze wet aan boord van een of ander Schip, naar eene der havens van *Penfylvaniën* beftemd, onbekend zou kunnen zijn, daar zijn de Lootzen verplicht dezelve aan de Schippers van alle aankommende fchepen bekend te maaken, en hun daar van een exëmplaar te geeven, ten welken einde zij dezen altijd bij zich hebben. De Offi-

cier van gezondheid, die een bekwaam Geneesheer is, houdt zijn verblijf aan het Fort *Mifflin*, vier mijlen beneden *Philadelphiä*, waar de Staat eene kleene bezetting houdt. Men zendt altijd een boot van het Schip naar den wal, om hem aftehaalen. Na bijna negen weken op den Océaan te hebben omgezworven, kon er zeker niets verdrietiger en pijnigender wezen, dan, in het gezigt van het strand, nog geene vrijheid te hebben om aan land te mogen gaan.

Wanneer men *Philadelphiä* van de waterzijde nadert, ziet men het niet verder, dan op eenen afstand van drie mijlen: tot zoo ver is het, door een' hock lands met boomen bezet, voor het gezigt verborgen. Zoo ras men dezen is voorbijgezeild, ontdekt het zich onverwagt aan het oog, en op dezen afstand vertoont het zich buitengemeen wel; maar, nader bijkoomende, dan maakt het eene slegte vertooning, daar men, van deze zijde, niets te zien krijgt, dan eene verwarde meenigte, digt op een gedrongene, pakhuizen van hout, waar van de voornaamsten gebouwd zijn op de vlakke van eenen, door kunst gemaakten, grond, — en Kaaiën opgeworpen tot op eenen verren afstand in de Rivier. Deze Kaaiën zijn van
eene

eene vierkante gedaante, en van hout gemaakt, steeken in allerleië rigtingen uit, en zijn uitneemende geschikt tot het gemakkelijk laaden van Schepen, kunnende de grootste Koopvaarders digt langs dezelve liggen. Agter deze Kaaiën, en evenlijnig met de Rivier loopt de *Water-Street*. Deze is gewoonlijk de eerste straat, welke men doorgaat, wanneer men zoo geland is; en deze is zeker niet zeer geschikt, om den vreemdelingen een gunstig denkbeeld in te boezemen van de zindelijkheid en het gemak der openlijke straten van *Philadelphuä*. Dezelve is niet meer dan dertig voeten breed; en onmiddellijk agter de huizen aan de zijde, die het verst van het water is, verheft zich eene groote hoogte, welke men wil de oude oever der Riviere te zijn, en door welke de lucht zeer omflooten wordt. Voegt hier bij, dat zomwijlen zoodanig eene stank, veroorzaakt door de meenigte vuils en onreins, welke men, deels op de straat laat liggen, deels in de onbewoonde ledige huizen, welken er verscheidene in deze straat zijn, aantreft, alhier plaats heeft, dat het waarlijk ondraagelijk en gevaarlijk is, door dezelve te gaan. Het was hier, dat de kwaadäartige Geelekoorts, welke, in 1793, zulke verschrikkelijke ver-

woestingen aanregtte, zich alleréerst openbaarde; en in het algemeen heeft men opgemerkt, dat de lucht, welke men hier inademt, gedurende het warme jaargetijde, hoogst schadelijk en ongezond is. Het is zeker te verwonderen, dat de Ingezetenen, na zoo veel geleden te hebben van eene ziekte, welke hier haaren oorsprong heeft, geen meer acht geeven op de zuiverheid en het schoonhouden van deze straat; te meer, wanneer men daar bij in het oog houdt, dat de wegen, in de overige gedeeltens der Stad, even zoo zeer uitmunten door de zindelijkheid, die overal in dezelve plaats heeft, als deze aanmerkelijk is door zijne morfigheid.

Bij den aanvang had men de Stad *Philadelphïa* aangelegd op den vlakken grond der hoogte agter de *Water Street*; en het was het oogmerk van derzelver eersten Stichter, dat er geene huizen aan den voet dezer hoogte tusfchen dezen en het water, zouden gebouwd worden; maar, daar er geene wet was, welke dit stellig verbood, verleidde het gemaklijke dezer gelegenheid al vroeg veele menschen, om hier hunne huizen te timmeren; en nu nadert men jaarlijks meer en meer aan, en vernauwt men de Rivier, door nieuwe Kaaiën verder in dezelve

zelve aanteleggen. Dit is geenszins het eenige, waarin men van het oorspronkelijke plan, waar naar de Stad zou worden aangelegd, is afgeweeken. De grond voor dezelve bestemd, had de gedaante van een langwerpig vierkant, twee mijlen lang, zich uitstrekkende van de Rivier de *Schuijkill* tot aan de *Delaware*, en ééne mijl breed. Ingevolge dit ontwerp had men begonnen de huizen te bouwen aan de zijde van de *Delaware*; maar, in plaats van zich van hier naar de *Schuijkill* uittebreiden, heeft de loop van het bouwen zich geheel tot ééne zijde bepaald. De huizen strekken zich omtrent twee mijlen uit, digt langs de *Delaware*, alleen met eene kleine rigting van niet meer dan eene halve mijl naar de zijde van de *Schuijkill*. Dit moet men toeschrijven aan de meerdere grootheid en belangrijkheid der eerste boven de laatste. Alle de huizen, buiten de grenscheiding van het eerste ontwerp, het langwerpig vierkant, gebouwd, worden genoemd *Huizen van vrijheid*, om dat het rechtsgebied der Gemeente zich geenszins tot dat gedeelte der Stad uitstrekt. Hier zijn de straten zeer ongeregeld aangelegd; maar in de Stad zelve doorsnijden zij allen elkanderen, overëenkoomtig het eerste plan, in regte

hoeken. De voornaamste straat is 'honderd voet breed; de overigen zijn onderscheiden van vijftig tot tagtig voeten. Dezelfen zijn allen vrij wel geplaveid met keisteenen in het midden, en aan beide zijden met roode klinkers tot gemak der voetgangers.

De huizen binnen den omtrek der Stad zijn, voor het grootste gedeelte gebouwd van klinkers: eenige weinigen alleen zijn van hout.

In het oude gedeelte der Stad zijn dezelfen, in het algemeen, klein, ruw, en ongerieflijk; maar onder de genen, die later gesticht zijn, vindt men er veelen, die lugtig, vrolijk en gemakkelijk zijn.

Er zijn egter in de geheele Stad maar twee of drie huizen, welken, uit hoofde van hunne grootte en bouwörde, de aandacht bijzonder bezig houden; en egter ontdekt men, zelfs in het ontwerp en den aanleg van dezen, zeer weinig schoons. Het ruimste en merkwaardigste van dezen staat in de *Chesnut-Street*; maar is, tot dus verre, nog niet voltooid. Voor het tegenwoordige gelijkt het een zeer groote hoop van rooden steen en bleek blauw marmer, welken deszelfs schoonheid en eenvoudigheid voorspellen. Dit trotsch Gebouw heeft, naar het algemeen zeggen, reeds meer, dan vijftig dui-

duizend guinees; gekost, en strekt ten bewijze van de steeds toeneemende weelde der Stad *Philadelphiä*.

Wat de openlijke Gebouwen betreft; dezen zijn allen groote hoopen rooden steen, zonder eenigen smaak opëenge stapeld, versierd met dezelfde soort van blauw marmer, waar van wij reeds gesproken hebben, welken zeer kwalijk bij elkanderen voegen, en waarin men geheel geene bouworde aantreft. Wij zonderen in de daad egter hier van uit, de nieuwe Bank der Verëenigde Staaten, en de Presbyteriaansche Kerk in de *High-Street*. De voorgevel van het laatste pronkt met een fraai Balcon, ondersteund door zes pilaaren van *Korinthische* orde; maar deszelfs stand is voor het oog zeer ongunstig, uit hoofde van het Markthuis, dat het midden der straat voor het zelve geheel inneemt. De Huizen, welken, na deze beide, de meeste aandacht verdienen, zijn het Staaten Huis, het Presidents Huis, het Hospitaal, het Werkhuis, en de Gevangenis.

Het Staaten Huis is gelegen in de *Chesnut-Street*; en, wanneer men in aanmerking neemt, dat, toen dit getimmerd wierd, er niet meer dan drie en vijftig jaaren verlopen waren zedert men op die plaats, waar nu de Stad staat, de

de eerste hut' bouwde, dan verrascht en verwondert ons deszelfs bouwörde. Het zelve is geschikt ten gebruike voor de Wetgeevende Vergaderingen van den Staat. In dit gebouw heeft men het Congres, en de Stadszaalen. In het eerste vergadert het Congres der Verëenigde Staaten tot het afdoen zijner verrigtingen. De zaal voor de Verteegenwoordigers van het Laagerhuis is omtrent zestig voet lang, en zeer eenvoudwig ingerigt. Aan het eene einde van dezelve heeft men eene Gallerij, welke voor eenen iegelijken openstaat, zijnde de ingang der trap naar dezelve aan de openlijke straat. Het vertrek van den Raad is eene verdieping hooger, en in eenen meer verhevenen smaak versierd, dan dat van het Laagerhuis. De Hoven van Justitie, zoo wel het Opperste Hof der Verëenigde Staaten, als dat van *Pennsylvaniën*, en der Stad vergaderen in de Stadszaal.

Het Presidentshuis, zoo als het genoemd wordt, was gesticht tot een verblijf voor den President, eer men in overweeging genomen had, om den zetel van het Bondgenootschaplijk Bestuur, van *Philadelphiä* naar elders, te verplaatsen. Het eerste plan van dit Gebouw was ontworpen door eenen bijzonderen Landëigenaar

naar

naar in den omtrek van *Philadelphiä*, en had, zoo als men zegt, zeer veel verdienſten; dan de Gevolmagtigden uit de Burgerij, welken gelast waren, om dit ontwerp in overweeging te neemen, en het opzigt over het bouwen te hebben, begrijpemde hetzelve te kunnen verbeteren, veränderden de orde der verdiepingen, plaatsende de benedenſten boven, en de bovenſten beneden, zoo dat de pilaaren, met welken het verſierd is, en die op den grondſlag ſteunen moesten, in de lugt ſchijnen opgehangen te zijn. Dezelfde Gevolmagtigden bepaalden daarteboven, dat de vengſters der voornaamſte vertrekken, in plaats van het uitzigt te hebben op een ruim plein voor het huis, zoo als het eerst ontwerp medebragt, nu integendeel op de kleene agterplaatzen der nabuurige woningen uitzien. Dit Gebouw is nog niet voltooid; en, indien het oogenblik, dat de zetel van het Bewind naar de Bondgenootſchaplijke Stad *Washington* zal verplaatst worden, zoo nabij is, dan is het hoogst waarſchijnlijk, dat het nimmer door den Preſident zal bewoond worden. Het is nog niet beſliſt, waartoe men het nu zal beſtemmen. Zommigen gelooven, dat het zal geſchikt worden tot een Stads-Hotel; anderen, dat het dienen zal

tot

tot een verblijf voor den Gouverneur van den Staat. Tot dit laatste zou hetzelfde intusfchen alleröngefchiktst zijn, daar het inkoomen van den Gouverneur zoo gering en van zoo weinig aanbelaugs is, dat hetzelfde niet genoegzaam zoude zijn, om hem eenen staat te doen houden, geëvenredigd aan een verblijf van flegts één vierde der grootte van dit Gebouw.

Het Hospitaal kan, wat betreft deszelfs luggigheid, deszelfs gefchiktheid ter behandelinge der zieken en zwakken, en de zuiverheid, welke overäl in hetzelfde heerscht, niet overtroffen worden door eene eenige flichting van dezen aart in de geheele Waereld. Het plan van dit Gebouw heeft de gedaante van de letter H. Er is, voor het tegenwoordige, nog niet meer voltooid dan eene vleugel, en een gedeelte van het middenfte; doch het overige wordt, met ijver, voortgezet. Hetzelfde heeft twee verdiepingen, van welken de benedenfte geheel bestaat uit kleene vertrekjens voor krankzinnigen. Allerleië perzoonen, naar ziel of ligchaam ongefcheld, worden in dit huis opgenomen, alleen de zulken uitgezonderd, welken eenige befmettelijke of kwaadäartige ziekten hebben: dezen ontfangen egter, buiten hunne kosten, den raad der hier aangeftelde Geneesheeren,
en

en worden, op denzelfden voet, uit de Apotheek van dit Hospitaal, van de noodige geneesmiddelen verzorgd.

In den jaare 1793 wierd het vrugtgeevende fonds van dit Gesticht geschat op £ 17,065; en dit zonder het rekenen van nog eenige goederen, welken voor het tegenwoordige nog niets opbrengen. In dat zelfde jaar stond de Wetgeevende Vergadering aan hetzelfde toe eene som van £ 10,000, ter vergrooting van het Gebouw, en het bijvoegen van eene plaats voor Kraamvrouwen, en eene andere voor Vondelingen. De jaarlijksche giften voor hetzelfde van bijzondere perzoonen zijn zeer aanmerkelijk. Zij, die eene bepaalde som geeven, hebben het recht om Bestuurers te verkiezen, welken twaalf in getal zijn, en jaarlijks benoemd worden. Deze Bestuurers stellen zes van de ervaarenste Wondhealers en Geneesmeesters der Stad aan, om hier de zieken te verzorgen; en daarteboven hebben een Chirurgijn, en een Apothekar hun bestendig verblijf in het Hospitaal zelve. Zedert het jaar 1756, wanneer hetzelfde gesticht is, tot aan het jaar 1793 ingeslooten, heeft men bijna negen duizend Lijders in hetzelfde aangenomen, van welken er over de zes duizend hersteld of geneezen zijn.

Dit

Dit Gebouw staat binnen de Stad, maar is meer, dan een vierde mijle, van alle andere gebouwen verwijderd. Binnen deszelfs omtrek heeft men ruime wandelplaatsen ten dienste van zulke zieken, die aanvankelijk herstellen.

Niet ver van dit Hospitaal, in dezelfde buurt, maar meer verwijderd van de huizen der Stad, vindt men het Werkhuis (*Bettering House*), waar over het opzigt aan de Verzoekers der Armen is aanbevolen. Dit is een zeer ruim en groot Gebouw van steen, voorzien van uitgestrekte wandelplaatsen en tuinen. De Armen uit de Stad en derzelver nabuurschap worden hier van werk verzorgd, en behoorelijk gehuisvest en gespijzigd. Gedurende het strenge jaargetijde neemen veele oude en behoeftige menschen hunne toevlugt tot deze plaats, welke zij wederom verlaten, zoo ras de Lente aankomt. Terwijl zij hier hun verblijf houden, staan zij onder zeer weinig dwangs, en kunnen uit- en ingaan naar hun welgevallen: het eenige, dat men van hun vordert, is, dat zij zich behoorelijk gedraagen. De onkosten van deze Stichting worden gevonden uit eene belasting, die op de Stad gelegd wordt.

De Gevangenis is een uitgestrekt Gebouw van gewoone steen, van vooren honderd voet breed.

breed. Volgens het nieuwe plan is hetzelfde voorzien van eenzaame hokken; ook zijn alle de vertrekken verwulfd, om, daar door, het gevaar van brand voortekoomen. Agter dit huis heeft men groote opene plaatzen, die door hooge muuren omringd en verzekerd zijn. Deze Gevangenis is beter ingerigt, dan, mogelijk, eenige andere op den geheelen Aardbodem. Naar de nieuwe strafwetten van *Pensylvaniën* onlangs afgekondigd, worden geene misdaden met den dood gestraft, dan alleen moorden van den eersten rang, door welken men verstaat, moorden, die voorbedagt en met opzet geschieden, of die begaan worden, met oogmerk, om vrouwen te verkrachten, te steelen, of eene of andere soortgelijke misdaad te begunstigen. Elke andere wandaad wordt gestraft met eene eenzaame opsluiting voor eenen bepaalden tijd, overeenkomstig derzelver aart en aanbelang. Mischien zal men tegens deze wijze van straffen eenige bedenkingen en zwaarigheden inbrengen, als of deze, voor een bijzonder perzoon, niet streng genoeg ware om daar mede eene afschuwelijke misdaad te boeten, en, daar dezelve niet openlijk wordt uitgeoëffend, niet voldoende, om kwalijk gezinde menschen in de Maatschappij, van het bedrijven van zulke wandaaden, die

aan de gestrengheid der wetten onderworpen zijn, afgeschrikken; maar, bij een nader onderzoek, zal men bevinden, dat dezelve zeer streng is; en, voor zoo ver men, uit de ervaring, welke de Staat van *Pensylvaniën*, tot hier toe, hier van gehad heeft, een besluit mag opmaaken, schijnt dezelve veel beter geschikt ter betugeling van het buitenspoorig Gemeen, dan eenige andere. Het is buiten kijf, dat, indien eenige straf in staat is, om de losbandige meenigte in vrees te houden, die des doods waarschijnlijk meer dan eenige andere deze uitwerking hebben moet; maar deze straf houdt meestäl op zoo beängstigende en verschrikkelijk te zijn, zoo ras dezelve meermaalen wordt uitgeöeffend, zoo dat men bevindt, dat in zulke strecken, bij voorbeeld *Engeland*, waar dezelve meenigmaal plaats heeft, de heilzaame gevolgen, welken men billijk daar van verwagten zoude, geheel verlooren gaan. De ongelukkige, die, tot straf van zijne ontelbaar gepleegde misdaden, veröordeeld is, om zijn leven te verliezen, ziet, met eene schijnbaare onverschilligheid, het oogenblik te gemoet, waarin hij in de eeuwigheid zal worden weggestooten: zijne makkers, hem omringende, beklaagen hem alleen, om dat hij zoo spoedig en

en onverwagt in den loop zijner misdaaden, door de Justitie, gestuit is; of, is hij niet te zeer in zijne boosheid verhard, om eenige wroegingen te hebben, en gevoelt hij al het ijsfelijke van het hem dreigend lot, dan beijveren zij zich, om zijnen geest wederom optebeuren, en zijne vrees te verbannen, dikwils door de troostende herinnering, dat de smarten, welken hem aanstaande zijn, slegts smarten zijn van één oogeblik, 't welk zij bevestigen door het spoedig uitēinde van dezen of genen, van wiens schandelijken dood hij, mischien weinige weeken te vooren, zelve getuige was. Er verloopt in *Engeland* nauwlijks éēne maand, in welke niet herhaalde strafōeffeningen plaats hebben; en intusfchen zal men, onder de Vagebonden, welken dit land verōntrusten en doorkruisen, er nauwlijks éēnen aantreffen, die niet eenen van zijns gelijken heeft zien ophangen. Er is niemand, of hij weet, hoe weinig nuts zoodanige strafōeffeningen hebben. Maar, in het donker en eenzaam opgeslooten, gevoelt de Gevangene honderdmaal daags eene smart erger, dan de dood. Geheel aan zich zelve overgelaten, niets hebbende, dat zijne aandacht eenigzins zou kunnen afleiden, vermoeit hij zich

te vergeefs, om de ijsfelijkheid en verschrikkingen van zich te verwijderen, welken zijnen geest onophoudelijk verontrusten. Hoe verftokt iemand ook zij in het kwaad, in zulk eenen toestand, vindt het berouw spoedig ingang in zijn hart.

Dan de wetten van *Pensylvaniën*, deze straf van gevangenis vaststellende, bedoelden niet slegts het boeten van gepleegde misdaden, en het stellen van een schrikverwekkend voorbeeld voor het buitenspoorig Gemeen, maar beëogden ook nog een ander einde, 't welk, bij slegts weinige strafwetboeken, wordt in aanmerking genomen; te weeten, het verbeteren van den Misdadiger. Alle de schikkingen en inrigtingen in deze gevangenis zijn geregeld en berekend, om deze verbetering, zoo ras mogelijk, te wege te brengen, zoo dat deze Stichting veel meer den naam van een Boethuis, dan dien van eene Gevangenis, waardig is. Zoo ras een Misdadiger herwaards gebracht is, wordt hij verplicht zich te wassen; daar op scheert men hem het hair af, en, indien hij niet behoorelijk gekleed is, voorziet men hem van een zuiver gewaad. Dit gedaan zijnde wordt hij opgeslooten in een eenzaam afgezonderd hok, omtrent negen voet lang

lang en vier voet breed, waar hij blijft, be-
roofd van het gezigt van eenig leevend fchep-
zel, uitgezonderd den Cipier, die hem het
volstrekt noodige voor zijn bestaan bezor-
gen moet, maar wien het verboden is,
onder eenig voorwendzel, hoedanig ook, met
hem te spreken, dan alleen in de uiterste
noodzaaklijkheid. Indien de Gevangene te-
genspartelig, of de misdaad, om welke hij
wordt opgeslooten, belangrijk is, dan plaatst
men hem in een hok, waar hij zelfs het dag-
licht mist. Dit is de zwaarste straf, die men
hem kan aandoen.

Tweemaal in de week wordt deze Gevan-
genis onderzocht, door twaalf perzoonen, wel-
ken tot dit einde zijn aangesteld, en jaarlijks
uit de Burgerij van *Philadelphiä* verkoozen
worden. Zonder eenig bezwaar vindt men de
zoodanigen, welken dezen lastigen post vrij-
willig en gereedlijk op zich neemen, zonder
daarvoor eenige belooning te genieten, of
daarvan eenig voordeel te trekken. Zij ver-
deelen zich in eenige Committées, welken beurt-
lings, voor eenen bepaalden tijd, voor hunne
rekening hebben, alle de deelen der gevangene-
nis te bezoeken, en van dit hun onderzoek
een ontwikkeld bericht te geeven aan de Op-

ziensers, welken geregeld, op vastgestelde tijden, bijeenkoomen. Het is volgens dit berigt van het Committé, dat deze Opzigters oordeelen, en, met toestemming van den Rechter, omtrent elken gevangenen in het bijzonder bepaalen, hoedanig hij, geduurende den tijd zijner gevangenisfe, moet behandeld worden. Deze behandeling is verschillende naar maate van de misdaad, en het volgend gedrag en berouw van den schuldigen. De strengste straf, welke men hem kan aandoen, acht men, hem, geheel afgezonderd, in een donker hok zonder eenig licht optesluiten. Daar op volgt de eenzaame opsluiting in eene plaats, waar het hem vergund wordt, het daglicht te zien. De derde straf is dezelfde als de zoo even gezegde, maar voor den Gevangenen geleenigd, door de vrijheid van zich met eenig werk te mogen bezig houden. De gemaatigdste is eindelijk het werken in het gezelschap van anderen.

De Gevangenen zijn verplicht, zich tweemaal in de week te baaden, waartoe, binnen den omtrek der Gevangenisfe, geschikte plaatsen gevonden worden; als mede om van linnen, waar van zij geregeld verzorgd worden, te verwisfelen. Zij, die eenzaam en afgezonderd

derd zitten opgeslooten, krijgen geen ander voedsel, dan brood en water; maar aan hun, die werken, vergunt men vleeschnat, soep, podding, en dergelijken: vleesch wordt, alleen tweemaal in de week, en slegts in eene geringe hoeveelheid, uitgedeeld. Hunne drank is enkel water, en, onder geen voorwendzel, hoedanig het ook zij, is het geoorloofd, eenigen anderen in de Gevangenis intebrengeu. De ondervinding heeft doen zien, dat deze levenswijze den Gevangenen genoegzaame krachten geeft, tot den, hun opgelegden, arbeid, terwijl eene ruimere en weelderige alleen dienen zoude, om hen minder buigzaam en onderworpen te doen zijn. Zij, die arbeiden, worden, indien de gelegenheid dezer plaatze het toelaat, bij voorkeur aan zoodanig handwerk, of zulk eenen arbeid gesteld, als zij reeds te vooren oefienden: hebben zij geheel geen ambacht geleerd, dan vindt men spoedig iets, waartoe zij geschikt zijn. Er is eene bijzondere kamer voor Schoenmakers, eene andere voor Kleermakers, eene derde voor Timmerlieden, en zoo vervolgens; en op de plaatsen vindt men Steenhouwers, Smits, Spijkermakers, enz.

Deze Gevangenis heeft, wanneer men de

gevangenhokken, welken aan een afgelegen gedeelte van het Gebouw gevonden worden, daar van uitzondert, het voorkomen van een groot werkhuis. Overäl heerschen in het zelve goede orde en welvoeglijkheid; en het oog van den aanschouwer wordt hier nooit getroffen, door het gezigt van zulke morfige en afschuwelijke gedaantens, als men aanhoudende in onze gevangenisfen aantreft: ook is het er zoo verre van daan, dat hij, die deze plaats bezoekt, voor eenige beleediging zou behoeven te vreezen, dat hij integendeel, offchoon de onderscheidene gedeeltens doorkruizende, egter nauwlijks wordt opgemerkt. Het is den Gevangenen niet geoorloofd, buiten noodzaaklijkheid, tegen elkänderen te spreken; ook mogen zij niet lagchen, zingen, of het geringste geraas maaken. Er is een Opziener, die er steeds het oog op houdt, dat elk naarstig aan zijn werk blijve; en, bij de minste ongehoorzaamheid tegens eenige vastgestelde inrigting, wordt de schuldige onmiddellijk opgesloeten in een donker hok, daar hij geen ander voedzel krijgt, dan water en brood, zoo lang, tot dat hij tot betaamelijk bezef van zijn pligt terug keert; doch de vrees, welke allen, die deze straf eenmaal ondergaan hebben,

ben,

ben, voor dezelve gevoelen, maakt, dat het zelden noodig is, dezelve aan denzelfden perzoon te herhaalen.

De Vrouwen zijn geheel afgezonderd van de mansperzoonen, en worden aan zoodanige bezigheden en arbeid gesteld, als voor heure kunne voegzaam is. Zij, die arbeiden, eten allen met elkanderen in een ruim vertrek, en woonen des zondags geregeld den Godsdienst bij, welke hier altijd gezet op dien dag geöeffend wordt. De Kapellaan is verpligt, van tijd tot tijd, met de Gevangenen omtegaan, en er zich op toeteleggen, om hun verstand te verlichten, en hunne grondbeginzelen te verbeteren. De Opzieners doen daarteboven, wanneer zij de Gevangenis bezoeken, het zelfde, zoo dat de Gevangene, wanneer hij ontslaagen wordt, deze plaats verlaat, als 't ware, als een geheel nieuw mensch: men heeft hem gewend aan werkzaamheid, en hem met goede en heilzaame lesfen bekend gemaakt. Behalven dit draagt men nog de grootste zorg, om hem, op het oogenblik van zijn ontslag, van behoorelijk werk te voorzien. Niemand mag, volgens de wetten dezer Gevangenis, dezelve bezien, zonder verlof der Opzigters. Voor het overige is de gezondheid der Gevangenen

een voornaam voorwerp van de waakzaame en zorgvuldige aandacht van het Bestuur dezes hui- zes: voor de zieken heeft men bijzondere, daar toe geschikt, vertrekken, waar dezelve, door deskundigen behoorlijk verzorgd worden.

Den langsten tijd van gevangenis bepaalt de wet voor Vrouwenschenders: in dat geval kan dezelve niet minder dan tien, maar ook niet meer dan een en twintig jaaren zijn. Voor hoogverraad is dezelve vastgesteld op niet minder dan zes, en niet meer dan twaalf jaaren. In elk Graaffchap van geheel *Pensijlvaniën* vindt men gevangenisfen; maar, tot nog toe, is er geene van dezelve zoodanig ingerigt, als deze, welke wij hier beschreeven hebben. Het gebeurt niet zelden dat er, uit andere deelen van den Staat, Misdadigers naar hier gezonden worden, om hunne straf, in de gevangenis van *Philadelphiä*, te ontfangen.

Deze Gevangenis wordt zoo wel bestuurd, dat dezelve, wel verre van den Staat tot last en kosten te zijn, integendeel een aanmerkelijk voordeel aan dezen oplevert.

T W E E D E B R I E F.

Volkrijkheid van Philadelphiä. — Berigt wegens de Inwooners, derzelver charaëter en zeden. — Bijzondere uitspanningen. — De Amerikaanen verliezen hunne tanden vroegtijdig. — Tooneelvermaaken eerst onlangs toegelaaten. — Kwaakers. — Openlijke gehoorgeevingen van den President. — Plaatzen van openbaare Godsdienstoeffening. — Rijtuigen te Philadelphiä in gebruik. — Herbergen, hoedanig in Amerika ingerigt. — Moeiëlijkheid om Dienstboden te bekoomen. — Charaëter der laagere Clasfis des Volks in Amerika.

Philadelphia, November.

*P*hiladelphiä bevatte, volgens de begrooting, ten jaare 1790, gedaan, twee en veertig duizend Inwooners; maar de natuurlijke vermeerdering der bevolkinge, en de toevloed van Vreemdelingen doen vermoeden, dat dit getal thands, niettegenstaande de verwoestingen, welken de Geele-Koorts, in het jaar 1793, aan-

aanrigtte, en die vier duizend menschen wegsleepte, bijna vijftig duizend zielen beloopt zal. De Inwooners zijn *Engelschen*, *Ieren*, *Schotten*, *Duitschers*, *Franschen* en geborene *Amerikaanen*, afkoomstig uit geslachten van deze onderscheidene Volkeren; en dezen maaken de voornaamste meenigte uit. Bijna allen houden zich bezig met eenigen koophandel of eenig werk; er zijn er slegts eenige weinigen, welken, zonder het oeffenen van cenig openlijk beroep, van de bezittingen leeven, welken zij zelve verkreegen hebben; en zelfs dezen zijn niet ledig, noch verwaarloozen de vermeerdering hunner goederen, maar zoeken, zoo veel mogelijk, hun voordeel te doen met het verkoopen van 't gene zij bezitten, en het weder aankooopen van andere bezittingen op voordeligere voorwaarden. Het zou bezwaarlijk zijn, in het geheele Land één Landeigenaar te vinden, die zich niet bezig hield met het koopen en verkoopen van land, dat men als een tak van koophandel in *Amerika* kan aanmerken.

In eene groote Stad, zoo als *Philadelphiä*, waar men menschen, uit zoo veele onderscheidene en verschillende gewesten der Aarde, bijeenvergaderd vindt, kan het niet misfen, of
er

er moet een zeer groot onderscheid plaats hebben in de zeden en gewoonten der Inwooners. Het is egter zeer algemeen opgemerkt, niet alleen door Vreemdelingen, maar zelfs door Ingezetenen uit andere deelen van den Verëenigten Staat, dat de Inwooners van *Philadelphïa* zeer onvriendlijk en onherbergzaam zijn omtrent Buitenlanders. Onder de lieden van den eersten rang in deze Stad ontdekken zich hoogmoed, snorkerij en verwaandheid; en het schijnt, als of niets hen gelukkiger zou kunnen maaken, dan het instellen van eenen adellijken stand, die hen, wettig, zoo ver boven hunne medeburgers verhief, als zij nu reeds, in hunne verbeelding, boven dezelve waanen verheven te zijn. Het Volk openbaart in het algemeen, even als vreesden zij altijd eenen kwaaden aanslag tegens hunne belangen, eene koelheid en agterhoudendheid, welken de genen, die hen koomen bezoeken, beledigen en huiverig maaken. In hunne bijzondere Gezelschappen heerscht er eene droefgeestigheid, welke nooit eenige vrolijkheid of leevendigheid toelaat; en het is geheel niet ongewoon, in de vermaaklijkste huizen een groot gezelschap van twintig tot dertig perzoonen aantetreffen, in de rondte van het vertrek zittende, en zich met
gee-

geene andere uitspanning bezig houdende, dan het gesprek, dat meestal bestaat in een zagt gefluister tusfchen de genen, die naast elkanderen zitten. Het gezelfchap koomt tusfchen zes en zeven uren in den avondftond bijéén; met zeer veel toefstels en plegtigheids wordt er thee omgediend; en, om tien uren, wanneer de meesten vermoeid zijn, van zoo lang werkloos geweest te zijn, keert elk naar zijn eigen huis terug. Offchoon zij niet geheel onbekend zijn met de Muzyk, het Spel, en het Danzen, hebben zij egter in de eerfte, tot hier toe, weinig voordering gemaakt; maar in het laafte, dat hun begunstigd en geliefkoosd vermaak fchijnt te zijn, munten zij uit.

De Vrouwen zijn, in het algemeen, zeer fchoon en bevallig, zoo lang zij jong zijn; maar, zoo ras zij flegts eenige weinige kinderen hebben, verliezen zij alle heure fchoonheid: heure koleur verdwijnt, de tanden beginnen uittevalen, en zij fchijnen nauwliks dezelfde menfchen te zijn. Zeer zeldzaam is het, eene vrouw aantetreflen van veertig jaaren, en moeder van verfcheidene kinderen, van welke men zeggen kan, dat zij fchoon is. Het fpoedig verliezen der tanden is eene omftandigheid, die de aandacht der Geneesheeren

ge-

getrokken heeft. De geborene *Amerikaanen*, beide mans en vrouwen, misfen dezelve meestäl reeds in eenen jeugdigen ouderdom. Zommigen schrijven dit toe aan de groote en schielijke afwisselingen van het weêr, van het te tot koude, welken men hier dikwils ondergaat; maar de Negers, die aan dezelfde veränderingen zijn blootgesteld, hebben tanden, welker witheid en schoonheid men bewonderen moet, en de *Indiäanen*, die nog meer, dan een dezer beide, de verschillende lugtsgesteldheid gevoelen, bewaaren de hunnen tot in eenen goeden ouderdom. Anderen leggen de schuld hiervan, op het onmaatig gebruik, 't welk men van konfituuren maakt. Het is waar, dat de *Amerikaanen* in de Stad buitenspoorig zijn in het gebruiken van deze lekkernij, maar zoo is het niet op het land, waar het Volk geene gelegenheid heeft, om dezelve te bekoomen; en egter ook hier verliezen mans en vrouwen, en vooräl deze laatste, hunne tanden zeer vroeg. Hoogstwaarschijnlijk moet men de oorzaak van deze bijzonderheid zoeken, in het zeer algemeen nuttigen van gezoutene spijzen. In *Amerika* leet het Volk, vooräl ten platten lande, bijna het geheele jaar, van gezouten spek, en gezouten visch.

Het

Het is flegts zedert eenige weinige jaaren, zedert het jaar 1779, dat men in *Philadelphiä* begonnen heeft, eenige openlijke vermaaken te gedoogen. In vroegere tijden verzettede de oude Gemeente, welke meestäl uit Kwaakers, en het minst welgezinde Volk der Stad beftaat, zich altijd tegens het aanleggen van be hoorlijke Gebouwen van dezen aart. Thands egter heeft men er twee Tooneelen en een Amphitheäter. Weinig of geen gebruik maakt men van het oude Tooneel, dat een gebouw is van hout, van zeer weinig aanbelang. Het nieuwe is gebouwd van fteen, en van binnen zeer net verfierd; maar deszelfs grootte is niet geëvenredigd aan het getal der inwooners van de Stad. Eene haatlijke gewoonte heeft hier plaats, naamlijk, het rooken van tabak, 't welk zoms zoo fterk gedaan wordt, dat zij, die dezen damp niet verdraagen kunnen, genoodzaakt zijn, heentegaan. Aan het Volk in het parterre brengt men wijn en bier, even gelijk in eene herberg. Meest alle de Aëteurs krijgten, flegts eenige weinigen uitgezonderd, uit *Engeland* en *Ierland*; doch geenens derzelver munten uit door hunne bekwaamheden: men kan hen gelijk ftellen met de Tooneelfpeelers, welken men gewoonlijk in de kleene Landfteden

den van *Engeland* aanreft. Het Amphitheater is gebouwd van hout. Hier vermaakt men zich met paardrijden, en andere oeffeningen, gelijk aan die van *Astleij*. Geduurende den winter worden er, om de veertien dagen, danspartijën gegeven, en nu en dan heeft men openlijke Concerten.

In den zomer vertrekken zij, die daar toe gelegenheid hebben, naar hunne landhuizen en buitengoederen in den omtrek der Stad; en als dan houden alle openlijke en bijzondere vermaaken op. Het is de winter, die voor deze uitspanningen de beste gelegenheid oplevert, daar als dan het Congres vergaderd is, en de werkzaamheden van den koophandel, de vaart op de rivier, door het ijs, gestremt zijnde, daaraan geene verhindering toebrengen.

De President komt gewoonlijk te *Philadelphïa* voor de opening van het Congres, en blijft aldaar, tot dat deszelfs zittingen zijn afgelopen. Terwijl hij in de Stad is, geeft hij, eens in de week, openlijk gehoor, des agtermiddags tusfchen twee en drie uren. Hier verschijnt hij altijd in een plegtig gewaad, en de vreemde Gezanten volgen, zoo als men verwacht, daarin zijn voorbeeld, uitgezonderd

die van *Frankrijk*, die er zijn werk van maakt, om altijd te koomen *en dishabillé*, om het niet erger te noemen. Allen anderen perzoonen staat het vrij, er zoo te verschijnen, als zij het gevoeglijkst oordeelen. Mevrouw WASHINGTON houdt ook, eens in de week, *Assemblée*. Bij deze gelegenheid plaatzen de Dames zich met veel plegtigheds rond het vertrek, en worden met thee, koffij, enz. bediënd. (a)

Philadelphiä is de voornaame verplijfsplaats der Kwaakers in *Amerika*; maar derzelver getal is voor het tegenwoordige, in vergelijking met dat der overige Burgers, niet meer zoo groot, als het te vooren was: thands maaken zij slegts omtrent een vierde der Inwooners uit. Dit moet men niet toeschrijven aan eene vermindering van het aantal dezer menschen: in-

te-

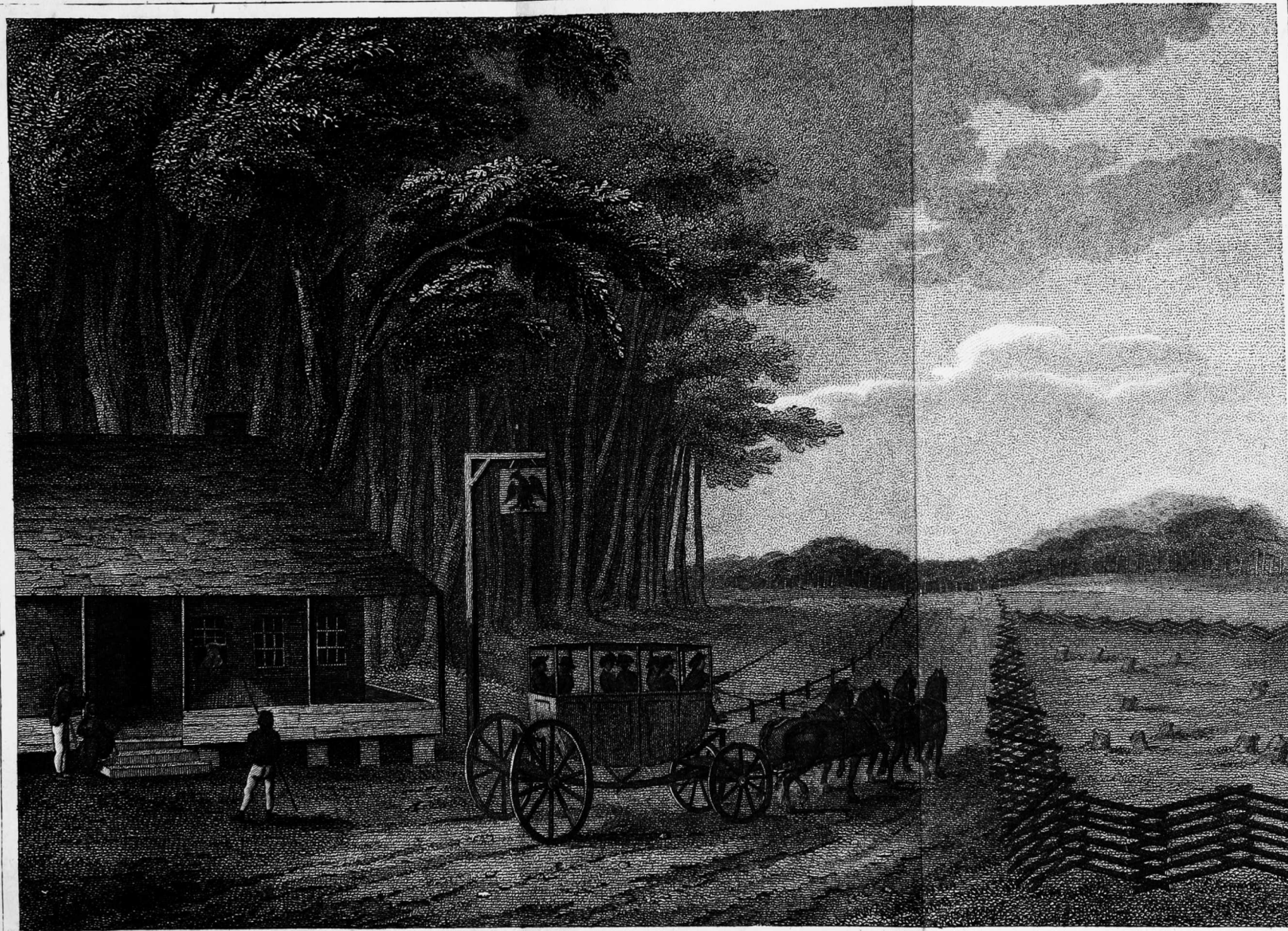
(a) Ik heb niet vernomen, of de tegenwoordige President ook, even gelijk de voorige, dit openlijk gehoor geeft. De Democratische Partij maakte, gedurende het bewind van den Generaal WASHINGTON, zeer veele zwaa-
righeden tegen dit gebruik, inbrengende, dat het zelve geheel strijdig is met den aart van een Republikeinsch Bestuur, en verderflijk voor de gelijkheid, die onder alle rangen van Burgers behoort plaats te hebben. *Aanm. van den Schrijver.*

tegendeel zij zijn, van tijd tot tijd, zeer toegenomen; maar aan den grooten toevloed van lieden van allerleië godsdienstige gezindheid naar deze Stad. De *Kwaakers* hebben hier vijf plaatzen voor hunne openlijke godsdienst-oeffening: de *Presbijteriäanen* en *Disfidenten* zes; de *Engelsche Episcopaalen* drie, de *Duitsche Luterschen* twee; de *Roomsche Katholieken* vier, en de *Zweedsche Lutheraanen*, de *Moravische Broeders*, de *Doopsgezinden*, de *Algemeene Doopsgezinden*, de *Methodisten*, en de *Jooden* elk ééne.

De Rijdtuigen, van welken men zich te *Philadelphïä* bedient, en die, voor het grootste gedeelte, in deze Stad gemaakt worden, zijn Koetzen, Wagens, Chaizen, *Coächees*, en ligte Wagens. De Rijdtuigen van eenige weinige bijzondere Perzoonen zijn buitengemeen trotsch en pragtig; egter ziet men in veelen geenszins die netheid en keurigheid, welken men zou durven verwagten bij een Volk, dat zoo begeerig is, om de gebruiken van *Engeland* natevolgen, en aanhoudende uit dat Land modellen ontfangt. De *Coächee* is, zoo als het mij voorkoomt, een rijdtuig bijzonder aan *Amerika* eigen. Het ligchaam van dezelve is eenigzins langer, dan dat van eene koets, maar,

voor het overige, van dezelfde gedaante. Van vooren is het geheel open, en de Voerman zit op eene bank, onder het verhemelte van het Rijdtuig. Er zijn in hetzelfde twee zitbanken voor de Reizigers, die allen met het aangezigt naar de paarden gekeerd zitten. Het verhemelte wordt ondersteund door ligte stijlen, welken op de hoeken staan. Aan beide zijden van de portieren is het, boven de paneelen, geheel open; maar, tegens de ongemakken van flegt weer, voorzien van gordijnen, welken neergelaaten, en vastgemaakt worden aan knopen, die aan de buitenzijde geplaatst zijn. Behalven dezen is er nog een leder gordijn, dat, wanneer men het goedvindt, den Voerman van de Reizigers afsondert.

De ligte Wagens zijn van hetzelfde maakzel, en geschikt, om van vier tot twaalf personen te kunnen bevatten. Het eenig onderscheid, tuschen deze ligte wagens en de *Coächees*, is, dat de laatste beter gemaakt zijn, verniste paneelen, en aan beide zijden portieren hebben. Deze laatste vindt men niet aan de ligte wagens, maar de Passagiers zijn genoodzaakt, zoo goed zij kunnen, over de bank van den Voerman heenteklouteren. Dit soort
van

Amerikaanſche Poſt-wagen

van Rijdtuigen wordt in *Amerika* vrij algemeen tot reizen gebezigd.

De bēghandeling in de Herbergen (*Taverns*, met welken naam zij allen bestempelen) is in *Philadelphiä*, even gelijk, met weinige uitzondering, in het geheele land, zeer slegt. De innigting in dezelve is, bijna overāl, gelijk; en men ontfangt de Reizigers alöm op dezelfde wijze. Bij het inkoomen vindt men den Hospes in een vertrek, dat aan alle de huisgenooten gemeen, en het eenige is, geschikt, om te ontbijten en het avond- en- middagmaal te houden. De vreemdlingen, die in huis zijn, zetten zich onder elkānderen aan tafel, en eeten te zamen; en overāl, uitgezonderd in de groote Steden, maakt het huisgezin, daarteboven, een gedeelte van het aanzittend gezelschap uit. Het gebeurt zeer zelden, dat men in de Herbergen, zelfs in de Steden, een bijzonder vertrek kan krijgen; en het is niet dan met weezin en moeite, dat zij eenen Reiziger zijn ontbijt of zijnen maaltijd afzonderlijk geeven. Men moet zeer vergenoegd zijn, wanneer men eene slaapkamer kan bekoomen, waar slegts één bed is; maar dit vindt men niet overāl, en zij, die in het land omreizen, moeten zich veeltijds een vertrek laten welgevallen, waar nauwlijks

plaats genoeg is, om tusſchen de bedſteden doortegaan. (b) Reizigers, die zich eenigen tijd in de groote Steden ophouden, neemen gewoonlijk hun intrek in bijzondere koſthuiſen, welken men in meenigte aantreft; maar het is altijd zeer moeielijk, een gemeubileerd verblijf te vinden, wanneer men niet te gelijk daar eet.

In alle de Herbergen, zoo wel in de Stad, als op het Land, maar vooräl in de laaſten, wordt men zeer ſlegt bediend. Het is ook in dedaad in het algemeen, uitgezonderd in de zuidlijke gedeeltens van den ſtaat, waar men een groot aantal Negers heeft, allerbezwaarlijkst, Dienſtboden van eenig belang te bekoomen. Verre de meesten, welken men te *Philadelphiä* aantreft, zijn *Europeäanen*, die hun

(b) Op mijne reize, met de publieke wagen, naar *Baltimore*, eenen nacht te *Elkton* vertoevende, was het, bij het afklimmen, ziende, dat er, op deze pleiſterplaats, zoo veele Reizigers waren, mijne eerſte vraag aan den Hospes, waar wij zouden ſlaapen, en welk gerief zijne woning aanbod. Hij ſcheen zeer verwonderd en getroffen over zulk eene vraag, en zeide mij, met eene veelbeteekenende houding, dat ik niet noodig had, mij daar over te bekommeren, daar hij, in *elk* zijner vertrekken, ten minſten *elf* bedden had. *Aanm. van den Schrijver.*

hun Vaderland verlaaten hebben; en ook dezen blijven, in het algemeen, in dezen staat van dienstbaarheid flegts zoo lang, tot dat zij een weinig gelds hebben overgewonnen en bijeengespaard: als dan verlaaten zij gewoonlijk hunne meesters, en volgen de, aan het menschlijk hart zoo natuurlijk eigene, drift op, om onafhankelijk te leeven, iets, waartoe elk, indien hij flegts naarstig en oppassende is, in *Amerika* zeer gemaklijk geraaken kan. De weinigen, die langer in de dienstbaarheid volharden, worden daartoe alleen aangespoord door den onmaatigen loon, welken men hun geeft. Wat betreft de *Amerikaanen*; onder dezen vindt men er geen, ten zij iemand van het flegst character en gedrag, die zich bij eenen anderen verhuuren zal: allen beschouwen dit als iets, dat alleen voor Nēgers geschikt en voegzaam is; en zelfs dezen zijn, in *Pensylvaniën*, en in de overige Staaten, waar men poogingen gedaan heeft, om langzaamerhand de Slavernij afteschaffen, door de Kwaakers geleerd, zich zelven, in alle opzichten, aantemerken, als met hunne blanke broeders gelijk staande, en er op toeteleggen, om dezen, door een onbeschaamd en stout gedrag, natebootzen, en natevolgen. In dit opzigt is er

geen onderscheid tusfchen de mans en de vrouwen.

Ik moet hier opmerken, dat men, onder de laage Clasfis des Volks in de Verëenigde Staaten in het algemeen, en bijzonder onder die van *Philadelphia*, een gebrek aan befchaafdheid en eene onbefchofteid ontdekt, welken de aandacht van bijna elken Vreemdling treffen en zijne verwondering gaande maaken. Men denke egter niet, dat ik deze aanmerking alleen maak, om dat men in *Amerika* niet dien eerbied, en die oplettenheid aan perzoonen van rang bewijst, welken wij zien, dat het Gemeen, in *Engeland* en *Ierland*, gewoonlijk aan hun betoont, die boven hen verheven zijn: neen! ik beklaag en veroordeel alleen het gebrek aan burgerlijke beleefdheid, welke tusfchen de menfchen onder elkanderen, hoedanig hunne toestand ook zij, zoo zeer noodzaaklijk en zoo begeerlijk is; en die geenszins ftrijdt, noch met de wetten der natuure, noch met den geest van echte vrijheid, zoo als men zien kan in het gedrag der wilde *Indiëanen*, die de bofchen van dit uitgestrekt Land bewoonen, en, onder alle menfchen, de vrijften, en onafhanklijkften zijn. In de Verëenigde Staaten geeft het Gemeene Volk u integendeel, op de beleefdste
en

en bescheidenste vraagen, een ruuw en barsch andwoord, en beleedigt eenen iegelijken, die het voorkoomen heeft, van boven hen verheven te zijn, alleen om daarmede te toonen, dat zij zich zelven met hem volkoomen gelijk stellen, en niets beneden hem achten. Ten geenen prijze kan men eenige beleefdheid van hun verkrijgen: zij schijnen te begrijpen, dat dit onbestaanbaar is met vrijheid, en er geen ander middel is, om den Vreemdling te overtuigen, dat hij in een land van vrijheid is, dan hem trotsch en beleedigende te behandelen.

DERDE BRIEF.

Reis naar Baltimore. — Beschrijving van het land rondom Philadelphiä. — Vlottende bruggen over de Schuylkill, hoedanig zamengefeld. — Molens in de Brandij-wine Kreek. — Verbetering in het bouwen der Koornmolens in Amerika. — Beschrijving van de Stad Welmington. — Houtene Huizen (Log Houses). — Slegte gesteldheid der wegen. — Schoone gezigten: hoedanig bij de Amerikaanen beschouwd. — Herbergen. — De Susquehannah Rivier. — De Stad Baltimore. — Ontwerp van deze Stad. — Haven. — Openlijke en bijzondere Gebouwen. — Inwooners. — Het land tusfchen Baltimore en Washington. — Afschuwelijke wegen.

Washington, November.

Op den 16 November verliet ik *Philadelphiä*, en vertrok naar *Baltimore*. Het eenige middel, waar van de Reizigers, die geen eigen rijdtuig, of geene eigene paarden bij zich hebben,

ben, zich hier kunnen bedienen, om van de eene plaats naar de andere te koomen, is de gewoone postwagen. Men kan te *Philadelphia* wel een afzonderlijk rijdtuig krijgen, om naar *Baltimore* gebragt te worden, voor welk men egter altijd eene groote som betaalen moet; maar men kent er het gebruik niet, om, van postplaats tot postplaats, rijdtuigen te huuren.

De omtrek buiten *Philadelphia* is zeer wel aangelegd en bebouwd, en men vindt er eene groote meenigte fraaië landhuizen; maar deszelfs voorkoomen is al te naakt, zijnde bijna geheel ontbloomd van boomen, welken men, zonder eenige barmhartigheid, heeft omgehakt, zoo om te branden, als om meer lands ter beploeging te kunnen aanwinnen: zelfs ziet men hier geene heggen, wijl men in het denkbeeld is, dat dezen het land, waar zij wasfen, be-rooven moeten. De heiningen zijn allen van gewoone paalen en traliën, welken eene soort van palisfaden uitmaaken, of van eene hoekige en puntige gedaante. De laatste worden gemaakt van paalen, ruuw uit boomen gehakt, omtrent agt of negen voet lang, en horizontaal op elkanderen gestapeld, even gelijk de sluitboomen van eene poort. Dan, elke rij paalen wordt, in plaats van in eene rechte lijn

met

met die, welke naast aan dezelve is, in eene andere rigting gelegd, zoo dat dezelve eenen hoek maaken, groot genoeg, om de einden der paalen van de eene rij op die der beide anderen, die aan dezelve fluiten, vast te doen rusten. Daar deze heiningen, door derzelver slangwijze gedaante, ten minsten zesmaal zoo veel gronds beslaan, als eene gewoone van regtopstaande paalen, en daarteboven ongelijk veel meer houts verëischen, worden dezelve thands weinig meer gebruikt op plaatsen, waar het land en het hout tot eenen hoogen prijs gestegen zijn, zoo als dit, al spoedig, het geval is, in den omtrek van groote Steden.

De weg van *Philadelphiä* naar *Baltimore* loopt over de benedenste der drie vlottende bruggen, welken men, in den omtrek van *Philadelphiä*, over de Rivier de *Schuylkill* gelegd heeft. Het oog wordt verrukt door de schoonheid der gezigten, welken men hier aantreft, wanneer men deze rivier overtrekt, die, ter dezer plaatze, omtrent drie en zestig roeden (twee honderd en vijftig *yards*) breed is. Derzelver oevers zijn aan beide zijden hoog, en leveren, tot op eenen afstand van verscheidene mijlen naar boven, de schoonste gelegenheid op, tot het aanleggen van buitenplaatsen.

Eene

Eene fraaië , in den *Engelfchen* fmaak aangelegd , ontmoet men , zoo ras men de Rivier over is , even boven de brug. Digt bij dezelve heeft men publicke tuinen en wandelwegen , en eene herberg , in welke men verſcheidene goede vertrekken aantreft. Het is herwaards dat de Burgers van *Philadelphiä* zich , geduurende den zomer , in meenigte be-
geeven , en vermaaken.

Tot het maaken der vlottende bruggen , bedient men zich van zwaare boomen , welken men dwars in het water legt , en met kettin-
gen aan elkanderen voegt. Op deze boomen legt men weder , in de lengte , ſterke balken , en dezen worden overdekt met planken , welken men daar op vaſtſpijkt , om dus doende eenen effen en gemakkelijken weg over de-
zelven te hebben. Ter beveiliginge zijn er aan wederzijde leuningn geplaatſt. Wanneer er zwaare rijdtuigen over deze bruggen koomen , dan zakken dezelve eenige weinige duimen beneden de opervlakte des waters ; doch hier bij loopt men geen het minſte gevaar. Om
dezelve in eene regte rigting over de Rivier te doen blijven , heeft men , op zekere afſtan-
den , ankers en kettingen geplaatſt ; ook zijn derzelver beide einden aan de oevers nauwkeu-
rig

rig en sterk vastgemaakt. Op die plaats van de Rivier, waar de stroom zijnen loop meest heeft, en het diepst is, zijn deze bruggen zoodanig ingerigt, dat er een gedeelte derzelver, naar welgevallen, kan worden weggenomen, om, daar door, den Schepen eene vrijë doorvaart te geeven. Dikwils worden deze bruggen zeer beschadigd, en zomwijlen, bij het eindigen van den winter, door den geweldigen stroom, geheel weggesleept en vernield; vooral wanneer het gebeurt, dat er veel ijs in de Rivier gaat. Ziet men dit gevaar voor uit, en wordt men niet te schielijk, en onverwagt door den vloed overvallen, dan tragt men zich hier tegen te beveiligen, door alle de kettingen, met welken deze bruggen op de plaats zijn vastgemaakt, lostemaaken, en dezelve in hun geheel met den stroom te laten afdrijven, tot aan eenen geschikten oord des oevers, waar men dezelve op het land trekt, en in veiligheid brengt.

De *Schuijkill* overgetrokken zijnde, bevindt men zich in een land, waar de akkerbouw in eenen goeden staat schijnt, en de heuvelen en boschen eene aangename verscheidenheid aan het oog opleveren. De eerste Stad van eenig aanbelang, welke men ontmoet, is *Chester*,
vijf-

vijftien mijlen van *Philadelphiä*. Deze Stad bevat omtrent zestig woningen, en is, daar door, merkwaardig, dat de eerste Vergadering der Kolonie hier haare zitting hield. Uit den omtrek van deze plaats heeft men een ruim gezigt op de Rivier de *Delaware*.

Eer men te *Wilmington* kooft, omtrent eene halve mijl aan deze zijde der Stad, ontmoet men de *Brandij-wine Kreek*. Deze is aanmerkelijk en bekend door haare molens, welken, ten getale van niet minder dan der tien, op eenen kleenen afstand van elkanderen, aan derzelver oevers gebouwd zijn. Het water stort, even boven de brug, welke over deze Rivier ligt, met een verbaazend geweld neder op een bed van rotzen, en, met zeer weinig onkosten, zou men hier gelegenheid kunnen vinden en maaken, tot het aanleggen van driemaal zoo veele molens, dan er thands gevonden worden. Vaartuigen, met duizend schepel koorns bevragt, kunnen tot dicht bij dezelve naderen, en worden; door middel van zeker werktuig, met weinig moeite ge laaden en ontladen. Zommigen dezer molens zijn geschikt tot het maalen van koorn, anderen tot het zaagen van hout, en nog anderen tot dat van steen.

De

De voorderingen, welken men, in *Amerika*, in het bouwen en aanleggen van Koornmolens gemaakt heeft, zijn zeer groot. De voornaamste daarvan bestaat in een nieuw gebruik, dat men maakt van de schroef (*the screw*), en het invoeren van een werktuig, dat men *Elevators* noemt. De schroef is gemaakt van kleene dunne stukjens hout, omtrent drie duim lang, en twee duim breed, in eene spiraale lijn, in een cylinder vastgemaakt. Deze schroef stelt men in eene horizontale rigting, zoo dat zij, om haare spil omdraaiënde, het koorn, of meel, van het eene einde van den bak naar het andere, werpt. Bij voorbeeld, men plaatst dusdanig eene schoef in den bak, welke het meel ontfangt, zoo ras het uit den steen koomt; deze werpt het meel, tot op den afstand van zes of agt voet, in eenen anderen bak, uit welken het, zonder dat men er de hand aan uitsteekt, door middel van de *Elevators*, wordt overgebracht tot in het bovenste van den molen. Deze *Elevators* zijn zamengesteld uit een aantal kleene emmertjens, van de grootte van een theekopjen, vastgemaakt aan eenen langen band, welke om twee raden loopt, waar van het een in het bovenste, het ander in het benedenste gedeelte van den molen geplaatst is.

De-

Deze band om deze raden loopende, scheppen de gezegde emmertjens het koorn, of meel uit den bak, die beneden is, voeren hetzelfde tot in het bovenste van den molen, en ontlasten zich daar zelve, zoo ras zij over het daar geplaatste rad heen loopen. Men besluit deze *Elevators* binnen vierkante buizen of pijpen van hout, deels om dezelve voor stof te beveiligen, deels om te verhinderen, dat zij, gedurende hunne werking, aan het eene of andere haaken. Deze twee eenvoudige uitvindingen maaken het onnoodig de handen te gebruiken, van dat het koorn op den molen kooft, tot dat het geheel gereed is, om in den zak gedaan te worden.

Wilmington is de hoofdstad van den Staat van *Delaware*, en bevat omtrent zes honderd huizen, meestäl van steen. De straaten zijn hier aangelegd naar een plan, eenigzins gelijk aan dat van *Philadelphiä*. Deze plaats heeft niets merkwaardigs, en het land in derzelver omtrek, dat zeer vlak is, levert niets op, dat het oog eenigzins zou kunnen vermaaken. *Elk-ton*, een-en twintig mijlen verder, en de eerste Stad in *Marijland*, bestaat uit omtrent negentig huizen, allen van geen het minste aanbelang, en zonder eenige orde gebouwd. Dit

is eene zeer morfge en onāangenaame plaats. In dezen omtrek ontmoette ik de eerste huizen van hout (*Log houses*): die, welken ik, tot dus ver, gezien had, waren van klinkers of van steen, of geheel anders zamengesteld, met houtene raamen, en van buiten met planken overdekt.

Deze huizen zijn, in een land, waar men overvloed van hout heeft, beter koop dan eenige anderen; ook bedient men zich, in *Amerika*, in het algemeen van dezelve, wanneer er eene nieuwe volkplanting wordt aangelegd. De wanden bestaan uit juist vierkant gehakte stammen van boomen, horizontaal de een op den anderen gelegd, welker einden beurtlings op elkānderen rusten, en in elkānderen gevoegd worden, terwijl men de openingen tusschen dezelve toefmeert. Het dak wordt gedekt met planken, of met kleene stukken hout in de gedaante van dakpannen of leiēn; en van dezen bedient men zich bijna overāl in *Amerika* tot dit einde. Deze wooningen zijn zeker niet fraaij; maar, wanneer zij wel gebouwd zijn, zijn zij warm en aangenaam, en kunnen eenen geruimen tijd staan.

In deze streken teelt men eene groote meenigte tarw en indiāansch koorn, waartoe de
grond

grond hier zeer geschikt is. Dan de beste en meest bebouwde landen liggen op eenigen afstand van den gemeenen weg, die meestal over dorre en bergachtige plaatzen, welken men *ridges* noemt, heenloopt, zoo dat men dezen niet te zien krijgt. De reden, dat men, tot het aanleggen der openlijke wegen, den voorrang gegeven heeft aan deze dorre en bergachtige strecken boven de vlakkere en effene oorden des lands, is, om dat men bevonden heeft, dat dezelve in genen langer bestand zijn en goed blijven dan in dezen; iets, 't welk men in *Marijland* altijd in het oog houdt; wijl men zich hier, wanneer de weg eens is aangelegd, geheel geene verdere moeite geeft, om denzelven te onderhouden, of te verbeteren. In het algemeen zijn de wegen hier veel slegter, dan in eenig ander gedeelte van den Verëenigden Staat; ja dezelve zijn hier zoo slegt, dat, op den weg tusfchen *Elkton* en het Veer, waar men over de *Susquehannah* gaat, de Voerman telkens verplicht was, de Pasfagiers in het rijtuig te verzoeken, om zich, nu aan de eene, dan wederom aan de andere zijde van den wagen, overtegeeven, ten einde dus het omstorten in de diepe spoorren, welken men hier in meenigte aantreft, voortte-

koomen. *Nu, Mijne Heeren! aan de rechte zijde!* roept hij, en terftond steeken alle de Reizigers hunne hoofden en het halve ligchaam aan die zijde uit den wagen, om dezen, dus doende, in evenwigt te houden. Een oogenblik er na roept hij: *nu aan de linkerzijde!* en ook dit geschiedt weder terftond. Op eenen weg van zes mijlen waren wij ten minste twaalfmaal verplicht, deze zonderlinge voorzorg te gebruiken.

. De eenige verbetering, welke zomwijlen aan deze wegen gedaan wordt, bestaat daarin, dat men de diepe spooren aanvult met haagendoorne takken, of jonge boomen, welken men met aarde bedekt; en ook dit geschiedt slegts alleen dan, wanneer deze wegen door het midden van koornäkkers en bebouwde landen loopen. De wegen in de bosfchen worden geenszins verbeterd noch hersteld; maar men baant zich eene nieuwe opening door het omhakken der boomen; en dit noemt men, eenen nieuwen weg aanleggen. Het is in *Marijland* geheel niet vreemd, te zien, dat een weg zich verdeelt in zes of zeven onderscheidene spooren, welken weder allen op één uitkoomen, en naar dezelfde plaats leiden. Deze bijzonderheid maakt niet zelden de vreemdelingen, welken dienään-
gaan-

gaande onkundig zijn, zeer verlegen, daar zij niet weten, welk spoor zij volgen moeten. De vaardigheid en bekwaamheid, met welken de voerlieden der rijdtuigen hunne paarden, langs deze nieuwe wegen, die overäl met stompen van boomen bezet zijn, mennen, zijn bewonderenswaardig; en egter zijn zij, naar het uitwendige te oordeelen, de onbekwaamsten en slegtsten, welken men zich kan voorstellen. Het is meer door het onderscheiden geluid en geraas, 't welk zij maaken, dan door behulp der leizeelen, dat zij hunne paarden bestuuren.

Charleston is slegts eenige weinige mijlen van *Elkton* gelegen. Men telt aldaar niet meer dan omtrent twintig huizen, welker meeste Inwooners zich op de haaringvischerij toelleggen. Het land omstreeks deze plaats levert aan het oog eene aangenaame verscheidenheid van hoogtens en laagtens; doch, daar de grond hier zeer slegt en onvrugtbaar is, heeft men nog weinige strecken bebouwd, of daar toe in gereedheid gebragt, zoo dat, op veele plaatzen, de wegen, door onäfsgebroke boschen van vier en vijf mijlen uitgestrektheid, heenloopen. De onderscheidenheid der voorwerpen voor het oog, en het land in dezen omtrek zijn hoogst belangrijk. Op de toppen der heuvels heeft

men eene ontelbaare meenigte der trotschste en uitgestrekte gezigten, welken de *Chefapeak* baai, en de rivier de *Susquehannah* ons aanbieden; en nauwliks passeert men eene valleie of dal, zonder in het dichtst van het bosch het water eener kleene kreek of beekjen aantetrefsen, dat, over de randen der rotzen heenstortende, den schoonsten en treffendsten waterval oplevert. In het algemeen beschouwen de *Amerikaanen* met verwondering den reiziger, die eenig genoeg vindt in het doortrekken van zoodanige strecken: het gezigt van een stuk koorland of eenen vrugtbaaren moestuin geeft hun meer genoeg dan dat der boschachtigste en romaneskste oorden. Zij hebben eenen onverwinnelijken afkeer van alles, wat boom is; en, wanneer zij eene nieuwe volkplanting zullen aanleggen, hakken zij dezelve allen, zonder eenige uitzondering, om: niet één wordt er gespaard, maar allen hebben hetzelfde lot, en deelen in de algemeene verwoesting. Het schijnt zeker vreemd, dat men, in een land, waar de brandende stralen der zon zoo sterk zijn, niet eenige boomen in den omtrek der huizen en woningen laat staan blijven, ten einde, in derzelver schaduw eenige verademing te vinden tegens de drukkende en af-

afmattende hitte van den zomer. Meermaal gaf ik mijne verwondering over deze zonderlinge gewoonte te kennen; maar men antwoordde mij in het algemeen, dat men geene boomen in de nabijheid der huizen kon laten, zonder dezen, daar door, aan zeer veel gevaars bloot te stellen. Het schijnt, dat de boomen in de bosfchen van *Amerika*, in vergelijking met derzelver verbaazende hoogte, zeer weinig houts in den grond hebben, zoo dat, wanneer men twee of drie volwasfenen op zich zelven staan laat, en dezen, door het uitroeïën der andere rondöm dezelveñ staanden, de voorige beschutting misfen, de eerste storm genoeg is, om dezelveñ omtewerpen. Dit zou egter geenszins het geval zijn met boomen van eene mindere grootte, welken men, zonder eenig gevaar, zou kunnen laten staan, en die, al zeer fchielijk, eene verkwikkende fchaduw zouden opleveren, indien de *Amerikaanen* konden goedvinden, om dezelveñ te fpaaren. Maar de hoofdzaak is, dat, de oppervlakte van het land geheel met boomen overdekt zijnde, het gezigt zoodanig door dezelveñ verzadigd wordt, dat het Volk in het algemeen daarvan een' afkeer heeft. De grond kan geenszins bebouwd worden, noch genoegzaame vrugten tot onder-

houd der Inwooners opleveren, zoo lang de boomen niet zijn omgehakt. Men beschouwt dezelve als hoogst schadelijk, en hij, die het grootst getal kan uitroeien, en zijne akkers en velden, in den omtrek zijner woningen, het meest van dezelve ontbloot en zuivert, wordt onder de ijverigste, en voor den Staat meest nuttigste Ingezetenen gerekend. (c)

Alle tien of twaalf mijlen vindt men, op dezen weg, herbergen, welken allen van hout getimmerd zijn; meestal in dezelfde gedaante, en met een voorportaal zoo lang als het geheele huis. Weinigen van deze herbergen hebben eenig uithangbord, en zijn alleen van de andere huizen te onderkennen aan de menigte van geschriften op de wanden naast de deur aangeplakt. Zij ontleenen heuren naam, niet van de uithangborden, maar van den perzoon, die dezelve bewoont; zoo als *Jones's*, *Brown's* &c. &c. In allen heerscht dezelfde orde, en heeft dezelfde gewoonte plaats. El-

od ke

(c) Ik heb *Amerikaanen*, op de barste plaatzen der noordweste kusten van *Ierland* landende, de grootste verwondering en het grootst genoegen hooren betuigen over de schoonheid, en den goeden staat des lands. *Ho? vrij van boomen! waarlijk niet één!* riepen zij uit, *Aanmerk. van den Schrijver.*

ke herberg heeft zijne vastgestelde uren voor het ontbijt, het middag- en-avondmaal. Koomt een Reiziger eenige oogenblikken voor dezen bepaalden tijd, te vergeefs sch zal hij om eenige spijs, of eenen maaltijd voor zich afzonderlijk vraagen: met geduld moet hij het bestemde tijdstip afwagten, en als dan kan hij, met de overige gasten, die in huis zijn, aanzitten. Bij het ontbijt heerscht er, in het algemeen, een groote overvloed. Men heeft op het zelve, thee, koffij, verscheidene soorten van brood, koud gezouten vleesch, en, vrij algemeen, gebraden sneeden osenvleesch (*beef steaks*), gestoofde visch, en dergelijken; (*d*) ook betaalt men voor het ontbijt omtrent even zoo veel, als voor het middagmaal.

Dit gedeelte van *Marijland* is overvloedig in eene soort van Ijzer-erts, van welken het ijzer zeer geschikt is, om gesmolten en gegooten te worden. Deze Erts ligt, in laagen, zoo nabij de oppervlakte der aarde, dat men

niet

(*d*) De Vrouw van het huis zit overal aan het bovenëinde der tafel, om thee te schenken, of wordt daarin, bij het ontbijt en des avonds, door eene Dienstvaand ver-
vangen; en, in veele herbergen ten platten lande, zit het geheele huizezin met de gasten mede aan tafel aan, om te eeten. *Aanmerk. van den Schrijver.*

niet noodig heeft, diep te graaven, om denzelven te vinden. Digt bij *Charleston* heeft men eene kleene Geschutgieterij. Het werktuig, waarmede men het Kanon boort, wordt door het water in beweeging gebragt. Terwijl ik hier voorbijkwam, was men bezig met het maaken van vier-en-twintig ponders, van welken er, elke week, twee vervaardigd worden. Het ijzer, 't welk men hier toe gebruikt, is buitengemeen taai; en het gebeurt maar zelden, dat er, bij het proefneemen, eenige stukken bersten.

Op den weg naar *Baltimore* gaat men over de Rivier, de *Susquehannah*, op een veer, vijf mijlen boven de plaats, waar zij zig ontlast in de *Chesapeake*. Hier ter plaatze is deze Rivier omtrent vijf-vierde eener mijle breed, en diep genoeg voor alle Schepen. De oevers zijn hoog en met digte boschen bezet, en het land is heerlijk en schilderachtig. Digt bij het veer, waar men overvaart, ligt eene kleene Stad, *Havre de Grace* genoemd, uit omtrent veertig huizen bestaande. In het verleedene jaar gaf men aan het Congres een verzoekschrift over, om van deze Stad eene haven te maaken, maar tot nog toe is hier nog zeer weinig koophandel: jaarlijks wordt er flegts

flegts een enkel fchip in de nabuurfchap gebouwd. Van hier tot aan *Baltimore* is het land buitengemeen fchraal : de grond beftaat uit een geel grof zand, vermengd met kleij ; en de wegen zijn affchuwelijk.

Men rekent het getal der Ingezetenen van *Baltimore* op omtrent zestien duizend zielen, en , offchoon deze geenszins de Hooftftad is van den Staat, is zij egter de grootfte van *Marijland*, en, na *Philadelphiä* en *New-York*, de voornaamfte handelplaats van *Noord-Amerika*. Het ontwerp van deze Stad is eenigzins gelijk aan dat van *Philadelphiä* : de meefte ftraaten doorfnijden elkanderen in regte hoeken, De voornaamfte ftraat, welke bijna oost en west loopt, is omtrent tagtig voet breed : de overigen zijn van veertig tot zestig voet. Zommigen van deze ftraaten zijn niet geplaveid, zoo dat, wanneer het fterk regent, dezelve nauwelijks te gebruiken zijn, wijl de grond, uit eene ftijve geele kleij beftaande, het water lang tegenhoudt, eer het doorzakt. Aan de zuidzijde van de Stad heeft men eene haven , gemeenlijk genoemd de *Bafon*, hebbende omtrent negen voet waters, en wijd genoeg om tweeduizend Koopvaardifchepen te bevatten. Langs dezelve heeft men, de geheele lengte der Stad,

Kaai-

Kaaiën en Pakhuizen aangelegd; maar, daar de Schepen eenen bijzonderen gunstigen wind noodig hebben, om uit deze haven te koomen, ankeren de meesten, welken naar *Baltimore* bestemd zijn, in eene haven, die gemaakt wordt door eenen uithoek lands nabij den ingang van het *Bafon*, gewoonlijk genoemd *Fell's Point*. Ook hier heeft men Kaaiën gemaakt, langs welken Schepen van zeshonderd ton volkoomen veilig en gerust liggen kunnen. Zeer veele perzoonen hebben zich op dezen uithoek neergezet, ten einde dicht bij de Schepen te zijn; zoo dat men hier reeds meer dan zeven honderd huizen telt, en verscheidene geregelde straaten en een ruim marktplein aantreft. Deze huizen worden, in het algemeen gesproken, aangemerkt als een gedeelte van *Baltimore*; maar, naar het uitwendig voorkoomen, vormen zij eene geheel afzonderlijke Stad, daar zij meer dan eene mijl van het andere gedeelte derzelver verwijderd zijn. Wanneer er, in den omtrek, van *Fell's Point* en *Baltimore* gesproken wordt, is het altijd als van twee verschillende en van elkanderen onderscheidene plaatsen. *Fell's Point* is in het bijzonder de verblijfplaats der zeevaardenden, en der jongste deelgenooten der Handelhuizen,

wel-

welken zich hier ophouden , om op het be-
vragten en ontladen der Schepen het oog te
hebben.

Het grootst aantal huizen van bijzondere
perzoonen te *Baltimore* is gebouwd van steen;
egter zijn er veelen, inzonderheid aan den buit-
tenkant der Stad, van hout. In zommigen van
de nieuwe straten vindt men er eenigen , wel-
ken het voorkoomen hebben van wel aange-
legd en ingerigt te zijn ; maar in het algemeen
zijn dezelve klein , bedompt , en ongerieflijk.
Wat de openlijke Gebouwen aangaat ; nauw-
lijks treft men er één aan , dat waardig is ge-
noemd te worden , of eenige aandacht verdient.
Kerken en plaatzen van openbaare Godsdienst-
oeffening zijn er hier tien : de *Episcopaalen* ,
de *Presbyteriëanen* , de *Duitsche Lutherschen* ,
de *Duitsche Calvinisten* , de *Gereformeerden* van
deze Natie , (e) de *Nicolieten* of nieuwe *Kwaa-*
kers , de *Doopsgezinden* , en de *Roomsch-Ca-*
tholieken hebben er ieder eene , en de *Methodis-*

(e) Ofschoon het mij onbekend is , dat men in Duitsch-
land onderscheid maakt tusschen *Calvinisten* en *Gerefor-*
meerden , en dezen als twee verschillende Godsdienstes-
Genootschappen aanmerkt , heb ik dit egter zoo gelaaten ,
als het door den Schrijver in het oorspronkelijke wordt
opgegeeven. *De Vertaaler.*

disten twee. Die der *Presbyteriëanen*, welke eerst onlangs gebouwd is, is, niet alleen onder dezen, maar onder alle de gebouwen der Stad de fraaiste. Dezelve is van steen, en aan den voorgevel versierd met een balcon, ondersteund door zes steene pilaaren.

Er zijn, in deze Stad, niet minder dan drie openlijke Banken; en het getal van banknooten, welken dezen in omloop hebben, is zoo groot, dat daar door die van geld bijna geheel ophoudt. Zommigen dezer banknooten hebben flegts de waarde van een Dollar, en worden, daar dezelve veel ligter en gemaklijker zijn dan zilver, in het algemeen voorgetrokken. Het goud is hier zeer schaars, zoo dat ik hetzelfde, gedurende de twee maanden, welken ik in *Marijland* doorbragt, nauwelijks ergends aantrof.

De *Engelschen*, *Ieren*, *Schotten* en *Franfchen* maaken het grootst getal uit onder de Ingezetenen van *Baltimore*. De *Ieren* schijnen het talrijkst te zijn, en veelen van de voornaamste Kooplieden der Stad behooren tot deze Natie. Zedert het oorlog zijn hier veele *Franfchen*, zoo uit *Frankrijk* als van de *West-indifche* Eilanden, aangekoomen, en hebben zich hier gevestigd. Alle de Ingezetenen, eeni-
ge

ge weinigen uitgezonderd, houden zich onledig met den koophandel, welke hunne gestadige bezigheid is. In het algemeen zijn zij zeer eenvoudig, onder elkanderen gemeenzaam, en jegens vreemdlingen vriendlijk en gastvrij. De kaarten en het dansen zijn hunne begunstigde vermaakken, zoo welin de bijzondere bijeenkoomsten, als in de openlijke gezelschappen, welken om de veertien dagen gehouden worden. Men heeft hier twee schouwburgen, op welken, nu en dan, eenige stukken vertoond worden. De oudste van dezen, welke op den weg naar *Fell's Point* staat, is de slechtste, en schijnt weinig meer dan een hoop losse, slegt zamengevoegde planken. Zedert eenen geruimen tijd had men dezen geheel laten vervallen, maar onlangs is dezelve eenigzins hersteld en verbeterd, ten dienste van eenen troep Fransche Toneelspeelers, de eenige, van welke ik ooit in dit Land gehoord heb. *Baltimore* heeft, even gelijk *Philadelphia*, zeer veel geleden door de geele koorts; ook is het hier in het algemeen, gedurende den herfst, zeer ongezond, zoo dat zij, die dit doen kunnen, meestäl in dit jaargetijde hun verblijf houden op hunne landhuizen in den omtrek, welken, voor het groot-

grootste gedeelte , zeer aangenaam gelegen zijn.

Van *Baltimore* tot aan *Washington* , zijnde een afstand van veertig mijlen , vertoont het land zeer weinig vrugtbaarheids. Op zommige plaatzen bestaat de grond uit eene geele klei , vermengd met grof zand ; op anderen is de zelve zeer zandig. In den omtrek der kreek , en tusfchen de bergen en heuvels vindt men egter zommige plaatzen , *Bottoms* genoemd , die eene zwarte en vrugtbaare aarde bevatten. De boomen , welken hier wasfen , zijn van eene verbaazende grootte en zeer fchoon , terwijl zij integendeel , in de zandige ftrecken , zeer kleen en dun zijn. Nooit zag ik , in mijn geheele leven , ergends zulke flegte wegen , als die , welken door deze gronden (*Bottoms*) loopen. Terwijl ik eenen dezer wegen , in de nabijheid van den oorsprong van eenen der takken van de *Patuxent* Rivier pasfeerde , na dat het , eenige weinige dagen te voren , zeer fterk geregend had , zonk het rijdtuig , waarin ik zat , tot aan de asfen in den modder. Op het oogenblik , dat ik wanhoopte , mij zelve , zonder hulp van anderen , uit deze onaangename omftandigheid te redden , maakte mijn paard , dat zeer fterk was , en zich belem-

lemmerd voelde , eene geweldige beweging , waar door het zijne voorpooten los kreeg , zich zelf verlost , het rijdtuig uit het slijk trok , en mij van mijne verlegenheid en angst bevrijdde . Naderhand wierd ik onderrigt , dat den Generaal WASHINGTON , eenigen tijd te vooren , naar het Congres gaande , het zelfde ongeluk , op die zelfde plaats , getroffen had . Deszelfs rijdtuig was zoo diep in den slijk gezonken , dat men zich genoodzaakt gevonden had , om , in de nabuurige huizen , touwen en handboomen te haalen , ten einde het zelve te ligten en uit den modder te trekken . Over zommigen van deze gronden (*Bottoms*) , welken in hunnen natuurtijken stand volstrekt onbruikbaar zijn , heeft men zekere beddingen , hier *Causeways* genoemd , gemaakt , bestaande uit dikke , digt nevens den anderen , dwars over den weg gelegde boomen . Deze beddingen leveren , voor eenen korten tijd , eenen goeden en gemaklijken weg op ; maar duuren niet lang , daar dezelve , al spoedig , dieper in den modder zakken , of onder het gewigt der rijdtuigen breeken . In dezen toestand , en bij zoo veele beletzelen , is het hoogst gevaarlijk voor iemand , die aan deze wegen niet gewoon is , om zelve een rijdtuig te mennem .

I. DEEL.

E

De

De bruggen over de rivieren, met losliggende planken gedekt zijnde, zijn even zoo slegt als deze beddingen op de wegen, en trillen en schudden, wanneer er een rijdtuig over gaat. Het is te bewonderen, dat de Wetgeevende Magt van *Marijland* zoo werkloos is, en geene poogingen aanwendt ter verbetering van dezen weg, welke egter een van de voornaamste wegen in dezen Staat is: hij doorloopt denzelven van het Noorden tot het Zuiden, en is de gewoone landweg naar de Stad *Washington*.

VIERDE BRIEF.

Stichting van de Stad Washington. — Door sommige Staaten niet zeer gereedlijk toegestaan. — De keuze van de plaats aan den Generaal WASHINGTON gelaaten. — Omstandigheden, welken, bij de verkiezing van deze plaats, in overweeging moesten genomen worden. — De plaats, waar dezelve gebouwd is, is in het midden van alle de Staaten. — Zij is daarteboven buitengemeen gunstig gelegen voor den Koophandel. — Aart van den Koophandel in dit Land. — Beknopte beschouwing van de voornaamste handelsfeden in den Verëenigden Staat. — Derzelver welvaart hangt af van den Koophandel. — Beschrijving van de Rivier Patowmac. — Derzelver betrekking en gemeenschap met de andere Rivieren. — Verbaazende uitgestrektheid der gemeenschap van de Stad Washington met alle andere plaatsen te water. — Plaatzten, welken meest geschikt schijnen, om onmiddellijk den handel op Washington te drijven. — Gelegen-

heid van Washington. — Plan van deze Stad. — Openlijke Gebouwen, zommigen reeds voltooid, anderen pas begonnen. — Presidents Huis. — Het Hotel. — Steenen en andere bouwstoffen, in den omtrek voorhanden. — Bijzondere huizen, en tegenwoordige Inwooners der Stad. — Onderscheidene gisfingen omtrent de toekomstige grootte der Stad Washington. — Beletzelen tegens derzelver aanwas in den weg geworpen. — Wat hiervan de oorzaak is.

Washington, November.

De Stad *Washington*, anders ook genoemd de Stad van het Bondgenootschap, wierd gesticht ten jaare 1792. en opzetlijk bestemd tot de Hoofdplaats van den Verëenigden Staat, en den zetel van het Bondgenootschaplijk Bestuur, zullende het Congres aldaar, in het Jaar 1800, voor de eerstemaal bijëenkoomen.

Daar de stichting van deze Stad de aandacht van meest alle de Volkeren van *Europa* gaande gemaakt heeft, en de gevoelens over dit belangrijk onderwerp zoo zeer uit een loopen, zal ik u, in de volgende bladen, een beknopt berigt geeven van derzelver eerste opkoomst en verderen voordgang.

Kort

Kort na het eindigen van het *Amerikaansche* Oorlog, omfingelde eene verbaazende meenigte Linietroepen of Krijgsvolk van *Pensylvaniën*, met de wapenen in de hand, de zaal, in welke het Congres te *Philadelphiä* vergaderd was, en vorderde, onder de sterkste bedreigingen, het onmiddellijk daarstellen van een fonds, genoegzaam ter voldoeninge van de groote agterstallen, welken zij, wegens hunne beweezene diensten, nog te vorderen hadden. De leden, veröntwaardigd en bekommerd over zoodanig een geweld, beslooten onmiddellijk eenen Staat te verlaten, waar zij, in plaats van eene behoorlijke en genoegzaame bescherming te genieten, integendeel aan beleedigingen waren blootgesteld: zij vergaderden aanstond te *New York*, waar de zitting geëindigd wierd. Eenigen tijd hier na, wierd er, in het Congres, sterk aangedrongen op het bepaalen van eene vastgestelde plaats tot het bijeenkoomen der Wetgeevende Magt, en dus tot den zetel van het algemeen Bestuur. Deze plaats zou alleen en volkoomen onderworpen zijn aan de wetten en schikkingen van het Congres, zoodanig, dat de Leden der Vergadering, voor het toekoomende, ten aanziene van hunne bijzondere perfooncele veiligheid en de vrijheid

hunner werkzaamheden , geenszins zouden afhangen van de goede of kwaade Politie van eenen of anderen bijzonderen Staat. Dan dit was niet het eenige , dat het Congres aanspoorde tot het verkiezen van eene Vergaderplaats voor de Wetgevende Magt, geheel onafhankelijk van eenigen bijzonderen Staat: het volgende versterkte de Leden in dit denkbeeld. Niettegenstaande de onderscheidene Staaten van *Amerika*, door zekere banden, onderling vereenigd zijn, heerscht er egter tusfchen dezelve een geest van jaloufie en mededinging. Zoo ras een of ander bijzondere Staat , bij voorkeur, bestemd wierd tot den zetel van het Algemeen Bestuur, en daar door eenen zekeren voorrang verkreeg boven de anderen, moest dit noodzaaklijk eene oorzaak worden tot nijd en afgunst bij alle de overigen.

In het algemeen erkende men de schadelijke gevolgen, welken dit moest hebben, en de noodzaaklijkheid, om den Staat in zijn geheel en vereenigd te houden: men was dus overtuigd, hoe noodig het was, de grootste voorzorg te gebruiken ter verhindering van alle beginzelen en bronnen van jaloufie, welken, ten eenigen tijde, eene scheuring of verwijdering tusfchen de onderscheidene Staate

ZOU-

den kunnen veroorzaaken. En eindelijk, het was volstrekt noodzaaklijk, den zetel van het Bestuur op eene bepaalde plaats te vestigen, ten einde dus de ongemakken, welken, met het geduurig verplaatzen der werkzaamheden en Archiven van het Publiek Bewind, onvermijdelijk vergezeld gaan, voortekoomen.

Niettegenstaande dit ontwerp hoogst voordeelig scheen voor het welzijn van den Verëenigden Staat in het algemeen, was het egter niet dan na de omwenteling, door welke de tegenwoordige foederaale Constitutie gevestigd werd, dat alle de Staaten hierin toestemden. In het bijzonder verzettede *Pensylvaniën*, bewust, dat zij de voornaamste Staat, en in het middenpunt gelegen was, en dus hoop hebbende, dat, indien dit nieuw ontwerp geenszins tot stand kwam, de zetel van het Bestuur bij haar zou geplaatst worden, zich allersterkst tegens dit plan. Eindelijk bewilligde zij egter daarin; maar niet dan onder uitdruklijke voorwaarde, dat het Congres zijne zittingen te *Philadelphiä* zoude blijven houden, tot zoo lang, dat de nieuwe Stad geheel gereed zoude zijn, om het algemeen Bewind binnen haare muuren te ontfangen. Men vleedde zich, dat er zoo veele zwaarigheden tegens

de verplaatsing van het Gouvernement zouden in den weg koomen, en men zoo veele moeilijkheden in de uitvoering van dit ontwerp zou aantreffen, dat men eindelijk hetzelfde geheel zou agter wege laten. Het wierd aan het verlicht oordeel van den Generaal WASHINGTON, des tijds President, overgelaaten, de beste plaats, tot het aanleggen van deze nieuwe foederaale Stad, uittekiezen en te bepaalen. Deze verkoos, na een rijp en bedaard overleg, daartoe eenen oord aan de boorden van de Rivier *Patowmac*, welke door de natuur bestemd scheen, niet slegts tot het vestigen van eene groote Stad, maar in het bijzonder tot den zetel der Hoofdstad van den Verëenigden Staat.

Bij de verkiezing van deze plaats moest men twee voornaame zaaken in het oog houden. Voorëerst, dat dezelve, zoo veel mogelijk, gelegen ware in het midden van alle de Staaten. Ten tweede, dat dezelve voordeelig ware voor den Koophandel, zonder welken men geenszins verwagten kon, dat deze Stad, door grootheid, volkrijkheid en welvaart, zou uitmunten, terwijl men egter vermoeden moest, dat het Volk des Verëenigden Staats hoost begeerig zoude zijn, dat deszelfs Hoofdstad zoo lusterrijk ware, als eenigzins zijn konde. De-

ze beide voornaame verëischten zijn gelukkig verëenigd in die plaats, welke men heeft uitgekoozen.

De noordlijkste en zuidlijkste grenzen van den Verëenigden Staat liggen op de Noorderbreedte van 46 en 31 graaden. De nieuwe Stad ligt op 38 graaden 35 minuten Noorderbreedte, zoo dat dezelve, op 23 minuten na, op eenen gelijken afstand van de beide uiterste grenzen verwijderd is. In geen gedeelte van *Noord-Amerika* vindt men eene haven zoo ver westwaards gelegen, dan alleen in de bezittingen van *Engeland* aan de Rivier *St Lawrence*, zijnde dezelve niet minder dan twee honderd en tagtig mijlen van zee. Men zou zeker eene plaats nog meer in het middenpunt der Staaten hebben kunnen uitkiezen, wanneer men deze verder Westwaards had willen zoeken; maar dan zou men zich hebben moeten bepaalen tot eenen oord landwaards in gelegen, en dit zou voor den handel hoogst schadelijk geweest zijn. De volkrijkheid en grootte van alle de Steden van *Amerika* zijn, tot dus verre, altijd geëvenredigd geweest aan derzelver Koophandel; vooräl aan dien, welken zij drijven met de westlijke Volkplantingen. Deze handel bestaat voornaamlijk, in deze,

meer landwaards in woonende, Ingezetenen te voorzien van zoodanige vreemde koopgoederen en manufactuuren, welken zij, tot hier toe, niet voordeelig oordeelen, zelven te vervaardigen. Het is niet te vermoeden, dat hierin nog in veele jaaren eenige verandering zal komen, zoo lang het land op eenen laagen prijs blijft, en men hun deze goederen, op gematigde voorwaarden, kan toezenden.

De goederen, welken hier het meest in trek zijn, en gevraagd worden, zijn IJzerwerk, Laaken, gedrukt Katoen, Koufen, Hoeden, Aardenwerk, enz. uit *Engeland*; Koffij, Rum en Zuiker, (*e*) uit de *Westindiën*; en Thee, gemeen Neteldoek, en fijn Katoen uit de *Oostindiën*. In ruiling hier tegen zenden deze landwaards in gelegene Inwooners de onderscheidene voordbrengzels, welken hun Land oplevert: Tarw, Meel, Bonten, Huiden, Rijst, Indigo, Tabak, Pik, Teer, enz. Het is deshalven zeer duidelijk, dat de beste gelegenheid voor eene Koopstad zijn moet, en aan eene groote bevaarbaare Rivier, door welke zij gemeen-

(*e*) Men zendt weinig Suiker ver landwaards in, wijl men dezelve, tot veel minderen prijs, uit eenen zekeren boom verkrijgt. *Aanm. van den Schrijver.*

meenschap heeft met de Zee, en dus met vreemde Volkeren kan handeldrijven, en op eene plaats, waar zij, door eene gemaklijke Vaart binnen in het land, den toegang heeft tot de verafgelegene oorden. Geene der Landsteden, ver van de Riviere; en de Zee gelegen, heeft, tot nog toe, veel luisters of grootheds, — *Lancaster*, de grootste van geheel *Amerika*, bevat slegts negen honderd huizen; en dit is omtrent eens zoo veel dan in eenige andere Landstad gevonden wordt, en zelfs de Zeefteden, welker gelegenheid heur niet toelaat, om te gelijk met het Binnenland gemeenschap te hebben, zijn in eenen kwijnenden toestand. De waarheid van dit gezegde zal ons terstond blijken, wanneer wij slegts een vlugtig oog vestigen op de voornaamste Steden van den Verëenigden Staat.

Om met *Boston* te beginnen, de grootste Stad ten noorden van *New-York*, en eene van de oudsten in den Verëenigden Staat. Deze heeft eene schoone haven, en derzelver Ingezetenen zijn altijd beroemd geweest wegens derzelver naarstigheit en onderneemendheit; en egter is zij thands, zoo wel ten aanziene van haare Volkrijkheit, als ten opzigte van haaren Koophandel, veel minder dan *Baltimore*, welke, voor dertig jaaren, niets meer was,

dan

dan de verblijfplaats van eenige weinige Visschers. De eenige reden hier van is daarin te zoeken, dat er, in den omtrek van *Boston*, geene ééne Rivier is, bevaarbaar verder dan op den afstand van zeven mijlen, en dat de westlijke deelen van den Staat van *Masachusetts*, van welken *Boston* de Hoofdstad is, veel gemaklijker en beter koop alle hunne noodwendigheden langs de *noorder-rivier* krijgen kunnen, dan wanneer dezelve hun te land uit *Boston* worden toegezonden. Nimmer kan *Boston*, met eenige mogelijkheid, tot dien luister en die grootheid koomen, voor welke andere Steden, door heuren binnenlandfchen handel, geschikt en vatbaar zijn. Juist dit is ook de oorzaak, dat geenens der Zeehavens, of andere Steden van *Rhode Island* en *Connetcticut* zeer toeneemen, of zich boven het middenmaatige verheffen. *Newport*, de voornaamste Stad van *Rhode Island*, en het meest geroemd onder alle de Zeehavens van *Amerika*, is thands geheel vervallen. Men telt in dezelve omtrent duizend huizen, terwijl geene der andere Steden tusfchen *Boston* en *New-York* er meer dan vijfhonderd bevat.

Nu koomen wij tot *New-York*, welke alle de voordeelen bezit van eene schoone haven,

en

en eene groote bevaarbare rivier, die haar een vrijen handel opent met de binnenste gedeelten van het Land. En hier vinden wij eene bloeiende Stad, bevattende veertig duizend Inwoners, (f) welker getal aanhoudende, boven alle begrooting, toeneemt. De *Noord* of *Hudson* Rivier, aan welker mond *New-York* gelegen is, kan, van daar tot honderd en dertig mijlen naar binnen, door groote Schepen bevaaren worden: Sloepen van tagtig ton gaan tot *Albany*; en kleene Vaartuigen nog veel verder. Omtrent negen mijlen boven *Albany* valt de Rivier *Mohawk* in de *Hudson*, waar door er eene gemeenschap geöpend is tusschen de *Wood-Creek*, het Meir *Oneida* en de Rivier *Oswego* met het Meir *Ontario*. Op deze vaart heeft men veele onkosten, 't welk egter niet verhinderd, dat dezelve zeer veel gebruikt wordt, en er veele booten gehouden worden, tot het vervoeren der koopgoederen, wanneer het jaargetijde niet al te droog is. In langduurige droogten is het water hier dikwerf zoo laag, dat zelfs ledige vaartuigen

(f) Men mag, in den Verëenigden Staat, veilig op zes Inwoners in elk huis rekenen. *Aanmerk. van den Schrijver.*

geenszins vlooten kunnen: deze beletzelen kunnen en zullen egter, ten eenigen tijde, door kunst worden uit den weggeruimd. De Rivier *Oswego* vereenigt zich, eer zij zich in het Meir *Ontario* ontlast, met de Rivier *Seneka*, welke vervolgens den toegang geeft tot de Meiren *Caijuga*, *Seneka*, en *Canadaqua*. Het Meir *Senekæ*, het grootste van deze drie, is omtrent veertig mijlen lang; en er wordt aanhoudende een vaartuig van zeventig ton op hetzelfde gebruikt. De oevers van deze Meiren zijn meer bevolkt, dan de overige gedeelten van het aanliggende land; doch de bevolking van dat gedeelte, dat tuschen de Rivieren *Genesee* en *Hudson* gelegen is, en omtrent twee honderd en vijftig mijlen uitgestrektheid heeft, neemt verbaazende toe. Dit geheele Land, zoo wel ten westen als ten oosten van de *Hudson* Rivier, in zich bevattende, de uitgestrekte gedeelten van de Staaten van *Massachusetts* en *Connecticut*, en dus den geheelen Staat van *Vermont*, wordt voorzien van *Europeesche* manufactuuren en *Westindische* producten langs den weg van *New-York*; wel niet onmiddellijk door deze plaats zelve; maar door *Albanij*, *Hudson*, en andere Steden aan de *North-Rivier* gelegen, welken op *New-York* handelen, en

zoogenaamde stapelplaatzen zijn voor de Koopgoederen, welken naar het binnenste des lands gezonden of van daar gebragt worden. *Albanij* heeft zeker nu begonnen, zelve goederen uit de *Westindiën* aantevoeren; maar haare voornaamste handel is nog altijd op *New-York*.

Niets is meer geschikt, om ons de groote voordeelen te doen zien, welken de handel op de westlijke deelen dezes Lands aan eene Stad opleveren, dan de schielijke voorspoed dezer Stapelplaatzen aan de *North-Rivier*. Te *Albanij* neemt het getal der huizen even zoo zeer toe, als te *New-York*: men telt er aldaar thands over de elf honderd; en in de Stad *Hudson*, welke eerst ten jaare 1783 is aangelegd, telt men nu reeds meer dan drie honderd en twintig woningen. Deze Stad is gelegen op den oostlijken oever van de *North-Rivier*, en drijft door middel van deze, en het Meir *Champlain* handel met *Montreäl* in *Canada*.

Met onze beschouwing der Steden zuidwaards voorgaande, ontmoeten wij in *New-Jerseij*, *Amboij*, gelegen aan den oorsprong van de baai *Raritan*, eene der voornaamsten in den Verëenigden Staat. De Wetgeevende Magt heeft, behalven de voordeelen dezer schoone
ge-

gelegenheid, nog daarteboven de grootste beloften gedaan aan zoodanige Kooplieden, welken zich hier wilden neerzetten; dan, niettegenstaande dit alles, blijft deze Stad ten naastenbij in dienzelfden toestand, in welken zij was ten tijde der omwenteling: zij bestaat uit niet meer, dan slegts zestig huizen.

New-Brunswick, aan de Rivier *Raritan*, omtrent vijftien mijlen boven de plaats, waar zij zich ontlast in de baai van denzelfden naam, heeft wel eenigen inlandschen handel met de aangrenzende landstreek; maar het grootste gedeelte van *New-Jerseij* ontfangt egter zijne vreemde benoodigdheden en goederen, deels uit *New-York*, deels uit *Philadelphiä*, twee Steden allergunstigst gelegen, om het zelve van alles te voorzien. Er zijn omtrent twee honderd huizen te *New-Brunswick*, en bijna even zooveel te *Trenton*, de Hoofdstad van den Staat, aan de *Delaware*.

Philadelphiä, de grootste Stad des Verëenigden Staats, is, buiten kijf, haaren luister en voorrang schuldig aan haaren uitgestrekten handel binnenslands. Aan de eene zijde wordt zij, besproeid door de Rivier de *Delaware*, welke bevaarbaar is, met Sloepen, tot op dertig mijlen afstands boven de Stad, en, in
boo-

booten van agt of negen ton, honderd mijlen verder; en, aan den anderen kant, door de *Schuylkill*, bevaarbaar tot op negentig mijlen afstands, zulke plaatsen alleen uitgezonderd, waar men watervallen heeft. Het Land aan deze Rivieren gelegen maakt egter slegts een klein gedeelte uit van 't gene, waarop *Philadelphiä* handelt. Men zendt de goederen naar *Harrisburgh*, eene Stad aan de *Susquehannah*; en van hier worden zij, verder deze Rivier op, vervoerd, en door het geheele omliggende land verspreid. Den oostlijken arm van de *Susquehannah* kan men bevaaren, tot op twee honderd en vijftig mijlen boven *Harrisburgh*. Deze plaats, welke, ten jaare 1786, nauwelijks den naam van een Dorp mogt draagen, bevat thands meer dan drie honderd huizen. *Philadelphiä* drijft daarteboven te land handel op de westlijke gedeelten van *Pensylvaniën*, zelfs met *Pittsburg*, aan de boorden van de *Ohio*, met het binnenste van *Virginiën*, en, 't gene te verwonderen is, met *Kentucky*, zeven honderd mijlen afstands van hetzelfde.

Met dit alles heeft egter *Philadelphiä* geen uitsluitenden Koophandel op *Virginiën* en *Kentucky*: *Baltimore* meer ten zuiden liggende, heeft daarin een aanmerkelijk, zo niet het groot-

ste, deel; en hier aan heeft deze haare spoedige opkoomst, en haare groote meerderheid boven *Annapolis*, de Hoofdstad van *Marijland*, te danken. Niettegenstaande deze laatste eene goede haven heeft, en, reeds voor het jaar 1694, het voorrecht bezat, van eene vrijë haven te zijn, vindt men thands aldaar bijna geheel geen handel meer. *Baltimore*, meer in het midden van het Land gelegen, heeft dezen, van tijd tot tijd, van daar, en aan zich getrokken. Deze laatste voorziet bijna geheel *Marijland* met *Europeesche* waaren. Van den grooten bloei dezer plaatze zal ik hier niets meer zeggen, wjl ik daar van reeds gesproken heb.

Daar ik, in het vervolg, gelegenheid zal hebben, om meer opzetlijk van de *Patowmac* Rivier, en de Steden, aan derzelver oevers gelegen, te spreken, gaa ik nu over tot de andere Steden van *Virginiën*. Wat betreft *Virginiën*: hoe zeer wij moeten toestemmen, dat de onstaatkundige wetten, (g) welken in dezen Staat zijn vastgesteld, een aanmerkelijk nadeel aan den Koophandel hebben toegebracht, en des-

zelfs

(g) Zie eenige aanmerkingen over dit onderwerp in den XIII. Brief.

zelfs Ingezetenen altijd meer genegen geweest zijn tot den akkerbouw dan tot den handel, zoo dat de Steden van dezen Staat, van welken sommigen eene zeer voordeelige ligging hebben, nooit tot dien trap van hoogte geklommen zijn, tot welken zij zouden gestegen zijn, indien dezelve door eene andere soort van menschen waren bewoond geweest, en er andere wetten in dezelve hadden plaats gehad, wij zien egter altijd, dat de meest bloeiendsten der Steden van dezen Staat die genen zijn, welken voor de zee meest open liggen, en te gelijk de beste gelegenheid hebben, om gemeenschap te houden met de meer westlijk gelegene streken. Bij voorbeeld *Tappahannock* of *Hobb's Hole* aan de Rivier *Rappahannock*: deze Stad werd gesticht ten gelijken tijde met *Philadelphiä*; *Fredericksburgh*, daarentegen, eerst verscheidene jaaren later, aan dezelfde Rivier, ter dier plaats, waar deze voor Zeeschepen bruikbaar is: het gevolg hiervan is, dat *Fredericksburgh*, meer in het midden des lands gelegen, thands viermaal zoo groot is, en viermaal zoo veele Inwooners bevat dan *Hobb's Hole*.

De Rivier van *York* is geheel niet gelegen, noch gunstig voor den bloei van eene aanzien-

lijke Stad, wyl dezelve te nabij is, aan de ééne zijde, aan de Rivier *James*, en, aan den anderen kant, aan de *Rappahannock*; ook bestaat de grootste Stad aan derzelve oevers, zijnde *York*, alleen uit zeventig huizen.

Williamsburgh was eertijds de Hoofdstad van den Staat van *Virginiën*, en bevat omtrent vier honderd huizen; maar, in plaats van toeteneemen, gaat dezelve integendeel ten gronde, en verscheidene huizen staan thands geheel ledig: een duidelijk en overtuigend bewijs van haare afgelegenheid van Zee. Er is geen bevaarbaar water in derzelve omtrek nader, dan op den afstand van eene en eene halve mijl, en dit is nog slechts eene kleene kreek, welke zich in de Rivier *James* ontlast. *Richmond*, 't welk thands de Hoofdstad is van dezen Staat, is, daarëntegen, zeer spoedig in grootte en volkrijkheid toegenomen, wyl dezelve aan eene groote bevaarbare Rivier gelegen is: zij is echter, daar geene Schepen, meer dan zeven voet diep gaande, tot aan dezelve kunnen naderen, niets meer dan eene stapelplaats, waar de goederen naar en van het Binnenland doorpasfeeren.

De voornaamste Stad van Koophandel in *Virginiën* is *Norfolk*. Deze Stad heeft eene goede haven, en is, door de Rivier *James*,
aan

aan welker mond zij gelegen is, zeer geschikt tot den handel met de binnenste deelen van het Land. Behalven dit, heeft zij eenen aanzienlijken handel te land met de westlijke gedeeltens van *Noord Carolina*, wyl men in dezen Staat geheel geene Steden van eenig belang aantreft. De ingangen van de Rivieren, welken dezen Staat bevogtigen, zijn allen belemmerd door rotzen en zandbanken, op geenen van welken men ooit meer dan elf voet waters vindt, terwijl daarteboven de verandering der zanden de vaart langs zommigen van dezelve zeer gevaarlijk maakt.

Wilmington, 't welk de grootste handelsplaats is van *Noord Carolina*, bevat slegts twee honderd en vijftig huizen. Ter bevordering van Koophandel in dezen Staat, heeft men thands begonnen, een Kanaal te graaven door eene uitgestrekte moeras, van *Norfolk* af tot de baai van *Albemarle*. Door middel van de Rivieren, welken zich in deze baai ontlasten, zoekt men eene gemeenschap te water te openen, met de verstafgelegene plaatzen van den Staat. Voeg hier bij, dat *Norfolk*, door derzelver nabijheid aan het moeras (*Dismal Swamp*), zeer geschikt is, om de markten in de *Westindiën* van grove waaren te voorzien, ten beteren prijze, dan eenige andere Stad in
den

den Verëenigden Staat dit zou kunnen doen. Ook is het hieraan dat men de zonderlinge snelheid, met welke zij, niettegenstaande de nadeelen der wetten, onder welken zij zigt, en die aan den handel zoo zeer schadelijk zijn, moet toeschrijven. Men rekent thands het getal der huizen in deze Stad op meer dan vijf honderd, welken allen zedert de laatste twintig jaaren gebouwd zijn, daar in het jaar 1776, deze Stad, op orde van Lord DUNMORE, destijds Koninglijk Gouverneur van *Virginiën*, geheel verwoest wierd.

De meeste Rivieren van *Zuid Carolina* zijn, veelal op dezelfde wijze als die van *Noord Carolina*, zeer belemmerd, en gevaarlijk aan derzelver ingangen, *Charleston* egter uitgezonderd, dat eene veilige en gemaklijke haven heeft. Door dit voordeel is deze Stad in het bezit van bijna den geheelen Koophandel op den Staat, in welken zij gelegen is, en van een voornaam gedeelte van dien op *Noord Carolina*. Het gevolg hier van is, dat zij in rang, als de vierde Koopstad van den Verëenigden Staat, wordt aangemerkt. Zij ligt aan den mond van de beide Rivieren, *Cooper* en *Ashleij*, welken bevaarbaar zijn, maar slegts tot op eenen korten afstand van de Zee. Men heeft egter het
voor-

voorneemen, om een Kanaal te graaven, van de *Cooper* Rivier tot in de *Santee*, zijnde een wijd en bevaarbaar water, 't welk zich verre landwaardsin uitstrekt. Niet lang verleen is *Charleston* ongelukkig, door eenen hevigen brand, bijna geheel verwoest; maar men is ijverig bezig, om hetzelfde wederom optebouwen, en het is hoogst waarschijnlijk, dat zij, binnen weinige jaaren, veel grooter zijn zal, dan zij ooit te vooren geweest is.

Het gene ik, tot dus verre, gezegd heb, is genoeg, om te doen zien, dat de Steden van den Verëenigden Staat heuren voorspoed schuldig zijn aan haaren Koophandel, bijzonder aan dien, welken zij drijven met het binnenste gedeelte des Lands; en dat die Steden, welken tot dezen binnenlandschen handel het best gelegen zijn, dezen ook het gemaklijkst voeren, en daarvan het grootste voordeel trekken.

Nu is het tijd, om meer bijzonder te overweegen, in hoe verre de gelegenheid der Bondgenootschaplijke Stad voor derzelver Koophandel voordeel is. Om dit te doen, is het noodig, dat wij vooraf opgeeven den loop van de Rivier de *Patowmac*, aan welker boorden zij gelegen is, en die der andere Rivieren, met welken deze gemeenschap heeft.

De *Patowmac* neemt haaren oorsprong ten noordwesten van de bergen van *Alleghanië*, en valt, na eenen afstand van ruim vier honderd mijlen, in verscheidene rigtingen, te hebben doorgeloopt, in de *Chefapeak* Baai. Ter plaatse, waar zij zich met deze Baai vereenigt, is zij zeven en eene halve mijl breed; omtrent dertig mijlen hooger, aan de *Nominij* Baai, vier en eene halve; te *Aquia*, drie; te *Hallowing-Point*, eene en eene halve; en te *Alexandrië*, en van daar tot aan de Bondgenootschaplijke Stad, eene en eene vierde. Haare diepte is, aan derzelver ingang, zeven vademmen; te *St. George's Island*, vijf; te *Alexandrië*, vier; en, van daar tot aan *Washington*, zeven mijlen verder, drie, ; bi.

De vaart op deze Rivier, van de *Chefapeak* Baai tot aan de Stad, zijnde honderd en veertig mijlen afstands, is bijzonder veilig, en zoo gemakkelijk, dat een Schipper, die slechts eenige gewoone bekwaamheid bezit, en maar eens dit vaarwater bevaaren heeft, gerust een Schip, zelfs twaalf voet diep gaande, langs het zelve kan inbrengen, zonder dat hij de hulp van eenen Loots noodig heeft. Niet eene Rivier van *Amerika*, van de *St Lawrence* tot aan de *Misfissippi*, levert ons eene Vaart zoo geheel

bc.

bevrijd van alle gevaaren. De *Patowmac* ontvangt, in derzelver loop, verscheidene groote stroomen, van welken de voornaamste, bij de Stad *Washington*, in dezelve valt. Deze wordt genaamd de oostlijke arm van de *Patowmac*, maar verdient nauwlijks dezen naam, daar hij zich niet verder dan dertig mijlen landwaards in uitstrekt. Aan den ingang is dezelve omtrent even zoo wijd als de voornaamste arm van deze Rivier, en, op verscheidene plaatsen digt bij de Stad, dertig voet diep. Duizenden van Schepen kunnen hier liggen, veilig tegens alie gevaar van overstromingen en het geweld van ijs, zelfs bij het eindigen van den strengsten winter. Het blijkt dus, dat de Bondgenootschaplijke Stad in het bezit is van eene der wezenlijkste verëischten, om eene Stad van naam en van aanbelang te worden; te weeten, eene goede haven, die eene gemaklijke gemeenschap heeft met den Occaan; terwijl wij verder zullen zien, dat zij zeer gelegen is, om haaren handel uittebreiden tot in de binnenste gedeelten van het Land.

Het water van de *Patowmac* behoudt omtrent dezelfde diepte, welke het heeft onder de muuren der Stad, tot op eene mijl afftands hooger op; maar hier ontmoet men, in het

midden van de Rivier, eene groote klip, aan welker beide zijden, tusfchen deze rotzen en de oevers het vaarwater door zandbanken belemmerd wordt. Men zegt wel, dat er tusfchen deze klippen en het strand een diep vaarwater gevonden wordt; maar het zelve is zoo bezet, dat het hoogst gevaarlijk zoude zijn, het zelve met een groot fchip te bevaaren. De vaart is egter, voor mindere Schepen, zeer veilig tot aan de kleene watervallen, vijf mijlen hooger op. Hier heeft men een Kanaal gegraven, twee mijlen en eene halve lang, zijnde de lengte dezer kleene watervallen, welk Kanaal, voor booten, eene vrijë vaart opent, tot aan de groote watervallen, zeven mijlen verder gelegen. De val van het water is, ter dezer plaatze, zes en zeventig voet in vijf vierde eener mijle; maar men heeft, behalven dit, ondernomen, alhier een ander Kanaal te graaven, waarvan reeds een gedeelte voltooid is, terwijl men allen ijver aanwendt, om het overige fpoedig ten einde te brengen. (*h*)

Van hier tot aan het Fort *Cumberland*, honderd

(*A*) Eene verdere befchrijving dezer watervallen zal men in den XXXI. Brief aantreffen.

derd en negentig mijlen boven de Stad *Washington*, is de Rivier geheel open en vrij, en wordt onophoudelijk door eene meenigte booten ginds en herwaards bevaaren. Verder op is dezelve, op verscheidene plaatzen, zeer belemmerd, maar kan egter bevaarbaar gemaakt worden; en het is zeker, dat dit ten eersten zal ondernomen worden, zoo ras de Compagnie, welke tot dit einde is opgericht, de noodige geldmiddelen daartoe zal bijeenhebben. Van de plaats, tot welke men weet, dat de *Patowmac* zoodanig kan gemaakt worden, tot aan de Rivier de *Cheat*, heeft men slegts eene landengte van zeven en dertig mijlen. De laatstgenoemde Rivier is wel, voor het tegenwoordige, niet verder te bevaaren, dan tot op vijftig mijlen van derzelver mond, maar kan dit egter, voor booten, gemaakt worden tot aan die plaats, van waar ik zeide, dat haare afstand te land van de *Patowmac*, zoo ver ook deze bevaarbaar kan worden, niet verder is dan zeven en dertig mijlen. Deze landengte zal men zeker, daar toch de dingen, alleen door vergelijking, groot of klein zijn, niet aanmerken als eene gewigtige verhindering bij eenen inlandschen handel, die zich meer dan twee duizend en zeven honderd mijlen ver uitsprekt,

van

van welken twee duizend honderd drie en tagtig te water kunnen geschieden. De Rivier de *Cheat* is, bij haaren ingang, twee honderd yards breed, en valt in de *Monongahela*, welke loopt tot aan *Pittsburgh*, waar zij de *Alleghanij* ontfangt. Met deze verëenigd, vormt zij de *Ohio*, welke, na eenen afstand van elf honderd drie en tagtig mijlen te hebben doorgelopen, in welken loop zij vier en twintig andere aanmerkelijke Rivieren, waarvan zommigen, bij derzelver ingang, zes honderd yards wijd, en tot honderd mijlen landwaardsin bevaarbaar zijn, in haaren schoot ontfangt, zich ontlast in de *Mississippi*.

Vestigen wij ons oog op de vaart, en de gemeenschap der Bondgenootschaplijke Stad met het land ten Noorden, dan zal de verbaazende uitgestrektheid hiervan ons nog veel meer verwonderen. De Rivier de *Alleghanij*, van *Pittsburgh* tot aan de *French-Creek* en verder, opvaarende, koomt men aan het Fort *le Boeuf*. Deze plaats is omtrent vijftien mijlen van *Presqu' Isle*, eene Stad gelegen aan het Meir *Erie*, hebbende eene haven zeer geschikt voor Schepen, negen voet diep gaande. In dit zelfde Meir kan men ook koomen langs de Rivier, de *Great Miami* genoemd, welke vijf hon-

honderd en vijftig mijlen beneden *Pittsburgh*, in de *Ohio* valt. Van de *Great Miami* tot aan de *Sanduskij* Rivier, welke zich in het Meir *Erie* ontlast, is er slegts eene landēgre van negen mijlen. Het is egter zeer waar-schijnlijk, dat, welke gemeenschap en betrek-king tusfchen de Meiren en de Bondgenoot-schaplijke Stad er ook mogen plaats grijpen, de vaart langs de Rivier de *Alleghanij* en de *French-Creek* altijd boven die langs de *Miami* zal verkoozen worden; wijl men in het laatste ge-val, vijf honderd en vijftig mijlen ver, tegens den stroom van de *Ohio* zou moeten opvaaren, 'tge-ne zeker in aanmerking moet genomen worden.

Het Meir *Erie* heeft drie honderd mijlen in de lengte, en negentig in de breedte, en eene vrijē gemeenschap met de Meiren *Huron*, en *Michigan*. *Huron* is meer dan duizend mij-len in den omtrek; het laatste is iets kleiner. Verscheidene groote Rivieren ontlasten zich in deze Meiren, na, in verschillende rigtin-gen, eene verbaazende uitgestrektheid lands be-vogtigd te hebben. Zommigen van deze Ri-vieren vereenigen zich bijna met anderen, wel-ken eenen volstrekt verschillenden loop heb-ben, op eene zonderlinge wijze. Bij voor-beeld: na de Meiren *Erie*, *St. Clair* en *Ma-chi-*

chigan, tot aan de punt van de *Puan's* Baal gepasfeerd te zijn, koomt men aan de Rivier *Fox*. Van hier is er flegts drie mijlen afstands te land van de *Ouisconsin* Rivier, welke zich in de *Misfissippi* ontlast; en, tegen den winter, wanneer het water hoog is, en de Rivieren buiten haare oevers treden, gebeurt het niet zelden, dat men van de *Fox* in de *Ouisconsin* kan koomen, zonder dat men noodig heeft uit het vaartuig te gaan. Men kan dus, eene landēngte van ten hoogste drie mijlen uitgezonderd, den geheelen weg van *Presqu' Isle* aan het Meir *Erie* tot aan *New-Orleans* aan den mond van de *Misfissippi*, zijnde bijna vier duizend mijlen, te water afleggen.

Het zou een vermoeiēnd en eindeloos werk zijn, de gemeenschap, welke de Stad *Washington* te water, en langs de rivieren met het Binnenland heeft, in derzelver geheele uitgestrektheid en tallooze onderscheidene rigtingen te beschrijven. Aan de eene zijde heeft zij die, door eene landēngte van negen mijlen bij de watervallen van *Niagara*, met het meir *Ontario*, en de *St. Lawrence*; en aan den anderen kant, door eene veel kortere bij die van *St. Marij*, met de oevers van het meir *Superior*. In dit laatste, 't welk ten weinigste vijf-

vijftien honderd mijlen in zijnen omtrek heeft, ontlasten zich niet minder dan veertig rivieren; en, boven het zelve, strekt de gemeenschap te water zich verscheidene honderd mijlen verder uit, langs het meir de *Woods*, tot aan het meir *Winnipeg*, dat veel grooter is dan het meir *Superior*.

Met dit alles moet men, voorönderfeld al eens, dat de uitgestrekte landen aan deze meiren en rivieren gelegen, nu reeds bevolkt waren, zich niet verbeelden, dat, uit hoofde van hunne gemeenschap met de *Patowmac*, *Washington* noodzaaklijk de eenige stapel- en marktplaats van derzelver verschillende voordbrengzels zijn zoude. Er zijn verscheidene Zeehavens, met welken de Ingezetenen buiten twijfel, naar maate van de onderscheidene ligging hunnes lands, handelen zouden: *Quebec* aan de rivier *St. Lawrence*, *New-York*, van waar men, zoo als wij gezien hebben, ecne gemaklijke gemeenschap heeft met het meir *Ontario*, en *New Orleans* aan den mond van de *Mississippi*, 't welk, bij de laatste onderhandeling met *Spanjen*, voor eene vrijë haven verklaard is, zouden zekerlijk in dezen handel deel hebben. De Bondgenootschaplijke Stad zou egter op verre na hiervan geenszins zijn uitgeslooten.

Laat

Laat ons zien, welk aandeel zij daarin vermoedelijk zal hebben!¹

Aan de oevers van de *Patowmac* heeft men reeds twee Steden, beide in de nabuurschap van *Washington*: *George Town*, omtrent twee honderd en vijftig huizen bevattende, en *Alexandriä*, uit een dubbel getal bestaande. De eerste is gelegen omtrent eene mijl boven de Bondgenootschaplijke Stad, ten naastenbij tegenöver de rots, van welke wij gesproken hebben; de andere ligt zeven mijlen beneden de zelve. Reeds zendt men eene verbaazende menigte der voordbrengzels van het Binnenland, langs de *Patowmac*, naar deze beide Steden, en de Inwooners van hetzelfde beginnen zich ook reeds, in ruiling tegens hunne waaren, van daar, althands voor een gedeelte, te voorzien van die vreemde goederen, welken zij voor hun gebruik noodig hebben. Men heeft, uit dezen hoofde, willen beweeran, dat deze beide plaatzen, thands reeds in het bezit zijnde van den binnenlandschen handel, ongetwijfeld het voornaamste gedeelte van denzelven, tot zeer veel nadeel voor *Washington*, bij aanhoudendheid aan zich zouden trekken. Het is zeker, dat, daar deze beide Steden het zelfde voordeel eener gunstige ligging hebben
als

als de Bondgenootschaplijke Stad, de belangen dezer drie plaatzen ongetwijfeld, gedurende eenigen tijd, onderling tegens elkanderen moeten inloopen; maar het is te gelijk niet minder zeker, dat eenige weinige jaaren genoeg zullen zijn, om *Washington* over haare mededingsters volkoomen te doen zegevieren.

George Town kan de vreemde goederen, welken zij aan de Ingezeten en van het Binnenland zendt, niet anders dan uit de tweede hand ontfangen; te weeten, van *Baltimore*, en *Philadelphiä*. *Alexandriä* haalt wel haare goederen onmiddellijk uit *Europa* zelve; maar slegts voor een zeer kleen gedeelte: meer dan twee derde van 't gene zij naar het Binnenland verzendt, ontfangt zij op dezelfde wijze als die van *George Town*. Daar te boven vindt men, in geene dezer beide plaatzen, eenige Kooplieden van aanmerkelijke middelen, en de beide Banken, van welken er eene in iedere dezer Steden is opgeregt, bezitten geene genoegzaame fondsen, om hen behoorlijk te kunnen ondersteunen. Het tegendeel van dit alles zal te *Washington* plaats hebben. Rijke Kooplieden staan gereed, om derwaards heen te gaan, en, zoo ras de zetel van het Bewind hier ter plaatze zal gevestigd zijn, zal men, buiten twijfel,

gelijktijdig de nationaale Bank, of ten minste eenen aanmerkelijken tak van dezelve derwaards overbrengen. Dit laatste is alleen genoeg, om de Ingezetenen van deze Stad geheel over die van *Alexandriä* en *George Town* te doen zegepraalen. Voeg hierbij, dat beide deze Steden gelegen zijn onder het rechtsgebied van *Columbiä*, dat is, binnen het distrikt van tien mijlen rondom de Bondgenootschaplijke Stad, welk distrikt aan geene andere wetten en schikkingen dan alleen aan die van het Congres zal onderworpen zijn, — en het zeker te vermoeden is, dat dit Congres aan de Ingezetenen der Stad, in welke hetzelfde zijne zitting houdt, voorrechten en aanmoedigingen zal toestaan en geeven, welken het aan hun, die zich naar elders onder zijn distrikt begeeven, zal weigeren. *Alexandriä* en *George Town* mogen dan met de Bondgenootschaplijke Stad om den voorrang twisten, zoo lang deze laatste nog in haare kindschheid is; maar het is geheel niet te vermoeden, dat zij dit bij aanhoudendheid zullen kunnen doen. Den toekomstigen handel van *Washington* mag men zich dus voorstellen, even als of er nooit eene andere Stad in derzelver nabuurschap bestaan had.

Men

Men kan het zeker als beweezen aanmerken, dat de geheele landstreek aan de *Patowmac* en de rivieren, welken zich in deze ontlasten, gelegen, zich, ten aanzien van haaren koop-handel, alleen tot de Stad *Washington* bepalen zal. Bij het opgeeven van den loop der *Patowmac* heb ik geenszins alle de Rivieren, welken in dezelve vallen, opgeteld: de kaart van dit land in de hand neemende, zullen wij ons daarvan een beter en nauwkeuriger denkbeeld kunnen vormen. De *Shenandoah*, zijnde de langste rivier, is wel voor het tegenwoordige niet bevaarbaar; maar de Compagnie, die aangeesteld is, om de vaart op de *Patowmac* te verbeteren, heeft, na eene nauwkeurige opneeming van dezelve, verklaard, dat zij zoodanig kan gemaakt worden, tot op honderd mijlen van haaren ingang: dit zou zijn tot op eenen kleenen afstand van *Staunton*, 't welk gelegen is agter de blauwe bergen, aan den grooten weg van *Kentuckij* en den nieuwen Staat van *Tenessee* naar de Stad *Philadelphiä*. *Frankfort*, de Hoofdstad van den Staat van *Kentuckij*, is omtrent agt honderd, en *Knoxville*, de Hoofdstad van *Tenessee*, zeven honderd en agt en twintig mijlen van *Philadelphiä*. Beide deze Steden ontfangen uit de

laatste, over land, 't gene zij van vreemde waaren noodig hebben. Ondersteld nu, dat de vaart op de *Shenandoah* in orde gebragt en voltooid ware, zou men, derzelver loop en dien van de *Patowmac* volgende, vier honderd zes en dertig mijlen minder te land hebben, om de goederen van en naar *Washington* te vervoeren, dan om dit te doen naar *Philadelphïä*; en dit kan men zich gemakkelijk voorstellen, dat den geheelen handel, buiten twijfel, naar de eerste plaats zou overbrengen. Is het te vermoeden, dat de beide westlijke Staa-ten, *Kentuckij* en *Tenessee*, in het toekoomende liever met *New Orleäns*, dan met eene der genoemde plaatzen zullen handelen? Dit willen wij nu onderzoeken.

Wij hebben reeds gezien, dat men, langs de rivieren de *Cheat* en de *Monongahela*, kan koomen tot aan *Pittsburgh*, zijnde een afstand van omtrent vier honderd en vijftig mijlen van *Washington*. Op dezen weg vindt men slegts eene landēngte, tusſchen de boorden van de *Patowmac* en die der *Cheat*, van zeven mijlen; en deze is de langste: misſchien zijn er nog twee of drie anderen; maar dezen zijn van zeer weinig aanbelang. Het is duidelijk be-
weezen, dat de Kooplieden van *Pittsburg* hun-

hunne goederen van *New-York*, langs de rivieren *Hudson* en *Mohawk*, tot aan *Oswego*, en van daar, over de meiren *Ontariö* en *Erie*, en langs de rivier *Alleghanij*, tot aan *Pittsburgh* kunnen krijgen, voor een derde van 't gene het hun kost, om dezelve, over land, van *Philadelphii* te doen koomen; en egter verkiezen zij het laatste, wijl het vervoeren der goederen van *New-York* zeer onzeker is: zomwijlen worden dezelve verlooren, of zijn bedorven, of blijven maanden lang, na men dezelve verwacht had, op weg.

Tusfchen de Rivieren *Hudson* en *Mohawk*, vindt men eene landēngte van tien mijlen of daarömtrent; en, eer men te *Oswego* koomt, ontmoet men nog twee of drie anderen. Op deze laatste plaats moeten de goederen worden ingefcheept in vaartuigen, die gefchikt zijn, om met dezelve de Meiren, op welken zij aan ftoeren en tegenwinden zijn blootgefteld, te bevaaren. Bij de watervallen van *Nigara* heeft men wederöm eene landēngte van omtrent negen mijlen; en hier moeten de goederen andermaal op het Meir *Erie*, in andere fchepen, worden overgelaaden. Te *Presqu'Isle* gekoomen zijnde, worden dezelve weder over eene landēngte vervoerd, ten einde in booten, van wel-

ken men zich op de rivier de *Alleghani* bedient, te worden ingescheept, en verder verzonden. De geheele afstand van *New-York* tot aan *Pittsburgh* beloopt omtrent agt honderd mijlen, terwijl die van de Bondgenootschaplijke Stad tot aan deze laatste plaats niet veel meer bedraagt dan de helft. Wanneer deshalven de kooplieden van *Pittsburgh* hunne goederen van *New-York* kunnen laten koomen, voor een derde van 't gene zij betaalen, voor het vervoeren van dezelve van *Philadelphiä*, dan bedraagen deze kosten niet meer dan één zesde van deze som, wanneer zij dezelve van *Washington* ontfangen: gevolglijk is het zeker, dat zij zich van dezen laatste weg bedienen zullen; te meer, daar men op dezen niet te vreezen heeft, dat de verzending der goederen door stormen of tegenwinden zal vertraagd worden.

De Ingezetenen van *Pittsburgh* en der westelijke strecken, langs de oevers van de *Ohio*, ontfangen hunne benoodigdheden van *Philadelphiä* en *Baltimore*, maar zenden de voortbrengzels van hunnen grond, welker vervoering over land te omslagtig en te kostbaar zoude zijn, langs de *Ohio* en de *Mississippi*, naar *New-Orleäns*. De afstand van *Pittsburgh* tot aan *New-Orleäns* is twee duizend honderd drie en tagtig mij-

mijlen. Om dezen weg afteleggen, heeft men, den stroom afvaarende, agt en twintig dagen, maar, tegens den stroom opkoomende, twee a drie maanden tijds noodig. Het laatste is hoogst moeilijk en verveelende, waaröm men ook zeer zelden ziet, dat de vaartuigen, welken van *Pittsburgh* de rivier afvaaren, derwaards weder terugkeeren: meestäl worden dezelve, te *New-Orleäns* koomende, gesleeten, en het hout daarvan verkogt. Deze vaartuigen worden met de minst mogelijke kosten gebouwd, en zoo, dat zij slegts geschikt zijn, om den stroom af te vaaren. Het scheepsvolk keert, op de gevoeglijkste wijze, welke zij vinden kunnen, wederöm terug: gewoonlijk vaaren zij mede met schepen, welken van *New-Orleäns* naar de Zuidlijke Staaten bestemd zijn, en gaan dan van daar verder te land naar huis. Zoo ras nu de gemeenschap tuschen de *Ohio* en de *Patowmac* geöpend is, is het niet te vermoeden, dat de Ingezeten van *Pittsburgh* en derzelver nabuurschap zullen voordgaan, hunne voordbrengzels te vervoeren naar *New-Orleäns*, vanwaar zij niets wederöm kunnen terug brengen: zij zullen natuurlijk hunne goederen naar de Bondgenootschaplijke Stad verzenden, vanwaar zij wederom alle hunne benoodigdheden kunnen krijgen,

en welke zoo veel nader bij hen gelegen is, dat, wanneer de scheepvaart geheel in orde gebracht is, zij derwaards gaan, en van daar terug koomen kunnen in denzelfden tijd, welken men anders gewoonlijk besteeden moet, om te *New-Orleäns* te koomen.

Dan, gelijk het van het belang is der Ingezetenen van de streeken aan de *Ohio* en derzelver oevers, in denabijheid van *Pittsburgh* gelegen, op de Bondgenootschaplijke Stad handel te drijven, even zoo hebben zij, welken nader aan den mond dezer riviere woonen, er geen minder belang bij, om zich, in hunnen koophandel, tot *New-Orleäns* te bepalen, daar deze Rivier, de *Ohio*, niet minder dan elf honderd drie en tagtig mijlen lengte heeft. De afstand alleen zal egter niet beslissen, hoe ver naar beneden op deze Rivier eene handelgèmeenschap met de Hoofdstad van den Verëenigden Staat zal onderhouden worden: andere omstandigheden zullen daartoe het heure bijdraagen. Dit zal afhangen, deels van den aftrek, welken een of ander bijzonder artikel van koophandel zal hebben; deels van de gesteldheid der onderscheidene jaargetijden, daar, op zekere bepaalde tijden, de Rivieren de *Misissippi* en de *Ohio* buiten haare oevers treedende dit een gewigtig onderscheid maakt in den

den tijd, welken men noodig heeft, om dezelve op- of- aftevaaren. De overftroomingen van de *Misfifippi* worden veröorzaakt door het fmelten der ontzettende sneeuw- en ijshoopen, welken, geduurende den winter, in de noordlijke ftrecken, die deze Rivier doorkruist, worden opëengeftapeld, en zijn zeer geregeld, beginnende in de maand van Maart, en eindigende in die van Julij. Die van de *Ohio* hebben plaats tufchen Kersmis en Maij; maar zijn niet zoo geregeld, noch zoo fterk als die van de *Misfifippi*, daar het water dikwijls, in den loop van dit jaargetijde, bij afwifeling rijst en valt. Deze overftroomingen zijn heuren oorfprong fchuldig, zoo wel aan de hevige stortregens in het begin van den winter, als aan het ontdooiën van het ijs.

De *Misfifippi* heeft eenen zeer bogtigen en krommen loop (*); en bij elke kromte ontmoet men

(*). Eenige *Canadiërs*, in het jaar 1722, de rivier afvaarende, kwamen aan eene plaats, waar de kromte zoo groot was, dat, niettegenftaande de afstand van den eenen oever der riviere tot den anderen, over land, mifchien niet meer dan twee honderd Ijards bedroeg, men egter te water veertig mijlen moest afleggen, om op dezelfde hoogte te koomen. Uit vermaak groeven zij eene doorfijding dwars door het land, om deze beide plaatzen met elkanderen

men eene tegenstrijdige rigting, of teruglooping van derzelver water. Deze terugloopingen zijn altijd het sterkst geduurende de overstromingen; gevolglijk is het dan veel minder moeilijk, de rivier optevaaren. Op de *Ohio* is het juist geheel het tegendeel: hier vindt men geene terugloopingen van het water, zoo dat de overstromingen wel de vaart naar beneden gemaklijker, maar ook die naar boven des te ongemaklijker en moeilijker maaken.

Ondersteld egter dat het jaargetijde even voordelig voor de vaart op de *Misissipp*i is, als voor die op de *Ohio*, 't gene wel eens op denzelfden tijd gebeurt, dan is *Louisville* in *Kentuckij* de plaats, door welke de lijn zoude loopen, die, zoo nabij mogelijk, dat gedeelte des lands, 't welk natuurlijk met *Washington* het meest verbonden is, zou afscheiden van dat, 't welk
aan

ren te verëenigen, en de gezegde kromte aftefnijden; en, daar de grond in den omtrek der *Misissipp*i even zoo week als vrugtbaar, en de aandrang van het water in deze rivier zeer sterk is, baande het laatste zich spoedig, door deze doorsnijding, eenen genoegzaamen weg, van welken deze *Canadiërs* zich bedienen. Men noemt deze plaats *Pointe-Coupée*. Er zijn meer zoodanige kromtens in deze rivier, maar geene die zoo groot is. *Aanmerk. van den Schrijver.*

aan *New-Orleäns* behoort. Er zijn, in het gunstigste jaargetijde, twintig dagen noodig, om van *Louisville* naar *New-Orleäns* te koomen, en veertig om van daar weder terugtekeeren: in het geheel dus zestig dagen. Van de watervallen in de *Ohio*, bij welken *Louisville* gelegen is, tot aan *Pittsburgh*, is de afstand zeven honderd en drie mijlen, zoo dat men, dertig mijlen op eenen dag afleggende, 't welk eene maatige berekening is, vier-en-twintig dagen zoude noodig hebben, voor de reis derwaards. Van *Pittsburgh* tot aan de *Patowmac* zijn honderd en zestig mijlen tegens den stroom op, welken, op dezelfde wijze berekend, en de landēngtens, die men pasfeeren moet, in aanmerking genomen, nog zeven dagen reizens zullen wegneemen. Op de *Patowmac* heeft men nog twee honderd en negentig mijlen den stroom af, welken, zestig mijlen voor eenen dag gerekend, nog vijf dagen uitmaaken, zijnde dus in het geheel voor de reis naar *Washington* vijf-en-dertig dagen. Wanneer men nu den tijd tot de terugreis van daar, in dezelfde evenredigheid, dat is op dertig mijlen daags tegens den stroom op, en zestig mijlen met den stroom af, bepaalt, dan zullen daar toe vijf-en-twintig dagen gevorderd worden, welken, bij de voorige vijf-en-

en-twintig-dagen gevoegd, in het geheel zestig dagen uitmaaken. De reis van *Louisville* naar *Washington* of naar *New-Orleans*, en van deze beide plaatzen derwaards weder terug, zal deshalven, ten aanzien van den tijd, welken men daartoe noodig heeft, volkoomen gelijk zijn. Men kan dus veilig besluiten, dat, indien de voordbrengzels van het land even zoo zeer te *Washington* als te *New-Orleans* gezogt worden, waaraan men geene reden heeft te twifelen, die van dat gedeelte des Lands, 't welk aan de *Ohio*, en de rivieren, die zich in deze ontlasten, beneden *Louisville* en *Kentuckij* gelegen is, geheel naar *Washington* zullen verzonden worden. Dit gedeelte des Lands heeft zeven honderd mijlen in de lengte, en van één tot twee honderd mijlen in de breedte. Voeg hier bij, dat het geheele land in den omtrek van de *Alleghani*, en der stroomen, welken in deze uitloopen, als mede een voornaam gedeelte van dat, dat aan het Meer *Erie* bij *Presqu'Isle* gelegen is, noodzaaklijk uit de Bondgenootschaplijke Stad moeten verzorgd worden, en, ten aanzien van den koophandel, natuurlijk tot deze betrekking hebben.

Wanneer men nu in aanmerking neemt de uitgestrektheid van het land, waarmede de Bondge-

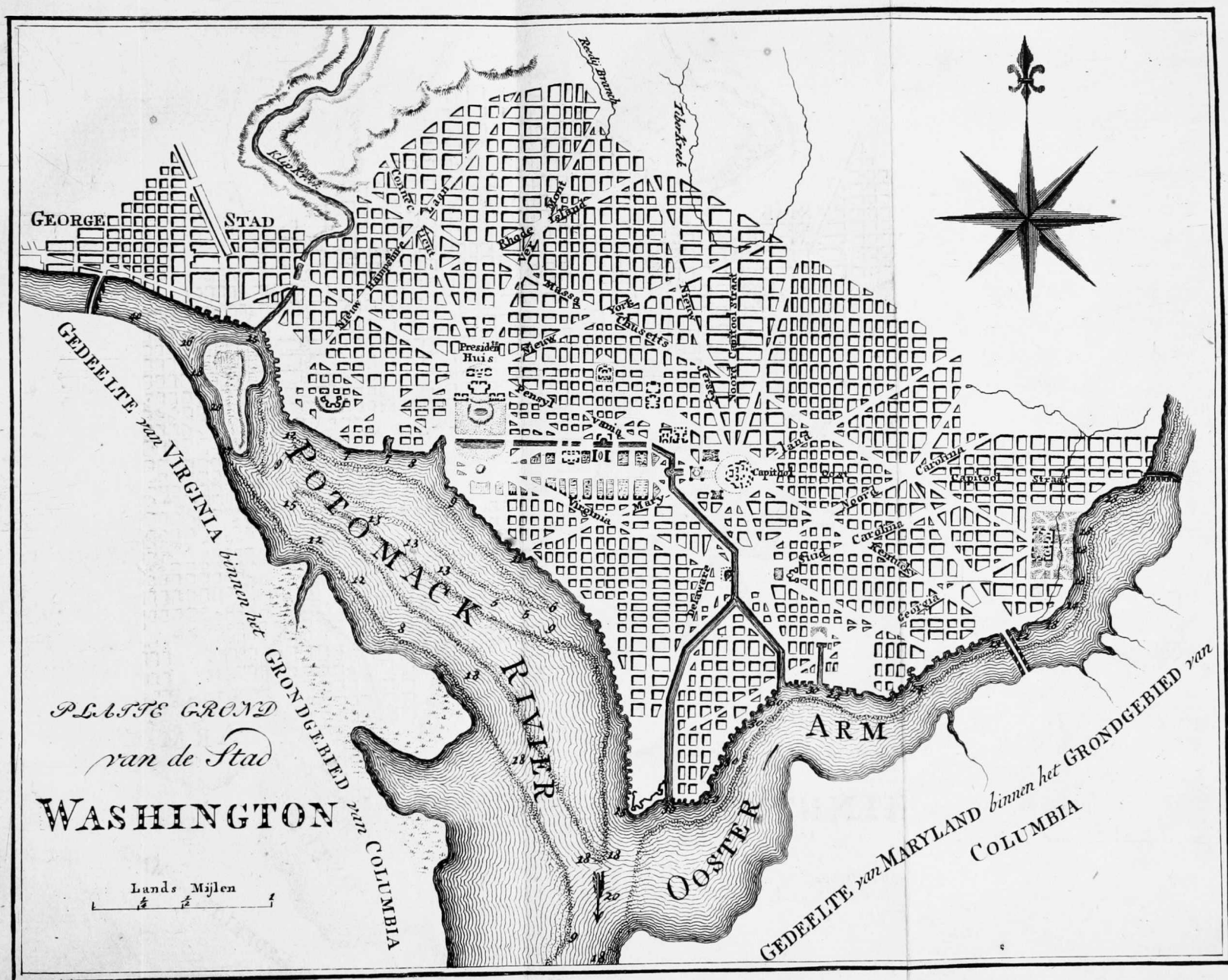
genootschaplijke Stad dus te water gemeenschap heeft; wanneer men daar bij overweegt, dat dit land, door de vrugtbaarheid van zijnen grond, in staat is, om meer dan driemaal zoo veele Inwooners te voeden, dan er thands in den geheelen Verëenigden Staat gevonden worden, en dat deszelfs bevolking, in dezen tijd, veel spoediger toeneemt, dan in eenig ander gedeelte der Nieuwe Waereld, dan heeft men alle redenen, om te denken, dat, zoo ras de scheepvaart zal in orde gebragt zijn, *Washington* zeer schielijk zal toeneemen, en, indien de zaaken van den Verëenigden Staat zoo voorspoedig blijven voordgaan, als dezelve thands doen, den geheelen handel van het Westen aan zich zal trekken, en met de grootste steden der Oude Waereld om den roem der grootheid en des luisters dingen.

De Stad is gelegen op eenen hoek lands, waar de oostlijke en westlijke armen der *Patowmac* in elkanderen loopen. Deze hoek is, te gelijk met het omliggende land, te zamen tien mijlen uitmaakende, door de Staaten van *Maryland* en *Virginiën* aan het Congres afgestaan. De grond, op welken de Stad gebouwd is, behoorde aan bijzondere perfoonen, welken zeer gereedlijk de helft daar van aan het Congres

gres afstonden, wel bewust zijnde, dat de waarde van het gene hun overbleef zoodanig vermeerderen zoude, dat dit hen genoegzaam zoude schadeloos stellen; en met grond verwacht men, dat de verkoop van dat gedeelte, 't welk dus ter beschikking van het Congres gelaaten is, genoeg zal opbrengen, om de kosten tot het stichten der publieke gebouwen, het graaven van waterleidingen door de Stad, en het plaveiën en verlichten der straaten, daar uit te kunnen voldoen.

Het plan der Stad is ontworpen door 'een' *Franschman*, met naame L'ENFANT, en is zeer wel berekend naar de grootte en uitgestrektheid van het Land, (zijnde twaalf honderd mijlen in de lengte, en duizend in de breedte,) waarvan zij de Hoofdstad zijn moet. De plaats, welke reeds voor dezelve is afgemeeten, bevat niet minder dan veertien mijlen in den omtrek. De straaten loopen allen van het noorden naar het zuiden, en van het oosten naar het westen; dan, om de gelijkheid, welke uit deze inrigting noodzaakkijk zou moeten voordvloeïën, daar alle de straaten zich dus in regte hoeken doorsnijden, voortekoomen, heeft men, in onderscheidene deelen der Stad, eene meenigte andere straaten aangelegd, welken dezelve in

eene

eene diagonale linie doorkruisen; en, waar dezen dit doen, zal men ruime opene plaatsen hebben. De breedte der straaten, die zich in rechte hoeken doorsnijden, zijn van negentig tot honderd, de dwarsstraaten honderd en zestig voet breed. Deze laatste draagen elk in het bijzonder den naam van eenen der Verëenigde Staaten, en zijn voorzien van een ruim plein, geschikt tot eene plaats voor standbeelden, kolommen enz., die zulk een Staat, in het vervolg, zou kunnen goedvinden opterigten ter gedagtenis van beroemde personen, welken zich aan het Vaderland verdienstlijk gemaakt hebben. Op eene kleene hoogte ten westen van het Kapitoel zal men, ter eere van den Generaal WASHINGTON, zoodanig een standbeeld te paard oprigten.

Het Kapitoel is gebouwd op de verhevenste plaats, en na genoeg in het midden der Stad. Van deze hoogte heeft men een volkoomen duidelijk gezigt op alle de deelen van dezelve, en over het geheele omliggende land. In dit gebouw zullen verscheidene ruime vertrekken voor het Congres gemaakt, en de voornaamste kamers van de Uitvoerende Magt des Bewinds en der Hoven van Rechtspleeging geplaatst worden. Het plan, waar naar de bouwing van dit

Ka-

Kapitool begonnen is, is grootsch en uitgestrekt; en men berekent de kosten, welke daaraan zullen moeten besteed worden, op een millioen dollars, zijnde tweemaal honderd vijfen-twintig duizend Ponden Sterling.

Het huis, bestemd tot de verblijfplaats van den President, ligt, ten noord-westen van het Kapitool, op den afstand van omtrent anderhalve mijl. Hetzelve is gelegen op eene hoogte niet ver van de *Patowmac*, en heeft een zeer aangenaam uitzigt op deze rivier, en de rijke en vrugtbare landstreek agter dezelve. Honderd akkers gronds, bij dit gebouw, tusfchen hetzelve en de rivier, gelegen, zijn bestemd tot eenen lustuin. Ten zuiden van dezen tuin zal er een ruim perk of maliebaan worden aangelegd, welk zich in eene oostlijke rigting van de rivier naar het Kapitool zal uitstrekken. De gebouwen aan beide de zijden van dit perk zullen allen zeer fraai zijn; en men is voornemens, zommigen van dezelve te bestemmen en interigten tot verblijfplaatzen voor de Gezanten van vrcemde Mogenheden, enz. Op den oever van den oostlijken arm der *Patowmac* heeft men eene ruime plaats uitgekoozen tot een Hospitaal voor de Zeelieden, en de noodige tuinen voor hetzelve. Verscheidene andere gedeelten
zijn

zijn bestemd tot Kerken, Schouwburgen, enz. De grond binnen den omtrek der Stad is aangenaam golvende (*undulated*,) — indien ik mij van dit woord durve bedienen! — maar nergends verheft dezelve zich zoo veel, dat dit als vermoeiënde zou kunnen worden aangemerkt. De aarde bestaat uit eene geelachtige kleij, vermengd met grof zand. Er zijn in de Stad verscheidene uitneemende fonteinen, en, op de meeste plaatsen, kan men zich, door het graaven van putten, zeer gemakkelijk van water voorzien. Ook zijn er twee riviertjens, welken door de Stad loopen: *Reedij-Branch*, en *Tiber-Creek* (*). De bron, aan welke het laatste zijnen oorsprong schuldig is, ligt tweehonderd zes-en-dertig voet boven het waterpas der riviere.

Vol-

(*) Bij het vergunnen van het bezit van onbebouwde gronden aan dezen of genen persoon, gewoonlijk genoemd de *location* van land, is het gebruikelijk, aan onderscheidene plaatsen, en zoo ook aan Kreeken en Rivieren, bijzondere naamen te geeven. Bij de eerste *location* van den grond nu bepaald tot de plaats der Bondgenootschaplijke Stad, gaf men aan deze Kreek den naam *Tiber-Creek*, en aan dien, op welken het Kapitoel staat, den naam *Romen*. Deze anecdote is door veelen bijgebracht als een zeker voortteeken van de aanstaande grootheid en luister van deze Stad, welke, als 't ware, een tweede *Romen* zijn zoude. *Aanm. van den Schrijver.*

Volgens den inhoud der openlijk afgekondigde bepaalingen, was men verpligt, alle de huizen van steen of van klinkers te bouwen, de muuren dertig voet hoog te maaken, en dezelve in eene gelijke rigting met de straat aan te leggen, zoo egter, dat het den bouwer vrij stond, in dezelfde linie met de naaststaande huizen te blijven, of zich daarvan te verwijderen, en voor zijne wooning eenige ruimte tusschen deze en de straat te laten. Niettegenstaande deze bepaalingen vindt men egter een aantal huizen, welken van hout getimmerd zijn; dan de eigenaars dezer wooningen kunnen dezelve geenszins als bestendig aanmerken: zij zijn slegts voor eenen bepaalden tijd toegestaan, en zullen, bij het eindigen van dezen, worden afgebroken: Drie Commisfarissen, door den President aangesteld, en door den Staat bezoldigd, houden bestendig hun verblijf in de Stad, ten einde het oog te hebben op de openlijke en andere gebouwen, en alles, wat tot de Stad betrekking heeft, te regelen. .

De eenige openlijke gebouwen, met welker stichting men, tot nog toe, een begin gemaakt heeft, zijn het Presidents Huis, het Kapitoel, en een zeer groot Hotel. Het eerste, 't welk van buiten bijna voltooid is, is twee verdiepingen

gen hoog, en van hardsteen gebouwd. Het voornaamste vertrek in hetzelfde heeft eene ovaal ronde gedaante. Dit gebouw is, buiten tegenspraak, het schoonste, dat men in den Vereenigten Staat aantreft, en deszelfs bouwörde moet zeker het Volk, dat nooit iets schooners gezien heeft, verbaazen, maar kan geen nauwkeurig onderzoek doorstaan. Veelen keuren in hetzelfde af, dat het te groot en te luisterrijk is, om het verblijf te zijn van eenig perzoon in eene Republiek; en, waarlijk! het is bespottelijk, dusdanig eene woning te bestemmen voor eenen man, wiens geheele inkommen, jaarlijks, niet meer bedraagt dan vijf duizend zeshonderd en vijf-en-twintig Ponden Sterling; en dit in een Land, waar de levenswijze ongelijk kostbaarër en duurër is, dan zelfs te *London*.

Het Hotel is een ruim gebouw van klinkers, versierd met steen. Hetzelve staat tuschen het Presidents Huis en het Kapitoel. In het begin van het jaar 1796, toen ik hetzelfde het laatst zag, was het reeds onder dak, en beijverde men zich zeer, om het spoedig te voltooien. Het is niets minder dan schoon. Op dien zelfden tijd was men met het Kapitoel nog niet veel meer gevorderd, dan dat de fondamenten gelegd waren.

Het steen, waar van men zich voor het Presidents Huis bediend heeft, en 't welk men tot alle openlijke Gebouwen gebruiken zal, schijnt zeer gelijk aan dat, 't welk te *Portland* in *Engeland* gevonden wordt; egter is hetzelfde, volgens 't gene een steenhouwer, die dikwils, in *Engeland*, dit *Portland's*-steen beërbeid had, mij onderrigtte, veel beter dan het laatste, daar het even zoo schoon kan gepolijst worden als marmer, en geenszins door den regen of de vorst beschadigd wordt. Aan de Oevers der *Patowmac* vindt men verbaazende groeven van deze soort van steen: ook vindt men hier veele soorten van gemeen marmer; en op verscheide- ne plaatzen van de Rivier treft men eene meenigte van zeer goede leiën, straatsteenen, en steenkalk aan.

De bijzondere huizen zijn allen zeer eenvoudige gebouwen: de meesten zijn getimmerd alleen met vooruitzicht op voordeel, en staan tot nog toe ledig. Het grootst aantal van dezelve op ééne plaats vindt men te *Green-Leafs-Point*, aan den oever van den voornaamsten arm der *Patowmac*, even boven de plaats, waar de oostelijke tak derzelver zich met dezen verëenigt. Veele hebben deze plaats als de geschiktste tot den koophandel beschouwd; doch anderen
ver-

verkiezen den oever des oostlijken arms, zoo om dat deszelfs haven beter is, als om de meerdere diepte van het water digt bij het strand. Er zijn nog verscheidene andere verkieslijke plaatzen, maar de keuze daarvan is, voor het tegenwoordige, nog niets meer dan bespiegeling. Zommigen bouwen in den omtrek van het Kapitoel, als de geschiktste plaats tot het verblijf der leden van het Congres; anderen in de nabijheid van het Presidents Huis; en nog anderen verkiezen het westlijk gedeelte der Stad, om nader bij *George-Town* te zijn, wijl zij oordeelen, dat, daar de koophandel reeds in deze plaats gevestigd is, het van daar zal zijn, dat dezelve naar de nieuwe Stad zal moeten worden overgebracht. Indien alle de huizen, welken men nu reeds gebouwd heeft, bij elkanderen, op ééne plaats stonden, zouden dezelve eene vrij aanzienlijke vertooning maken; maar verspreid, zoo als dezelve zijn, en zoo ver van elkanderen verwijderd, leveren zij nauwlijks eenig bewijs van eene Stad op. Uitzonderd de straten, de dwarswegen en een klein gedeelte gronds in den omtrek der publieke gebouwen, is al het overige, voor het tegenwoordige, nog met boomen bedekt. Verplicht te zijn, een digt bosch van één of twee

mijlen doortegaan, om aan het naastbijgele-
gene huis te koomen, en dit in dezelfde Stad,
is zeker eene bijzonderheid, van welke ik ge-
loof, dat men nergends derzelver gelijk zal aan-
treffen.

In de lente van het jaar 1796 beliep het ge-
tal der inwooners van deze Stad op omtrent vijf
duizend, daar onder begreepen de werklieden,
welken ver weg het grootste aantal uitmaaken.
Ook pasfeeren hier aanhoudende zeer veele
vreemdlingen, welken door de meenigte en
grootfche voorwerpen, die zich hier aan hun-
ne beschouwing aanbieden, derwaards gelokt
worden.

Bij 't gene ik over dit onderwerp reeds ge-
zegd heb, moet ik alleen nog aanmerken, dat,
niettegenstaande al 't gene men reeds aan deze
Stad gedaan, en de verbaazende fommen gelds,
welken men aan dezelve besteed heeft, er eg-
ter nog veele Ingezeten en ten noorden van de
Patowmac, en vooräl te *Philadelphiä* zijn,
welken zich aanhoudende, tegens het verplaat-
zen van den zetel des Bestuurs derwaards, aan-
kanten, en alles, wat in hun vermogen is, aan-
wenden, om den voordgang van het bouwen
der Stad tegentegaan, en te verhinderen, dat
het Congres, op den bepaalden tijd, aldaar

zamenkoome. In het voorjaar van 1796, wanneer ik hier het laatst was, had men volstrekt gebrek aan geld tot het bouwen van het Kapitoel: de publieke gronden waren tot eenen zeer laagten prijs; en de Commisfarissen wilden dezelve geenszins verkoopen. Ingevolge hier van wendden dezen zich aan het Congres, verzoekende, dat hetzelfde eene geldleening van drie-maal honderd duizend dollars wilden garandeeren, zonder welken zij onmogelijk met den bouw der publieke werken konden voortgaan, ten ware zij de openlijke gronden, tot groot nadeel en de uiterste schande der Stad, verkogten. Zoo groot was egter de tegenstand, dat men dit verzoekschrift verscheidene weeken op tafel liet liggen, zonder op hetzelfde eenige acht te geeven; en nog zou men aan dit verzoek niet voldaan hebben, indien niet een groot aantal Ingezetenen, welken, bij den voortgang van het bouwen dezer Stad, zeer veel belangs hadden, zich bij de leden van het Congres voegden, en de sterkste poogingen aangewend hadden, om hen tot het geeven hunner toestemminge overtehaalen.

Zij, die zich tegens het bouwen der Bondgenootschaplijke Stad verzetten, beweerden, dat dezelve nimmer eene Stad van eenig aanbelang

kan worden, en dat zij, die het tegendeel gelooven, misleid zijn door de voorstellen van eenige weinige enthufiasten. Zij gaan zelfs zoo ver, van staande te houden, dat de Ingezeten en van het oostlijk gedeelte van den Verëenigden Staat geenszins zullen gedoogen, dat de zetel van het Algemeen Bestuur zoo ver van hun verwijderd worde, en het Congres op eene plaats vergadere, weinig beter dan eene wildernis, waar men geene de minste kennis kan hebben van 't gene den koophandel betreft. Eindelijk voegen zij er bij, dat, indien het Bestuur zich van *Philadelphiä* verwijdert, dit noodzaakkijk eene scheuring tuschen de onderscheidene gedeelten van den Verëenigden Staat ten gevolge zal hebben. Dit zijn gewoonlijk de voorwendzels, van welken men zich bedient, en is de taal, welke men voert; maar de ware reden dezer tegenkanting is eigenlijk gelegen in dien geest van jaloufie en afgunst, door welken zwakke en laage zielen zich veelal zeer gereedlijk in den koophandel beheerschen laten, wanneer derzelver eigene belangen met die van anderen strijdig zijn. Deze menschen bedoelen niets anders dan *Washington*. in derzelver kindschheid, te smoo ren, wjl zij vooruitzien, dat, wanneer eenmaal

maal de zetel des Bewinds in dezelve zal zijn overgebracht, deze plaats spoedig alle anderen in bloei en welvaaren zal overtreffen, en een groot deel van dien handel aan zich trekken, die, voor het tegenwoordige, te *Philadelpiä*, *Baltimore* en *New-York* gevestigd is. Het zou egter belagchlijk zijn, te gelooven, dat dit den welvaart dezer laatste Steden benadeelen zoude: integendeel, offchoon zij een gedeelte van dien handel, in welks bezit zij thands zijn, verliezen zullen, zal egter de toeneemende bevolking van dat deel des Lands, met 't welk zij natuurlijk in betrekking staan, en 't welk zij van het noodige voorzien moeten, zoodanig zijn, dat haar koophandel, daar door, na de vestiging der Bondgenootschaplijke Stad, ongelijk grooter en uitgestrekter zijn zal, dan dezelve ooit te vooren was.

Verre weg de grootste meenigte des Volks in den Verëenigden Staat is egter zeer begeerig, dat de zetel van het Bestuur verplaatst worde, en er is weinig reden, om te vermoeden, dat deze verplaatsing niet, op den bepaalden tijd, geschieden zal. De misnoegtheid, tot welke een tegengesteld besluit aanleiding zou geeven, zou gewis in het Zuiden van den Staat de onāangenaamste gevolgen heb-

ben; en, zo al niet eene gcheele fcheuring tusschen die van het Zuiden en die van het Noorden veröorzaaken, ten minste die eensgezindheid, welke, tot hier toe, tusschen deze beide deelen plaats had, stooren.

V I J F D E B R I E F.

Beschrijving van Alexandriä. — Mount Vernon, de verblijfplaats van den Generaal WASHINGTON. — Moeilijkheid om den weg derwaards door de boschen te vinden. — Beschrijving van Mount Vernon, en deszelfs verschillende gezigten. — Beschrijving van het huis, en de landerijën van den Generaal. — Slaaven te Mount Vernon. — Gedagten daaröver. — Bijzonder persoon te Mount Vernon, om de vreemdlingen optewagten. — Terugreize naar Washington.

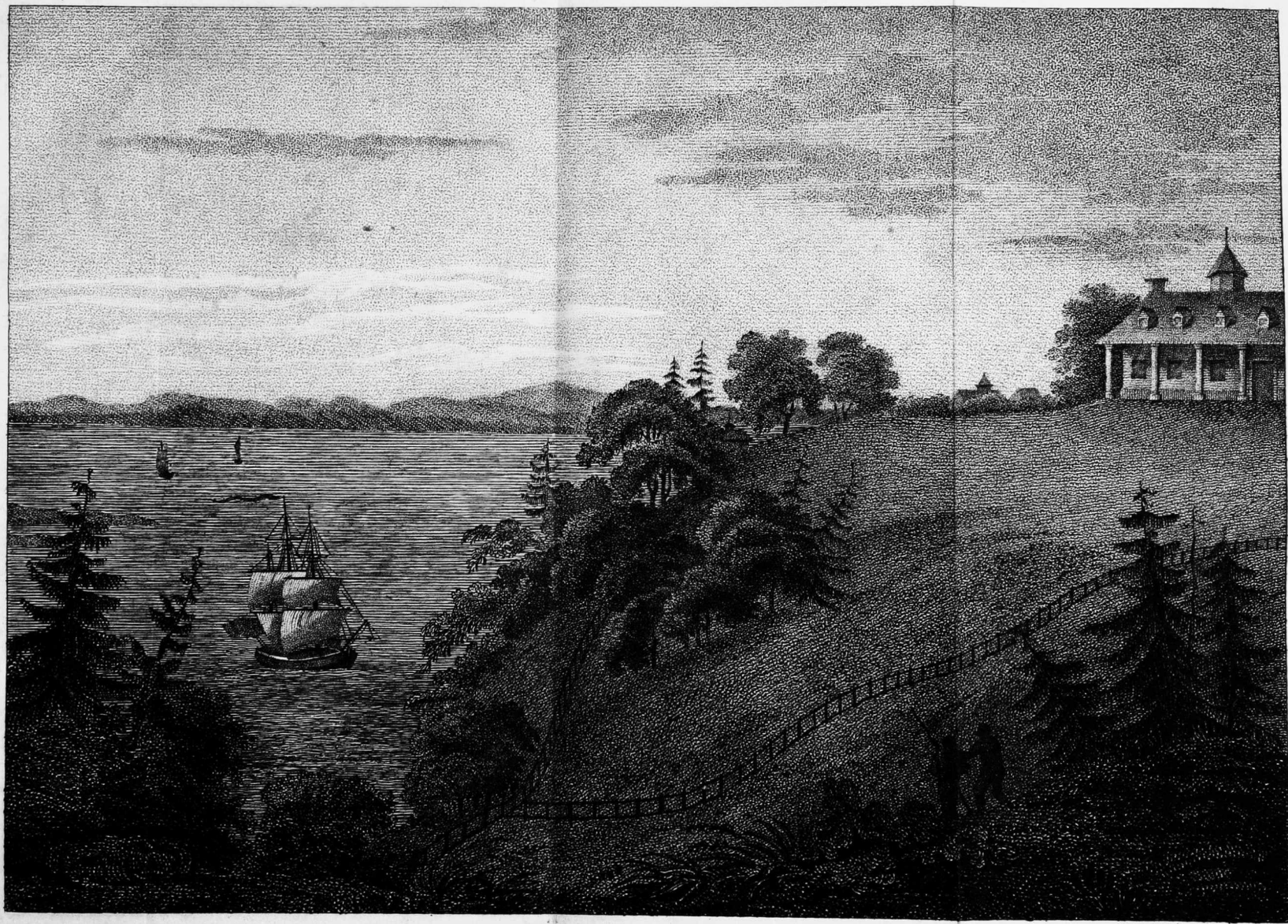
Washington, December.

Van Washington ging ik naar *Alexandriä*, zeven mijlen laager aan deze rivier gelegen, en eene der schoonste Steden van den Verëenigten Staat. De huizen zijn hier meestäl van steen, en veelen zelfs zeer fraai gebouwd. De straaten doorsnijden allen elkänderen in regte hoeken, en zijn zeer gemakkelijk, en wel ge-
nla-

plaveid. Negen mijlen beneden deze plaats, op den oever der *Patowmac* ziet men *Mount Vernon*, het verblijf van den Generaal WASHINGTON. De weg van *Alexandriä* naar hetzelfde is egter, over land, veel verder, uit hoofde van de meenigte kreeken, welken zich in de *Patowmac* uitstorten, en die men, niet dan op eenigen afstand van de rivier, passeeren kan.

Tot op de hoogte van vier of vijf mijlen van deze plaats heeft men zeer zwaare boschen staan laten. De wegen door deze boschen zijn zeer slegt, en doorsnijden elkanderen in zoo veele onderscheidene rigtingen, dat het hoogst moeilijk is, den rechten te vinden. Ik vertrok van *Alexandriä* met iemand, die zich liet voorstaan, dezen weg volkoomen te kennen, en, indien dit zoo geweest ware, dan hadden wij tijds genoeg gehad, om voor den avond te *Mount Vernon* te koomen, maar nu overviel ons de duisternis terwijl wij omtrent midden in het bosch omdoolden. Wij ontdekten geen voetstap van eenig menschlijk wezen, om ons te recht te helpen, en maakten reeds gereedheid, om den nacht in ons rijdtuig doortebrengen, wanneer wij eindelijk gelukkig, op eenigen afstand van ons, een licht,

tus-

Gezicht van Mount Vernon, het Land-verblyf van Generaal Washington.

tusſchen de boomen door zagen flikkeren. Het was van eene kleene boerenwooning, de eenige op dezen weg in den omtrek van verſcheidene mijlen. Op dit licht aangaande, kwamen wij, deels in het rijdtuig, deels te voet, aan dit huis, waar wij eenen Neger tot leidsman huurden, die ons, in omtrent één uur, op de plaats onzer beſtemming bragt. Den volgenden morgen ſprak ik eenen reiziger, die, een paar dagen te vooren, van 's morgens tien tot des namiddags vier uren te paard had doorgebracht, zonder met mogelijkheid den rechten weg te kunnen vinden, niettegenſtaande hij zich, al dezen tijd, niet verder dan op den aſtand van drie of vier mijlen van de plaats, waar hij henen wilde, bevonden had.

Mount Vernon is eene hoogte van den oever der *Patowmac*, welke oever zich hier plotsling twee honderd voet boven het waterpas dezer riviere verheft. Deze rivier heeft, eer 'men ter dezer plaatſe kooft, eene breedte van drie mijlen, en, aan de andere zijde, vormt zij eene baai van omtrent gelijke breedte, welke zich, tot op eenen aanmerkelyken aſtand, landwaardsin uitſtrekt. In den eerſten opſlag ſchijnt het, als of deze baai de eigenlijke loop der riviere is; doch deze wendt zich, omtrent twee
of

of drie mijlen boven het huis, zeer schielijk naar de linkerzijde, waar men dezelve spoedig uit het oog verliest. Benedenwaards aan de rechte hand heeft men een gezigt van dezelve tot op den afstand van twaalf mijlen. De oever van *Marijland*, aan de overzijde, levert eene verrukkelijke vertooning van verschillende kleine heuvels, welken meestäl met boschen bedekt zijn. Op zommige plaatsen ontdekt men egter eenige stukken lands, die bebouwd zijn, en eenige landhuizen. Het geheel geeft een schoon en aangenaam verschiet.

Het huis, 't welk op eene plaats, omtrent zestig yards beneden het hoogst van dezen berg, gebouwd is, is van hout, zoodanig bewerkt en geleverd, dat het naar gehouwen steen gelijk. De agterzijde ziet op de rivier, en is versierd met eene gaanderij van zes-en-negentig voet lang, en ondersteund door agt pilaaren. De voorgevel is zeer eenvouwig, en heeft, op eenigen afstand, een vrij goed voorkoomen. Het Woonhuis is in het midden van het Gebouw, en heeft gemeenschap met de vleugels aan beide zijden van het zelve, door bedekte wegen, welken eene kromme rigting hebben. Agter deze vleugels heeft men, aan de eene zijde, de verschillende vertrekken voor de dienst-

dienstboden, de keuken, enz. als mede het bouwhuis; en, aan de andere zijde, de hutten der SLAAVEN (*).

Voor

(*) Deze hutten maaken een gedeelte uit van de gebouwen, welken het eerst in het oog vallen, zoo ras men te *Mount Vernon* komt; en het is niet zonder ontroering en met het grootste leedweezen, dat de vreemdeling, die met genoeg de onschatbaare weldaaden der vrijheid bewonderde, deze gedenkteeken der slaavernij aanschouwt, terwijl hij de wooning nadert van hem, die, in de vrijmaaking van zijn Vaderland, zulk een aanmerkelijk deel nam, en zulk eene luisterrijke rol speelde. Gelukkig zou het geweest zijn, indien hij, die het Hoofd en de Aanvoerër was van eene Natie, die, voor haare vrijheid en onafhankelijkheid, de wapenen opvattede, en aan de geheele waereld verklaarde, „ dat alle menschen gelijk geboren worden, „ en dat zij allen, uit de hand van hunnen Schepper, „ zekere onvervreemdbare rechten ontfangen hebben, „ onder welken de voornaamsten zijn, het leven, de „ vrijheid, en de bevoordering van hun eigen wel- „ zijn, ” — — gelukkig zou het geweest zijn, indien deze man de eerste had kunnen zijn, om alle baatzugtige inzigten aan eene zijde te stellen, zijnen eigenen Slaaven vrijheid te schenken, en dus dat Volk, voor het welk hij zich in de bresfe gesteld had, te overtuigen, dat het hun pligt was, om, hunne eigene onafhankelijkheid gevestigd hebbende, nu ook de vrijheid te geeven aan die genen, welken zij zelven gekluisterd hielden!

Dan

Voor het huis heeft men, de geheele breedte van hetzelfde, een groot plein, omringd door

Dan wij moeten zeker onderstellen, dat gewigtige zwaarigheden de uitvoering hiervan verhinderd hebben, daar het anders hoogst vermoedelijk is, dat de Generaal WASHINGTON, buiten twijfel, niet zou hebben nagelaaten, zijnen medeburgeren zulk een grootsch en roemwaardig voorbeeld te geeven. Misschien oordeelde hij het voor het algemeen welzijn beter, dat de eerste stap tot het vrijmaaken der Slaaven door de Wetgeevende Vergadering zelve gedaan wierd. Of misschien was er genoegzaame reden, om te vreezen, dat het vrijlaaten van zijne eigene Slaaven aanleiding zou geeven tot oproer bij de zulken, die hunne vrijheid nog niet bekoomen hadden; iets 't welk in een Land, waar het getal der Slaaven dat der Vrijën zeer verre overtreft, zeker de gedugtste gevolgen zou kunnen hebben.

Hoe dit ook zij, het schijnt niet, dat men, tot dus verre, bij eenige bijzondere perzoonen, of bij de Wetgeevende Vergadering van *Virginien* eenige poogingen gedaan, of eenige middelen in het werk gesteld heeft, om de Slaavernij te vernietigen. In *Marijland* heeft men daartoe ook nog geene stappen gedaan, en nog veel minder in de meer zuidlijke Staaten; maar in *Pensylvaniën* en de overigen heeft men eenige wetten gemaakt, ter trapswijze afschaffing van dezelve. In de daad, het getal der Slaaven in deze Staaten was zeer gering, en dus waren deze maatregelen zeer gemakkelijk in werking te brengen; maar in de anderen zou dit zeker moeilijker zijn, en meer aanmerking verdienen. In-

tus-

door een laan, beplant met boomen, met grof zand bedekt, en, aan beide zijden, door heggen, van de boerderij en den tuin afgescheiden. Wat den tuin betreft; deze gelijkt volkoomen een kweekhof, en toont, even gelijk al het overige, dat men zich meer heeft toegelegd op het voordeel, dan wel op het vermaak. Den grond agter het Huis heeft men, even gelijk dien voor hetzelfde, tot een groot plein, en de schuinsche helling van den Berg aan de zijde van

tusfchen, daar dit plan, 't welk men ten aanzien van een klein getal gevolgd heeft, zoo wel gelukt is, waarom zou men hetzelfde niet omtrent eene grootere meeningte kunnen beproeven? Is hetzelfde niet voldoende; ik kan nog niet anders onderstellen, dan dat het zoodanig kan veranderd en gewijzigd worden, dat het, op de vrijmaaking van die veel ongelukkigen, welken, in de Zuidlijke deelen van het Land, onder de Slaavernij zugten, kan toepasfelijk zijn, zonder dat derzelver getal daaraan immer eenige verandering zou toebrengen.

Hoe het zij, men kan niet twijfelen, of er zal ten eenigen tijde, in den Verëenigden Staat, een einde koomen aan de Slaavernij. De Negers zullen niet altijd doof blijven voor de ftem, die elk tot vrijheid roept; en, indien derzelver baatzugtige Onderdrukkers blijven weigeren, om hen van dit drukkend juk te ontfiaan, zullen zij zelven zich eenmaal, op de gedugtfte wijze, vrijmaaken. *Aanmerk. van den Schrijver.*

van de rivier tot eene diergaarde aangelegd

De vertrekken in dit Gebouw zijn allen zeer klein, uitgezonderd één, 't welk, na het eindigen van het oorlog, getimmerd, en tot eene zaal voor groote gezelschappen bestemd is. Overal ziet men niets dan zeer eenvoudig huisraad, en op verscheidene plaatzen is dezelve reeds in stukken gevallen. In de daad, de gezette zorg, welke de Generaal WASHINGTON aan de belangen van het Algemeen ten koste legde, verplichtte hem, om, meestal, zijn verblijf te *Philadelphiä* te houden; en hierdoor heeft *Mount Vernon* gevolglijk zeer veel geleden. Het Huis en alle de overige gebouwen zijn onherstelbaar; en het oudste gedeelte van hetzelfde is zoodanig vervallen, dat men mij verzekerd heeft, dat de Generaal berouw had, van hetzelfde niet ten eerste geheel ter nedergeworpen, en een nieuw getimmerd te hebben, liever dan bij het oude eenige bijvoegzels te maken. De grond in den omtrek wordt bebouwd; maar de voornaamste Landhoeven vindt men op den afstand van twee of drie mijlen.

Daar de meeste Vreemdlingen, welken in *Amerika* reizen, er belang in stellen, en zich beijveren, om *Mount Vernon* te bezigtigen, is er een bijzonder perzoon aangesteld, wiens
eenig

eenig werk het is, geduurende de afweezendheid van den Generaal WASHINGTON, de Vreemdingen te ontfangen en optewagten. Oogenbliklijk na onze aankoomst droeg men de grootste zorg voor onze paarden, bragt men voor ons bedden in gereedheid, en onthaalde men ons op een heerlijk avondmaal, voorzien van allerleië zoorten van wijnen, enz.

Het jaargetijde te ver verloopende zijnde, om het Land verder te zien, ging ik niet wijder in *Virginiën*, dan tot aan *Mount Vernon*, en keerde van daar terug naar *Washington*.

ZESDE BRIEF

Aankoomst te Philadelphiä. — Aanmerkingen over de lugts-gefeldheid der Middenstaaten. — Publieke Rijdtuigen, door de slegtheid van den weg tusfchen Baltimore en Philadelphiä, verhinderd, de reis te vervoorden. — De Schrijver verlaat Baltimore geduurende de vorst. — Ontmoet eenige Amerikaansche Reizigers op weg. — Derzelver zorgvuldige toebereiding bij het vertrekken uit de herberg. — Aankoomst aan de oevers van de Susquehannah. — Passage over deze rivier bij vorst. — Gevaarlijke toestand der Reizigers. — Amerikaansche Reizigers in de Herberg aan de overzijde van de rivier. — Derzelver luidrugtige twisten.

Philadelphiä, Februarij.

Na dat ik eenige weeken te *Washington*, *George Town*, en *Baltimore* had doorgebracht, vertrok ik naar deze Stad, waar ik, voor vier dagen, ben aangekoomen.

De

De maanden October en November zijn de aangenaamsten van het geheele jaar in de Mid-den-, en- Zuidlijke-Staaten: de veranderingen van weder zijn als dan veel zeldzaamer, de lugt is gewoonlijk zagt, en de hemel helder. Geduurende dit jaar was de gesteldheid der lugt zoo gemaatigd, dat wij, onder het middagmaal, met genoegten de vengsters openzetten, om versche lugt te scheppen, niettegenstaande wij in de tweede week van December waren. Dit was egter geheel iets ongewoons.

Voor het einde van December hadden wij, in *Marijland*, eenige weinige koude dagen, en, geduurende de maand Januarij, viel er twee of driemaal sneeuw; maar, voor het grootste gedeelte, was het weder zeer zagt tot omtrent de laatste dagen van Januarij, wanneer wij eenen scherpen noordwesten wind kreegen. De strengheid en scherpte van dezen wind in den winter zijn verbaazende, en overtreft alles van dezen aart, wat wij in *Engeland* kennen. Wanneer deze, geduurende de wintermaanden, waait, dan gaat dezelve onmiddlenlijk vergezeld met vorst. Ditmaal was dezelve zoo sterk, dat de *Susquehannah* en de *Delaware* binnen drie dagen geheel bevrozen waren. Er viel te gelijk zoo veel sneeuw, dat dezelve

bijna twee voet hoog op den grond liggen bleef; en alles voorfpelde ons eenen langduurigen en ftrengen winter. Dan, eer vijf dagen verloopfen waren, veränderde de wind, en de dooi was zoo fchielijk, dat, op den tweeden dag, de fneeuw reeds geheel gefmolten, en er geen fpoor van de vorst meer te zien was, dan alleen in de rivieren, waar nog groote ftukken ijs afdreeven.

Omftreeks het midden van December kwam ik te *Baltimore*; doch ik wierd afgefchrikt om naar *Philadelphiä* te gaan, eer de vorst begon, uit hoofde van de flegtheid der wegen, welken thands in zulk eenen ftaat waren, dat zelfs de publieke wagens, geduurende tien of twaalf dagen, genoodzaakt waren, het verder rijden te ftaaken. De vorst deed dezelve fpoedig opdroogen, en zoo goed zijn, als in het midden van den zomer. Ik vertrok, toen dezelve het ftrengft was; en des anderen daags, na dat ik *Baltimore* verlaaten had, ftond de Thermometer van FARENHEIT, in den uchtend ftond, op zeven graaden; het laagst waaröp ik denzelven, geduurende dezen geheelen winter, gezien had.

In de Herberg, waar ik, den eerften nagt na mijn vertrek, mijn verblijf nam, vond ik
ver-

verscheidene Reizigers, met welken ik, den
 volgenden morgen, voor wij op reis gingen,
 het ontbijt nam. De *Amerikaansche* Reizigers
 namen, volgens hunne gewoonte, elk, eer
 zij vertrokken, eenen hartlijken dronk *Eggnog*,
 zijnde een samenmengzel van versche melk,
 eiëren, rum, en suiker, onder een geklopt.
 Vervolgens, om niet weinig tot last van anderen
 te zijn, voorzagen zij zich zelve, tegens de
 strengheid van het weder, van rokken en dikke
 mantels over elkanderen aangetrokken; trokken
 wolle sokken en wijde broeken over hunne
 laarzen, en wolle wanten over hunne hand-
 schoenen aan, en bedekten zich de ooren en
 den mond met zijdene neusdoeken zoodanig,
 dat men niets dan de oogen en den neus zien
 kon. Het strekte mij en mijnen Reisgenoot,
 een jong mensch, eerst onlangs uit de *West-
 Indiën* gekoomen, en die mij zedert *Baltimore*
 vergezelde, niet weinig tot vermaak, de bui-
 tengewoone voorzorg te zien, welke zij ge-
 bruikten, om zich dusdanig intewikkelen, ter-
 wijl wij beide niets anders noodig hadden, dan
 onze gewoone kleeding. Het schijnt met dat
 al, in het algemeen, te zijn opgemerkt, dat
 Vreemdlingen, zelfs die uit de *West-Indiën* koo-
 men, en dus aan geene nijpende koude gewoon

zijn, in het eerste jaar van hun verblijf in *Amerika*, minder van de strengheid des winters te lijden hebben, dan de blanke Inboorlingen van dit Land zelve. Allen, welken wij op den weg ontmoetten, waren meestäl op dezelfde wijze ingebakerd, als de Reizigers, met welken wij ontbeeten, en hadden zijdene doeken om hunne hoofden gewonden, met welken zij zich de ooren en den mond bedekten.

Omtrent op het midden van den dag kwamen wij aan de *Susquehannah*; en, zoo als wij ons hadden voorgesteld, het te zullen vinden, de rivier was overdekt met ijs. Nu was de grootste vraag, hoe wij dezelve zouden pasfeeren. Het volk aan het Veerhuis was van oordeel, dat het ijs niet overäl sterk genoeg zoude zijn, om ons te kunnen draagen; en, op hetzelfde oogeblik, geloofden en zeiden zij, dat hetzelfde, digt aan de oevers, te dik was, dan dat het mogelijk zoude zijn, om, voor het aankoomen van den nagt, eenen behoorlijken doorgang door hetzelfde te breeken. Daar er intusfchen eene meenigte Reizigers, met voorneemen om de rivier te pasfeeren, waren bijeengekoomen, en dezen geen' lust hadden, om, tot aan den volgenden morgen, wanneer men meende, dat het ijs overäl sterk genoeg zoude zijn, in het

veer.

veerhuis te vertoeven, wierd het volk eindelijk overgehaald, en alles in gereedheid gebragt, om met geweld door het ijs te breeken.

De Pasfagiers waren omtrent twaalf in getal, benevends vier paarden. De Schippers bestonden in zeven zwarten: drie van welken zich op de voorsteeven van het vaartuig plaafden, voorzien van zwaare knodfen, met welken zij het ijs aan stukken floegen, terwijl de overigen, met behulp van lange met ijzer beflagene stokken, den boot voortduwden. Het werk van hun, die op de boeg stonden, was zoo zwaar en moeilijk, dat de overigen verpligt waren, hen, elke tien minuten, afte lossen, en te verpoozen. Na verloop van een half uur, waren hunne handen, armen, aangezigten en hoeden overdekt met eene dikke korst van ijs, veröorzaakt door het water, 't welk, bij het aanhoudende slaan met hunne knodfen, op dezelve spatte. Daar het ijs bevonden wierd, veel dikker te zijn, dan men zich had voorgesteld, waren er reeds twee uren verloop, eer wij de helft van den afstand hadden doorgebroken: de knodfen waren geheel aan stukken, en de Schippers afgemat. Dezen het vaartuig op eene plaats, waar het ijs eene aanmerklijke dikte had, een paar minuten hebbende laaten stil

liggen, was hetzelfde, in dit oogenblik, zoodanig vastgevrozen, dat alle de verëenigde poogingen der Schippers en der Pasfagiers niet genoegzaam waren, om hetzelfde lostemaaken. In dezen onāangenaamen toestand hield men raad: het was volstrekt onmogelijk, zich voorwaards of agterwaards te beweegen; de boot was eene halve mijl van den oever verwijderd; niemand durfde het waagen, om over het ijs naar den wal te gaan; en den geheelen nacht in het vaartuig te blijven, was onvermijdelijk de dood. Gelukkig had ik een paar pistoolen bij mij, en, met dezen eenige weinige zeinschoten gedaan hebbende, maakte dit de aandacht van het volk aan den oever gaande, welken daarop een kleen vaartuig, zijnde een ligte boot met eenen platten bodem, afzonden, om ons ter hulpe te koomen. Het oogmerk hiervan was egter niet, om ons één voor één aftehaalen, en wederom aan het land terug te brengen, maar om ons bijtestaan, ten einde de overzijde te kunnen bereiken. Men plaatste dezen boot voor den boeg van het groote vaartuig, en, twee of drie man in denzelven gestapt zijnde, waggelden dezen zoo lang van de eene naar de andere zijde met denzelven, tot het ijs voor ons genoegzaam gebroken was, om te kunnen volgen.

gen. Nu was de boot weder in het water, en de Schippers zich, zoo veel mogelijk, agter in denzelven begeevende, deden zij, daar door, den steven ver boven het ijs oprijzen, wanneer zij het vaartuig wederom, door middel van bootshaaken, op hetzelfde trokken, en dus, om-trent even gelijk te voeren, waggelende, zeer gemakkelijk eene doorvaart openden. Op deze wijze gingen wij voort, en, na verloop van drie uren en tien minuten, stapten wij aan wal, juist gestemd om de genoegens van een goed vuur en eenen goeden maaltijd te genieten. Het volk in de Herberg had ons zien overkoomen, en gevolglijk gereedheid gemaakt, om ons te ontfangen. Elk oordeelde nu, dezen dag ver genoeg gereisd, en ongemaks genoeg geleeden te hebben; en dus beslooten wij allen, om tot den volgenden morgen alhier te ver-toeven.

In de Herbergen in *Amerika*, zoo als ik reeds te vooren heb gezegd, worden alle de Reizigers en Vreemdlingen in eene kamer ontfangen, waar zij zich, elk zoo goed hij kan, behelpen moeten. Het gezelschap bestond thands uit dertien perzoonen, onder welken zich eenige Rechtsgeleerden uit *Virginiën* en de zuidelijke Staaten, als mede een Rechter van het

Hooge Gerechtshof bevonden, welken, tegen de aanstaande zittingen der Vergaderingen, naar *Philadelphiä* reisden. Ik wierd egter niet eer gewaar, wie dezen waren, dan na dat ik hun gezelschap verlaaten had. De menschen van dezen rang in *Amerika* zijn zoo eenvouwig, zoo wel in hun voorkoomen als in hun gedrag, dat een Vreemdling niet zou kunnen vermoeden, in gezelschap te zijn van lieden van zoo veel belangs, als dezen, in de daad, in dit Land zijn. Behalven dezen waren er nog twee of drie nabuurige Landpagters, welken zeer boersch, onkundig en onbeschaafd waren. Het is voor een dozijn *Amerikaanen* nauwlijks mogelijk bij elkanderen te zijn, zonder over publieke zaaken te spreken en te twisten; en het Tractaat met *Engeland*, dat nu juist geslooten was, gaf hun thands gelegenheid tot eenen langen en hevigen woordenstrijd. De Landhoevenaars dagten daar over op hunne wijze, en rammelden, eenen geruimen tijd, onder elkanderen; de Rechtsgeleerden en de Rechter waren van een tegengesteld gevoelen; en beurtlings stond men op, om zijnen tegenspreker, met al de welspreekendheid, die men kon bijbrengen, te antwoorden. Geen van beide de partijen kon de andere overtuigen of eenigzins van gevoelen doen veranderen,

ren, en dit luidrugtig geschil hield aan tot laat in den nacht. Eindelijk vertröcken alle de sprekers, recht vermoeid zijnde, niet naar bijzondere kaamers, maar naar het algemeen vertrek, waar men vijf of zes bedsteden had, in welken zij zich, bij paaren, nederlegden. Hier verleevendigde zich het gesprek weder op nieuw, en wierd, met even zoo veel hevigheid als te vooren, voortgezet, tot dat eindelijk de slaap hunne oogen niet alleen, maar ook hunnen mond sloot. Zonder dit, of indien zij slaapende hadden kunnen spreken, zou het gesprek, geloof ik, tot den morgenstond geduurd hebben.

Dank aan onze gelukstar! mijn Vriend en ik kreegen het eenige vertrek in het geheele huis, waar slegts twee bedsteden waren. Den volgenden morgen verliet ik de oevers van de *Susquehannah*, en bereikte, den dag daarāan, *Philadelphii*.

ZEVENDE BRIEF.

Philadelphiä is veel aangenaamer in den winter, dan in eenig ander jaargetijde. — Viering van den geboortedag des Generaals WASHINGTON in deze Stad. — Berigten aangaande den perzoon en het charaëter van dezen man. — Onvergenoegdheid der Amerikanen over zijn gedrag als President. — De geest van onvergenoegdheid is zeer gemeen bij dit Volk.

Philadelphiä, Februarij.

*P*hiladelphiä maakt voor het tegenwoordige eene geheel andere vertooning, dan toen ik in de maand November aldaar aanlandde. Het Congres, de Vergadering van Staat, en het Hooge Bondgenootschaplijke Hof zijn thands vergaderd. De Stad is vol vreemdlingen; de Schouwburgen en Theäters zijn geöpend, en er hebben allerlei openlijke en bijzondere vermaaken plaats. De geboortedag van den Generaal WASHINGTON, welke voor weinige dagen

gen inviel, was een dag van buitengemeen vermaak voor de geheele Stad (*). Alle perzoon-
nen

(*) Op dezen dag eindigde de Generaal WASHINGTON zijn vier-en-zestigste jaar. Dan, offchoon hij niet ziekelijk, noch ongesteld is, schijnt hij egter ongelijk veel ouder. De ontelbaare moeilijkheden en het verdriet, welken hem, in zijne onderscheidene openlijke verrichtingen, vergezeld hebben, hebben zijn gestel gevoelig verzwakt, en hem een oudächtig voorkoomen gegeven. Er is egter een zeer merklijk onderscheid in zijn gelaat, wanneer men hem in het particulier spreekt, of wanneer hij in het openbaar verschijnt. In het laatste geval verbetert de kunst bij hem de gebreken, die de tijd veröorzaakt heeft, en schijnt hij veele jaaren jonger.

Weinige menschen ontmoeten dezen man, zoo be-
roemd wegens zijn verstand en zijne zedigheid, en wiens naam met zoo veel roems tot de Nakoomelingschap zal worden overgebracht, zonder te gelijk eene zekere maate van eerbied en vrees te gevoelen; en, wel verre van daar, dat deze aandoeningen, bij eenen meer gemeenzaamen omgang met hem, verminderen zouden, zijn zijn perzoon en gedrag integendeel juist geschikt, om dezen te vermeerderen. Er is iets zeer stuursch in zijn voorkoomen, en in zijn gedrag is hij ongemeen agterhoudende. Ik heb Officiers gesproken, welken, gedurende het *Amerikaansche* Oorlog, onmiddlenlijk onder zijne orders gediend hadden, en die mij zeiden, dat zij hem nooit, zoo lang zij bij hem geweest waren, hadden zien lagchen. Nooit heeft iemand met hem verëenigd geweest door de banden van eene wederkeerige en onbe-
dwon-

nen van eenigen rang, de *Kwaakers* alleen uitgezonderd, achtten zich verplicht, den Generaal,

dwongene vriendschap, en flegts eenige weinigen kunnen zich beroemen, dat zij op eenen vrijen en gemeenzaamen voet met hem geleefd hebben.

Hij is omtrent vijf voet en elf duim lang; heeft eens volle borst, en zijne leden, offchoon eer schraal dan vet, zijn welgemaakt en sterk gespierd. Even gelijk de meesten van zijne Landlieden, heeft hij een klein hoofd. Zijne oogen zijn ligt grijs van kleur, en, in betrekking tot de lengte van zijn aangezicht, is zijn neus lang. De Heer STEWART, beroemd portraitschilder, verhaalde mij, dat er, in het gelaat van den Generaal WASHINGTON, trekken waren, welken hij nooit bij enig ander mensch had waargenomen: bij voorbeeld, de holligheid van het oog was veel grooter, en het bovenste gedeelte van den neus breeder, dan hij ooit bij iemand gezien had. Alle de trekken, welken hij had opgemerkt, zeide hij, getuigden van de hevigste en ontembaarste driften, zoo dat hij geloofde, dat, indien de Generaal WASHINGTON in de boschen ware geboren geworden, hij het wreedste schepzel onder de wilde stammen zou geweest zijn. In dit geval gaf de Heer STEWART een bewijs van zijne groote oplettendheid, en zijne gegronde bedreevenheid in de menschlijke gelaatkunde; want, offchoon de Generaal WASHINGTON geroemd wordt wegens zijne zagtheid en bedaardheid in de verschillende gevaarlijke omstandigheden, in welken hij zich zoo dikwils bevond, verzekeren egter zij, die het langst en het gemeenzaamst met hem hebben omgegaan, dat zijn charac-

raal, op dezen dag, een bezoek te geeven. Des
morgens om elf uren was hij reeds gereed,
om

rafter natuurlijk wreed, woedende en toornig is; maar dat, even gelijk SOCRATES, zijn oordeel, en zijn onbepaald vermogen over zich zelven, hem, in het oog der waereld, als een geheel ander man hebben doen voorkoomen. Hij spreekt altijd met groote omzigtigheid, en zomwijlen staat hij in twijfel omtrent een woord; maar dit is altijd, om zoodanig een te vinden, dat best geschikt is, om zijne meening uittedrukken. Met vreemdlingen spreekende, bepaalt zich het onderhoud meesäl bij *Amerika*, en, indien zij op eenige plaats van aanbelang geweest zijn, is zijn gesprek openhartig, en bijzonder belangrijk, wijl hij met alle de deelen van dit Land volkoomen nauwkeurig bekend is. In zijn gedrag, bij zijne gehoorgeving des morgens, is hij veel vrijër en openhartiger, dan in zijn bijzonder verkeer, en in zijnen omgang met vrouwen ongelijk meer, dan in dien met mannen.

De Generaal WASHINGTON geeft geene openlijke gastmaalen, dan die, tot welken zijne diplomatieke betrekkingen aanleiding geeven, of die zich bepaalen tot eenige weinige familiën, op welken Mevrouw WASHINGTON bijzondere betrekking heeft. Vreemdlingen, met welken hij over den landbouw, of over eenig ander onderwerp begeert te spreken, worden zoms op thee gevraagd. Veelen schrijven dit toe aan zijne zugt tot zuinigheid; maar men zou dit met meer billijkheid aan zijne voorzigtigheid en zijn vooruitzigt op het toekommende toekennen. Ik heb reeds te vooren opgemerkt,

I. DEEL.

K

dat

om hen te ontfangen, en deze gehoorgeevening duurde tot des namiddags om drie uren. Het Gezelschap der *Cincinnati*, de Geestlijkheid, de Officiers van het krijgsvolk, en verscheidene andere Corpora van Burgers gingen, elk afzonder-

dat de bezolding van den President zeer gering, en gevolglijk volstrekt ontoereikende is, om eene luisterrijke en ruime levenswijze te houden. Indien nu de tegenwoordige President veele en rijke maaltijden en andere feesten gaf, zou men dit waarschijnlijk ook van zijne Opvolgers verwagten, welken intuschen, indien hunne eigene bezittingen niet groot waren, daartoe buiten staat, en dus aan veele on aangename aanmerkingen, over het nalaaten van het gene door hunne Voorzaaten geschied, en het Volk gewoon geworden was, blootgesteld zouden zijn. Het is derhalven hoogst waarschijnlijk, dat de Generaal WASHINGTON zich om deze redenen onthoudt; te meer, daar hij, in zijne bijzondere betrekking te *Mount Vernon*, alle Vreemdlingen met luister en herbergzaamheid ontfangt.

De onbaatzugtigheid van den Generaal WASHINGTON is der geheele waereld reeds genoegzaam bekend. Het is opmerkelijk, en strekt hem tot eenen eenwigen roem, dat hij, gedurende zijn Presidentschap, nooit iemand van zijn geslagt tot eenigen post van vertrouwen, of van rijke belooning benoemd heeft, niettegenstaande er veelen onder zijn, dat mannen van verstand zijn, en geskikt, om de meest belangrijke posten van het Bestuur waarteneemen. *Aanmerk. van den Schrijver.*

derlijk, hunne opwagting maaken, en de Vreemde Gezanten deden dit in hunne pragtigste kleeding en rijkste equipagiën. Er waren twee groote vertrekken in gereedheid gebragt, om alle deze perzoonen te ontfangen. De vengsters van een dezer vertrekken, welken op de straat uitzagen, waren van buiten opgepropt met aanschouwers. Op het buffet had men gebak en wijn geplaatst, waarvan de koomenden gebruik konden maaken. Nooit zag ik te vooren zulk eene vergenoegdheid in de houding van den Generaal WASHINGTON dan op dezen dag; maar hoe zou het hem mogelijk hebben kunnen zijn, om ongevoelig te blijven, bij zoo veele bewijzen van achting en genegenheid, als men hem, op dezen dag in het bijzonder, betoonde?

De Dames der Stad, niet minder opletten-de, maakten heure opwagting bij Mevrouw WASHINGTON, welke haar ontfing in eene zaal op de eerste verdieping. De meeste mannen, hunne pligtpleeging bij den Generaal afgelegd hebbende, deden dit vervolgens ook bij deszelfs Echtgenoot. Een openlijk Bal, en Soupé beslooten de vermaaken van dezen dag.

Er was geene ééne Stad van eenig aanbelang in den geheelen Verëenigden Staat, waar

niet een of ander gezelschap plaats had, ter viering van deze plegtigheid. Hoe zonderling dit ook schijne, er zijn egter menschen op het Land, zelfs *Amerikaanen*, die, niетtegenstaande zij zelven de eersten zijn, om die Staatsgefteldheid, welke zij aan de wijsheid en dapperheid van dezen man te danken hebben, aan andere Volkeren aanteprijzen, egter zoo ongevoelig voor zijne verdienften, of zoo zeer van alle edele gewaarwordingen ontbloot zijn, dat zij weigeren kunnen, deel te neemen aan den lof en het verëeren van die talenten, aan welken zij zoo veel fchuldig zijn. In de daad deze verkeerdheid en ondankbaarheid gaan zoo ver, dat ik zelve meermalen verfcheidene perzoonen, in alle andere opzigten achtingswaardig, ontmoet heb, welken volftrekt weigerden, hem de geringe beleefdheid te bewijzen, van, na het middagmaal, op zijne gezondheid te drinken. Het is waar, dat zij hun gedrag eenigzins zoeken te veröntschildigen, door voortewenden, dat zij alleen tegens hem, als Prefident van den Verëenigden Staat, en niet als Generaal WASHINGTON, misnoegd zijn; doch dit is flegts eene gezogte uitvlugt, met welke zij gedwongen zijn zich te behelpen, om daar mede hunne handelwijze eenigszins van ondankbaarheid vrijtepleiten.

ten. Geduurende het oorlog, waren er verscheidenen, en niet maar Loyalisten alleen, welken hunne uiterste poogingen aanwendden, om hem te verwijderen van een Bestuur, waarin hij zich zelven zoo roemwaardig onderscheidde. Het is de geest van onvergenoegdheid, die eenen voornaamen trek uitmaakt in het karakter der *Amerikaanen*, als een Volk beschouwd, en die thands die zelfde kwaadwilligheid ten voorschijne brengt, welke hij te vooren veroorzaakte. Ik geloof zeker, dat, al waren hunne belangen, door een' uit den hemel gezonden perzoon bestuurd, deszelfs daaden egter, wel verre van eene algemeene goedkeuring wegte draagen, integendeel bij veelen, als bedrieglijk en schelmächtig, zouden beschouwd worden.

*

A G T S T E B R I E F.

Buitengewoone zagtheid van den winter van 1795—96. — Vertrek naar Lancaster. — Tolweg tusſchen deze plaats en Philadelphiä. — Hoofdzakelijke beſchouwing van den Staat van Penſylvaniën. — Beſchrijving van de landhoeven tusſchen Lancaster en Philadelphiä. — Armoedig leven der Landlieden, veel ellendiger dan dat der Engelschen. — Slegte Herbergen op dezen weg. — Rijdtuigen en Voerlieden. — Gewoonten van de laaſten. — Beſchrijving van de Stad Lancaster, onlangs bepaald tot den zetel van het Beſtuur van dezen Staat. — Manuſaſtuuren, welken daar gevonden worden. — Getrokken geweer. — Groote handigheid der Amerikanen bij het gebruiken van dezelyen. — Anecdote van twee Virginifche Soldaaten, behoorende tot een Regiment dus gewapend.

Lancaster, Maart.

Deze winter is een geweest van de zagſten en gemaatigdſten, welken men ooit in dit Land ge-

gehad heeft. Geduurende de laatst afgeloopene maand hadden wij twee of driemaal sneeuw; maar geene van beide de reizen bleef dezelve twee dagen op den grond liggen. In de eerste week van deze maand begon het sterk te vriezen, en viel de sneeuw tot de hoogte van zes of zeven duim; maar, op den derden dag, kreegen wij eenen schielijken dooi, zoo dat dezelve spoedig verdween; en zedert is het weder ongemeen zagt en gemaatigd gebleeven. Het jaargetijde zoo schoon, en zoo gunstig om te reizen zijnde, zettede ik mij te paard, en vertrok naar deze plaats, waar ik gisteren avond, ten einde van twee dagreizens, ben aangekoomen. Van hier is mijn oogmerk, verder naar het zuiden te gaan, om daar de aanaderende lente aantetrefien.

De weg tusfchen *Philadelphiä* en *Lancaster* is onlangs geheel verbeterd, en er worden thands op denzelven eenige tollën ingevorderd, ten einde de onkosten goed te maaken voor deszelfs onderhoud, waarvan het opzigt aan een daartoe benoemd gezelfchap is toebetrouwd. Zoo ras deze tollën meer opbrengen dan vijftien percent van het kapitaal, 't welk, tot onderhoud van dezen weg, aan dit gezelfchap is toegestaan, dan is hetzelfde, door eene acte

van het Wetgeevend Ligchaam verplicht, dezelve te verminderen. Dit is de eerste onderneming, om eenen tolgeweg in *Pensylvaniën* aan te leggen. In het algemeen vindt dezelve egter geenen bijval, vooral niet bij de Voerlieden, welken dezen weg in meenigte pasfeeren, om zich van het binnenste van dezen Staat naar *Philadelphiä* te begeeven.

De Staat van *Pensylvaniën* heeft, ten naaste bij, de gedaante van een langwerpig vierkant, welks grootste lengte zich van het Oosten naar het Westen uitstrekt. Dit langwerpig vierkant wordt doorsneden, van het Noord-Oosten naar het Zuid-Westen, door verscheidene ketens bergen van omtrent honderd mijlen breedte. De dalen tusschen deze bergketens bevatten eene vrugtbaare zwartächtige aarde; ook is de grond, in de Zuid-West en Noord-Oost hoeken, aan den buitenkant der bergen zeer goed. Tot dus verre zijn de Noordlijke gedeelten van dezen Staat nog zeer spaarzaam bewoond; maar, naar het Zuiden, is de geheele streek van *Philadelphiä* tot aan *Pittsburg* zeer wel bevolkt. De Zuid-Oostlijke hoek, die gelegen is tusschen de bergen en de rivier de *Delaware*, en door welken de tolgeweg loopt naar *Lancaster*, is het volkrijkste gedeelte van dezen Staat. Het land
aan

aan beide zijden van dezen weg levert eene aangename verscheidenheid op van bergen en dalen. De landbouw bepaalt zich voornaamlijk tot de laatste, als zijnde het vrugtbaarst, terwijl de eersten meestäl met boschen bedekt zijn; en eene schitterende en bekoorende vertooning maaken. Hoe verder men zich van *Philadelphiä* verwijdert, hoe het land vrugtbaarër en schoonër wordt.

Op den geheelen weg van deze Stad tot aan *Lancaster* vindt men nergends twee wooningen bij elkanderen staan, uitgezonderd op eene kleene plaats genaamd *Downing's Town*, welke omtrent halfweg gelegen is. Zoo ver het oog kan reiken ziet men egter eene meenigte boerenhuizen, overäl door het land verspreid. Deze huizen zijn, voor het grootste gedeelte, gebouwd van steen, en omtrent zoo goed als die, welken men gewoonlijk, in de meest bebouwde strecken van *Engeland*, bij bouwhoeven van vijftig *acres* groot, aantrest. De Landbouwerijën bij deze huizen behoorende bestaan uit omtrent twee honderd *acres* lands, en zijn, eene enkele uitgezonderd, het eigendom van hem, die dezelve bebouwt. In de bebouwde strecken van *Pensylvaniën* zijn de Landhoeven zelden grooter dan drie honderd *acres*;

maar naar het Noorden, waar het minder volkrijk is, bezitten enkele perzoonen zoms eene verbaazende uitgestrektheid gronds, met welke zij hun voordeel doen. Digt bij deze huizen heeft men, in het algemeen, eenen boomgaard van perfiken- of appelboomen. Van de vrugt der eersten maaken zij brandewijn, en van de laarften cijder; ook heeft men de gewoonte, om deze perfiken en appelen, na dezelve in stukken gefneeden te hebben, in de zon te droogen, welken dan, op deze wijze gedroogd, het geheele jaar kunnen goed blijven. Men gebruikt dezelve in taarten en puddingen, maar zij hebben eenen zeer fcherpen fmaak, en maar zelden iets van den natuurlijken geur der vrugt. De perfiken zijn, zelfs wanneer zij op het best zijn, van weinig aanbelang, zijnde kleen en droog. Nergends at ik in dit land eenigen, die men zeggen kon, goed te zijn, ten ware zij in eenen tuin waren voordgekweekt. Men wil, dat de lugtsgefteldheid zoodanig veränderd is, dat dezelve thands niet, gelijk te vooren, tot rijpheid koomen: in April en Maij zijn de nagtvorften, welken, in vroegere tijden, volftrekt onbekend waren; zeer gewoon, en bederven meenigmaal de perfiken geheel. Tuinen vindt men op het platte land van *Pen-*
fyl-

sylvaniën zeer spaarzaam, wyl de Landbouwers oordeelen, dat dezen geen voordeel geeven, geevenredigd aan den arbeid, welke daaraan noodig is: in den omtrek der Steden zijn dezelve egter zeer gemeen, en de groenten, welke daarin geteeld worden, zijn zoo goed, als eenigen van die soort in de waereld, uitgezonderd de aardäppelen (*potatoes*), die eenen aardachtigen en onāangenaamen smaak hebben.

Offchoon het Zuid-Oostlijk gedeelte van den Staat van *Pensylvaniën* beter bebouwd is, dan eenig ander van geheel *Amerika*, is egter de staat van den landbouw, over het geheel, zeer slegt. Ik durf het, in de daad, waagen, om staande te houden, dat de Boeren alhier niet meer op hunne twee honderd *acres* teelen, dan een bekwaam Landman in *Norfolk*, *Suffolk* of *Esfex*, of in eenig ander wel gecultiveerd gedeelte van *Engeland* op zijne vijftig *acres* goed land zou doen; ook leeft de Landman, die in *Engeland* vijftig *acres* bouwland beteelt of verhuurt, in alle opzigten, veel aangenaamer dan hij, die, in *Pensylvaniën*, of in eenigen anderen der Middenstaaten, twee honderd *acres* in eigendom bezit: deszelfs huis is ongelyk beter gemeubileerd, en deszelfs tafel veel beter voorzien. Ik weet nauwliks te bepaalen, of men
het

het aan hunne zugt om geld te vergaderen, of aan hunne wezenlijke onverschilligheid omtrent eene aangenaamere levenswijze moet toeschrijven, dat de Landlieden in *Amerika* niet beter leeven: mischien is het, in zommige opzigten, aan beide toetekennen. Hoe het zij, dit is zeker, dat zij zeer sober en ellendig leeven.

De Herbergen in dit gedeelte van het land worden door Landlieden gehouden, en zijn allen vrij slegt. Wanneer een Reiziger eenige weinige eiëren, met een klein stukjen spek, kan krijgen, dan behoort hij zeer vergenoegd te zijn: het is twintig tegens één, dat men eenig versch of gezouten vleesch heeft, dan alleen spek. De groenten zijn daarteboven zeer schaars; en, wanneer men er nog eenigen krijgt, dan bestaan dezelve uit raapen, of uit het loof van raapen, gekookt even gelijk spinagie. Het brood is zwaar en zuur, niettegenstaande de bloem, welke zij gebruiken, zoo schoon en goed is, als eenige zijn kan. De oorzaak hiervan ligt in hunne wijze van toebereiding: zij doen hetzelfde reizen door iets, dat zij *Sots* noemen, zijnde hop in water gekookt.

De Reiziger zou zich te vergeefs belooven, aan deze Herbergen iemand te zullen aantreffen,

fen, om zijn paard aanteneemen, en hetzelfde te voederen en te verzorgen. Indien men geen knecht op reis bij zich heeft, zal men meest altijd genoodzaakt zijn, om dingen van dezen aart zelve te doen. En, in de daad, daar, waar men nog zommige bedienden houdt, om de Reizigers optepasfen, zoo als in eenige Herbergen het geval is, zijn dezelve zoo ftug en onvriendlijk, dat men veel liever besluiten zou, alles zelve te doen, dan hun om hulp te vraagen. Zij fchijnen altijd in twijfel te ftaan, of zij, 't gene men hun vraagt, doen zullen of niet, en met zich zelve te overleggen of het niet te zeer beneden de gelijkheid is, eens anders paard aanteneemen, — en niet een veel aangenaamer gevoel geeft, een *Gentleman* zijnen mantel te zien afdoen, om zijn eigen paard te bezorgen. Het geld is niet in ftaat, om hun van gedrag te doen veranderen. Tot geen prijs kan men, zoo als ik reeds te vooren zeide, in *Amerika* eenige beleefdheid verkrijgen; en egter fleekt het Volk uw geld met de grootfte greetigheid in den zak; maar zonder er u voor te bedanken. Onder alle leevende fchepzelen op den gcheelen aardbodem zijn de *Amerikaanen* de baatzugtigften en gierigften.

Het is bijna onmogelijk, eene mijl op dezen
weg

weg voorttereizen, zonder een aantal wagens te ontmoeten, die van de binnenste deelen van dezen Staat naar *Philadelphiä* gaan, of van deze plaats derwaards terugkeeren. Deze wagens zijn gemeenlijk bespannen met vier of vijf paarden, van welken er vier, twee aan twee, gekoppeld zijn. Deze rijdtuigen zijn zwaar, de paarden klein, en de Voerlieden wreced, zoo dat, bijna altijd, in elk gespan een paard blind of kreupel is. De *Pensylvaniërs* zijn bekend wegens de slegte en weinige zorg, die zij voor hunne paarden draagen. Nimmer zetten de Voerlieden hunne paarden bij nacht op stal, ten ware het weder hoogst onstuimig en guur is; en, in dat geval, plaatzen zij dezelve slegts onder eene groote loots, welke men, tot dat einde, gewoonlijk bij elke Herberg aantreft. De Markt, of *High-Street* te *Philadelphiä*, zijnde die straat, door welke dit volk in de Stad kooft, is altijd opgepropt met wagens en paarden, welken men den geheelen nacht daar staan laat. Een geest van zuinigheid is de oorzaak van dit gedrag der Voerlieden: zij beschouwen de onkosten, om de paarden op stal te zetten, als eene onnoodige en te groote uitgaafe. Het voeder voor deze ongelukkige beesten wordt altijd op den wagen medegevoerd;
en,

en, op het oogenblik, dat men stil houdt, worden dezelve uitgespannen, en, zoo warm als zij zijn, gevoederd; waartoe men eenen wijden bak bij zich heeft, die ten dien einde met ijzeren pinnen aan den disfelboom van den wagen wordt vastgemaakt. Bij zulk eene behandeling is het zeer natuurlijk, dat meer dan de helft dezer dieren ras geheel bedorven zijn.

Lancaster is de grootste binnenlandsche Stad in *Noord-Amerika*, en bevat, behalven zes Kerken, een Gerechtshof, en eene Gevangenis, omtrent negen honderd huizen, meestâl van steen of klinkers gebouwd. Van de Kerken hebben de *Duitsche Lutherschen*, de *Duitsche Calvinisten*, de *Moraviërs*, de *Engelsche Episcopaalen*, en de *Roomsch Katholieken* er elk eene. De straaten in deze stad zijn geregeld aangelegd, en doorsnijden elkanderen kruislings in regte hoeken.

De Wetgeevende Magt heeft eene acte uitgevaardigd, uit kracht van welke het Bestuur van dezen Staat, van *Philadelphiä* naar deze Stad, zal verplaatst worden, en de Vergadering van Staat aldaar in 1797. bijëenkoomen. Deze omstandigheid zal, buiten twijfel, voor *Lancaster* hoogst voordeelig zijn. De *Philadelphiërs*, welken over dezen maatregel zeer on-

ver-

vergenoegd zijn, spreken daarömtrent meestäl op dezelfde wijze, als zij zich thands uitlaaten over de verplaatsing van het Bondgenootschaplijk Bestuur, en beweerden, dat hetzelfde weder naar *Philadelphiä* zal moeten worden teruggebragt; maar het is volkoomen duidelijk, dat de noodzaaklijkheid vordert, om den zetel van het Wetgeevende Bewind, zoo veel mogelijk, in het midden van elken Staat te plaatzen; en, dat, indien er nog eens wederöm hierin eenige verandering plaats had, dit alleen zijn zou, om dezen zetel des Bestuurs nog verder van *Philadelphiä* te verwijderen. Om deze zelfde reden koomt de Vergadering van *Virginiën* thands te *Richmond*, in plaats van te *Williämsburgh*, en die van *New-York* te *Albany*, in plaats van in de Stad *New-York*, bijëen.

Versehideene soorten van goederen worden er te *Lancaster* door de Duitfche werklieden, welken zich aldaar hebben nedergezet, vervaardigd, die egter, meestäl, alleen in deze Stad en in den omtrek gezogt worden. Hiervan moeten evenwel de getrokkenene geweeren worden uitgezonderd, welken, offchoon niet zoo fraai als die uit *Engeland* koomen, egter bij de Jaagers meer geächt, en door geheel *Amerika* verzonden worden.

De

De getrokkenene Geweeren, welken in *Amerika* gewoonlijk gebruikt worden, zijn ten naasten bij zoo lang als een Musket, en schieten loode kogels van dertig tot zestig in één pond. Zommige Jaagers verkiezen die van het kleinst caliber, om dat dezen minder buskruits behoeven; anderen de zwaareren, om dat de wond, die door dezen gemaakt wordt zekerer doodlijk is. Met dit alles is de wond, welke de kogel van dusdanig een geweer veroorzaakt, altijd zeer gevaarlijk. Daar het binnenste dezer loopden gegroefd is, en deze groeven van het eene einde tot het andere in eene spirale rigting loopden, moet natuurlijk de kogel, zoo ras hij uit deze geweeren koomt, eene, om zijne eigeneas, wentelende beweeging hebben, en, op deze wijze, voordgaande, het vleesch van het dier, dat gewond wordt, op eene verschriklijke wijze verscheuren. Men bedient zich tot het laaden van deze Busfen van het beste soort van kruit, en, na dat men hiervan eene behoorlijke hoeveelheid in het geweer gedaan heeft, wikkelt men den kogel in een linnen lapjen, dat van buiten wel gesmeerd is, en drijft denzelven met geweld in den loop. Het vet, en de linnen lapjens, *Patches* genoemd, heeft men in eene kleene holligheid of kastjen

onder in de kolf van het geweer. De beste Busfen zijn voorzien van twee haanen, van welken de een, afgetrokken wordende, den anderen spant, dat is, de veer zoodanig stelt, dat deze, bij de lichtste aanraaking, terstond affspringt. Daarteboven heeft men aan deze geweeren, langs den loop, twee visiers, zoo fijn als die van een gezigtkundig werktuig. Een bekwaam Schutter is zeker, van met deze Busfen, op den afstand van honderd *yards*, een voorwerp te treffen, niet grooter dan een kroon.

Twee Soldaaten, behoorende tot een Regiment Busfchieters van *Virginiën*, waarvan, gedurende het oorlog, een groot gedeelte in deze Stad lag, hadden zulk een vertrouwen op elkanders bekwaamheid en handigheid, dat de een een stuk houts, niet grooter dan negen duimen in het vierkant, tusfchen zijne kniën wilde houden, terwijl de andere daaröp, op den afstand van honderd *yards*, met eenen kogel zou fchieten. Dit deden zij, tot vermaak der Inwooners, beurtlings, zoo dikwils men hen daartoe verzogt. Verscheidene Ingezetenenen van *Lancaster* kunnen voor de waarheid van dit verhaal inftaan. Indien ik u egter alles fchreef, wat ik van de bekwaamheid dezer Schutters gehoord heb,

heb, zoudt gij buiten twijfel oordeelen, dat dit Volk aan de grootſte leugens verſlaafd is: een getrokken geweer ſchiet niet gewis, op eenen aſtand van meer dan honderd *yards*.

NEGENDE BRIEF.

Groot aantal Duitschers in den omtrek van York en Lancaster. — Wijze, op welke dezelve worden overgebracht. — Handel in blanke Slaaven. — Wreedheid, die er meenigmaal plaats heeft, bij het aanbrengen van dezelve. — Charaëter der Duitſche Ingezeten en zeer verſchillende van dat der Amerikaanen. — Paſſage van de Susquehannah tuſſchen York en Lancaster. — Schoone gezigten lungs de rivier. — Beſchrijving van York. — Gerechtshoven aldaar. — Stelzel van Rechtspleeging te Penſylvaniën.

York, Maart.

Gisteren kwam ik alhier, zijnde omtrent twintig mijlen afſtands van *Lancaster*. De Ingezeten en van deze Stad, zoo wel als die van *Lancaster* en het omliggende land, beſtaan voornaamlijk uit *Hollanders* en *Duitschers*, welken hun Vaderland verlaaten hebben, en derzelver afſtammelingen. Jaarlijks koopt er een groot
aan-

aantal van deze Vreemdlingen in *Amerika* aan, en het invoeren van dezelveu maakt eenen aanmerklijken tak van koophandel uit. De meesten worden uit de *Hanse-Steden* en van *Rotterdam* derwaards gevoerd. De ſchepen vertrekken van *Amerika* naar deze plaatzen, gelaaden met onderscheideue zoorten van voordbrengzels: aldaar aangekoomen, neemen zij zoo veelu van deze Natie in, als de Schippers kunnen verlokken, om hun geboorteland vaarwel te zeggen, zonder dat zij, voor het transport, eenig geld vorderen. Bij hunne aankoomst in *Amerika* maaken zij dit, in de openlijke nieuws-tijdingen, bekend, en geeven berigt van het getal der genen, die zij hebben medegebragt, en der onderscheideue handwerken welken dezen oeffenen: smits, kleermaakers, timmerlieden, enz. Zij, die de zoodanigen noodig hebben, vervoegen zich daaröp in mecnigte aan het ſchip, waar dan deze arme *Duitschers* aan den hoogſten bieder verkogt worden, terwijl de Schipper of Reeder van het ſchip het geld daarvan in den zak (*) ſteekt.

Het

(*) Duizenden van menſchen wierden, voor het oorlog met *Frankrijk*, op dezelfde wijze, uit het *Noorden* van *Ierland* overgevoerd. *Aanmerk. van den Schrijver.*

Het ontbreekt niet aan voorbeelden van de schandelijkste en ontzettendste wreedheid in het voeren van dezen handel, welken men gewoonlijk noemt: „den *witten Slaavenhandel*.” Slegts één zal ik daarvan melden. Terwijl, ten jaare 1793, de geele koorts in *Philadelphiä* woedde, en de meeste Schippers, in dien tijd, de Stad niet verder durfden naderen, dan tot aan *Fort Mifflin*, vier mijlen beneden dezelve, kwam er een Koopvaardijfchip op de rivier, welks Schipper, hoorende, dat de besmetting van zulk eene kwaadaartige natuur was, dat men, tot geenen prijs, een genoegzaam getal oppassers voor de zieken bekoomen kon, daarop het edelmoedig en menschielvend besluit nam, om dit gebrek, door zijne Passagiers, te doen vervullen. Ingevolge hiervan zeilde hij de rivier op tot aan de Stad, en kondigde zijne laading ten verkoope aan: „eenige gezonde „bedienden, meestäl tusfchen de zeventien en „agttien jaar oud, zijn zoo even aangekoo- „men, — derzelver tijd zal bepaald worden „aan boord.” Gij begrijpt ligt, dat alles zeer fpoedig verheft was. Deze anecdote wierd mij verhaald door iemand, die het origineel berigt van aankondiging onder zich berustende had.

Wanneer ik u verhaal, dat deze ongelukki-
gen,

gen, op deze wijze, verkogt worden, moet gij niet begrijpen, dat dit voor altijd is: het is flegts voor twee, drie, vier, of vijf jaaren, naar maate van derzelver bijzondere verdiensten. Een goed ambachtsman, die een of ander handwerk verstaat, dat in *Amerika* meest gezogt wordt, en waarvoor men weinige per zoonen aantreft, behoeft zoo lang niet te dienen als een enkel arbeider, die niets anders geleerd heeft, dan dit: men geeft meer gelds voor zinnen tijd, en de onkosten van zijn transport zijn niet grooter dan die van elk anderen. Gedurende hunne dienstbaarheid zijn deze menschen onderworpen, om, naar de grilligheid hunner meesters, wederöm aan anderen verkogt te worden; ook zijn zij even zoo afhankelijk als de zwarte Slaaven. Wanneer zij onderneemen weg te loopen, en men hen wederkrijgt, mogen zij, even gelijk gaauwdieven, in de gevangenis geworpen worden. De wetten betreffende de *Redemptioners* — zoo noemt men hen, die, op de gezegde wijze, zijn overgevoerd — zijn gegrond op die, welken, voor de omwenteling, tegens de *Engelsche* misdadigers gemaakt waren, en zijn zeer streng.

De *Duitschers* zijn vreedzaam, maatig, en naarstig, en de beste en achtbaarste burgers.

In het algemeen zetten zij zich, in een groot aantal, bij elkanderen in ééne plaats neder, en behouden dus, zoo als men kan nagaan, zeer veele gebruiken en zeden van hun moederland, zoo wel als hunne eigene taal. Te *Lancaster* en in den omtrek van deze Stad is het *Hoogduitsch* de gewoone en heerschende taal, en veele menschen aldaar verstaan volstrekt geene andere. Van deze *Duitschers* vindt men er ook eenigen onder de beste Landbouwers in den Vereenigten Staat; maar dezen treft men zelden aan, dan op zulke plaatzen, waar het land zeer goed is. Overal, waar zij zich neerzetten, bouwen zij Kerken, en zijn zeer nauwgezet in de waarneming der pligten van hunnen Godsdienst. In deze en eene meenigte andere opzigten verschillen de *Duitschers* en derzelver Nakoomelingen zeer veel van de *Amerikaaenen*, dat is, van de Afkoomelingen der *Engelschen*, *Schotten*, *Ieren*, en andere Natiën, welken, geduurende verscheidene geslagten, alhier gewoond, en zich onder één gemengd hebbende, thands maar één Volk uitmaaken, welks zeden en kleeding meestal dezelfden zijn.

De *Duitschers* zijn een werkzaam Volk, geheel ingenomen met hunne eigene bezigheden, en volstrekt onverschillig omtrent die van alle
an-

anderen. Geen vreemdling behoeft bedugt te zijn, dat zij hem, wanneer hij door hunne Volkplantingen trekt, immer, door hunne nieuwsgierigheid, of met nietsbeduidende vragen, zullen lastig vallen. Geheel anders is dit bij de *Amerikaanen*: (*) hier moet de Reiziger overal zeggen, wie hij is, van waar hij koomt, werwaards hij reist, en wat zijne bezigheid is: geen oogenblik laat men hem met rust, zoo lang hij niet, op deze en eene meenigte even zoo belangrijke vragen, aan hunne nieuwsgierigheid voldaan heeft. Koomt hij in eene herberg, dan is hij verplicht, wil hij zich in geen twist zien ingewikkeld, om elken nieuw inkomenden, op dezelfde wijze, te woord te staan, en te voldoen; vooräl, wanneer zij bespeuren, dat hij geen Inboorling is, dat zij zeer spoedig en met weinig moeite ontdekken.

Deze *Duitschers* bekommeren zich ook weinig over de Staatszaaken van dit hun land: zij verkiezen hunne Vertegenwoordigers voor het
Con-

(*) Wanneer ik, hier en op de volgende bladzijden, van de *Amerikaanen* spreek, dan versta ik, daar door, de laagere en mindere clasfis des Volks, de zulken, als men in de binnendeelen van *Penfylvaniën* ontmoet.
Aanmerk. van den Schrijver.

Congres en de Vergaderingen van Staat, en, vergenoegd, dat het Volk, over het geheel, bekwaame mannen verkoozen heeft, vertrouwen zij, dat dezen de belangen van het Algemeen op de beste wijze behartigen, en onderwerpen zich geduldig aan derzelver uitspraken. Zij eerbiedigen hunne Staatsregeling, bewust, dat zij onder dezelve gelukkig zijn, en geene begeerte uittende, om die veränderd te zien. De *Amerikaanen* handelen integendeel geheel anders: eeuwig hebben zij op de publieke maatregels het een of ander aftewijzen; altijd is er iets, dat in hun oog verkeerd is, en nooit geeven zij eenig blijk van rêcht vergenoegd te zijn. Zoo ras er eene zaak van gewigt bij het Congres behandeld wordt, schijnen zij de bekwaamheden en de oprechtheid van de genen, die zij verkoozen, te wantrouwen, en vergaderen zelve in hunne Steden of Distrieten, waar zij, in eigen perzoon, de zaak overweegen en beoordeelen; waaröp zij dan hunne bevelen aan de Reprefentanten zenden, om zich daar naar te gedraagen. Zij begripen nooit, dat eene zaak van aanbelang waarfchijnlijk beter zal gewikt en gewoogen worden, in eene Vergadering van bekwaame mannen, uit alle de deelen van den Staat bijeen-

ge-

gekoomen, dan in eenen donkeren hoek, waar flegts eenige weinige perzoonen, en die geene gelegenheid hebben, om over het onderwerp genoegzaame en algemeene narigten intezamen, bijëen zijn. De geest van partijfchap is de oorzaak, dat zij fteeds onder elkanderen verffchillen; en de een tragt altijd den anderen zijne politieke denkbeelden optedringen. Wanneer zij gewaar worden, dat een Vreemdling in *Engeland* of *Ierland* te huis behoort, dan zullen zij zich terftond op hunne Staatsregeling en hunne vrijheid beroemen, en hem te verftaan geeven, dat zij de *Engelfchen* als Slaaven befchouwen, wjl dezen gedoogen, dat men hen Onderdaanen noemt. Hunne gevoelens zijn, over het algemeen, zeer waanwijs, onbekookt, en, voor het grootfte deel, ontleend uit de nieuwspapieren, welken men, uit de blauwboekjens en brochuren van den dag, ellendig zamenflanft. Wanneer zij eenigen van deze nieuwspapieren geleezen hebben, dan verbeelden zij zich, den hoogften trap van menfchlijke kundigheid bereikt te hebben, en bevoegd te zijn, om de grootfte en geheimfte Staatsbelangen te overweegen, en te beoordeelen.

Ik heb ftraks reeds gezegd, dat de *Duitfchers* er zeer opgefteeld zijn, om zich, zoo veel

veel mogelijk, digt bij elkanderen nedertezetten, en te blijven. Wanneer een jongling volwassen is, dan beijvert hij zich, in het algemeen, om een stuk lands in den omtrek, waar zijne vrienden en bloedverwandten woonen, te bekoomen; en zijne naarstigheid maakt dit wel dra vrugtbbaar. De *Amerikaan* is integendeel genegen tot omzwerven, en geheel ongevoelig en zorgloos omtrent de banden van bloedverwantschap. Hij neemt zijne vrouw met zich, gaat naar eenen afgelegenen oord des lands, en begraaft zich in het midden der boschen, honderden mijlen verwijderd van het overige van zijne familie, welke hij, mischien, nimmer wederziet. In het binnenste van het Land ontmoet men altijd eene meenigte menschen, die omzwerven, om, hier of daar, een stuk lands goedkoop te koopen; en, zoo ras zij iets gevonden hebben, dat hun aanstaat, verhuizen zij oogenblikkelijk. Met éénmaal te verhuizen zijn zij niet te vrede: rustloos en onvergenoegd met 't gene zij bezitten, zijn zij voor eene geduurige verandering. Zeer zeldzaam vindt men, in eenig gedeelte van het vaste land, iemand van de midden of laagere clasfis der *Amerikanen*, die niet verscheidene maalen zijne landhoeve en zijn verblijf verwisfeld heeft. Deze

zugt

zugt tot verhuizen is de oorzaak, dat, offchoon er maar vier millioenen menschen in den Vereenigten Staat gevonden worden, dezen egter over het geheele land verstrooid zijn, van de grenzen van *Canada* tot aan de uiterste einden van *Geörgiä*, en van de *Atlantische* zee tot aan de oevers van de *Misisippi*. Jaarlijks worden er, in de ongezondeste en onvrugbaarste strecken des Lands, duizenden *acres* woesten en onbebouwden gronds ontgonnen en aanvaard, niettegenstaande de best bebouwdeste en gezondste deelen der Middenstaaten meer dan vijfmaal zoo veele Inwooners zouden kunnen voeden, dan dezelve thands doen. Het is egter niet, om alleen aan hunne zugt tot verandering te voldoen, dat de *Amerikaanen* zoo dikwils van woonplaats verwisselen; zij bedoelen daarmede ook hun voordeel en de vermeerdering van hun geld. Beide, zoo wel de *Duitschers* als de *Amerikaanen* van allerleië clasen, worden, in alle hunne daaden, door de begeerte naar geld geregeerd: eigenbelang is altijd het voornaamste en heerschende in hunne denkbeelden en ondernemingen; het is de afgod, welken zij aanbidden; en, in alle de deelen van het land, vindt men er duizenden en duizenden, gereed, om aan dezen de edelste en treffendste gevoelens,

lens, die het menschlijk hart verfieren, opte-offeren.

Op mijne reis van *Lancaster* herwaards, passeerde ik de rivier de *Susquehannah*, die, omtrent halfweg tusschen deze beide Steden, doorloopt, bij het kleene dorpjen *Columbiä*, waar men veel betere vaartuigen vindt, dan op eenige andere plaats meer naar boven, of naar beneden op deze rivier. De *Susquehannah* is hier iets meer dan een vierde van eene mijl breed, en, tot op eenen aanmerkelijken affand, zoo wel boven als beneden het Veer, vol van eene groote meenigte eilanden, en zwaare rotzen, over welken het water met eene hevige snelheid henen stort. Het ontzagchlijk geluid, dat dit maakt, wordt zeer ver gehoord. De oevers verheffen zich, aan beide zijden, trotsch, en zijn met dikke boschen bezet; ook zijn de eilanden met kleene boomen bedekt, welk alles, te gelijk met de rotzen, een treffend gezicht oplevert. Het geheel is hier, uit welk punt ook beschouwd, schoon, en romanesk. De rivier overvaarende, moet men een eind wegs, onder den oever, tegens den stroom op-roeiën, en dan, beneden de grootsten der eilanden, waar de stroom minder is, naar de andere zijde oversteeken. De snelheid van den stroom

ver-

verscheidene mijlen aanhoudende, wordt, daar door, de scheepvaart geheel verhinderd, uitgezonderd wanneer er vloed is op de rivier: als dan kunnen groote vlotten, beladen met honderden vaten meel, dezelve afvaaren. Men zegt, dat de rivier, in dezen omtrek, zou kunnen bevaarbaar gemaakt worden, maar dat de onkosten daartoe verbaazende zommen bedraagen zouden; en, in de daad, er is weinig waarschijnlijkheids, dat dit immer door de *Pensylvaniërs* zal ondernomen worden, daar zij reeds bezig zijn met het graaven van twee kanaalen, een beneden *Harrisburgh*, dat het bevaarbaar gedeelte van deze rivier met de *Schuijkill* vereenigen zal, en een van de *Schuijkill* tot in de *Delaware*; door welke beide kanaalen er eene vaart zal geöpend zijn, om de voordbrengzels van het land, dat aan de *Susquehannah* gelegen is, naar *Philadelphiä* te voeren. Deze doorgraavingen zouden reeds voltooid zijn, indien de Inteekenaars aan hunne beloften voldaan hadden; maar thands staat dit werk, uit gebrek aan de noodige penningen, meestäl stil.

De meenigte van wildgevogelte, welke men, overäl aan de oevers van de *Susquehannah*, ziet, is verbaazende. Alöm in geheel *Amerika* is het

het wild gevogelte uitneemend en overvloedig; maar in het bijzonder vindt men, in den omtrek van deze rivier, en in dien van de *Patowmac* en de *James*, een Eendvogel, die alle anderen ver overtreft. Men noemt denzelven den witten Eendvogel, of den Eendvogel met den Kanefasrug, om dat de veeren tusfchen de vleugels van dit dier iets van deze koleur hebben. Deze Eend is, bij de *Amerikaanen*, in zulk eene achting, dat zij denzelven dikwils honderden mijlen ver ten gefchenken zenden, — en waarlijk hij zou een lekker beetje zijn voor den grootften Epicurist der geheele waereld!

York bevat omtrent vijf honderd huizen en zes Kerken, en heeft zeer veel overëenkoomst met *Lancaster*. Zij wordt bewoond door *Duitschers*, bij welken men dezelfde handwerken vindt, die men te *Lancaster* aantreft.

Het gewoone Gerechtshof, en het Algemeene, elk vierendeel jaar bijëenkoomende, (*Court of General quarter Sessions*) waren juist vergaderd, toen ik hier aankwam. Dit maakte het mij, in het eerst, moeilijk, om een verblijf te vinden; maar, eindelijk, wierd ik toegelaten in een huis, waar zich meestäl Rechtsgeleerden ophielden. Het was waarlijk een vermaak, de zonderlinge vergadering van menfchen, welken,

ken, dezen morgen, in het eenig armoedig vertrek, dat voor alle de gasten bestemd was, waren bijeengekoomen, te beschouwen. Hier zag men een Rechtsgeleerden met zijne Cliënten in een' hoek van de kamer; gindsch een ander met de zijnen: de een schoor, de ander poederde zich, en een derde was aan het schrijven. De tafel stond in het midden van het vertrek: aan de eene zijde zaten eenige luidrugtige oude mannen; en aan den anderen kant drie of vier weenende vrouwen. Ik en de overigen van het gezelschap, die geene Rechtsgeleerden waren, zaten afgezonderd, en gebruikten ons ontbijt.

Een Vreemdling, in de Gerechtshoven van *Amerika* koomende, kan zich nauwlijks van lagchen onthouden, wanneer hij het zonderling voorkoomen der Rechters, die dezelve uitmaaken, en derzelver gedrag in de Rechtbank ziet. Maar deze trek tot lagchen maakt wel dra plaats voor, en verändert in eenen stillen eerbied, wanneer hij zich herinnert, dat er, mischien, geene plaats is in de geheele Waereld, waar het recht onzijdiger wordt uitgeoeffend, of men gemakliker voldoening krijgt, wanneer men beleedigd is. De Rechters op het Platte Land in *Pensylvaniën*, zijn niets meer dan eenvoudige Boeren, die, van hunne jeugd af, tot weinig

anders zijn opgebragt, of aan niets anders gewoon zijn, dan den ploeg te volgen. Daar de wetten volstrekt mede brengen, dat er, ten minste, drie Rechters in elk Landschap hun verblijf houden moeten, en de belooning, welke dezen krijgen, zeer gering is, wil geen Rechtsgeleerden deze bediening aanneemen, men is dus genoodzaakt, deze te vervullen door de Ingezetenen (*), die allen in eenen gelukkigen middenstaat leeven, en elkanderen volkoomen gelijk zijn. De Rechter, die in deze Gerechtshoven voorzit, heeft egter een ruimer inkoomen, en is een man van eene andere clasfis. De Distrieten bestaan uit ten minste drie, maar ook niet meer dan zes Landschappen. De District- of Landschaps-Rechters, van welken ik sprak, zijn Leden van het Gewoone Gerechtshof, en, uithoofde van hun ambt, gewettigd, om zulken, die zich aan zwaare en andere misdaden hebben schuldig gemaakt, in de gevangenis te werpen. Alleen twee Rechters maaken het Gerechtshof uit, dat elk vierendeel jaars bijeenkoomt (*The court of quarter Sessions*).

On-

(*) Dit is hetzelfde te *Philadelphiä*, waar men, in de Gerechtshoven, Artzen en Heelmeesters als Rechters ziet zitten. *Aanmerk. van den Schrijver.*

Onder zekere bepaalingen bij de wetten vastgesteld, heeft de beschuldigde het recht, om zijne zaak te brengen voor het Hooge Gerechtshof, dat het rechtsgebied heeft, over alle de deelen van den Staat.

Dit kort berigt van de Gerechtshoven heeft alleen zijne betrekking op *Pensylvaniën*: elk gedeelte van den Verëenigden Staat heeft zijn eigen wetboek, en eene onderscheidene rechts-oeffening.

T I E N D E B R I E F.

Beschrijving van het land omstreeks York. — De aart van den grond aan beide zijden van de blauwe bergen. — Frederic-Town. — Verandering welke men bij de Ingezetenen en het land vindt, wanneer men nader aan zee komt. — Meenigte van Slaaven. — Voornaame tobaksteelt. — Nieuwsgierigheid van het Volk in de Herbergen. — Aanmerkingen daarover. — Beschrijving van de groote water-vallen op de rivier de Patowmac. — George-Town. — Het land tusfchen deze plaats, en Hoe's Ferrij. — Vergiftige wijnslokken. — Port Tobaccō. — Armoedig voorkomen van het land in den omtrek van Hoe's Ferrij. — Zorgeloosheid omtrent de Slaaven. — Gevaarlijke pasfage over de Patowmac. — Oesters in versch water. — Aanlanding op eene verlatene plaats aan de kust van Virginiën. — Groote herbergzaamheid der Virginiërs.

Strat-

Stratford, Maart.

De grond in den omtrek van *Jork* en *Lancaster* bestaat uit eene vrugtbaare, bruine, leemächtige aarde; en deze vindt men, wanneer men zuid-westlijk, in eene gelijke rigting met de blauwe bergen, voordgaat, overäl tot aan *Frederic-Town* in *Marijland*. Hier verandert dezelve allengskens, en krijgt eene hoog roode koleur, hoedanig hij meestäl blijft, langs de oostlijke zijde van de bergen, tot aan *Noord-Carolina*. De bergen, in eene regte lijn van *Frederic-Town*, overtrekkende, ontmoet men egter wederöm denzelfden vrugtbaaren bruinen grond, dien men gewoonlijk in den omtrek van *Jork* en *Lancaster* aantref; en dezen vindt men overäl in de *Shenandoah* val-leie, en, aan de westzijde der bergen, tot aan de beide *Carolina's*.

Tusfchen *Jork* en *Frederic-Town* in *Marijland*, ontmoet men twee of drie kleene fteden, te weeten, *Hanover*, *Petersburgh*, en *Woodsburgh*; doch geene van dezen verdient, dat wij er eenig gewag van maaken. *Frederic-Town* bestaat uit zeven honderd huizen, en heeft vijf Kerken: twee voor de *Duitsche Lutherfchen*; eene voor de *Presbyteriäanen*, eene voor de

Calvinisten; en de vijfde voor de *Doopsgezinden*. Zij is eene bloeiënde Stad, en drijft eenen aanzienlijken binnenlandſchen handel. Men heeft, uit hoofde dat de gelegenheid van deze plaats zeer veilig, en vrij in het midden is, het Arfenaal van den Staat van *Marijland* alhier gevestigd.

Van *Frederic-Town* vertrok ik zuidwaards door *Montgomerij*, een Landſchap in *Marijland*. In deze rigting verändert de grond in een geelachtig zoort van kleij, vermengd met grof zand; en zoodanig blijft dezelve tot bij de Bondgenootſchaplijke Stad, agter welke het, zoo als ik te vooren gezegd heb, naar maate men nader aan zee koomt, meer en meer zandig wordt. Het voorkoomen des Lands vermindert, na dat men *Frederic-Town* verlaaten heeft, ſlegts langzaam; maar, na een dag reizens gevoorderd te zijn, is deze verändering en vermindering duidelijk zichtbaar. In plaats van wel gecultiveerde velden, voorzien van eenen rijken oogst, hoedanigen men, langs den geheelen weg in den omtrek der bergen, aantreft, ziet men niets dan groote onbebouwde ſtukken lands, uitgeput door het aankweeken van tobak, en nauwlijks met eenig kruid bedekt. In plaats van de vooren van den ploeg ver-

vertoont de grond niets dan de teekens van de spade: de velden zijn overdekt met kleene hoogtens, op welken de tobaksplanten geplaatst worden, en het oog ontmoet aan alle zijden de onāangenaame vertooning van geheele benden Slaaven, zoo mans als vrouwen, die zich, onder de wreede bevelen en het drukkende juk van eenen Opziener, afmatten. Het onderscheid in de zeden der Inwoonërs is ook zeer groot. Het zijn niet meer die koudvogtige en koelbloedige *Duitfchers*; het zijn nieuwsgierige en vraagzieke *Amerikaanen*, onder welken de Reiziger zich wederöm bevindt, en, om welken te voldoen, hij, in eene Herberg koomende, altijd een gedeelte van zijnen tijd moet opöfferen.

Een Vreemdling in *Amerika* koomende, moge zich misfchien inbeelden, dat het de begeerte is naar eenig nuttig onderrigt, die het Volk, waar hij zich ophoudt, rondöm hem doet zamenvlociën; hij moge zich voorttellen, dat de bijzondere vraagen, welken men hem doet aangaande het oogmerk van zijne reis, de plaats van zijne wooning, den oord, werwaards hij voorneemens is te gaan, enz. alleen bedoelen, gelegenheid te geeven tot vraagen van een meer algemeen belang, en tot een aangenaam onder-

houd; hij moge gevolgtijk zeer gereed zijn, om deze vraagers te andwoorden, in dat vertrouwen, dat men hem wederkeerig eenige berigten zal geeven van het land, waar hij doorreist: — wanaeer hij gewaar wordt, dat alle deze vraagen niets anders dan de vrugt van eene ijdele en schaamteloze nieuwsgierigheid, en de meesten dezer vraagers niets dan een hoop onkundige en lompe vlegels zijn, — wanneer hij bespeurt, dat zij, met welken hij nog eenig onderhoud zou kunnen hebben, het gesprek onmiddlenlijk op Staatkundige onderwerpen wenden, en alle Landen, behalven hun eigen, verachten, — eindelijk, wanneer hij ontdekt, dat het Volk zelden ten eerste een voldoende andwoord geeft op de vraagen, welken een Vreemdling hun, aangaande hun Land, doet, maar integendeel altijd in twijfel staat, even als waren zij bedugt, dat men deze vraagen alleen deed, om eenige plaatslijke berigten te hebben, ten einde hen, in eenen of anderen handel, te versrikken, of, ten hunnen nadeele eenig land te koopen, — wanneer hij dit ontwaart, dan verliest hij alle geduld, heeft eenen afkeer van menschen van zulk een onaangenaam en vraagachtig character, en voelt zich genegen, om hen spoedig te verlaaten.

Wil

Wil hij egter dit Land vreedzaam en met rust doorreizen, en zich niet overal, waar hij zich ophoudt, aan het gevaar van twist en ongenoegen blootstellen, dan is het volstrekt noodzaaklijk, dat hij, ten minste, zommigen van hunne vraagen beändwoorde.

Den gemeenen weg gevolgd zijnde tot aan de plaats, waar het Gerechtshof van *Montgomery* vergadert, 't welk omtrent dertig mijlen van *Frederic-Town* is, veränderde ik van weg, en koos een, door de bosfchen loopend, bijpad, ten einde de groote watervallen van de *Patowmac* te bezigtigen. Het gezigt van dezen aan den oever van *Marijland* is zeker zeer schoon en aangenaam, maar niet zoo aangenaam, noch schoon, als aan de overzijde. De rivier, digt bij deze Watervallen, bereikt hebbende, reed ik daaröm, langs dezelve, door de bosfchen, met welken de oevers bedekt zijn, tot op eenigen afftand hooger op, waar men een Veer heeft, daar ik overvoer naar *Virgiëniën*. Van de plaats, waar ik aanlandde, tot aan de Watervallen, zijnde een afftand van omtrent drie mijlen, heeft men een aangenaam en schilderächtig pad, dat langs de rivier loopt, en tegelijk rond den voet van eenen hoogen heuvel, die met schaduwrijke boomen en rot-

zen bedekt is. Digt bij den oever, bijna den geheelen weg lang, ziet men eene meenigte kleene boomrijke eilanden, die, den snellen loop der rivier op eenmaal verhinderende, gevaarlijke draaiftoomen veröorzaaken, in welken de vaartuigen, wanneer de Schippers niet zeer voorzigtig en bedreeven zijn, dikwils verongelukken. Op het strand vindt men groote hoopen wit zand, dat door de golven op den oever geworpen wordt, en, op veele plaatzen, is het pad bijna onbruikbaar door de verbaazende stapels zwaare boomen, die, door de overstroomingen, uit de bovenste deelen van het land worden afgevoerd, en bij een drijven.

De rivier is, ter plaatze van het Veer, waar van ik zoo even sprak, omtrent vijf vierde eener mijle breed; en deze breedte houdt dezelve meestäl tot aan de Watervallen; maar hier wordt zij, door de verbaazende rotzen, die aan beide zijden gevonden worden, veel nauwer. Even beneden de Watervallen verändert zij ook zeer schielijk haaren loop, en wel zoo, dat zij, op eenen kleenen afstand van dezelve, eene geheel andere rigting heeft, dan even te voren: spoedig egter herneemt zij wederöm de voorige. Het water valt niet loodregt neder, dan alleen op ééne plaats, digt aan den
oever

oever aan de zijde van *Virginien*, waar het van eene hoogte van omtrent dertig voet nederstort. Op alle andere plaatsen valt het, met eene verschrikkelijke snelheid, over eene reeks van rotzen, en maakt dus verscheidene cascades. Het fraaiste gezigt van dit treffend tooneel heeft men op den top van eenige rotzen, omtrent zestig voet boven de oppervlakte van het water, en, uit hoofde van de kromte der riviere, ten naasten bij regt tegen over dezen Waterval gelegen. Hier staande, ziet men het water van de regte zijde afkoomen, zich langzaam draaiën, met geweld nederstorten, en, met eene ontzettende snelheid, langs den voet der rots, op welke men zich bevindt, voorbijstroomen. De rotzen hebben eene leilichtige koleur, en liggen in beddingen: op veele plaatsen is derzelver oppervlakte glansrijk en schitterende.

Deze plaats verlaatende, volgde ik den loop der riviere nederwaards tot aan *George-Town*, waar ik dezelve weder overvoer; en, na de Bondgenootschaplijke Stad gepasseerd te zijn, vervolgde ik mijnen weg, langs den oever aan de zijde van *Marijland*, tot aan *Piscatowaij*, en verder tot aan *Port Tobacco*, twee kleene stedekens, gelegen aan twee kreeken van denzelfden naam, die zich in de *Patowmac* ontlasten.

ten. In den omtrek van *Piscatawaij* heeft men verscheidene schoone gezigten, van de kust van *Virginiën*, vooral vertoont zich *Mount Vernon* hier zeer voordeelig.

In deze streek ontdekte ik eene meenigte vergiftige wijnstokken, die rondöm groote zwaare boomen wiesfen, en bijzonder gelijk zijn aan de wijnstokken van gewoone druiven. Wanneer men dezelve in den morgenfond aanraakt, terwijl de ranken nog vogtig zijn van den dauw, krijgt men, onsaalbaar, blaaren op de handen, van welken men niet gemaklijk weder kan afkoomen.

Port Tobacco bevat omtrent tagtig huizen, van welken de meesten van hout, en zeer armoedig zijn. Aan de eene zijde van de Stad staat eene groote *Engelsche Episcopaale* Kerk, geheel van steen gebouwd. Deze Kerk was eertijds een merklijk sieraad dezer kleene stad, maar is nu geheel vervallen: de glazen en vengsters zijn allen gebroken, en de gemeene weg loopt thands, daar men de schutting rondöm het Kerkhof heeft weggenomen, over hetzelfde, en over de graven. Digt bij deze Stad ligt een Berg, *Mount Misericordie*, op welken men, omtrent op deszelfs grootste hoogte, eene medicinaale bron aantreft, die merkwaardig is,

we-

wegens de koelheid en frischheid van derzelver water in den zomer.

Van *Port Tobacco* tot aan *Hoe's Ferrij*, aan de rivier de *Patowmac* is het land vlak en zandig, en levert eene akelige vertooning op. Gedurende verscheidene mijlen ziet men niets dan uitgestrekte vlakten, uitgemergeld door het teelen van tobak, begroeid met geele *Sedge* (*), en, hier en daar, bedekt met kleene boschjens pijn- en- cedarboomen, welker donker groen een zonderling contrast maakt met het geel van de *Sedge*. In het midden van deze vlakten ziet men de overblijfsels van verscheidene goede en groote wooningen, welken een bewijs zijn, dat het land te vooren in eenen geheel anderen staat was, dan het thands is. Deze huizen behoorden hoogstwaarschijnlijk aan hun, die, in het

(*) Dit *Sedge*, zoo als hetzelfde genoemd wordt, is een soort van grof gras, zoo hard, dat het Vee hetzelfde niet wil vreeten. Het staat, in dit gedeelte van het land, op zulke gronden, die men ledig heeft laten liggen, van zelf op, en wordt gewoonlijk twee voet hoog. Tegen den winter verandert het van kleur, en wordt geel; en zoo blijft het staan tot den volgenden zomer, wanneer een nieuw gewas dat van het voorige jaar vervangt. Wanneer het eerst opstaat, is het helder groen.

Aanmerk. van den Schrijver.

het begin, zich met *Lord BALTIMORE* in *Marijland* nederzetterden; maar vermoedelijk heeft men dezelve moeten laten vervallen, wijl de grond, in derzelver omtrek, uitgeput was, en het Volk het voordeeliger oordeelde, naar een ander gedeelte des Lands te vertrekken, en dáár eene nieuwe en vrugtbare streek te ontginnen, dan te onderneemen, om deze uitgemergelde vlakten te verbeteren. Het gevolg hiervan is, dat veelen der benedenste gedeelten van *Marijland* het voorkoomen hebben, als of zij door de helft van hunne inwoners verlaaten waren.

Er loopen zoo veele verschillende wegen over deze vlakten, op welken men nergends eenig teeken vindt, dat den weg aanwijst, en maar zeer zelden eenig menschlijk schepzel ontmoet, dat het den Vreemdling nauwlijks mogelijk is, den rechten te vinden. In plaats van twaalf mijlen, zijnde, langs den naasten weg, de afstand van *Port Tobacco* tot aan het Veer, had mijn paard zeker tweemaal zoo veel wegs afgelegd, eer wij aldaar aankwamen. Dit Veerhuis was een van die zoo evengenoemde oude verlaaten gebouwen, en te vooren mischien de woonplaats van dezen of genen rijken Planter, bij wien de vermoeide Reiziger, ten tijde dat de tobaks-
teelt

teelt alhier zoo veele voordeelen opleverde, eene vriendlijke gastvrijheid, en behoorelijke ververschingen genoot; maar thands vond ik het in zulk eenen staat, dat het een waar tafreel van armoede en ellende opleverde. Na dat ik naar mijn ontbijt twee en een half uur gewagt had, bestond alles, wat ik krijgen kon, in twee eieren, een pint melk, en een stukjen brood, nauwlijks zoo groot als mijne hand, en weinig beter dan deeg. Dit alles moest ik nog daarteboven deelen met mijnen knecht, die mij kwam zeggen, dat er, buiten het gene men mij gebragt had, volstrekt niets in huis was, om te eeten. Toen ik in *Virginiën* kwam, kon ik niet nalaaten, deze bijzonderheid aan verscheidene perzoonen te verhaalen, van welken veelen mij zeiden, dat zij, in dit huis, een gelijk onthaal genooten hadden: en evenwel noemt men dit eene Herberg! Ik kon niet ontdekken, waarvan de blanken, die dit huis bewoonden, leefden; en egter was het duidelijk, dat zij zeer goed voor zich zelven zorgden. Wat de arme Slaaven betreft, welken ik, in meenigte, in de hutten bij deeze wooning behoorende, aantrof, dezen hadden een ellendig voorkomen, en scheenen half uitgehongerd. Mans en vrouwen waren bedekt met oude voden,

den, en de kinderen liepen geheel moeder-naakt.

Toen wij op het water waren, zeide mij de man van het huis, overtuigd zeker van mij slegt onthaald te hebben, dat er in de rivier, op eene plaats, waar wij noodzaaklijk digt moesten langs vaaren, eene Oesterbank gevonden wierd, en dat, indien ik mij daar een weinig wilde ophouden, men mij eenen overvloed van dezelve bezorgen zoude. De begeerte, om Oesters uit versch water te hebben, haalde mij over, om van zijne aanbieding gebruik te maaken, en, binnen weinige minuten, vingen zij bijna een schepel van dezelve. Deze Oesters zijn buitengemeen goed, wanneer zij gekookt zijn, maar zeer slegt en onāangenaam, wanneer men dezelve rauw eet. In de daad alle de Oesters, die men in *Amerika* vindt, zelfs die niet uitgezonderd, die men te *New-York*, zoo nabij aan zee, vangt, zijn, in den mond van de meeste *Europeanen*, zeer slegt en smaakloos, wanneer zij rauw zijn. De *Amerikaanen* daariēntegen vinden wederöm, van hunne zijde, de onzen zeer slegt, en meenen, dat dezelve, om haaren koperächtigen smaak, op geenerleiē wijze zoo kunnen worden toebe-reid, dat men die met genoeg kan eten. De

Pa-

Patowmac, zoo wel als alle de overige rivieren van *Virginiën*, is zeer rijk in uitmunten den visch van allerleië soort; zoo als, Steur, Elft, Voorn, Haaring enz., welke een voornaam gedeelte van het voedsel voor het Volk in den omtrek uitmaakt.

De rivier is, ter plaatze van het Veer, omtrent drie mijlen breed; en, bij zommige winden, rijzen de golven zeer hoog. In zulke gevallen binden de Schippers, om alle gevaar voortekoomen, de paarden altijd vast, eer zij afvaaren; en, in de daad, de kleene opene booten, welken men hier gebruikt, maaken deze voorzorg altijd hoogst noodzaaklijk, wjl de wind, in dit Land, dikwils zeer schielijk, en wanneer men er het minst aan denkt, opsteekt. Daar wij verzuimd hadden, dit te doen, waren wij, geduurende ons overvaaren, verscheidene reizen in gevaar, om met den boot omtesslaan.

De oever van *Virginiën* tegen over het Veerhuis, van waar ik afvoer, is doorsneden met verscheidene wijde Kreeken, welken zich in de *Patowmac* ontlasten, en die het onmogelijk is, te paard te pasfeeren, zonder dertig of veertig mijlen, in een zandig en onāangenaam gedeelte van het Land, hooger opterijden, waar men

bruggen of ondiepten aantreft. Daar mijn oogmerk was, om over deze Kreeken te gaan, bewoog ik den Veerman door geld, om mij, met zijn vaarttuig, tien mijlen laager, beneden den ingang van alle deze Kreeken, aan land te brengen. Dit deed hij, en in den agtermiddag stapte ik aan wal, niet weinig verheugd, dat wij den oever bereikt hadden, zonder genoodzaakt geweest te zijn, een gedeelte van den afstand te moeten zwemmen, daar de paarden, gedurende het laatste uur, geene twee minuten hadden stilgestaan. Tweemaal vielen zij beide te gelijk naar eene zijde, zoo dat wij, daar door, het evenwigt geheel verlooren, en, niet dan met de grootste moeite, het om slaan voorkwamen.

Dat gedeelte van den oever en het Land, waar wij aankwamen, heeft het voorkoomen van eene volstrekte wildernis te zijn. Geen het minste spoor noch teeken van eenigen weg, of eenig pad kon men in het losse witte zand, waarmede het strand bedekt was, ontwaaren, en de Ceder- en Pijnboomen stonden, aan alle zijden, zoo dicht bij elkanderen, dat het nauwelijks mogelijk was, om, aan eenigen kant, verder dan honderd *yards* van zich af te zien. Eenen koers neemende, zoo goed ik gissen kon,
in

in eene rechte linie van den oever landwaards in, kwam ik, ten einde van een uur, op eenen smallen weg, die mij aan een groot oud steene huis bragt, eenigzins gelijk aan dat, 't welk ik op den oever van *Marijland* gezien had. Twee Zwarten, aan welken ik naar eene Herberg vroeg, zeiden mij, dat zoodanig iets, in dezen omtrek, niet gevonden wierd, en er in dit huis niemand van het huisgezin tegenwoordig was, maar dat ik een weinig verder voordrijdende, verscheidene huizen van bijzondere perzoonen zoude aantreffen, waar men mij zeer gereedlijk zou inneemen, en behoorlijk onthaalen. Geduurende vijf of zes mijlen zag ik verscheidene soortgelijke oude steene huizen; en, de avond nu reeds beginnende te vallen, gevoelde ik de noodzaaklijkheid, om mij aan een of ander van dezelve te vervoegen. Ik had al eenige mijlen gereeden, zonder iemand te ontmoeten, dien ik vraagen kon, wie, of waar de Eigenaars dezer wooningen waren, en stond reeds met mij zelve te overleggen, aan welk huis ik zou aangaan, wanneer ik een vrolijken ouden Neger gewaar wierd, die op een kleen paard, agter mij kwam aanrennen. Hem mijne vergelegenheid te kennen geevende, en om raad vraagende, gaf hij zich zeer veel moei-

te, om mij te verzekeren, dat ik in elk huis, welk ik slegts verkiezen zou, zeer wel zou ontfangen worden. Hij zeide mij ook, dat er, in dezen omtrek, geene Herbergen waren, en spoorde mij sterk aan, om met hem naar de wooning van zijnen Meester te rijden, welke slegts ééne mijl verder was. „Masfera,” voegde hij er bij, „zal zeer verheugd zijn, „van u te zien: niets kan hem zoo aange- „naam zijn.” Daar ik, reeds te vooren, onderrigt was, dat het in *Virginien* zeer gebruikelijk is, dat een Reiziger, wanneer er geene Herbergen in den omtrek zijn, zich, zonder bezwaar, aan het huis van den eenen of anderen bijzonderen perzoon aanmeldt, liet ik mij door den Neger overhaalen, om zijnen raad te volgen, en reed met hem naar het huis van zijnen Meester. Ik verhaalde dezen mijne omstandigheden, en verzocht hem, om mijne paarden, gedurende den nacht, op zijne stal te mogen zetten: het onthaal, dat hij mij deed, was egter zoo verschillende van 't gene ik, volgens het gezegde van den Neger, mij had voorgefeld, dat ik zeer verheugd was; en mij gelukkig achtte, toen hij mij zeide, dat ik twee mijlen verder eene *goede* Herberg zou aantreffen. Ik maakte mijne verschooning over de vrijheid,

die

die ik gebruikt had, en begaf mij weder spoedig op weg. In plaats van twee mijlen bleek het egter, dat de afstand omtrent driemaal zoo ver was, en, toen ik aan deze gewaande Herberg kwam, was dezelve niets anders dan eene armoedige loots: elke plaats, hoe ellendig ook, was mij evenwel ver verkieslijk boven het huis van eenen man, zoo geheel ontbloot van de deugd van herbergzaamheid.

Den volgenden dag kwam ik alhier, zijnde de verblijfplaats van iemand, die, te *Philadelphiä* zijnde, mij verzocht had, om, wanneer ik in *Virginiën* kwam, eenigen tijd bij hem doortebrengen. Zommigen van zijne Nabuuren gisteren hier eetende, verhaalde ik hun mijn lotgeval bij mijne aankoomst in *Virginiën*, waarover zij zeer verwonderd waren. Zij verzekerden mij allen, nooit te vooren, in dit gedeelte van dezen Staat, gehoord te hebben, dat men eenen Vreemdling had toegelaaten, om, wanneer hij aan het huis van eenen *Amerikaan* was afgetreeden, naar eene Herberg te gaan, al ware deze ook dicht in den omtrek; en scheenen zeer begeerig, om den naam te weeten van hem, die mij zoo onödelmoedig behandeld had, welken zij mij verzogten hun te zeggen. Ik voldeed aan hun verzoek; en de *Virginiërs* waren

volkoomen voldaan, want het was — — een *Schotsman*, die, naar het scheen, eerst onlangs, uit de eene of andere Stad, op de Plantagie was aangekoomen, waar ik hem ontmoette. De *Virginiers* in de benedenste deelen van den Staat zijn bekend wegens hunne beleefdheid en gastvrijheid omtrent Vreemdlingen: aan de andere zijde der bergen vindt men een groot verschil in de zeden en gewoonten der Inwooners.

ELFDE BRIEF.

*Beschrijving van de noordlijke landëngte (Northern Neck) van Virginiën. — Allerëerst bevolkt door de Engelschen. — Overgeblevene huizen, door dezelfen gebouwd. — Onderscheid van staat onder de Ingezeten-
nen. — Land bebouwd door Negers. — Toestand der Slaaven. — Derzelver lot erger in de beide Carolina's. — Land uitgeput door het kweeken van tobak. — Wijze, hoe men de tobak voortteelt, en toebereidt. — Huizen in Virginiën. — Die van hout worden het meest geächt. — Mindere Clasfis van Volk in Virginiën. — Derzelver onge-
zond voorkoomen.*

Stratford, April.

Dit gedeelte van *Virginiën*, gelegen tusfchen de beide rivieren de *Patowmac* en de *Rappahannock*, wordt genoemd de *Northern Neck* (*noordlijke Landëngte*), en is merkwaardig, uit hoofde dat het de geboorteplaats is van vee-

le beroemde perzoonen, die zich, geduurende het oorlog in *Amerika*, door hunne talenten onderscheiden hebben; aan welker hoofd men noemen moet den Generaal WASHINGTON. Het was hier, dat een aantal *Engelschen*, toen de Volkplanting van *Virginiën* nog eerst in haare kindschheid was, zich neerzetterden; en veelen van de huizen, die door dezen, volkoomen in den smaak der oude Heerenhuizen of Sloten in *Engeland*, gebouwd wierden, zijn nog in wezen, vooral in de Landschappen van *Richmond*, en *Westmoreland*. Zommigen van deze gebouwen zijn, even gelijk de huizen in *Marijland*, geheel vervallen; maar de overigen zijn zeer wel onderhouden door derzelver tegenwoordige eigenaars, welken eene levenswijze houden, veel nader bijkoomende aan die van eenen goeden *Engelschman* op het land, dan ergends elders in *Amerika*, zommige andere gedeelten van *Virginiën* alleen uitgezonderd, plaats heeft.

Onder de Ingezetenen alhier en in de Laagere Deelen van *Virginiën* vindt men eene ongelijkheid, welke in alle andere oorden van *Amerika*, de groote Steden alleen uitgenomen, geheel onbekend is. Wel ver van dat de Landerijën op eenen gelijken voet zouden verdeeld zijn, zijn dezelve het eigendom van eenige weinige bijzon-

zonderé perzoonen, die daarvan verbaazende
 zommen trekken, terwijl het grootere deel des
 Volks zeer middenmatig leeft, en sober be-
 deeid is; en, daar de meesten van deze Eige-
 naars van zulke uitgestrekte goederen eene rijke
 en aanzienlijke opvoeding genooten hebben,
 welke de anderen missen, is deze ongelijkheid
 tuschen hen nog des te zichtbaarër. In dezen
 omtrek heb ik verscheidenen dezer Landeïge-
 naars ontmoet, welken, in hunne jeugd, waren
 opgevoed in de Schoolen en aan de Akademiën
 in *Engeland*, werwaards de Jonglingen, voor
 het ongelukkig oorlog, dat de Coloniën van
 dit Rijk afscheurde, vrij algemeen tot dat einde
 gezonden wierden. En deze zugt en erbidet
 voor het Land, van waar hunne Vooröuders
 oorspronglijk waren, en met het welk zij zelven
 zoo lang in betrekking stonden, zijn bij deze
Virginiërs nog geheel niet uitgedoofd: nog
 geduurig worden er eenigen naar *Engeland* ge-
 zonden, om daar hunne opvoeding te ontfan-
 gen.

Deze ongelijkheid is egter, voor het tegen-
 woordige, op verre na zoo groot niet onder
 de Inwooners van deze noordlijke Landēngte,
 dan dezelve in vroegere jaaren was, en wordt
 ook langzaam, van jaar tot jaar, minder merk-

baar. De oorzaak hier van is, deels dat veel en deze uitgestrekte bezittingen, wanneer derzelve Eigenaars naar andere gezondere oorden vertrokken, meer verdeeld en in onderscheidene handen gekoomen zijn; deels en vooral, dat de tegenwoordige wetten van *Virginien* niet gedoogen, dat de eene zoon, met uitsluiting van alle de overigen, de Landderijen van den vader alleen erft.

De voornaamste Planters in *Virginien* hebben bijna alles, wat zij noodig hebben, op hunne eigene goederen. Onder hunne Slaaven vindt men Kleermaakers, Schoenmakers, Timmerlieden, Smeden, Draaiërs, Wagenmakers, Weevers, Leërtouwers, enz. Ik heb staalen gezien van zeer goed laaken, en eene meenigte katoene manufactuuren, waarönder zeer fraaie Nankins, dat alles door de Slaaven in het Land gemaakt was. De Katoenboom groeit hier bijzonder wel: zomwijlen sterven dezelve wel eens, gedurende den winter, door de vorst; maar altijd draagen zij, in het eerste jaar na dat zij geplant zijn, zeer overvloedig. Het katoen, waarvan het Nankins gemaakt wordt, is eene bijzondere soort, en heeft natuurlijk eene geelachtige koleur.

De groote Plantagiën worden bestuurd door
Rent-

Rentmeesters en Opzieners, terwijl de Eigenaars zich alleen bezig houden, met den voortgang van het werk natezien. De arbeid wordt verrigt alleen door Slaaven, welker getal, in dit gedeelte van het Land, meer dan eens zoo groot is, dan dat der Blanken. De Slaaven op de groote Plantagiën worden, in het algemeen, zeer wel verzorgd, en met zagtheid behandeld. Geduurende bijna drie maanden, dat ik in *Virginiën* vertoefde, hoorde ik flegts twee of driemaal van eene flegte behandeling der Slaaven. Derzelver kwartieren (*quarters*), met welken naam hunne verblijfplaatzen bestempeld worden, liggen gewoonlijk op eenen afstand van een of tweehonderd *yards* van het woonhuis van den Planter, en geeven dus aan elke Plantagie in *Virginiën* het voorkoomen van een dorp. Wanneer egter eene Plantagie zoo uitgestrekt is, dat dezelve in verscheidene Landbouwerijën kan verdeeld worden, dan heeft men, bij het huis van den Opziener van elke Landhoeve, een afzonderlijk Kwartier, of bijzondere Verblijfplaats voor de Slaaven. Bij hunne kleene woningen hebben zij, in het algemeen, kleene tuinen en plaatzen voor gevoegte, welk alles hun bijzonder eigendom is; en men geeft hun genoegzaamen tijd, om deze hun-

hunne kleene bezigheden te bezorgen: hunne tuinen zijn gewoonlijk bijzonder wel voorzien, en hun gevogelte is talrijk. Behalven 't gene zij zelven teelen, krijgen zij ruime uitdeelingen van gezouten spek en *Indiïaansch* koorn. Veelen van hunne kleene hutten zijn zeer wel gemeubileerd, en zelven zijn zij buitengemeen goed gekleed. Met één woord, hun toestand is op verre na niet zoo ongelukkig, als men zich misfchien zou voorstellen. Het is waar, zij zijn genoodzaakt eenige uren daags te werken; maar daarëntegen worden zij gekleed, van voedsel verzorgd, en behoorlijk gehuisvest, en hebben geene de minste bekommring omtrent het onderhoud en bestaan hunner nakoomelingen. Met dat alles, laat de toestand van eenen Slaaf nog zoo draaglijk gemaakt worden, zoo lang hij bewust is, het eigendom te zijn van eenen anderen, die, naar zijn welgevallen, en overëenkoomende zijne grilligheden, over hem beschikken kan; zoo lang hij het Volk om hem hoort roemen op de voorrechten van vrijheid, en hij zich zelven in Slaavernij ziet, kan men niet voorönderstellen, dat hij zich zelven zoo gelukkig acht, als hem, dien hij vrij kent. Het is onloochenbaar, dat, onder welke gedaante de Slaavernij zich ook

ook vertoont, de Menschheid, bij derzelver beschouwing, altijd ruime stof heeft, om te weenen, en zich te beklagen, dat er menschen kunnen gevonden worden, die hunnen eigenen aart zoo ver vergeeten, dat zij zorgloos zijn omtrent het gevoel hunner Natuurgenooten.

6. Wat betreft de Staatskunde, met betrekking tot het houden van Slaaven in sommige Landen, ten aanzien van de verbastering der zeden, welke de Slaavernij noodzaaklijk veroorzaakt, en de ontelbaare andere onheilen, welken zij ten gevolge heeft, daarover hebben anderen reeds zoo veel gezegd, dat het onnoodig is, daaromtrent verder eenige aanmerkingen te maaken.

De Slaaven vermeenigvuldigen zeer schielijk, en neemen dus spoedig in aantal toe; en hier over klaagen alle Planters, wijl het onderhoud van meer Slaaven, dan zij op hunne Plantagiën noodig hebben, hun zwaare onkosten veroorzaakt. De beginzels van menschlijkheid verhinderen hen egter, deze ongelukkige schepzels te verkoopen, of hen te verwijderen van de plaats, waar zij, in het midden hunner vrienden en bloedverwandten, geboren en opgevoed wierden.

Het gene ik hier, ten aanzien van den toestand

stand en de behandeling der Slaaven, gezegd heb, moet men wel in het oog houden, dat alleen ziet op die genen, welken op de groote Plantagiën in *Virginiën* gevonden worden: zij, die het ongeluk hebben, om te vallen in de handen van de mindere Clasis des Volks, of van strenge Meesters in de steden, ondervinden een geheel ander lot; en in de beide *Carolina's* en in *Geörgiä* vertoont zich de Slaavernij in eene nog veel treurigere gedaante, dan zij dit doet daar, waar zij, in *Virginiën*, zelfs het drukkendste is. Men heeft mij verhaald, dat het, in deze plaatzen, geheel niet ongewoon is, bij harddraaverijën geheele troepen van Negers te zien verwedden, en deze ongelukkigen, gedurende verscheidene dagen, uit de handen van het eene gezelschap dronkene speelaars in die van het andere, te zien overgaan. Hoe afschuwelijk en verfoeilijk zijn niet die wetten, die zulke wandaaden toelaaten! En egter dit zijn, dit doen de wetten van dat Volk, dat zoo zeer op zijne liefde tot vrijheid en onafhankelijkheid roemt, en dat zich inbeeldt, dat de voorrechten der vrijheid alleen in het hart van den *Amerikaan* recht gekend, geacht en vereerd worden.

De Noordlijke Landēngte is, alleen eenige
wei-

weinige plaatzen uitgezonderd, vlak en zandig, en overdekt met Pijn- en- Cederboomen. In zommige streken wordt de grond zeer goed bebouwd, en levert eenen goeden oogst op; maar deze bebouwde plaatzen zijn zoo zeer vermengd met groote uitgestrekte vlakten onbebouwd lands, dat door de tobaksteelt geheel uitgemer- geld, en van alle groen bijna volstrekt ont- bloot is, dat, over het geheel, het land het voorkoomen heeft van eene wildernis. En dit is overal het geval, waar men van het aan- kweeken van tobak de hoofdzaak gemaakt heeft.

Het is niet zoo zeer toeteschrijven aan het veele voedsel, dat de Tobaksplant noodig heeft, dan wel aan de wijze, op welke men dezel- ve kweekt, dat het land zoo zeer verma- gerd en uitgeput wordt. De wijze, op welke de tobak geteeld wordt, maakt het noodzaak- lijk, dat men, van het begin dat de planten gezet zijn, aanhoudende tusfchen dezelven gaat, om die te bezorgen; en hier door wordt de grond, daar dezelve tusfchen en rondom de planten, geduurende den geheelen zomer, aan de brandende hitte der zon is blootgesteld, bij het einde van het jaargetijde, zoo hard en fleg, als een gewoon voetpad. Daarteboven heeft
men

men de verderflijke gewoonte, om, van jaar tot jaar, hetzelfde stuk lands te bepooten, tot dat het eindelijk geheel is uitgemergeld, waar na men het verwaarloost en verlaat, en een ander ontgint, dat altijd, een of twee zomers, eene goede inzameling oplevert, maar ook, op zijne beurt, uitgeput, en verlaaten wordt. Verscheidene Planters hebben eindelijk de dwaasheid beginnen te zien, van, op deze wijze, hun land te benadeelen. Dezen teelen nu ook, op een nieuw stuk lands, slegts één jaar tobak, en daar na zaaiën zij, twee jaaren agter elkanderen, tarw, en, het derde jaar, klaver. Zij gebruiken, om het land te mesten, van twaalf tot vijftien honderd schepels mest op elke *acre* lands, en dit heeft men bevonden, zoo wel voor de tobak als voor de tarw, genoeg te zijn. De laatste geeft omtrent twintig schepels op iedere *acre*.

In sommige deelen van *Virginiën* levert het land, dat men op deze wijze onbebouwd heeft laten liggen, binnen weinig tijds en van zelf, eene meenigte Pijn- en Cederboomen op, onder welker schaduw het, beveiligd tegens den geweldigen invloed der drukkende warmte, ten einde van vijftien of twintig jaaren, zijne vorige vrugtbaarheid wederkrijgt; maar op andere plaat-

plaatzen verloopen er verscheidene jaaren eer men eenig groen op hetzelfde gewaar wordt. De boomen, die dus van zelven opstaan, groeiën gewoonlijk zeer dicht bij elkanderen, en bereiken de hoogte van vijftien tot twintig voet, mischien, in hetzelfde getal van jaaren; zij hebben egter zeer weinig saps in zich, en sterven zeer spoedig na dat men ze geveld heeft.

De Tobak wordt op de volgende wijze geteeld en toebereid.

Wanneer de Lente zoo ver gevoorderd is, dat men geene vrees meer heeft voor vorst, kiest men eene plek gronds uit van twintig tot honderd voet in het vierkant. Op deze plaats brengt men eene groote meenigte houts bijeen, en steekt dezelve in brand, om daar door het onkruid en het ongedierte te verdelgen. Deze warme asfche wordt daaröp, te gelijk met den grond, omgespit, en daarin het zaad, dat zwart en buitengemeen klein is, gezaaid. Dit gedaan zijnde bedekt men alles met haagdoorne takken, om daar door, ware het mogelijk, de vogels en vliegen te verhinderen, het zaad wegtehaalen. In 't algemeen, heeft men egter, bevonden, dat dit middel niet genoegzaam is, daar de plant veeltijds nauwlijks even boven

den grond gekoomen is, of dezelve wordt aangetast door eene groote zwarte vlieg, van het geslacht der torren, die de bladen vernielt. Men bevljigt zich wel, om deze vliegen, zoo veel mogelijk, te verdelgen; maar dikwils hebben zij, niettegenstaande alle aangewende moeite, reeds zoo veel kwaads gedaan, dat er slegts weinige planten in het leven blijven. Toen ik door *Virginiën* reisde, hoorde ik algemeen klaagen over het nadeel, dat dit ongedierte gedaan had: de bedden waren meestâl geheel verwoest.

Zoo ras de jonge planten groot genoeg zijn, dat gewoonlijk is in het begin van Maj, worden dezelve overgeplant op velden, en gezet op heuveltjens op den afstand van drie of vier voet van elkanderen. Hier hebben zij weder te kampen met andere vijanden: de wortels worden door wormen aangetast, en verscheidene soorten van vliegen leggen heure eieren tusfchen de bladen en den stengel, waar door de plant, wanneer dezelve niet spoedig worden weggedaan, onfaalbaar verdorven wordt. Het is daarom, zoo als ik zeide, volstrekt noodig, dat men geduurig bij, en tusfchen de planten gaat, om dezelve, op den rechten tijd, natezien en optepasfen. Zoo ras de plant eene

ze-

zekere hoogte gekreegen heeft, breekt men er den top uit, en doet de zuigers, die tusſchen de bladen uitſpruiten, zorgvuldig weg, zoo ras men dezelve ontdekt. Naar maate de bijzondere zoort van tobak, welke de Planter begeert te hebben, laat men de onderſte, de middenſte of de bovenſte bladen ſtaan. De onderſte bladen worden het grootſt, en zijn daarteboven malschër, en meer genegen om geel te worden, dan de bovenſten.

Wanneer de Plant tot rijpheid gekoomen is, dat gemeenlijk omtrent de maand Augustus plaats heeft, ſnijdt men dezelve af, ſteekt ſpijlen door de ſtengels, en hangt die dus, in ruime, tot dat einde geſchikte lootzen, op, om te droogen. Indien het weder niet gunſtig genoeg is, om de bladen te droogen, ſteekt men eenige vuuren aan, en laat de rook tusſchen de planten doortrekken: dit doet men ook wel eens, om de bladen eene geelere kleur te geeven, dan zij natuurlijk hebben. Droog zijnde, bindt men dezelve in boſſen van zes of zeven bladen, die men op hoopen legt, om te zweeten, waar na men die weder droogt. Dit verrigt zijnde, worden deze boſſen, door middel van perſen, ingepakt in

vaten, die gewoonlijk, van agt honderd tot duizend pond, weegen.

De Tobak dus ingepakt, en geheel gereed zijnde ter verzending, zendt de Planter dezelve naar de naastbijgelegene Zeehaven, waar zij, eer men dezelve verzendt, door iemand, die daartoe is aangesteld, wordt nagezien. Bevindt deze dezelve goed en leverbaar, dan geeft hij vrijheid tot de inscheeping en verzending; bevindt hij dezelve zoo niet, dan wordt zij aan den Eigenaar terug gezonden. Zommigen van deze Pakhuizen, in welken de tobak wordt nagezien, zijn zeer groot; en bekwaame en erwaarene kooplieden kunnen de qualiteit der tobak reeds beoordeelen, indien zij het pakhuis kennen, waarin dezelve is nagezien (*).

Wanneer

(*) Volgens de wetten van *Amerika* mag geen voordbrengzel, 't welk eenige toebereiding ondergaan heeft, zoo als Meel, Potäsch, Tobak, Rijst, enz. uitgevoerd, of zelfs in eenen boot, om het, langs de rivier, naar eene of andere Zeehaven te vervoeren, gelaaden worden, zoo lang het niet behoorelijk onderzocht is. Deze Inspecteurs staan onder eed, worden door den Staat betaald, en mogen, onder geenerlei voorwendzel, van wien het ook zij, eenig geschenk aanneemen. Deze maatregel is zeker zeer staatkundig, wijl, wanneer niets dan het beste mag verzonden worden, dit nood-

zaak-

neer de wegen goed en droog zijn, verzendt men de vaten met tobak naar deze plaatsen, op eene zonderlinge wijze. Men slaat twee dikke pinnen van hout, aan beide de einden, op de wijze van eene as, in den bodem van het vat; aan deze beide pinnen worden twee stokken, even gelijk disfelboomen, vastgemaakt, en in dezer voege wordt het vat, door een of twee paarden, voordgetrokken. Wanneer men zich van dit middel bedient, draagt men altijd zorg, dat de hoepels zeer sterk zijn.

Voor het tegenwoordige teelt men, op verre na, niet zoo veel Tobak als in vroegere jaaren, wijl de groote vraag naar Tarw de meeste Planters heeft aangezet, om, bij voorkeur, dit graan aantekweeken. Zij, die Tobak en Tarw teelen, worden genoemd Planters, de anderen, die minder graan zaaiën, noemt men Landlieden.

Offchoon veele huizen op de Noordlijke Landēngte, zoo als ik gezegd heb, van klinkers of steen, en in den smaak der oude Heeren-

zaaklijk den prijs der *Amerikaansche* producten op de vreemde buitenlandse markten moet doen stijgen, en de vraag naar dezelve vermeerderen. *Aanmerk. van den Schrijver.*

renhuizen, in *Engeland* gebouwd zijn, zijn hands egter de meesten aldaar, en door geheel *Virginiën*, van hout; en onder dezen telt men vooral die, welken in de laatste jaaren getimmerd zijn. Dit is in het bijzonder toeteschrijven aan het heerschende, offchoon dwaaze denkbeeld, dat de huizen van hout, uit hoofde dat derzelver binnenwanden, bij regenächtig weder, nooit zoo vógtig schijnen als die van steen, voor de gezondheid beter zouden zijn. Voor het huis heeft men eene gaanderij of afdak, gewoonlijk zoo lang als de geheele breedte der wooninge: dikwils vindt men er ook eene agter het huis; en zomwijlen geheel rondóm hetzelfde. Deze gaanderijën geeven, geduurende den zomer, eene aangename beschutting tegens de brandende hitte der zonne. De Zaal, of *Saloon*, zoo als het genoemd wordt, is altijd de plaats, aan welke men, in een *Virginiësch* huis, om de meerdere koelte, welke men daar gevoelt, geduurende het warme jaargetijde, de voorkeur geeft; en deze is gewoonlijk, even gelijk een spreekvertrek, met Sofa's, Fauteuils enz. gemeubileerd.

Het gemeene Volk in de benedenste gedeelten van *Virginiën* heeft een zeer bleek voorkomen, 't welk men moet toetschrijven aan de
ge-

geweldig heete stralen der zonne in den Zomer, en de galächtige ziekten, aan welken zij in den Herfst zijn blootgesteld. De vrouwen zijn ver van schoon en bevallig te zijn; en de kapzels, van welken zij, wanneer zij uitgaan, zich bedienen, om voor de hitte der zonne beveiligd te zijn, geeven heur een nog veel leelijker aanzien, dan zij in de daad hebben. In het algemeen draagen zij eene muts of bonnet, welke haar bijzonder misvormt. Deze bestaat uit een netje, dat digt aan het agterhoofd sluit, en een voorstuk of eene luifel, ondersteund door smalle eindjens rotting, die zich, tot omtrent twee voet van het hoofd, in eene horizontale rigting uitstrekken. Eene vrouw, zulk een kapzel draagende, is verplicht, wanneer zij iemand, die aan haare zijde is, zal aanzien, het geheele ligchaam omdraaiën.

In de bovenste gedeelten van het Land, naar den kant der bergen, zijn de vrouwen geheel onderscheiden van dezen, en hebben een gezond en bevallig gelaat.

 TWAALFDE BRIEF.

De Stad Tappahannock. — De Rivier Rappahannock. — Haaiën in dezelve. — Het land in den omtrek van Urbanna. — Brand zeer gewoon in de bosfchen. — Wijze, op welke men deszelfs vernielende voorgangen fluit. — Manier, om den terpen-tijn uit de boomen te trekken. — Gloucester. — York Town. — Overblijfselen van de Vestingwerken, aldaar aangelegd gedurende het Amerikaansche Oorlog. — Hui-zen door de bomben vernield nog aanwee-zig. — Holen op den oever van de rivier. — Williämsburgh. — Het Staatshuis geheel vervallen. — Standbeeld van Lord BOTTE-TOURT. — Collegie van WILLIAM en MA-RIJ. — Toestand van de Studenten.

Williämsburgh, April.

Zedert mijn laatste schrijven aan u, heb ik het grootste gedeelte van mijnen tijd, in de hui-zen

zen van verscheidene perzoonen op de Noordelijke Landēngte, doorgebracht. Voor vier dagen pasfeerde ik, digt bij eene kleene Stad, uit omtrent honderd huizen bestaande, *Tappahannock*, of *Hobb's Hole* genaamd, de Rivier *Rappahannock*, die deze Noordelijke Landēngte aan de eene zijde besproeit. Voor het oorlog was deze Stad in eenen veel bloeiēnderen staat, dan dezelve thands is: deze ongelukkige gebeurēnis vernietigde den geheelen koophandel van deze kleene plaats, even gelijk die van meest alle de Zeesteden van *Virginiēn*. De *Rappahannock* is, tegen over deze Stad, die zeventig mijlen boven deszelfs ingang gelegen is, omtrent drie vierde eener mijle breed. Dikwils ziet men in deze rivier Haaiēn; en, 't gene aanmerkelijk is, al de visch, welk in dezelve gevangen wordt, vindt men aan de zijde naar de Stad.

Van *Tappahannock* tot aan *Urbanna*, eene andere kleene Stad aan de rivier *Rappahannock*, omtrent vijf-en-twintig mijlen lager gelegen, heeft het land een armoedig voorkomen.

De weg, die zeer vlak en zandig is, loopt door boschen van verscheidene mijlen uitgestrektheid. Men ontmoet, op deze reis, zeer

weinig wooningen, en die, welken men nog ontmoet, zien er ellendig uit. De bosfchen bestaan meestäl uit Eiken, Pijn en Cederboomen, die alleen in het flegtfte land wasfen.

Geduurende dezen weg moet men verfcheidene kreeken overtrekken, die zich ontlasten in de *Rappahannock*, in welker omtrek men zeer uitgebreide moerassen aantreft, die, zoo als men onderstellen mag, het omliggende land, door haare uitdampingen, zeer ongezond maaken. In deze moerassen vindt men altijd zulk eene ontelbaare meenigte fneppen, dat het bijna niet mogelijk zoude zijn, een geweer, in eene horizontaale rigting, aftefchieten, zonder, in eene fchoot, een groot aantal van dezelve te vellen.

Bij het doorreizen van dit Land, ontdekte ik, in de bosfchen, verfcheidene fpooren en overblijfzelen van brand, welke, naar het fchijnt, in het voorjaar hier zeer dikwils plaats heeft. Gewoonlijk wordt dezelve veröorzaakt door de onächtzaamheid van hun, die de ftruiken en doornen afbranden, om het land te zuiveren; en het is te verwonderen, dat, daar dit toeval zoo dikwils plaats heeft, hetzelfde van geene ernstigere en nadeeligere gevolgen is, dan men meestäl ziet. Ik was zelve eenmaal

ge-

getuige van dusdanig eenen brand op de Noord-
 lijke Landēngte. De dag buitengemeen hel-
 der en lugtig zijnde, en tot dit werk zeer ge-
 schikt schijnende, had men, op verscheidene
 plaatzen, eene groote meenigte struiken en an-
 der onkruid in brand gestoken. In den agter-
 middag wierd het egter zeer heet, en men ge-
 voelde duidelijk stroomen van eene heete bran-
 dende lugt, de gewoone voortteekens van 't ge-
 ne volgde. Omtrent vijf uren betrok de lugt
 tegen het Noorden, en wierd zeer donker, en
 er stak oogenbliklijk een verschrikkelijke wer-
 velwind op. Ik stond op dit tijdstip, met eeni-
 ge andere perzoonen, op eene hoogte, van waar
 wij dezen wind van tijd tot tijd zagen naderen.
 In zijnen loop voerde hij eene wolk van stof,
 drooge bladen en verrot hout met zich; rukte,
 op verscheidene plaatzen, de staketzels om, en
 wierp de daken der hutten voor het vee af.
 Wij deden ons best, om eene veilige schuil-
 plaats te bereiken, maar te vergeefs: eer
 twee minuten verloopē waren, overviel ons
 de wind; de schok was allergeweldigst, en wij
 hadden zeer veel moeite, om staande te blij-
 ven, en adem te haalen. In omtrent drie mi-
 nuuten was de Wervelwind voorbij; maar daar-
 op volgde een storm vergezeld van eenen he-
 vi-

vigen donder en zwaaren bliksem, die meer dan een half uur aanhield. Oogenbliklijk na dat de wervelwind voorbij was, omziende, zagen wij, op eene plaats in het bosch, waar men de struiken had aangestoken, eene ontzettende kolom van vuur opgaan. Op meer dan ééne plaats rees de vlam ver boven den top der boomen, die zeer hoog waren, uit. Dit alles leverde een ontroerend, maar te gelijk grootsch gezigt op. De Slaaven van de nabuurige Plantagiën waren allen bijeengekoomen; en op alle hoeken stelde men, op dat de brand niet algemeen zou worden, wagten uit, om te waarschuwen, wanneer het vuur zich ook elders mogt ontdekken. Op eene Plantagie waren de vonken meer dan eene halve mijl ver door den wind aangevoerd. Gelukkig egter viel er kort daar na een geweldige slagregen, die het Volk in staat stelde, om overal den brand te bluschen.

Wanneer deze brand niet in tijds gestuit wordt, dan verheft dezelve zich zomwijlen tot eene beängstigende hoogte, en breidt zich ontzettende uit; en, wanneer het gras, en de dorre bladen bij toeval zeer droog zijn, en de wind sterk is, dan gaat dezelve met zulk eene snelheid voort, dat de snelste loopers dikwerf
door

door de vlam overvallen worden, eer zij dezelve ontkoomen kunnen. Ik heb menschen gesproken, op welker trouw men zich veilig verlaaten kan, die mij verzekerden, dat zij moeite gehad hadden, om te ontvlugten en zich veilig te stellen, niettegenstaande zij zeer goede paarden onder zich hadden.

Er is slechts één middel om eenen brand van dezen aart, die zulke snelle voordgangen langs den grond maakt, te stuiten. Dit middel bestaat in het volgende. Op eenigen afstand van het vuur, dat men voorneemens is, te blusfchen, steekt men eenige andere vuuren aan, en wel zoo, dat dezen eene andere rigting hebben, dan, of dwars zich uitstrekken voor die, welke de eigenlijke brand, ingevolge den wind, schijnt te zullen neemen. Bij deze vuuren plaatst men eene meenigte Volks voorzien van spaden en haaken, welken dezelve zeer nauwkeurig moeten gadeslaan, en zorg draagen, dat zij zich niet verder uitbreiden, dan alleen aan die zijde, die naar den voornaamen brand gekeerd is: iets, dat gemakkelijk te doen is, wanneer men, van het begin af, daarop behoorelijk acht geeft. Door dit middel ontmoeten deze vuuren elkanderen binnen weinig minuuten, en, daar zij nu geen voed-

zel

zel meer vinden, wijl het gras en de bladen aan alle kanten verbrand zijn, gaan zij van zelf uit. In het algemeen vindt men in de bosfchen van *Amerika* zeer weinig kreupelhout, zoo dat deze brand zich meestäl alleen langs den grond uitstrekt; en het, hoe zeer de boomen dikwils gezengd worden, egter zeer zelden gebeurt, dat eenigen van dezelve geheel verbranden.

Het land tusfchen *Urbanna* en *Gloucester*, eene Stad gelegen aan de rivier *York*, is niet zoo zandig noch zoo vlak, als dat in den omtrek van de *Rappahannock*. De boomen, meestäl Pijnboomen, zijn zeer zwaar en geven overvloed van Terpentijn, welken de Ingezetenen in groote meenigte van dezelve verzamelen, offchoon meestäl voor hun eigen gebruik. Men verzamelt den Terpentijn door eene diepe snede te doen in den boom, en daarönder een vat te zetten, waarin men de harstächtige stof, die uit deze wonde zijpelt, ontfangt. De boomen, die deze bewerking ondergaan hebben, en dus afgetapt zijn, duuren flegts eenen korten tijd, na dat zij zijn omgehakt. In dezen omtrek ontmoet men eene meenigte staande waters of kleene meeren, omringd met bosfchen, langs zommigen van welken men een zeer aangenaam gezigt heeft. De mees-

meesten dezer Meeren leveren watervallen op, die zich in eene of andere kreek of rivier ontlasten, en dus eene schoone gelegenheid geven tot het aanleggen van molens.

Gloucester bevat slegts tien of twaalf huizen, en ligt op eenen uithoek lands, omtrent tegenover de Stad *York*, die aan de andere zijde van de rivier gelegen is. Men ziet hier eenige overblijfselen van ééne of twee verschansingen, die, gedurende het oorlog, zijn opgeworpen. De rivier tuschen deze beide plaatzen is omtrent anderhalve mijl breed, en vier en eene halve vadem diep.

De Stad *York* bestaat uit omtrent zeventig huizen, eene *Episcopale* Kerk, en eene Gevangenis. Zij heeft thands niet meer dan een derde van den luister, welken zij, voor het oorlog, had, en het schijnt niet vermoedelijk, dat zij haaren vorigen bloeienden toestand spoedig zal wederkrijgen. In vroegere tijden wierd hier zeer veel Tobak onderzocht en gekeurd; maar voor het tegenwoordige teelt men denzelven zeer spaarzaam in dezen omtrek, wijl het Volk thands in het algemeen de gewoonte heeft aangenomen, om aan het zaaiën en teelen van Tarw den voorrang te geven. Het weinige, dat nog ter bezigtiging herwaards gezonden

den wordt, houdt men voor de beste soort, en is alleen bestemd voor de markt van *London*.

York is merkwaardig, als zijnde de plaats, waar Lord CORNWALLIS genoodzaakt was, zich met zijn geheel Leger aan de verëenigde magt der *Amerikaanen* en *Franschen* overtegeeven. Eenige weinige verschanzingen, die door beide de Legers, aan wederzijden, waren opgeworpen, zijn tot hier toe overgebleeven; maar de voornaamste werken zijn meestäl geheel geslegt. Zommigen van dezelve heeft men omgeploegd, en op anderen zijn, niettegenstaande men, geduurende de belegering, alle de boomen in den omtrek der Stad had weggeruimd, kleene boschen van Pijnboomen opgeslagen. De eerste en tweede Parallel kan men nog nauwkeurig zien, wanneer dezelve worden aangewezen door iemand, die haar te vooren gekend heeft, toen zij nog in eenen beteren stand waren.

De huizen van *York* draagen nog de duidelijke kenmerken van de belegering; en de Ingezetenen willen, tot geenen prijs, toestaan, dat de gaten, door de kanonkogels in de muuren hunner woningen gemaakt, aan de buitenzijde toegemaakt worden. Er is in het bijzonder

der een huis aan den buitenkant der Stad, dat deerlijk gehavend, en nog in den ellendigsten toestand is. Dit huis werd bewoond door den Heere NEILSON, Secretaris geduurende de Koninglijke Regeering; en door Lord CORNWALLIS, toen hij eerst in de Stad kwam, tot zijn Hoofdkwartier verkozen; maar was zoo zeer aan het vuur van den vijand blootgesteld, en wierd zoo zeer door denzelfen tot een *point de vue* genomen, dat hij spoedig genoodzaakt was, hetzelfde te verlaten. NEILSON, naar het schijnt, had egter beslooten in hetzelfde te blijven, en deed dit ook getrouw, tot dat eindelijk zijnen Neger, den eenigen perzoon, die met hem in zulk eene wooning wilde blijven, terwijl hij naast hem stond, het hoofd, door een kanonkogel werd weggeschooten. Nu oordeelde hij het tijd, om te vertrekken, en zich te bergen; maar het huis bleef aanhoudende door de Belegeräars beschooten, even als ware het nog het Hoofdkwartier. De wanden en het dak zijn, op ontelbaare plaatsen, doorboord, en, aan den eenen hoek, is een groot gedeelte van den muur geheel weg. In dezen staat wordt het egter, in één vertrek, bewoond door den eenen of anderen, die even zoo eigenzinnig is als de oude Secretaris. Er zijn

eenige gragten en wallen rondöm hetzelfde, in welken men overäl zeer diepe gaten ziet, die door de bomben gemaakt zijn. Tot voor een paar jaaren lagen hier nog de gebrokene overblijfsels en stukken dezer vernielende werktuigen; maar de matroozen der *Amerikaansche* schepen, die op *York* handelen, oordeelden, dat zij die voor oud ijzer zouden kunnen verkoopen, hebben dezelve opgegraaven, en met hunne schepen vervoerd.

De oevers van de rivier, waar de Stad gelegen is, zijn zeer hoog en ongenaakbaar, uitgezonderd op eenige weinige plaatsen: het voornaamste gedeelte van de Stad is op derzelver hoogte gebouwd, en er staan slegts eene enkele Vischershut en eenige pakhuizen aan derzelver voet. Men toont aan den oever een hol, 't welk het Volk voorwendt, dat, geduurende de belegering, toen het vuur van den vijänd het hevigst was, tot een verblijf voor het Hoofdkwartier zou gediend hebben; maar, in de daad, was hetzelfde gemaakt, en met groene baai behangen, voor eene Dame, de vrouw, of de minnares van eenen Officier, die bevreesd was, om in de Stad te blijven; doch die van schrik stierf, toen zij in dit onderäädsche gat wierd neergelaaten.

Twaalf

Twaalf mijlen ten westen van *York* staat *Williamsburgh*, eertijds de zetel van het Bestuur van *Virginien*. Gedurende het oorlog verkoos men daartoe *Richmond*, als zijnde verder verwijderd van de Zeekust, en deshalven niet zoo zeer blootgesteld aan plundering, wanneer de vijand, onverwagt, eene landing deed. *Richmond* heeft daarteboven het voordeel van aan den oorsprong van eene bevaarbaare rivier gelegen, en dus meer geschikt te zijn tot eenen bloeienden en luisterrijken staat, dan de andere immer zou kunnen bereiken. Het is, in de daad, onbegrijpelijk, wat het Volk heeft kunnen beweegen, om ter plaatze, waar *Williamsburgh* gelegen is, eene Stad te stichten: in het midden van eene vlakte, anderhalve mijl ver van eenige bevaarbaare rivier; en dat daar er zoo veele voortreffelijke rivieren in den omtrek zijn.

De Stad bestaat uit eene voornaame straat, en twee anderen, die in dezelfde rigting loopen. Aan het eene einde van de voornaamste straat staat het Collegie, en aan het ander einde het oud Capitoool of Staatshuis, zijnde een ruim gebouw van steen, maar dat thands op het punt is, om instortten, wijl het verwaarloosd wordt. De huizen rondom hetzelfde staan meestäl ledig,

en maaken eene treurige vertooning voor het oog van den aanschouwer. In de zaal van dit Staatshuis ziet men een verminkt Standbeeld van Lord BOTETOURT, een der Koninglijke Gouverneurs van *Virginien*, ter eere van zijns Lordschaps billijk en vriendlijk bestuur, op kosten van den Staat, opgeregt. Ten tijde van het oorlog, toen de woede der partijzugt op het hoogst, en alles, wat de Koninglijke Regeering herinneren kon, zoo gehaat was, heeft men het hoofd en den eenen arm van dit standbeeld afgeslagen: thands staat het geheel blootgesteld, en wordt dagelijks meer en meer geschonden. Ik durf niet bepaalen, of het Motto: „*Resurgo rege favente*,” dat onder het wapenschild geleezen wordt, iets tot deszelfs tegenwoordigen toestand heeft bijgebracht; maar, zoo als het thands is, blijft het zeker een gedenkteeken van de vernietiging der Koninglijke magt in *Amerika*.

Het Collegie van WILLIÄM en MARIJ, zoo als het thands altijd genoemd wordt, staat aan het andere einde van de Hoofdstraat, en is een groot ligchaam, „dat,” zoo als ik meen, de Heer JEFFERSON zegt, „zeer veel overeenkomst heeft met eenen grooten steenöven, uitgezonderd dat hetzelfde een dak heeft.” Het
ge-

getal der Studenten bedroeg, toen ik aldaar was, omtrent dertig; en, aan derzelver voorkoomen, zou men gedacht hebben, dat dit Seminarie eer eene Latijnsche School, dan een Collegie behoorde genoemd te worden. Thands heb ik gehoord, dat de Opzieners, na de tegenwoordige omwenteling, hetzelfde opgevuld vindende met kinderen, die juist bezig waren, met de beginzelen van het Grieksch en Latijn te leeren, iets, dat natuurlijk andere meer gevorderden moest afschrikken, van in hetzelfde te gaan, het profesoraat in deze beide taalen afgeschaft, en anderen in derzelver plaats ingesfeld hebben. Voor het tegenwoordige worden aldaar lesfen gegeven in de Rechten, de Medicijnen, de natuurlijke en zedenlijke Wijsgeerte, de Wiskunde, en de hedendaagsche taalen. De Bisfhop van *Virginiën* is Prefident van dit Collegie, en houdt zijn verblijf in het gebouw. Op eenen dag, dat ik mij bij hem bevond, aten een dozijn of meer der Studenten, van welken de oudfte omtrent twaalf jaar was, aan de tafel van den Bisfhop: zommigen van dezelve hadden geene fchoenen, anderen geene kousen, en nog anderen geen rok aan. Geduurende het eeten ftonden zij aanhoudende op, om zich zelven aan het Buffet te bedienen. Een paar

schotels gezouten vleesch, en wat soep van Oesters maakten den geheelen maaltijd uit. Ik verhaalt dit alleen, om een klein denkbeeld te geeven van de Collegie's en deze Heeren in *Amerika*.

De *Episcopaale* Kerk, de eenige in deze Stad, staat in de middenste of voornaamste straat, en is bijna geheel vervallen. Aan beide zijden heeft men eene uitgestrekte plek groen land, omringd met vrij nette huizen, het welk juist het voorkoomen geeft van een *Engelsch* Dorp.

De Stad bestaat uit omtrent twaalfhonderd Inwooners, welker onderling verkeer uitgebreider en te gelijk aangenaamer en wellevender schijnt te zijn, dan men dit, in eenige andere plaats van die uitgestrektheid in *Amerika*, aantreft. *Williämsburgh* levert geene eigene manufactuuren op, en nauwlijks vindt men er eenigen Koophandel.

Er is ter dezer plaatze een Hospitaal voor Krankzinnigen; maar hetzelfde schijnt zeer kwalijk ingerigt te zijn.

DER:

DE TIENDE BRIEF.

Hampton. — Veer te Norfolk. — Gevaar in het pasfeeren der talrijke Veeren in Virginiën. — Norfolk. — Wetten van Virginiën, schadelijk voor het belang van den Koophandel. — Straaten te Norfolk eng en vuil. — Geele Koorts aldaar. — Aanmerkingen over deze ziekte. — Verschrikkelijke partijzugt onder de Ingezetenen. — Gering getal van Kerken in Virginiën. — Verscheidenen zijn geheel vervallen. — Bijzondere begraafplaatsen.

Norfolk, April.

Van *Williämsburgh* tot aan *Hampton* is het Land vlak, en heeft niets aangenaams, noch dat de aandacht eenigzins waardig is. *Hampton* is eene kleene Stad, in eene baai, digt bij den ingang der riviere de *James*, gelegen, bestaande uit omtrent dertig huizen en eene *Episcopale* Kerk. Jaarlijks worden hier eenige

weinige Barken gebouwd, en voor omtrent twee-en-veertig duizend *Dollars* aan koorn en grove meubilen uitgevoerd. Het is eene morfge, vuile plaats, waar men altijd geplaagd is met eenen hoogst on aangenaamen stank, dien de modderige oever, welken men hier heeft, wanneer het water is afgeloopen, oplevert.

Van deze Stad heeft men een gewoon Veer op *Norfolk*, schuins tegen over de reede van *Hampton*, zijnde agttien mijlen. Ik was genoodzaakt, mijne paarden hier verscheidene dagen agter te laten, wijl alle de platte vaartuigen hier te huis hoorende, eene Kreek, eenige mijlen ver, waren opgevaaren, om duigen en andere goederen te haalen, en men hier geen ander middel heeft noch kent, om de paarden in de Veerschepen, die te groot zijn, dan dat zij dicht aan den oever kunnen koomen, te laaden, dan dezelve op zulke platte Vaartuigen naar buiten, en aan het schip te brengen, en dan daar in te doen overspringen. Het overvaaren der rivieren is in *Virginiën* hoogst on aangenaam: onder zes Veeren is er niet één, waar men goede vaartuigen heeft, en waar dezelve wel bestuurd worden, en men moet de grootste omzigtigheid gebruiken, om geene ongelukken te krijgen, welken op deze plaat-

zen

zen maar al te gemeen zijn. Terwijl ik hier pasfeerde, hoorde ik van verscheidene onlangs voorgevallene onheilen van paarden, die, bij het in en uitspringen der Veerschuiten, de beenen gebroken hadden, verdronken, of, op eene andere wijze, omgekoomen waren.

Norfolk ligt digt bij den mond van den Oostlijken arm der riviere de *Elizabeth*, de meest zuidlijke van alle de rivieren, die zich in de *Chesapeake* Baai ontlasten. Deze is de grootste koopstad van geheel *Virginia*, en drijft eenen bloeienden handel op de *West-Indiën*. De uitvoer, bestaat hoofdzakelijk in Tobak, Meel, Koorn, en verschillende soorten van gemeene goederen, van welke laatste het groote moeras, *Dismal Swamp*, onmiddlenlijk in den omtrek gelegen, haar eenen onuitputbaaren toevoer geeft.

De Koophandel van *Norfolk* zou veel grooter en uitgebreider zijn, dan dezelve thands nog is, indien dit niet verhinderd ware door het onstaatkundige van sommige wetten, welken in den Staat van *Virginia* hebben plaats gehad. Eene van deze, voor den Koophandel zoo schadelijke, wetten, wierd gedurende het oorlog vastgesteld. Bij deze wierd bepaald, dat alle Kooplieden en Planters van *Virginia*,

welken eenig geld aan Kooplieden in *Engeland* schuldig waren, van deze hunne schulden zouden ontslagen zijn,* wanneer zij dit geld, in plaats van hetzelfde naar *Engeland* te zenden, aan de publieke schatkist opbragten; en men noodigde hen uit, om, op deze wijze, het hunne bijtedraagen tot het oorlog, waarin *Amerika* toen was ingewikkeld.

Weinig voordeels deed deze wet, in het eerst, aan de schatkist van den Staat; en men bragt geen geld indezelve. De *Virginische* schuldenaar kon, bij dezen maatregel, voor zich zelve in het bijzonder geheel niets winnen, wijl hij juist dezelfde som aan de schatkist betaalen moest, welke hij in *Engeland* schuldig was: integendeel, hij kon daarbij zeer veel verliezen: zijn crediet zou, bij zulk een gedrag, in het oog der *Engelsche* Kooplieden geheel ophouden, en het zou hoogst bezwaarlijk zijn, na het eindigen van het oorlog, weder met hun te kunnen handelen. Zoo dagten de *Virginiers*, en dit hield hen terug van aan deze wet en uitnoodiging gehoor te geeven. Maar, toen het papieren geld van *Amerika* zoo zeer in prijs gedaald was, dat honderd Dollars in papier niet meer, dan ééne Dollar in zilver, waardig waren, begonnen velen, die verbaazen-

de

de sommen aan *Engelsche* Kooplieden schuldig waren, deze zaak uit een geheel ander oogpunt te beschouwen. Zij zagen er nu daadlijk winst in voor zich zelven, wanneer zij hunne schulden, in dit papier, aan de schatkist betaalden, en schikten zich te gelijk naar de wetten; en, uit dit beginzel handelende, voldeeden zij ook daaraan en wierden, door de wetten van het Land, van hunne schulden ontslagen, offchoon zij, in de daad, niet meer dan een honderdste gedeelte van dezelve betaald hadden. Te vergeefs daagden de *Engelsche* Kooplieden, na het eindigen van het oorlog, hunne schuldenaars voor het Gerecht: bij geen een Gerechtshof van *Virginiën* konden zij gehoor of herstel krijgen. Op deze wijze schandelijk bedroogen, wierden de *Engelschen* natuurlijk wantrouwende omtrent die van *Virginiën*, en weigerden, om met hun, op dien voet, te handelen, zoo als zij met die der overige Staa ten doen. Dit waren de vrugten, welken de *Virginiërs* van hun laag en onëerlijk gedrag in zamelden (*).

Eene

(*) In Februarij 1796 hebben de gelastigden der *Britsche* Kooplieden deze schandelijke zaak het laatst voor het Opper-Gerechtshof van den Verëenigden Staat

Eene andere wet, allerverderflijkst voor het welzijn van den Koophandel, is die, welke alle landerijën voor een onschendbaar eigendom verklaart. Deze wet heeft veelen aangezet, om zich in schulden intewikkelen; en, zoo lang deze stand houdt, zullen de Vreemdlingen huiverig en te voorzigtig zijn, om een uitgestrekt crediet te geeven aan menschen, die, wanneer zij goedvinden, om voor het goed of het geld, hetwelk men hun heeft toebetrouwd, een stuk lands te koopen, op hetzelfde volkooimen veilig, en, onder de bescherming der wetten van hun Land, buiten het bereik van alle hunne schuldëischers zijn. Uit hoofde van deze wet zijn zij ook nog niet in staat geweest, om eene Bank te *Norfolk* te vestigen, niettegenstaande dit voor de Kooplieden van het grootste belang zijn zoude. De Bestuurërs van de Bank des Verëenigden Staats hebben altijd volstrekt geweigerd, om, zoo lang deze wet van kracht blijft, eenen tak van dezelve, in
eenig

te *Philadelphiä* gebragt; en het vonnis der Rechters deed denzelven eer aan. Zij verklaarden, dat alle deze schulden, op nieuw, *bona fide*, aan de *Engelsche* Kooplieden zouden betaald worden. *Aanmerk. van den Schrijver.*

eenig gedeelte van *Virginiën*, te vestigen, en haare gemeenschap derwaards uittrekken. Te *Boston*, *New-York*, *Baltimore*, *Charleston* en andere plaatsen heeft men takken van de Bank van den Verëenigden Staat, behalven nog andere bijzonderen, die, onder bekrachtiging van de wetgeevende magt van elken Staat, zijn opgerigt.

Verscheiden maalen heeft men, in de Vergadering van den Staat van *Virginiën*, voorstellen gedaan, om deze laatste wet te doen intrekken en vernietigen; maar dezelve zijn steeds allen vrugtloos geweest. De debatten over deze zaak waren zeer hevig en warm, en men heeft de naamen van de meerderheid, die voor de voortduuring stemden, openlijk bekend gemaakt, om dezelve, ware het mogelijk, te schande te maaken; maar er zijn zoo veelen, die zich van deze wet bediend hebben, en die nog hun voordeel bij dezelve vinden, dat het niet waarschijnlijk is, dat dezelve spoedig zal worden ingetrokken.

Het getal der huizen te *Norfolk* bedraagt omtrent vijfhonderd, van welken de meesten van hout en zeer slegt getimmerd zijn. Dezen zijn alle gebouwd zedert het jaar 1776, toen de geheele Stad, op last van Lord *Dunmore*, des

destijds Koninglijk Gouverneur van *Virginiën*, verbrand wierd. De schade, door dien brand veroorzaakt, wierd begroot op driemaal honderd duizend Ponden Sterling. Omstreeks de haven zijn de straten nauw en ongeregeld; maar, in de overige deelen van de Stad, vindt men dezelve taamelijk breed: geenen zijn geplaveid, en allen zeer morfig, zoo dat de stank, welke gewoonlijk, gedurende de heete zomermaanden, in sommigen van dezelve plaats heeft, in de daad onverdraagelijk is. Men moet zich waarlijk verwonderen, dat een Volk zoo zorgeloos kan zijn omtrent de zuiverheid, die zoo belangrijk is voor de gezondheid der Ingezetenen; en dit in eene Stad, waar het zesde deel derzelve, binnen den tijd van één jaar, aan eene besmetlijke ziekte is omgekomen!! (*)

On-

(*) De Geele Koorts, welke, zedert eenige jaaren, zulke ontzettende verwoestingen in *Amerika* heeft aangereg, moet zeker beschouwd worden als eene soort van pest. Alleréerst ontdekte zich dezelve, in het jaar 1793, te *Philadelphiä*; vervolgens, in 1794, te *Baltimore*; in 1795, te *New-York*; en in 1796, hoorde men, gedurende den Zomer en den Herfst, in deze laatste plaats, niettegenstaande men, zoo veel mogelijk, van deze zaak zweeg, ten einde soortgelijke beweegingen, als,

Onder de Inwooners heeft men een groot aantal *Schotten* en *Franschen*. De laatsten zijn bij-

als, in het voorige jaar, de Stad verönrust hadden, voortekoomen, van veel meer gestorvenen, dan gewoonlijk, 't gene men ook aan deze zelfde ziekte toefschreef.

De berigten, welken men aangaande de schadelijke gevolgen dezer ziekte, uit deze onderscheidene plaatsen, heeft bijëengezameld, zijn meestäl dezelfden, en hebben zeer veel overëenkoomst met die der pest. — Het Volk stierf in meenigte, zeer onverwagt, schielijk, en in den treffendsten toestand. Zij, die nog wel waren, vlugten, — de zieken wierden verlaaten en kwamen om, uit gebrek aan de noodigste behoeften, — de gestorvenen wierp men, zonder eenige pligtpleging, op hoopen in gaten, en wierden zoo begraven, — de liefdaadigheid hield op — en de banden van vriendschap en bloedverwantschap waren bij de meesten krachtloos. Eenigen egter kwamen, wel ver van deze voorbeelden te volgen, edelmoedig ten voorschijne, en deden, met gevaar van hun eigen leven, alles, wat in hun vermogen was, ter verligting hunner medeburgeren, en ter leeniging der algemeene onheilen. — Te *Philadelphiä* stierven er, aan deze akelige ziekte, binnen den tijd van omtrent drie maanden, niet minder dan vier duizend Ingezetenen; een getal, in dien tijd, ten naastenbij een tiende van het geheel uitmaakende. *Baltimore* en *New-York* leeden niet zoo veel; maar te *Norfolk*, dat op' omtrent drie duizend Inwooners gerekend wordt, waren er niet minder dan vijf-honderd de slagtoffers van deze aandoenlijke kwaal.

Op

bijna allen uit de *West-Indiën*, en bijzonder van *St. Domingo* gekoomen. Toen de *Engel-*
schen

Op verschillende wijze wierd deze ziekte door de onderscheidene Artzen behandeld; maar, daar er, bij elke bijzondere behandeling, slegts weinigen zijn overgebleeven, heeft men, tot dus verre, nog geen algemeen stelsel aangenomen. Verscheidene perzoonen te *Norfolk*, die, gedurende al den tijd, dat deze ziekte plaats had, zich in dat gedeelte der Stad ophielden, waar dezelve het hevigst woedde, verhaalden mij, dat men, zeer algemeen, als een behoedmiddel had voorgeschreeven en gebruikt, eerst eene sterke mercuriaal purgatie, en daarop de koortsbast (*Cort. per.*); en dat weinigen van die genen, die dit middel gebruikt hadden, door de koorts waren aangetast geworden. Met dat alles schijnt het egter, dat de medicijnen zeer weinig nuts doen, om deze ziekte tegentegaan, wanneer dezelve eenmaal is uitgebroken: staande de grootste hitte, blijft deze koorts aanhoudende voortduuren; maar, wanneer de koude aankoomt, houdt dezelve gewoonlijk op. Wat den oorsprong dezer kwaale betreft; daarömtrent loopen de gedagten zeer uit een. Zommigen hebben gemeend, dat dezelve overäl, waar zij plaats had, uit de *West-Indiën* was overgebracht; anderen, dat zij in het Land zelf begonnen was. Deze onderscheidene gevoelens zijn, aan beide zijden, met zeer veel ernst en krachts staande gehouden door Artzen, die op zulke plaatsen woonden, waar deze ziekte zich geöpenbaard en geheerscht heeft.

Eenige duidelijke omstandigheden hebben mij egter,
als

ſchen zich meester maakten van de *Frantiſche* Eilanden, vlugten de Ingezetenen in zulk eene mee-

als een bijzonder perſoon, overgehaald, om te gelooven, dat de Geele Koorts haaren oorsprong genomen heeft op het vaste land van *Amerika* zelf. Voorëerst; deze ziekte heeft zich altijd in de ſteden het eerst ontdekt op zulke plaatzen, die het nauwst betimmerd waren, en waar de zorgloosheid oorzaak was, dat er zeer veel vuiligheids op de ſtraaten liggen bleef. Ten tweede; deze ziekte is altijd uitgebarſten gedurende de heetſte tijden van het jaar; in de maanden Julij en Augustus, wanueer de lugt op de kusten van *Amerika*, voor het grootſte gedeelte, zeer ſtil en heet is, en alle groeiënde en dierlijke ligchaamen, in eenen onbegrijpelijk korten tijd, verrotten. En eindelijk, gedurende het jaar 1796., ſtierven er te *New-York* een verbaazend aantal menſchen, aan deze ziekte, niettegenſtaande elk ſchip, dat, in dezen tijd, uit de *West-Indiën* kwam, zoo ras het in eene haven binnenliep, door den Officier van gezondheid, zijnde een geëxamineerd en bekwaam Arts, onderzocht wierd, en dat elk, die eenigzins wierd verdagt gehouden, verpligt was, quarantaine te houden. Het Volk te *New-York* is zoo volkoomen overtuigd, dat deze ziekte haaren oorsprong aan *Amerika* zelve, en aan den ſtink van verrotte ligchaamen ſchuldig is, dat zij reeds een paar plaatzen hebben doen dempen, in welken de vuiligheid uit den omtrek bij een liep, en die, wanneer het water was afgeloopen, door haare uitwaazemingen, de lugt verpeſten. *Aanmerk. van den Schrijver.*

I. DEEL.

Q

meenigte herwaards, dat men er, op éénen tijd, te *Norfolk*, tusfchen de twee en drie duizend van dezelve telde. Naderhand verfpreadden zich egter de meesten van dezen in alle de deelen van het Land. Zij, die in de Steden bleeven, zetteden kleine winkels van onderscheidenen aart op; en onder dezen vond ik er verscheidenen, die, eer zij van hunne haardsteden verdreeven wierden, in zeer goede omftandigheden waren, en in overvloed leefden.

Er heeft altijd een hevige geest van partijzugt onder de Ingezetenen van deze Stad geheerscht, zoodanig, dat, eenige weinige jaaren geleeden, bij gelegenheid, dat, zommige *Engelsche* en *Fransche* Oorlogfchepen op de Reede van *Hampton* liggende, de matroozen van dezelve met elk-anderen aan wal verfchil kreegen, het volk zich openlijk, en in gevegt, de een voor deze, de ander voor gene partij verklaarde; dan, de Regeering de foldaaten onder de wapenen gebragt hebbende, keerde elk naar zijne wooning terug.

Er zijn hier twee Kerken; de eene voor de *Episkopaalen*, en de andere voor de *Methodisten*. In de eerste wordt de dienst, niet meer dan eens om de veertien dagen of drie weeken, waargenomen; en, in het algemeen, geeft het Volk

Volk weinig achts op den Zondag. Het Gemeen in de benedere gedeelten van *Virginiën*, tusschen de Bergen en de Zee, heeft, in de daad, zeer weinig bezef van Godsdienst; en op het Land zijn alle de Kerken in verval. Gedurende mijne reis zag ik nauwlijks ééne Kerk, die niet in eenen zeer ellendigen toestand was: de vengsters waren allen gebroken, de deuren hingen uit de hengzels, en stonden open voor de Varkens en het vee dat in de boschen liep: veelen waren egter zeer wel te herstellen. De Kerken in *Virginiën* staan, uitgezonderd die in de Steden, meest allen in de boschen, ver verwijderd van de huizen, en het schijnt niet, dat er iemand is, die last heeft, om voor derzelver onderhoud te zorgen.

Men heeft in *Norfolk* eene zonderlinge gewoonte, daarin bestaande, dat bijzondere perzoonen groote Kerkhoven hebben, op welken zij anderen vergunnen, hunne dooden te begraven. Deze Kerkhoven beschouwt men als een zeer voordeelig eigendom, wijl de Eigenaars van dezelve, van hun, aan welken zij vrijheid geeven, om hier hunne gestorvenen ter aarde te bestellen, jaarlijks eene zwaare belasting vorderen. Het is hier dus

zeer gemeen, 'op de groote Plantagiën, niet ver van het woonhuis, en digt bij den tuin, groote omheinde Kerkhoven aantetreffen, op welken allen, die tot zoodanig eene familie behooren, begraaven worden.

VEER-

VEERTIENDE BRIEF.

Beschrijving van het moeras Dismal Swamp (*). — Wilde menschen, welken men aldaar vindt. — Beeren, Wolven, enz. — Het land tusschen dit Moeras en Richmond. — Wijze, op welke men Pik en Teer maakt. — Schraale grond. — Ellendige Herbergen. — Brood van Indiüansch koorn. — Moeilijkheid, om voeder voor de paarden te bekoomen. — Petersburg. — Harddraaverijën aldaar. — Beschrijving der Virginische Paarden. — Manier van paardrijden in Amerika. — Beschrijving van Richmond, de Hoofdstad van Virginiën. — Zonderlinge bruggen over de rivier de James. — Staatshuis. — Watervallen op de rivier de James. — Het dobbelen zeer gemeen in Richmond. — Twistzugt onder de mindere clasfis van Volk.

• (*) Dismal Swamp, schriklijk, afschuwelijk, enz. Moeras.

Volk. — Deszelfs wijze van vegten. —
Gouging.

Richmond, Maij.

Van *Norfolk* ging ik, om het groot moeras *Dismal* te bezigtigen, 't welk, negen mijlen van deze Stad, een begin neemt, en zich uitstrekt tot in *Noord-Carolina*, beslaande omtrent honderd en vijftig duizend *acres* lands. Deze groote uitgestrektheid is geheel overdekt met boomen: op de meest vogtige plaatzen met Genever, en Cijprésboomen, en op die, die drooger zijn, met zwarte en roode Eiken, en verscheidene soorten van den Pijnboom.

Deze boomen groeiën tot eene ontzettende zwaarte; en tusschen dezelve slaat het kreupelhout zoo dik en digt op, dat het Moeras, op veele plaatzen, volstrekt ondoorgankelijk is. In dit opzigt verschilt hetzelve van de gewoone boschen in dit Land. Dit Moeras is, voor het overige, zeer vrugtbaar in eene soort van riet of lies, en een lang voedzaam gras, dat beide door het vee zeer graag gegeten wordt, en hetzelve, in weinig tijds, bijzonder vet maakt. In het algemeen houdt men dit lies voor het beste groene voeder, dat men het vee kan geeven. Zij, die op de grenzen en in den

den omtrek van deze plaats hun verblijf houden, zijn gewoon, hun vee in dit moeras te drijven, om hetzelfde aldaar te weiden; egter die voorzorg gebruikende, dat zij het gewennen, om alle avonden geregeld naar het huis van den Eigenaar uit zich zelf terug te keeren, wijl het, buiten dat, onmogelijk zoude zijn, hetzelfde wedertevinden. Om dit te doen, handelen zij op de volgende wijze. Gedurende de eerste weeken zenden zij met het vee, 't welk zij in het Moeras jaagen, twee of drie oude melkkoeiën mede, die aan deze plaats gewend zijn, en aan welker hals zij eenige kleine schelletjens vastmaaken. Deze koeiën gewoon zijnde, des avonds naar huis te keeren, om gemolken te worden, volgen de overigen, die met dezelve zijn uitgedreeven, dezen op het geluid dier schelletjens. Te huis koomende geeft men hun een handvol zouts, of iets anders, dat zij gaarne eeten, en dat hen aanzet, om vervolgens telkens te huis te koomen. Binnen eenen zeer korten tijd zijn zij gemeenzaam met de plaats, en, daar zij, van den eersten dag af, gewend wierden, om terug te koomen, wandelen zij, alle avonden, geregeld naar hunne stallen.

In het binnenste van het Moeras ontmoet

men groote kudden wild vee, hoogstwaarschijnlijk oorspronkelijk zulke beesten, die, herwaards gedreeven om te weiden, verdoold zijn geraakt, en men niet weder heeft kunnen vinden. Behalven dezen vindt men hier ook vele Beeren, Wolven, Herten en andere wilde dieren; en verhaalt men, in dezen omtrek, elkanderen gewoonlijk verscheidene sprookjens van wilde menschen, welken zich hier zouden ophouden, en die men onderstelt, dat, in hunne jeugd, in dit Moeras verlooren zijn.

De grond is hier, op verscheidene plaatsen, zeer verschillende. Op zommigen is de oppervlakte volkoomen droog en hard genoeg, om een paard te kunnen draagen: op anderen staat dezelve onder water; en op nog anderen is dezelve zoo week en modderig, dat een mensch er tot aan den hals zoude inzakken, indien hij het waagen wilde, er overtegaan. Op de droogste plaatsen is het niet mogelijk eenige weinige voeten diep te graaven, of het water dringt van alle zijden in, en vult oogenblikkelijk het gat. In die strecken, waar men het kanaal, ter verëeniging van de engte van *Albemarle* met *Norfolk*, gegraven heeft, vloeit het water, op verscheidene plaatsen, onöphoudelijk, in groote stroomen, ter diepte van drie voet,

voet, in hetzelfde. Deszelfs koleur gelijkt juist naar brandewijn, 't gene men toefschrijft aan de wortels van den Geneverboom: het is egter volkoomen klaar en geheel niet onfmaaklijk. Men zegt, dat hetzelfde eene waterafdrijvende kracht bezit; en het Volk in den omtrek, die het voor zeer gezond houden, verkiest het boven alle ander. Er is zeker iets buitengewoons in den aart van dit Moeras, daar de menschen, welken in deszelfs omtrek woonen, geheel van geene koortzen, of galächtige ziekten weeten, welken anders onder hen, die zich, digt bij moerasfen en Veengronden, ophouden, meestal zoo gemeen zijn. Of men dit egter aan de medicinaale kracht van het water heeft toeteschrijven, durf ik niet bepaalen.

Daar het Moeras *Dismal* zoo nabij *Norfolk* gelegen is, waar men eenen aanhoudenden af-trek heeft van sparren, duigen, enz. welken men naar buiten verzendt, en de beste goederen van dezen aart gemaakt worden van het hout, dat in hetzelfde wast, is het duidelijk, dat dit een belangrijk eigendom is. Daar te boven zal het kanaal, 't welk men thands bezig is te graaven, deszelfs waarde ongemeen verhoogen, daar, wanneer dit gereed is, deze goederen van de verstaforgelegene plaatzen zul-

len kunnen worden aangevoerd. De meer zuidelijke gedeelten zijn, wanneer dezelve wel gezuiverd worden, zeer geschikt tot het teelen van rijst; maar, in den omtrek van *Norfolk*, schijnt de grond, tot de diepte van tien voet beneden de oppervlakte, uit niets anders dan uit eene vermenging van de wortels en vezels van onderscheidene planten en wit zand te bestaan, en is dus geheel niet goed voor rijst, die eene vette en vrugthare aarde vordert. De boomen, die op dezen grond wasfen, geeven egter zeer veel voordeels. In plaats van dezelve, zoo als men anders gewoonlijk doet, zonder onderscheid allen uitteroeiën, hakken zij alleen dezulken, die eene genoegzaame dikte hebben; en, door dit middel, houden zij steeds eenen voldoende voorraad houts ter vervaardiging van die goederen, welken ik straks noemde. Tagtig duizend *acres* van dit Moeras zijn het eigendom van een Gezelschap, vereenigd en bekend onder den naam, *the Dismal Swamp Company*. Voor dat het oorlog was uitgebroken, gebruikte deze Compagnie bij aanhoudendheid een groot aantal Slaaven, tot het omhakken der boomen en het vervaardigen van duigen, enz. en gingen derzelver zaaken zeer goed; maar, zedert dat *Norfolk*
is

is afgebrand, heeft zij alle haare Slaaven verlooren, en doet zij weinig meer van aanbelang. De goederen, welken men thands naar *Norfolk* zendt, koomen meest uit die strecken van het Moeras, welken aan bijzondere perzoonen toebehooren.

Van de *Dismal Swamp* tot aan *Richmond*, zijnde een afstand van honderd en veertig mijlen, langs de zuidzijde van de rivier de *James*, is het land vlak en zandig, en mijlen ver met Pijnboomen bedekt. In het Landschap *Nansemonde*, grenzende aan het Moeras, is de grond zoo schraal, dat men er slegts zeer weinig koorns kan teelen; maar daarëntegen is hij zeer goed voor Persikboomen, welken zeer voordeelig zijn. Van de Persiken maaken zij Brandewijn, die, wanneer dezelve rijp zijn, zeer aangenaam, en hooggeacht is, en aan welken men, in dit gedeelte van het Land, eenen uitneemenden geur geeft, door er gedroogde peeren intedoen. Behalven dit maaken zij van de Pijnboomen eene groote meenigte Teer en Pik. Tot dit einde graaft men eene soort van sloot, in welke men een groot aantal van deze boomen opéenslapelt en verbrandt. Door dit branden loopt het Teer uit de boomen en blijft op den grond van de sloot liggen, van waar men het op-

opneemt, van de stukjens houtskool, die met hetzelfde mogten vermengd zijn, zuivert, en vervolgens in vaten doet. Het Teer, door kooken uitgewaazemd en verdikt, wordt Pik.

Het onthaal in de Herbergen op dezen weg vond ik ellendig: bedorven visch, vet gezouten spek, en brood van *Indiäansch* koorn was alles, wat wij konden krijgen; en, naar zulk eenen armoedigen maaltijd, moesten wij dikwils nog een paar uren wagten. Het brood van *Indiäansch* koorn is redelijk goed, wanneer het wel is klaar gemaakt; maar zeer weinige menschen kunnen het met smaak eeten, wanneer zij het voor het eerst proeven: het is zeer grof en sterk, en heeft veel van den smaak van brood, dat van haver gebakken is. De beste wijze, om hetzelfde klaar te maaken, is, er kleene bollen van te bakken: de groote brooden zijn van binnen altijd als deeg. Behalven brood maakt men van dit *Indiäansch* koorn nog een geregt, dat in *Virginiën* en *Marijland* zeer gemeen is, en *Hominy* genoemd wordt. Dit bestaat uit gestooten *Indiäansch* koorn en boonen, gekookt met melk, tot dat het dik is; 't gene men dan, heet of koud, eet met gerookt spek of ander vleesch.

Wat betreft mijne paarden, dezen waren bij-

na uitgehongerd. Hooij wordt er in dit gedeelte van het Land nauwlijks ooit gebruikt, maar zij voederen, in plaats daarvan, hun vee met de bladen van de plant van *Indiäansch* koorn. Op den geheelen weg van *Norfolk* tot aan *Richmond* konden wij egter nergends eenig voeder krijgen, dan alleen op twee plaatzen; en, daar het jaargetijde buitengemeen droog geweest was, was het weinige gras, dat de grond nog had opgeleverd, overäl door het vee in den omtrek afgeweid. Haver was er onmogelijk te bekoomen; en het *Indiäansch* koorn was zoo schaarsch, dat ik dikwils in verscheidene huizen moest zenden, eer ik zoo veel kon krijgen, om aan elk paard eene kleene portie te geeven. Het Volk in het land zocht deze schaarschheid toeteschrijven aan den slechten oogst van het voorige jaar; maar ik geloof, dat de zaak eigenlijk was, dat de groote vraag naar koorn om uittevoeren, en de hooge prijs, welken men voor hetzelfde bood, hen hadden overgehaald, om meer te verkoopen, dan zij wél eigenlijk missen konden. Daar elk begeerig was, om zijn eigen koorn, tot zulk eenen hoogen prijs, te verkoopen, en in het vertrouwen leefde van, bij zijnen buurman, onder-

derftand te zullen vinden, waren zij, daar door, allen in verlegenheid.

Petersburgh ligt aan het begin van het bevaarbaar gedeelte van de rivier de *Appamatox*, en is de eenige plaats van eenig aanbelang, ten zuiden van de rivier de *James*, tusfchen *Norfolk* en *Richmond*. De overige Steden, die zeer klein zijn, fchijnen digt bij heuren ondergang, en hebben, voor het tegenwoordige, een bedroefd en armoedig voorkoomen. De huizen van *Petersburgh* bedraagen omtrent driehonderd in getal, en zijn zonder eenige orde gebouwd. Bijna alle de Ingezetenen zijn Vreemdlingen, zoo dat men in de geheele Stad geene tien familiën zou kunnen vinden, die in dezelve geboren zijn. Er heeft hier een bloeiende koophandel plaats: meer dan twee duizend vaten Tobak worden er jaarlijks in de pakhuizen onderzocht; en, aan het bovenëinde van de Stad, digt bij de watervallen van de rivier de *Appamatox*, heeft men eenige, de beste Koornmolens van het geheele Land.

Terwijl ik door *Petersburgh* pafeerde, zag ik, ter dezer plaatze, eene verbaazende meenigte menfchen, die verzameld waren, om eene harddraaverij bijtewoonen, welken hier gewoonlijk

lijk vier of vijf maalen in het jaar gehouden worden. Het harddraaven is een begunstigd vermaak in *Virginiën*, en wordt, in verscheidene plaatzen van dezen Staat, met zeer veel pragts, en ijvers gedaan. De, tot dit einde best afgeregte, paarden zijn uit *Engeland* overgebracht; egter vindt men er ook eenigen in het Land zelve, die zeer goed zijn. Gewoonlijk rijden zij om eene zom gelds, welke bij inschrijving wordt zamengebracht. De eenige bijzonderheid, welke ik, bij deze wedloopen, in *Virginiën*, heb opgemerkt, is, dat men altijd naar de linkerzijde rijdt. De paarden worden gemeenlijk bereeden door jonge Negers, onder welken men zoms zeer goede rijders aantreft.

In het algemeen zijn de paarden, in dit gedeelte van den Verëenigden Staat, klein, en voornaamlijk geschikt om onder het zadel te gebruiken. Zommigen van dezelve zijn fraai, maar meestäl worden zij bedorven door de verkeerde wijze, op welke zij geleerd worden, en den valschen gang, dien men hen doet aanwennen. *De Virginiërs* zijn slegte ruiters, zoo als, in de daad, alle de *Amerikaanen*, welken ik ooit ontmoet heb, uitgezonderd eenige weinigen in den omtrek van *New-York*. Daar zij hunne stijgbeugels zeer laag laten hangen, en
 het

het zadel kort aan den nek van het paard leggen, zitten zij met de teenen onder deszelfs neus; en, wat de behandeling van den toom betreft, daarvan hebben zij geheel geen denkbeeld. Zij hebben eenen afkeer van het draaven, en kunnen zich niet genoeg verwonderen, dat iemand, in zulk een ongemaklijk en vermoeiënd rijden, zoo als zij het noemen, genoeg kan vinden. De geliefdkoosde gang, welken zij hunnen paarden aanwennen, is eene *tel*, en een *wrack*. In het eerste geval ligt het dier de beide voeten aan elke zijde te gelijk op, en gaat met eene soort van zijdelingfche slingerende beweging, niet in staat zijnde, om zich met deze beide beenen, even gelijk in het draaven, van den grond genoegzaam optegeeuen. Wij zouden dit zeker zeer onnatuurlijk noemen, daar geen van onze paarden zulk eenen gang, uit zich zelf, en zonder toedoen van den bereider, zou aanneemen; maar de *Amerikaanen* verzekeren ons van het tegendeel, wijl veelen van hunte veulens, zoo ras zij geboren zijn, dus gaan. Deze soort van paarden noemt men *natuurlijke Telgangers*, en het is zeer moeilijk, hen eenen anderen gang te doen aanneemen; maar onder vijfhonderd wordt er ook nauwlijks één gevonden, dat dezen

zen tred heeft, zonder dat hetzelfde door kunst geleerd is. Bij de *wrack* galopeert het paard met de voorste, en draaft met de agterste pootten. Deze gang is, even zeer als de voorige, van alle bevalligheid geheel ontbloot, en volstrekt strijdig met het natuurlijke: daarteboven vermoeit dezelve het paard ten sterkste; maar de *Virginiër* vindt dit gemakliker voor zich zelve, en dit is genoeg, om hem elke andere overweeging te doen voorbij zien.

Het Volk in dit gedeelte van het Land, in den omtrek van de rivier de *James*, is buitengemeen ingenomen met, en gezet op een onthaal, of vermaak, 't welk zij *Barbacue* noemen. Dit vermaak bestaat daarin, dat men, in eene groote meenigte, onder het lommer van eenige boomen, of in een of ander huis, bijeenkoomt, en met elkanderen een' Steur, of een jong Varken, in de open lugt op eene horde over een klein vuur gebraden, eet. Deze uitspanning, welke egter voornaamlijk alleen door de laagste clasfen des Volks bemind wordt, eindigt gewoonlijk, even gelijk de meeste zoortgelijke vermaaken, met zich in dronkenschap te buiten te gaan.

Richmond, de Hoofdstad van *Virginiën*, ligt onmiddlenlijk beneden de Watervallen van de

rivier de *James*, aan den noordlijken oever. Deze rivier is voor de Stad omtrent vier honderd *yards* breed, en wordt gepasseerd over twee bruggen, welken van elkanderen gescheiden zijn door een eiland, dat, ten naastenbij, in het midden van het water gelegen is. De brug, die van den zuidlijken oever naar het eiland leidt, rust op vijftien platbodemde vaartuigen, welken aan zwaare ankers en kettingen zijn vastgehegt. Deze vaartuigen liggen met den steven, die zeer spits is, tegens den stroom, en zijn, voor en agter, voorzien van zwaare balken, op welken de pijlers der brug steunen. Het water tuschen de Stad en het eiland minder diep zijnde, is de brug aan deze zijde gebouwd op pilaaren, gemaakt van vierkante raamen van zwaare balken, met steen gevuld. Aan deze bruggen heeft men geene leuningën, en de planken, met welken dezelve overdekt zijn, liggen zoo los, dat het zeer gevaarlijk is, met een paard er over te rijden, wanneer hetzelfde daaraan niet gewoon is. Meermaalen worden deze bruggen, door het water, geheel vernield en weggespoeld; en daarom oordeelt men het vergeeffsche kosten, beteren te maaken, dan die er thands zijn; en, waarlijk! de sterkste steenen brug zou nauwlijks bestand zijn

te-

tegens de verbaazende stukken ijs, die, na het eindigen van eenen strengen winter, van de watervallen afstortende, met een ontzettend geweld tegens dezelve worden aangedreeven.

Offchoon men te *Richmond* niet meer dan zevenhonderd huizen telt, strekken dezelve zich egter bijna anderhalve mijl langs den oever der riviere uit. Het benedenste gedeelte van de Stad is digt bij het water, en langs den loop der riviere gebouwd, liggende tegen over hetzelfde de reede, waar de goederen worden ingescheept. Dit benedenste gedeelte is met de Bovenstad verëenigd, door eene lange straat, die, omtrent vijftig *yards* van den oever, zich in dezelfde rigting met de rivier uitstrekt. De Bovenstad is zeer aangenaam gelegen, op eene hoogte, van waar men een zeer schoon en verrukkend gezigt heeft op de Watervallen in de rivier, en het omliggende land aan de overzijde van dezelve. De beste huizen, als mede het Kapitoel of Staatshuis, treft men hier aan. Wanneer men dit laatste gebouw van de overzijde der rivier ziet, schijnt hetzelfde er zeer wel uittezien, wijl men, op dien afstand, deszelfs gebreken niet gewaar wordt; maar, wanneer men het van nader bij beschouwt, dan vertoont het niets anders dan eenen lom-

pen misvormden steenhoop. Het origineele plan, waar naar dit gebouw zou worden ingerigt, was, door den Heere JEFFERSON, uit *Frankrijk* overgezonden, en was zeer fraai; maar de geestige, en vindingrijke Landgenooten van dezen man oordeelden; dat zij hetzelfde zouden kunnen verbeteren, en, om dit te doen, keerden zij het bestek geheel om, en plaatsten, 't gene daarin voor de bovenste verdieping bepaald was, om laag op den grond, en de kolommen daar boven op. Ook in andere opzigten wierp men het geheele plan het onderste boven. Het geheele gebouw, als mede de kolommen is van roode klinkers; maar, om aan de laatste het voorkoomen te geeven van steen, heeft men dezelve met gewoone kalk gewit. Het binnenste van dit huis is weinig beter dan het buitenste. Het voornaamste vertrek is geschikt voor het Vertegenwoordigend Ligchaam, en wordt te gelijk gebruikt tot den openbaaren Godsdienst, wijl men in deze Stad geheel geene Kerken heeft. Het voorportaal heeft eene ronde gedaante, en is zeer donker: hetzelfde zal versierd worden met een standbeeld van den Generaal WASHINGTON, dat door eenen uitmuntenden *Franschen* Kunstenaar, die, terwijl ik in de Stad was, aldaar

aan-

aankwam, vervaardigd is. Hoe misvormd en verkeerd dit gebouw ook zijn moge, moet egter geen Vreemdling het waagen, om daaraan iets te berispen, wyl de Inwooners het als een meesterstuk van bouwkunde aanmerken.

De Watervallen in de rivier, of de stroom, zoo als men dezelve veelêr behoorde te noemen, beginnen zes mijlen boven de Stad, in welken afstand men een verval heeft van omtrent tagtig voet. Ter dezer plaatze is de rivier vervuld met eene meenigte groote rotzen, over welken het water, hier en daar, met eene verbaazende snelheid heenstort. Aan de noorderzijde van deze Watervallen heeft men een kanaal gegraven, waar door de gemeenschap, van *Richmond* tot aan de *Blauwe Bergen*, volkoomen geöpend is; en, op zommige tijden van het jaar, kunnen booten, die niet al te zwaar beladen zijn, nog veel hoogerop vaaren. Tegen over de Stad is de Rivier niet meer dan zeven voet diep; maar tien mijlen laager heeft men omtrent twaalf voet waters. Op deze plaats losfen de meeste Koopvaardijfchepen, die op *Richmond* vaaren, het grootst gedeelte van hunne lading in kleenere vaartuigen, welken op de rivier gebruikt worden,

den, en vaaren als dan, met het overige, hooger op tot aan de Stad. De meeste koophandel, welke hier plaats heeft, wordt door Vreemdingen gedreeven, wyl de *Virginiërs* weinig geneigdheid tot denzelven hebben, en te zeer op hunne vermaaken gesteld zijn, dan dat zij zich, met eenig gunstig gevolg, daar op zouden kunnen toeleggen.

Richmond bevat omtrent vier duizend Ingezetenen, van welken de helft Slaaven zijn. Onder de Vrijen vindt men een aantal Rechtsgeleerden, Bedienaars van het Bestuur van den Staat en Renteniers, welken allen in het bovenste gedeelte der Stad hun verblijf houden: het andere gedeelte wordt meestal door Kooplieden bewoond.

Mischien vindt men, in de geheele Waereld, nergends eene plaats van die grootte, waar men zoo zeer aan het spel verlaafd is, als in *Richmond*. Nauwlijks was ik van mijn paard gestcegen en in de Herberg gekoomen, of de Hospes voegde zich bij mij, om mij te vragen, welk spel ik het meest beminde, mij onderrigtende, dat ik, in de eene kamer, eene farao-tafel, in de andere, een hazardspel, in eene derde, een billiard zou vinden, en zich te gelijk aanbiedende, om mij aan een van dezelve

te brengen. Men maakt geen het minste geheim van het houden van zulke tafels; de vertrekken zijn altijd opgepropt met volk, en men sluit de deuren met geen ander oogmerk, dan om alleen het gemeene Volk buiten te keeren. In de laagere gedeelten van den Staat van *Virginiën*, en in dat gedeelte van *Marijland*, dat naast aan hetzelfde gelegen is, vindt men, in de daad, nauwlijks eene zoo kleene Herberg, waar men geen billiard aantreft; en deze is altijd omringd door een gezelschap van ledigloopers en soortgelijke gasten, terwijl anderen, die nietaan de tafel zijn, zich bezig houden met het drinken van sterke dranken, of het speelen op de kaart. Haanengevegten zijn daarteboven een ander geliefkoosd vermaak der *Virginiërs*. Met dit alles is het egter vooräl de laagere Classis van Volk, die zich aan deze soorten van uitspanningen in de Herbergen overgeeft: in de bijzondere huizen en gezelschappen speelt men, in *Virginiën*, zoo weinig als misfchien in eenig ander gedeelte van *Amerika*.

Deze omftandigheid, dat de Herbergen overäl fteeds met zulk gezelschap opgevuld, en befmet zijn, maakt het reizen buitengemeen onäange-naam. Dikwils was ik genoodzaakt, veel verder op eenen dag te reizen, dan ik begeerde,

alleen om de tooneelen van buitenspoorigheden en twisten, welken ik in de Herbergen ontmoette, te ontwijken, en die men, zoo lang men in een huis is, waar dezelve plaats hebben, onmogelijk ontgaan kan, wyl alle de vertrekkers als gemeen worden aangemerkt, en men verzekerd kan zijn, dat dat, waarin een Vreemdling zijn verblijf neemt, het meest van allen bezocht wordt.

Wanneer het, bij deze twisten, onder dit Volk tot slaan komt, zoo als dikwils het geval is, dan vegten zij, even gelijk de wilde beesten, bijtende, schoppende, en er op toeliggende, om elkanderen, met de nagels, de oogen uit het hoofd te rukken. Het is geheel niet ongewoon, iemand te ontmoeten, die, in zulk een gevegt, een oog verlooren heeft; en er zijn er, die zich openlijk beroemen op hunne handigheid, om anderen dezelve uitterukken. Dit noemt men *Gouging*. Om deze afschuwelijke daad te verrigten, wikkelt de vegter zijne voorste vingers in de zijdlokken van het haar van zijne partij, en drukt daarop zijne duimen op den benedensten rand van de holligheid des oogs, om hetzelfde dus doende met geweld daar uit te persen. Gebeurt het nu of dan, dat geen der vegtenden een oog verliest, dan zijn hun-

hunne aangezichten egter deerlijk gehavend, door het krabben met de nagels, zoo dikwils zij hunne poogingen tot dit *Gouging* aanwenden. Dan 't gene nog veel erger en afschuwelijker is, dan dit alles, deze ongelukkigen leggen er zich, in hunne gevechten, op alle mogelijke wijzen, op toe, om elkanderen de zaadballen afterukken. Vier of vijfmaal zag ik, geduurende mijne reis door *Marijland* en *Virginiën*, het voorbeeld van mannen, die door de wonden en de ongelukken, welken zij in dit soort van gevegt gekreegen hadden, op hunne bedden gekluisterd lagen. In de beide *Carolina's*, en *Georgiä*, is het Volk, zoo als geloofwaardige menschen mij verzekerd hebben, in dit opzigt, nog veel wreeder, en bedorvenër dan in *Virginiën*, en, in zommige bijzondere deelen van dezen Staat, vindt men, onder de drie of vier mannen, er altijd één, die een oog kwijt is.

 VIJFTIENDE BRIEF.

Beschrijving van Virginiën tusfchen Richmond en de Bergen. — Geur van de bloemen en heestergewasfen in de bosfchen. — Gezang van het gevogelte. — Vogels van Virginiën. — Spot-vogel. — Blauwe Vogel. — Roode Vogel, enz. — Bijzonder geluid der Kikvorschen. — Columbiä. — Magazijnen aldaar. — Vuurige vliegen in de bosfchen. — Groene Bronnen. — Ellendig onthaal aldaar. — Moeilijkheid, om den weg te vinden door de bosfchen. — Slangen. — Ratelslang. — Koperslang. — Zwarte slang. — Zuid-westlijke, of groene Bergen. — Grond van dezelve. — Schaden door de froomen van de bergen afkoomende veroorzaakt. — Gezondheid van het klimaat. — Groote fchoonheid van het Landvolk. — Renteniers hier van hunne bezitting leevende. — Monticelle, de verblijfplaats van den Heere JEFFERSON. —
Wijn-

Wijnstokken. — Aanmerkingen over de cultuur der druiven en het maaken van wijn.

Monticelle, Maij.

Mij, iets langer dan eene week, te *Richmond* opgehouden hebbende, dat ik volstrekt noodig vond, al ware het alleen geweest, om mijne paarden, die op den weg van *Norfolk* half uitgehongerd waren, te doen bekoomen, vervolgde ik mijnen weg, in eene noordwestlijke rigting, naar de Zuid-westlijke of Groene Bergen.

De grond in den omtrek van *Richmond* is zandächtig, maar niet zoo zandig, noch zoo vlak als aan de zuidzijde van de rivier de *JAMES* naar de zeekust. Deze Oord leverde thands een verrukkend gezigt op. Het was in de eerste week van Maij; de boomen stonden meestal in vollen blad; en de lugt in de boschen wierd veräangenaamd door den verrukkenden geur van duizenden bloemen, en bloeiënde heestergewasfen, die alöm in het wild grociden, terwijl het vervrolijkend gezang van eene meenigte vogelen van alle zijden het oor streelde. Men meent, dat de zingende Vogels in *Virginiën* veel schoonër van stem zijn, dan in
cenig

eenig ander gedeelte van het Vaste Land, wijl de lugtgesteldheid voor dezelve veel geschikter is, zijnde, in den zomer, niet zoo brandende heet als in de beide *Carolina's*, noch, in den winter, zoo geweldig koud als in de meer noordlijke Staaten. De toonen van den Spotvogel of de *Virginische* Nachtegaal zijn in het bijzonder zeer zoetluidende. Deze vogel heeft de koleur en omtrent de grootte van een Lijs-ter, maar schraaler en spigtiger: hij bootst den toon en het gezang van alle andere vogels naar, doch met meer krachts en lieflijkheids. In het algemeen vliegen deze gevederde boschbewooners, welker zang hij, als 't ware spottende naâapt, weg en verwijderen zich, even als waren zij overtuigd van zijne meerderheid, en onvergenoegd met hunne eigene bekwaamheden. Het is egter eene aanmerking van CATESBIJ, die zeer juist schijnt, dat de Vogels van *Amerika*, hoe zeer zij de onzen in schoonheid en luister van veeren overtreffen, egter, ten aanzien van de welluidendheid van derzelver toonen, ver beneden die van *Europa* te achten zijn. Ik ken geenen eenen vogel in *Amerika*, die in welluidendheid van zang met onze Merel, in leevendigheid van toonen, met onzen Leeuwrik, of in zagtheid en het klaa-
gen-

gende van het geluid met onzen Nagtegaal kan gelijk gesteld worden.

Wanneer men den toon van dezen Spotvogel gehoord heeft, houdt die van alle andere vogels op eenige nieuwheid of fraaiheid te hebben; en, in de daad, derzelver zang is voor het grootste gedeelte, wanneer men elken vogel op zich zelve hoort, zeer eenvoudig en van weinig aanbelangs, offchoon zij, met elkanderen verëenigd, een concert uitmaaken, dat geheel niet on aangenaam is.

Onder die genen, welken men gewoonlijk ontmoet, zijn de meest, wegens hunne veeren, merkwaardigen de Blauwe, en de Roode Vogel. De eerste heeft omtrent de grootte van een Sijsjen: deszelfs rug, kop, en vlerken zijn van eene donker, doch helder blauwe koleur, en wanneer hij vliegt, hebben deszelfs veeren den meesten luister. De Roode Vogel is grooter dan een Leeuwrik, offchoon kleiner dan een Lijster: deszelfs hoofd is versierd met eene kleene kuif, en deszelfs veeren zijn van een vermilioen rood. In den zomer vertoonen zich eenige Bromvogeltjens; doch derzelver pluimaadie is niet zoo schoon noch treffende, als die van deze zelfde soort van vogels in de meer zuidlijke streëken.

On-

Onder de overige gewoone vogels zijn er slegts zeer weinigen , die eenige opmerking verdienen. Duiven en Kwartels , of Patrijzen , zoo als dezelve soms genoemd worden , leveren een groot genoeg voor den Jaager op. Deze laatste zijn , in derzelver hebblijkheden , volkoomen gelijk aan de *Europeesche* Patrijzen , alleen dat zij zomwijlen op de takken der boomen vliegen. Derzelver grootte is die van den Kwartel , maar staat geenszins gelijk aan die van den *Engelschen* Kwartel , of *Engelschen* Patrijs. Even zoo is het met verscheidene andere soorten van Vogels , zoo als de Spegt , het Roodborstjen , de Leeuwrik , de Faïfant en anderen , welken de *Engelsche* Inwooners den naam geeven van soortgelijke Vogels in *Engeland* , om dat zij met dezen eenige overeenkomst hebben , offchoon zij , in de daad , zeer veel van dezelve verschillen. In de laagere gedeelten van *Virginiën* en meer zuidwaards vindt men eene meenigte groote vogels , *Turkey Burrards* genoemd , die , wanneer zij vliegen , Arenden schijnen te zijn. Men heeft in *Carolina* eene wet gemaakt , welke verbiedt deze vogels te dooden , wïjl zij , op doode en bedorvene ligchaamen aazende , zeer veel toebringen tot de zuiverheid en gezondheid der lugt.

lugt. Er is flegts nog één Vogel, van welken ik gewag zal maaken, te weeten, de *Whipper-will*, of de *Whip-pour-will*, zoo als dezelve zoms genoemd wordt van wegen den klaagenden toon, dien hij heeft, en die, in mijne ooren, het geluid maakt van *wyp-ō-īl*. Omtrent den avondftond begint hij dit zijn gezang, dat men tot op eenen grooten afstand hoort, en houdt daarmede aan gedurende het grootfte gedeelte van den nagt. Deze Vogel is verbaazend fchuw en voorzigtig, zoo dat men hem zeer zelden te zien krijgt, en nog minder kan gevangen krijgen, 't gene veroorzaakt heeft, dat veelen zich verbeeld hebben, dat het geluid, 't welk hij maakt, niet van een' Vogel, maar van eenen kikvorsch voordkoomt; vooräl daar hij meestäl in den omtrek van laage en moerasfige gronden zijn verblijf houdt, en gehoord wordt.

De Kikvorfchen van *Amerika*, dit moet ik hier aanmerken, maaken een zeer zonderling geluid: zommigen volftrekt fluitende, anderen zoo luid kwaakende, dat het zomwijlen moeilijk is, te bepaalen, of dit geraas door een kalf, of door eenen kikvorsch gemaakt wordt; en, meer dan eens, vond ik mij, daar door, bedroogen, wanneer ik in het veld wandelde.

De-

Deze laatste noemt men hier stier-kikvorschen (*Bull frogs*). Meestal vindt men dezelve in paaren bij elkanderen, en nooit dan op zulke plaatsen, waar men goed water heeft. Derselver lijf is van vier tot zeven duim lang, en hunne pooten zijn naar evenredigheid. Zij zijn zeer leevendig, en doen verbaazend grote sprongen.

De eerste Stad, waar ik, op den weg naar de Bergen, aankwam, was *Columbia*, of *Port of Fork*, zoo als dezelve, in den omtrek, genoemd wordt. Zij is omtrent zestig mijlen boven *Richmond* gelegen, ter plaatze, waar de beide rivieren de *Rivanna* en de *Fluvanna* in elkanderen vloeijen, en, zamen verëenigd, de rivier de *James* formeeren. Dit is eene kleine bloeiënde plaats, bevattende omtrent veertig huizen, benevens een pakhuis tot het onderzoeken van de Tobak. Op den uithoek lands tuschen de beide rivieren heeft men het Arsenaal van den Staat, waarin twaalf duizend geweeren, en omtrent dertig tonnen buskruit bewaard worden. De laage landen, aan de rivier in dezen omtrek gelegen, zijn van buitengemeen veel waarde.

Van *Columbia* tot aan de Groene Bronnen, omtrent twintig mijlen verder, loopt de weg

meest-

meestäl geheel door een bosch van Pijnboomen en is zeer eenzaam. De nagt kwam aan, eer ik het einde van hetzelfde bereikt had, en, zoo als het vrij algemeen den, in dit gedeelte der Waereld, reizenden gebeurt, dwaalde ik al spoedig van den weg af. Een licht, dat wij, tuschen de boomen door, ontdekten, scheen ons egter te zeggen, dat wij niet ver van een huis waren. Mijn Bediende liep spoedig naar hetzelfde, maar hoe groot was zijne ontfeltenis, toen hij zag, dat hetzelfde zich van hem verwijderde, en, op het eene oogenblik, naar hem toekwam, maar, op het ander, weder in de boschen terugweek. Ik stond zelve, eenigen tijd, in twijfel, wat ik van dit verschijnzel denken moest; maar, een weinig verder voortgegaan zijnde, zag ik hetzelfde soort van licht op verscheidene plaatzen, en, van mijn paard afstapende, om een kreupelboschjen te onderzoeken, waarin eene dezer vonken gevallen scheen, ontdekte ik, dat het door de vuurvlieg veröorzaakt wierd. Wanneer de zomer aankoomt, verschijnt deze soort van vliegen alle nagten, en zoms zag ik, na eenen zagten regen in den agtermiddag en avond, de boschen rondom door dit infect verlicht. Het licht kooft van den staart van dit dier, dat het vermogen heeft,

om hetzelfde, naar zijn welgevallen, al of niet uitteschieten.

Na, tot omtrent elf uren, gedwaald te hebben, ontdekten wij, ten laatste, eene Plantatie, en hier van de Negers, die, in het algemeen, de halve nacht in hun verblijf, en, welk jaargetijde het ook is, bij het vuur opzitten, eenig nader onderrigt omtrent den weg gekreegen hebbende, vervolgde ik mijne reis naar de Groene Bronnen, waar wij eindelijk, den weg met moeite gevonden hebbende, om middennacht aankwamen. Het uur was zoo ontijdig, dat men in de Herberg zeer onwillig was, om mij de deur te openen; en, niet dan na dat ik hun twee of driemaal mijne laatste lotgevallen verhaald had, kon ik hen bewegen, om mij intelaaten. Eindelijk kwam er een opgeschooten jongen in het hembd, al grommende, aan de deur, en zeide mij, dat ik konde inkoomen, indien ik wilde. Nu had ik weder een gesprek van meer dan een kwartier uurs, om hem overtehaalen, om aan mijne paarden eenig koorn te geeven. In het eerst was hij hier toe zeer ongenegen; doch eindelijk gaf hij, offchoon geheel tegens zijn zin, toe, en opende ons de deur van den stal. Weder in huis gekoomen zijnde, wees
men

men mij eene kamer van omtrent tien voet in het vierkant, waar ik twee vuile flegte bedden vond, die vol wandluizen waren: de zolder geheel vermolmd, en, op verscheidene plaatsen, scheen het licht door de wanden. Dit laatste was egter zeer gelukkig, wijl het vengster van dit vertrek zoodanig was, dat hetzelfde noch licht, noch eenige versche lugt kon doorlaaten. Gaarne wilde ik hier iets gehad hebben, om te eeten; maar er was zelfs geen stuk broods te bekoomen. In de daad in dit gedeelte van het land, denkt men er zeer zelden aan, om eenig brood in voorraad te hebben: een half uur voor dat men het noodig heeft om te eeten, maaken zij zoo veel gereed, als zij begripen daartoe te behoeven; en dit gebruiken zij dan warm. Dus buiten de mogelijkheid zijnde, om eenig voedsel te krijgen, en afgemat door eene lange reis, geduurende eenen zeer heeten dag, wierp ik mij, in mijne kleederen, op een der bedden, waar ik het geluk had, van, niettegenstaande de geduurige aanvallen der wandluizen en ander ongedierte, door het welk ik gekweld werd, in eenen diepen slaap te vallen. *

Behalven deze Herberg en de verblijfplaatsen der Slaaven, staat hier slegts nog ééne

wooning, zijnde een groot boerenhuis, waarin zij, die zich naar deze bronnen begeeven, gewoonlijk hun intrek neemen, en omtrent even zoo goed gehuisvest zijn, als in de Herberg. Deze gebouwen staan in het midden van een stuk lands van omtrent vijftig *acres* groot, waar men, ten dien einde, de boomen heeft uitgerooid, en dat geheel door bosch omringd is. De Bronnen liggen aan het einde van dit bosch, aan den voet van eene schuinsche helling, die bij de huizen begint; en zijn, voor het invallen der bladen, met eenige planken bedekt. Het water van deze Bronnen is zeer mineraal, en wordt meestäl gedronken door de zulken uit de laagere streken van *Virginien*, wier gezondheid, door de hitte van den zomer, verzwakt is.

Na dat ik, op deze ellendige plaats, mijn ontbijt in den morgenstond genomen had, vervolgde ik mijne reis naar deze Zuid-westlijke Bergen. Geduurende dezen dag zag ik een groot aantal slangen, welken thands uit hunne holen begonnen ten voorschijne te koomen. Ik doodde eene zwarte, die ik, dwars over den weg, vond liggen slaapen: zij was vijf voet lang. De zwarte slang is, in dit gedeelte van *Amerika*, meer algemeen, dan eenige ander

der soort, en heeft gewoonlijk van vier tot zes voet lengte. Naar maate van de lengte is dezelve zeer dun en spigtig: de kop is volkoomen zwart, en de buik heeft eene loodkoleur, bij den hals, naar het wit hellende. De beet van deze slang is niet vergiftig, en het Volk in dit land is, in het algemeen, niet geneegen, om dezelve ontebrengeu, wijl zij van zeer veel nuts is in het uitroeiën van ratten, en muizen. Zonderling is dit dier gezet en verlekkerd op melk, zoo dat men het dikwils aantreft, en betrapt in de melkkamers, die, in *Virginiën*, meestäl, even gelijk kelders, in den grond gemaakt zijn, wijl men, zonder dit, de melk, geduurende den zomer, geene twee uren zou kunnen goed houden. In den tijd, wanneer zij zich vermengen, vervolgt de zwarte slang elk, die haar in het gezigt koomt; en dit met zulk eene gezwindheid, dat de sterkste looper, zelfs op eenen vlakken grond, haar niet ontkoomen kan. Behalven deze vindt men hier nog veele andere soorten van onschadelijke Slangen, onder welken zommigen, door de verscheidenheid der koleuren, zeer schoon zijn; zoo als de Koufeband, het Lind, de blauwächtige Groene Slang, enz. Wat betreft de vergiftige Slangen: de

gewoonlijksten onder dezelveu zijn de Ratel-slang, en de Koper-, of de Mocassin-Slang. De eerste wordt meestal gevonden op de bergen; maar, offchoon men dezelve zeer dikwils aantreft, gebeurt het egter zeldzaam, dat het Volk door haar gebeeten wordt; daarönten gaat er nauwliks een zomer voorbij, dat niet zeer veelen, door de Koperslang, gestoken worden. Het vergif van deze laatste is niet zoo sijn en doordringende als dat der Ratel-slang, maar is egter zeer gevaarlijk, en heeft, wanneer men niet in tijds de noodige middelen gebruikt, den dood onvermijdelijk ten gevolge. De Ratelslang is zeer log, en zal nimmer iemand aanvallen, die haar niet beleedigt, maar gaat ook nooit uit den weg, om iemand te ontwijken. Eer zij steekt, maakt zij altijd eenig geluid door het beweegen van haaren ratel, zoo dat iemand, die dit hoort, haar zeer gemaklijk vermijden kan. De Koperslang is, integendeel, meer leevendig en valscher, en legt zich, zoo als men zegt, opzetlijk op iemands weg, om hem te bijten. Over het geheel zijn deze dieren niet zoo talrijk, noch zoo vergiftig en schadelijk in de Noordlijke, als in de Zuidlijke Staaten van *Amerika*.

De Paarden, Koebeesten, Honden en Vogels

gels schijnen een ingefchapen gevoel te hebben van het gevaar, waarāan zij, ten aanzien van dit vergiftig kruipend gedierte, zijn blootgesteld, en geeven, wanneer zij hetzelfde naderen, zelfs al is het reeds dood, de grootste en duidelijkste teekenen van hunnen afkeer en vrees. De Varkens daarēntegen, 't gene opmerkelijk is, zijn zoo ver van voor deze Slangen beāngst te zijn, dat zij dezelve integendeel vervolgen, en met de grootste gretigheid inzwelgen en verslinden, zonder derzelver beet eenigzins te dugten. Men gelooft, dat het vet, waarmede het ligchaam dezer dieren voorzien is, het vergif verhindert bij hen die uitwerking te hebben, welke het op andere dieren heeft. Misschien zou men hier uit kunnen besluiten, dat het spek en het vet van Varkens een zeer goed hulpmiddel zoude zijn tegens den beet der Slangen. Ik heb egter nooit gehoord, dat men hetzelfde beproefd heeft: in het algemeen bedient men zich van zekere kruiden, welken men op de wond legt, en waarvan de bijzondere hoedanigheden en krachten zeer nauwkeurig bekend zijn. Het is een zeer zichtbaar en opmerkelijk bewijs van de goedheid der Godlijke Voorzienigheid, dat in alle die plaatzen van dit Land, waar men deze ver-

giftige dieren in zulk eene meenigte aantreft, die kruiden, die het zekerst tegengift zijn tegens derzelver venijn, in grooten overvloed gevonden worden.

De Zuid-westlijke Bergen loopen ten naastenbij evenwijdig en in eene gelijke rigting met de Blauwe Bergen, en zijn het eerst, dat men, landwaardsin gaande, in *Virginiën* ontmoet, na dat men de Zeekust verlaaten heeft. Zij zijn niet hoog, en verdienen eer den naam van Heuvels, dan van Bergen. Men ontdekt dezelve niet, dan op den afstand van eenige weinige mijlen, en derzelver rijzing is zoo langzaam, dat men den top gewoonlijk bereikt heeft, meestal zonder het eenigzins te zijn gewaar geworden.

De grond verandert hier in eene zwaare leemachtige aarde, die bijzonder geschikt is tot het teelen van klein koorn en klaver, en eenen zeer goeden oogst oplevert. Daar egter deze aarde het water niet zeer spoedig naar zich neemt noch inzuigt, is de Landman dikwils, wanneer het sterk regent, aan groote schaden blootgesteld. Meenigmaal wordt het zaad uit den grond weggespoeld, zoo dat men soms hetzelfde stuk lands twee of driemaal bezaaiën moet; en, wanneer men niet de grootste voor-

zorg

zorg gebruikt, om zulke velden, die aan de afhelling der bergen gelegen zijn, door bijzondere flooten en gragten te beveiligen, wordt de oogst zomwijlen geheel vernield, na dat dezelve reeds rijp is. Het gebeurt, in de daad, niet zelden, dat, niettegenstaande alle aangewende moeite en zorg, het water buiten zijne gewoone oevers treedt, en alles omwerpt en medevoert, wat het op zijnen weg ontmoet. Meer dan eens zag ik, na eenen zwaaren stortregen, alle de Slaaven eener Plantagie, met spaden en houweelen, op de onderscheidene velden en akkers in beweging, om het water afteleiden, wanneer hetzelfde ongelukkig eene verkeerde rigting mogt neemen. Aan die zijden van de bergen, waar de grond, door de tobaksteelt uitgeput, verlaaten en woest is, en men dus aan het water eenen vrijen loop gelaaten heeft, ziet men met verwondering, de verbaazend diepe vooren, welke hetzelfde, na verloop van eenigen tijd, gemaakt heeft. Dezen schijnen zoo veele afgronden, en zijn onopenbaare slagboomen, wanneer men, van de eene zijde der bergen, naar de andere wil gaan.

Niettegenstaande zulke gewigtige nadeelen, is egter het land, in den omtrek van deze bergen, veel volkrijker, dan dat, 't welk bij *Richmond*

gelegen is, en wordt zelfs door veelen aangemerkt als de Lusttuin van den Verëenigden Staat. Alle de voordbrengzels van het laagere gedeelte van *Virginiën* worden ook hier in overvloed gevonden, terwijl te gelijk de hitte ter dezer plaatze geenszins zoo drukkende is als elders, daar, zelfs in de warmste maanden van het jaar, de lugt hier eene frischheid en veerkracht heeft, welken in het benedenland geheel onbekend zijn. De uitersten van hitted en koude zijn 90° en 6° boven nul; maar het gebeurt zeer zelden, dat de Thermometer boven de 84° rijst, en de winters zijn in het algemeen zoo zagt, dat het iets zeer zeldzaams is, wanneer de sneeuw drie dagen op den grond blijft liggen.

De gezondheid van het lugtsgestel is daarteboven gelijk aan die van eenig ander gedeelte van den Verëenigden Staat, en de Inwooners hebben hier dus een zeer gezond en bloozend voorkoomen. De vrouwen zijn in het bijzonder geheel onderscheiden van die in de laagere deelen des Lands. In plaats van de bleeke, ziekelijke en zwakke schepzels, welken men daar ontmoet, vindt men er hier, onder deze bergbewooneresen, verscheidenen, die treffende voorwerpen zouden zijn voor het penfeel van den besten Schilder. Het is, in de daad, ver-

verrukkende, de groepen van schoone vrouwen te zien, welken hier zoms bijeen zijn, om kersfen en andere vrugten intezamelen, die op deze plaats, in den omtrek van, bijna, elks huis, in overvloed wasfen! Derzelver gedaante en houding is aanlokkende, en het losse en ongedwongene van haare kleeding, die, in het algemeen, uit weinig meer, dan een eenvoudwig korsjet en een rok bestaat, schijnen haar nog bekoorlijker te maaken.

Het gemeene Volk in dezen omtrek schijnt mij een vrijer en openhartiger character te hebben, meer tot gastvrijheid genegen te zijn, en in hunnen stand vergenoegder te leeven, dan dat in eenig ander gedeelte van den Verëenigden Staat, waar ik geweest ben, en mij heb opgehouden. Daar het hun intuschen zoo gemakkelijk is, zich van de noodige behoeften voor hun bestaan te voorzien, zijn zij veelëer zorgloos, en zeer genegen tot vermaak en verstrooiing. Dronkenschap is onder hen zeer algemeen, en het is bezwaarlijk iemand te ontmoeten, die niet, zoo ras hij opstaat, den dag begint, met het drinken van twee, drie of meer glazen sterkendrank. Brandewijn is hunne liefkoosde liqueur, welke zij het meest gebruiken; en, daar zij eenen overvloed van periken heb-

hebben, maaken zij deze met zeer weinig kosten. Nauwlijks vindt men een huis, waarin men twee vertrekken aantreft; maar men vindt er geen, waar de huisgenooten niet eenen distilleer-ketel hebben. De vrouwen zijn niet zoo genegen tot den drank als de mannen; maar, in alle andere opzigten, hebben zij eene gelijke neiging tot vermaak, en derzelver zedenlijk character is even zeer bedorven.

Langs deze bergen woonen verscheidene Eigenaars van uitgestrekte Landerijën, welken zij, even gelijk in de laagere deelen van *Virginiën*, verhuuren. Onder dit getal is de Heer JEFFERSON (*), in wiens wooning ik dezen schrijf. Deszelfs huis ligt omtrent drie mijlen van *Charlottesville* en twee van *Milton*, dat aan den oorsprong van de rivier de *Rivanna* gelegen is. Hetzelve is zeer bijzonder aangelegd, zijnde gebouwd op den top van eenen kleenen berg, welks bovenste hoogte men geslegt heeft, ten einde eene vlakte te hebben van omtrent anderhalve *acre* in den omtrek. Tot dus verre is het nog niet voltooid; maar, wanneer men het ontwerp volgt, dat men zich heeft voorgesteld, zal het een zijn der schoonste huizen van
bij-

(*) Vice-President van den Verëenigden Staat.

bijzondere perzoonen in den geheelen Ver-
 eenigden Staat. Men heeft een groot vertrek
 aangelegd tot eene Bibliotheek en een Mufaeum,
 dat de geheele breedte van het huis beflaan, en
 zijn uitzigt hebben zal op eene groote Orange-
 rie en eene Voliere. In het midden is er een
 ander zeer ruim vertrek van eene agthoekige
 gedaante, dat van het voorfte van het huis tot
 aan het agterfte van hetzelfde doorgaat, en welks
 groote glaaze fchuifdeuren, aan beide einden,
 onder een Balcon opengaan. Zoortgelijke ver-
 trekken, die van vooren tot agter doorloopen,
 zijn, in de huizen van *Virginiën*, zeer alge-
 meen: men noemt dezelve de zaal, *Saloon*,
 en, geduurende den zomer, verkiest het huis-
 gezin dezelve gewoonlijk tot zijn verblijf,
 wijl zij ruimer en lugtiger zijn, dan eenig an-
 der. Deze wooning van den Heere JEFFERSON
 heeft een uitfteekend uitzigt: aan de eene zijde,
 op de keten van Blauwe Bergen, welken om-
 trent veertig mijlen van dezelve affiggen; en,
 aan den anderen kant, op het laage land, dat
 eene uitgefprekte vlakte vertoont, bedekt met
 boomen, waarvan de toppen alleen te zien zijn.
 De nevels en dampen, die, uit de laage gron-
 den, oprijzen, geeven eene geduurige verände-
 ring aan dit tooneel. De berg, op welken het
 huis

huis staat, is, aan de eene zijde, bedekt met een zwaar bosch, rondom 't welk men verscheidene wandelwegen gemaakt heeft, die, in verschillende rigtingen in elkanderen loopen. Aan de zuidzijde liggen de tuin, en de wijngaarden, die eenen overvloed van schoone vruchten opleveren.

Men heeft, in dezen omtrek, verscheidene poogingen gedaan, om de behandeling en het toebereiden van den wijn tot volkoomenheid te brengen; maar geenen hebben aan den wensch der belanghebbenden voldaan. Een gezelschap van bijzondere Perzoonen deed de kosten, om, tot dit einde, zes *Italiäanen* te doen overkoomen; maar dezen vonden den wijn, die hier wast, zoo wel als den grond zeer onderscheiden van die, welken zij, in hun land, gewoon waren, en hadden dus geen beter gevolg, dan de Ingezetenzen zelven. Men moet egter hier uit niet besluiten, dat men nimmer eenigen goeden wijn op deze bergen zou kunnen bereiden. Het is zeer bekend, dat de wijnstok en de behandeling van denzelven, in verscheidene deelen van *Europa*, even zoo onderscheiden is, als de grond op de eene plaats verschillende is van dien op de andere. Er zullen dus tijd en herhaalde proefneemingen noodig zijn,
eer

eer men met zekerheid zal kunnen weten, welke soort van druif het best voor den grond op deze bergen geschikt, en welke derzelver voordeeligste behandeling is. Maar, wanneer dit eenmaal bekend is, dan is er alle reden, om te denken, dat de wijnstok hier tot den grootsten trap van volkoomenheid zal gebragt worden, wijl de lugtsgesteldheid daartoe, ter dezer plaatze, zoo gunstig is als in eenig ander land van *Europa*; en er is niet aan te twifelen, of de Ingezetenen zullen, bij verloop van tijd, daarteboven door ondervinding leeren, hoe, op de beste wijze, van derzelver zap, wijn te vervaardigen.

Z E S T I E N D E B R I E F.

Land tusfchen de Zuid-westlijke en Blauwe Bergen. — Kooper- en Yzermijnen. — Lijnchburgh. — New-London. — Arse-naal aldaar. — Beschrijving van den weg over de Blauwe Bergen. — De Piek van de Otter, de grootste hoogte van deze Bergen. — Verönderfelde hoogte, die zeer overdreeven is. — Aantal Duitfche Kolonisten aan gene zijde der Blauwe Bergen. — Zonderling contrast tusfchen het land en de Ingezetenen aan de eene en de andere zijde dezer Bergen. — De Klander. — De Hes-fifche Vlieg. — Het Graaffchap Bottetourt. — Grond van hetzelfde. — Gezondheid van het lugtsgefel. — Medicinaale Bronnen, zeer veel bezogt.

Fincastle, Maij.

Het land tusfchen de Zuid-westlijke en de keten der Blauwe Bergen is zeer vrugbaar, en
veel

veel volkrijker dan de laagere gedeeltens van *Virginiën*. De lugtgesteldheid is zeer goed en gemaatigd, en het Volk ziet er zeer gezond en sterk uit. Men heeft hier verscheidene rijke Koper- en IJzermijnen ontdekt, ter welker bewerking men reeds inrigtingen gemaakt heeft; doch, zoo lang het land niet meer bevolkt is, kan men niet verwagten, dat hetzelfde met veel ijvers zal worden voortgezet.

Over de Zuid-westlijke Bergen gepasseerd zijnde, vervolgde ik mijnen weg, door dit Graaffschap, naar *Lijnchburgh*, eene Stad, aan de zuidzijde van de rivier de *Fluvanna*, honderd en vijftig mijlen boven *Richmond* gelegen. Deze Stad bestaat uit omtrent honderd huizen, en een Pakhuis tot onderzoek van de Tobak, van welk voordbrengzel hier jaarlijks omstreeks twee duizend vaten, tot dat einde, worden aangevoerd. Dezelve is geheel, zedert de laatste vijftien jaaren, gebouwd, en, door derzelver voordeelige ligging voor den Koophandel met het omliggende land, zoo spoedig toegenomen. De Booten, in welken de goederen, de rivier af, vervoerd worden, zijn van agt-en-veertig tot vier-en-vijftig voet lang, maar, in evenredigheid tot derzelver lengte, zeer smal. Drie menschen zijn genoegzaam om de-

zelven te beftuuren, en, in tien dagen, doen zij de reis naar *Richmond* en van daar weder terug. In het derwaards vaaren hebben zij den ftroom in hun voordeel, waarvan zij zich bedienen; maar in het terugkoomen, moeten zij met boomen tegens denzelven opwerken. De laading van deze vaartuigen is altijd geëvenredigd aan de diepte van het water in de rivier, die zeer verfchillende is. Toen ik dezelve te *Lijnchburgh* pafceerde, was het niet moeilijk er te paard doorterijden, doch, aan den anderen oever koomende, zag ik eene groote meenigte onkruids, offchoon te paard zittende, zeer ver boven mijn hoofd, in de takken der boomen hangen, 't gene duidelijk aanwees, dat hetzelfde door eenen vloed daar gebracht en agtergelaaten was; en in de daad had er, in de laafte maand September, zoodanig een vloed plaats gehad, geduurende welken het water vijftien voet boven deszelfs gewoon peil gereezen was.

Eenige weinige mijlen van *Lijnchburgh*, naar den kant der Blauwe Bergen, ziet men eene kleene Stad, *New-London* genoemd, in welke men een Magazijn en een Arfenaal heeft, dat geduurende het oorlog is aangelegd. Toen ik er door kwam, waren er omtrent vijftien men-

fchen

schen bezig, met het herstellen van oude geweenen, en het schoon maaken en polijsten van anderen; en waarlijk, naar de flordige wijze, op welke zij met hunne wapenen handelen, te oordeelen, verbeeld ik mij, dat men dit getal; het geheele jaar door, aanhoudende noodig heeft. Aan het eene einde van het vertrek lagen de snaphaanen, ten getale van omtrent vijfduizend, op eenen hoop bij elkanderen, en, aan het andere einde, eene meenigte van ledere benoodigdheden, voltrekt bedervende, uit gebrek van eenige de minste voorzorg. In alle de Arsenaalen van geheel *Amerika* handelt men meestäl op dezelfde wijze.

Tusfchen deze plaats en de Blauwe Bergen is het land onëven en bergächtig, en maar zeer fchaars bevolkt. De weinige Inwooners, die men hier ontmoet, zijn egter buitengewoon kloek en sterk van ligchaam: het is zeer zeldzaam iemand onder hen te zien, die geene zes voet lengte heeft. Zij hebben, ten aanziene van hunne ligchaams-sterkte, een zeer grootsch denkbeeld van hunne meerderheid boven de Inwooners van het laagere land. Een zoortgelijk flag van menschen vindt men overäl langs de Blauwe Bergen.

Deze Bergen zijn, tot op derzelver hoog-

sten top, bedekt met zwaare boomen. Zomigen van dezelve zijn zeer ongelijk, en bovenmaate steenachtig, maar anderen niet; en op deze laalten is de grond rijk en vrugtbaar. Het is niet dan op zekere bijzondere plaatzen dat men deze keten van bergen kan pasfeeren, en op eenigen van dezen is de weg zeer steil en moeilijk; maar daar, waar ik over dezelve ging, zijnde digt bij de Piek van de Otter, aan de zuidzijde, heeft men, in plaats van éenen grooten berg te moeten pasfeeren, zoo als men, op het zien van de kaart, zou oordelen, eene aanëenschakeling van kleene heuvels, die zich ongevoelig, de één boven den anderen verheffen, zoo dat men den top van deze Bergketen bereikt heeft, eer men het bijna gewaar wordt.

De Picken van de Otter zijn de hoogsten van deze Blauwe Bergen, en worden, uit derzelver voet gemeeten, gerekend hooger te zijn, dan eenige andere Bergen, in *Noord-Amerika*. Volgens den Heer JEFFERSON, op wiens gezag, na dat hij zijne aanmerkingen over *Virginien* heeft bekend gemaakt, bijna alle Schrijvers, die over dit onderwerp gehandeld hebben, zich beroepen, heeft de voornaamste Piek eene regtstandige hoogte van omtrent vier duizend

zend voet. Maar men dient in het oog te houden, dat de Heer JEFFERSON niet zegt, dat hij deze hoogte zelve gemeeten heeft; integendeel hij erkent, dat de hoogte der Bergen in *Amerika* nog nooit met eenige nauwkeurigheid bepaald is: het is alleen op grond van eenige omstandigheden, waaruit hij meent deze gisfing, als waarfchijnlijk, te mogen opmaaken, dat hij verönderftelt, dat dit de hoogte van deze voor-naamfte Piek zou zijn. Het zou zeker zeer wanvoeglijk gehandeld zijn, wanneer men, zonder op eenigerleië wijze dezen berg gemeeten te hebben, ftellig wilde fttaande houden, dat dezelve zoo hoog niet is; en, daar ik deze meeting niet gedaan heb, is het mijne bedoeling geheel niet, den Heer JEFFERSON tegen te fpreken: ik wil alleen zeggen, dat de verhevenfte Piek van de *Otter* mij, in vergelijking met de *Snowden* in *Wales*, flegts een zeer weinig beduidende berg fchijnt; en elk, dien ik gefproken heb, en die beide gezien heeft, en ik fprak er verſcheidenen, maakte dezelfde aanmerking. Nu is de hoogſte Piek van de *Snowden*, bij eene driehoeksmeeting, bevonden, niet hooger te zijn dan drieduizend, vijfhonderd en agt-en-zestig voet, te rekenen uit de kaai te *Carnavon*. Geen der overigen van deze *Blau-*

de *Bergen* wordt, naar die zelfde gisfingen, onderfteld meer dan tweeduizend voet regtftandige hoogte te hebben.

Aan gene zijde van deze *Blauwe Bergketen*, na dat ik dezelve hier, dicht bij de Pieken van de *Otter*, was overgetrokken, vond ik flegts zeer weinig plantagiën en gebouwen, tot dat ik *Fincastle*, in het Graaffchap *Bottetourt*, naderde. Deze Stad ligt op den afstand van omtrent twintig mijlen van de *Blauwe Bergen*, en omtrent vijftien ten zuiden van de rivier de *Fluvanna*. Dezelve wierd, eerst omftreeks het jaar 1790, begonnen, bevat nu egter reeds zestig huizen, en neemt verbaazende fchielijk toe. De Akkerbouw in dezen omtrek is even fchielijk toegenomen, en het land verbeterd, zoo dat hetzelfde thands bijna dezelfde waarde heeft, en denzelfden prijs geldt, dien het geldt in den omtrek van *York* en *Lancaster* in *Penfylvaniën*. De Ingezetenen beftaan meestäl uit *Duiſchers*, die hunne bezittingen en Volkplantingen hebben uitgebreid, van *Penfylvaniën*, langs de geheele vrugtbare ſtreek lands, die door het bovenfte gedeelte van *Marijland*, en van daar agter de *Blauwe Bergen* omloopt, tot aan de zuidlijkſte deelen van *Virginiën*. Deze *Duitſchers* wonen, zoo als ik, reeds in eenen
voor-

voorgaanden, gemeld heb, veelal bij elkanderen, en nooit vindt men dezelve anders, dan in zulke oorden, waar de grond bijzonder goed en vruchtbaar is. Het is zonderling, dat, ofschoon zij drie vierden van het getal der Inwooners, aan de westzijde der *Blauwe Bergen*, uitmaaken, egter niemand van hun zich, tot nog toe, aan de andere zijde heeft nedergezet, niettegenstaande het land in den omtrek van de zuidwestlijke Bergen, voor een vierde van den prijs, welken men, in het Graaffschap *Bottetourt*, daar voor betaalt, gekogt wordt. Menigmaal zijn zij, zoo als men mij verhaalde, over deze Bergketen gegaan, om het land te bezigtigen, maar de roode grond, welken zij hier vonden, en die zoo zeer onderscheiden is van dien, aan welken zij gewoon zijn, en de verwoestingen, aan welken dezelve hier, door de stroomen, die, bij zwaare regens, van de bergen afkoomen, is blootgesteld, scheenen hun zoo veele onöverkoomelijke beletzelen, om zich in dit gedeelte van het Land nedertezetten. Het onderscheid tuschen deze beide strecken, de Oostlijke en Westlijke zijde der *Blauwe Bergen* in het Graaffschap *Bottetourt*, is ook, in de daad, hoogst te bewonderen, vooral, wanneer men in aanmerking neemt,

dat zij onder denzelfden graad van lengte gelegen zijn, en dit onderscheid, binnen den korten afstand van dertig mijlen, zichtbaar is.

Aan de oostlijke zijde groeit de katoenboom buitengemeen wel, en blijft de sneeuw, gedurende den winter, zelden langer dan een paar dagen op den grond liggen: aan den anderen, den westlijken, kant, integendeel, koomt het katoen nooit tot volkoomenheid, zijn de winters bijzonder streng, en de velden, geheele weeken lang, met sneeuw bedekt. Op elke landhoeve aan deze zijde vindt men sleden, eene soort van voertuig, waar van men op de sneeuw gebruik maakt; zeker een duidelijk bewijs, dat de winters hier gewoonlijk eenen geruimen tijd aanhouden, daar men anders niet zoo dwaas zou zijn, van de kosten te doen, tot het maaken van dezelve, wanneer men niet genoegzaam zeker was, die te zullen noodig hebben: aan de andere zijde ziet men integendeel volstrekt geene rijdtuigen van deze soort, en is derzelver gebruik geheel onbekend.

Ik heb, reeds te vooren, gezegd, dat de grond aan de oostzijde van deze Bergketen, in het algemeen, bestaat uit eene roode aarde, en het altijd zeer bezwaarlijk en gevaarlijk is, een
stuk

stuk lands te bezaaiën, uit hoofde van de regens, die, niet zelden, het zaad, en de beërbeide aarde, van de oppervlakte, wegspoelen: in het Graaffschap *Bottetourt* is dezelve integendeel bruin en zeer vrugtbaar, en levert van zelve eene meenigte klaver op, die in het wild wast. Om eene grasrijke weide te hebben, is het genoeg, een stuk lands, gedurende één jaar, aan de natuur overtegeeven. Aan de oostzijde vindt men nauwlijks eenige steenkalk: aan de andere zijde loopt eene bedding van deze stof het geheele land door, zoo dat hetzelfde, door zommigen, met nadruk genoemd wordt het Steenkalk Graaffschap. Bij het graaven van putten, moet men altijd eene vaste rots van deze steen, vijftien of twintig voet diep, doorbooren, eer men water heeft.

Nog eene andere bijzonderheid moet ik u melden, welke een zeer wezenlijk verschil maakt tuschen het land aan deze, en dat aan gene zijde der *Blauwe Bergen*; naamlijk, dat agter deze Bergen, te weeten aan de westzijde, de Klander volstrekt onbekend is. De Klander is een klein Insect van het geslacht der Motten, dat deszelfs eiërtjens in de holligheden en openingen van het koorn, en bijzonder in die van de tarw legt, die, wanneer het

gewas is binnengebragt en met schooven in de schuuren gelegd, als dan, door het brociën, uitkoomen, en gevolglijk het graan geheel bederven en vernielen. Om dit voortekoomen, dorsch men, in de beneden deelen van *Virginiën* en de overige strecken, waar dit ongedierte zoo gemeen is, het koorn zoo ras de oogst is ingezameld, en laat hetzelfde in het kaf, 't welk eenen genoegzaamen graad van warmte geeft, om de Klander te verdelgen, zonder dat het aan de tarw eenig nadeel doet. Dit Insect is, eerst zedert weinige jaaren, in *Amerika* bekend. In het algemeen denkt men, dat hetzelfde van de oostkust van *Marijland* is overgekoomen, waar iemand, in de hoop, dat de prijs der tarwe zeer zoude rijzen, zijnen geheelen oogst, zes jaaren lang, had laten overleggen, ten einde van welken tijd hij denzelven geheel vervuld en befmet vond met dit ongedierte. Van hier heeft hetzelfde zich, van tijd tot tijd, door verscheidene deelen van het Land verspreid. In het begin was de rivier de *Patowmac*, langen tijd, een sluitboom tegens deszelfs voordgang, zoo dat, terwijl de oogst in *Marijland* geheel verwoest wierd, dezelve in *Virginiën* onaangetast bleef; maar eindelijk vond dit dier een middel, om deze rivier over-

tefteeken. Voor het tegenwoordige zijn de *Blauwe Bergen* een muur tegens hetzelfde, en beveiligen voor deszelfs woede dat gedeelte lands, dat aan de westlijke zijde van dezen gelegen is.

Er is nog een ander Insect, 't welk zich, in het eerste, op dezelfde wijze ontdekte, en zich naderhand door een groot gedeelte van het land verspreid heeft, zijnde ook zeer schadelijk aan het gewas. Men noemt hetzelfde de *Hesfische Vlieg*, wijl men gelooft, dat het, gedurende het oorlog, met den voorraad voor de Hesfische troepen, is overgekoomen. Dit ongedierte hegt zich op verscheidene plaatsen van den stengel, terwijl het koorn nog groen is, en maakt zulke schielijke verwoestingen, dat de oogst van eenen akker, die in den best mogelijken staat schijnt, zoms in twee of drie dagen geheel vernield is. In *Marijland* zegt men, dat, wanneer het land sterk gemest is, het koorn geen gevaar heeft van door de Hesfische Vlieg te worden aangetast; ook wil men, dat de oogst op zulke akkers, welken lang agter den anderen beteeld zijn, veel meer aan de verwoesting door dit ongedierte is blootgesteld, dan die op nieuw land. Indien dit zoo is, dan mag men de verschijning van deze Hesfische Vlieg

Vlieg veelëer als een voorrecht, dan als een onheil voor dit Land aanmerken, daar het de Ingezetenen zal aanzetten, tot het afleggen van de verderflijke gewoonte, om een en hetzelfde stuk gronds, jaar op jaar, te beärbeiden, tot dat het geheel is uitgeput, en het dan te laaten woest liggen, in plaats van de moeite te neemen, om het, door mesten, weder in staat te brengen. Voor het tegenwoordige is deze Vlieg nog niet bekend ten zuide der riviere de *Patowmac*, en agter de *Blauwe Bergen*.

Het Graaffschap *Bottetourt* is geheel omringd door bergen, en daar te boven, in verschillende rigtingen, door eene meenigte ketens van dezelve doorfneeden, iets, dat het lugtgeftel hier bijzonder aangenaam maakt. Het koomt mij voor, dat, in geen gedeelte van *Amerika*, het klimaat gefchikter is voor een Inboorling van *Groot-Brittanniën* of *Ierland*. De koude in den winter is geregelder, maar niet zoo streng, als gewoonlijk op deze eilanden plaats heeft; en, in den zomer, is de warmte, misfchien, wel wat fterker, doch er is geen nagt in het geheele jaar, waarin men niet, zeer gevoeglijk, zich van eene deken bedient. Voor tien uren des voormiddags is de hitte het grootst; maar, op dit uur, koomt

koomt er een koeltjen van de bergen, dat, geduurende den geheelen dag, den dampkring verfrist, en aangenaam maakt. Koortzen zijn eene ziekte, die, ter dezer plaatze, geheel onbekend is; en de lugt is hier zoo gezond, dat menschen, die, door deze ziekte aangestast, uit de meer benedene deelen omstreeks de zeekust, herwaards koomen, binnen korten tijd geheel hersteld zijn.

In het westlijk gedeelte van dit Graaffschap heeft men verscheidene medicinaale Bronnen, werwaards eene meenigte menschen zich, omstreeks het einde van den zomer, begeeven, zoo wel, om de warmte, die in het benedenland heerscht, te ontwijken, als om de wateren te gebruiken. De genen, die het meest bezogt worden, noemt men de zoete Bronnen, en liggen aan den voet der bergen van *Alleghanij*. In het laatste seizoen telde men hier over de twee duizend perzoonen, met derzelver paarden en bedienden. Het verblijf en onthaal aan deze Bronnen is, voor het tegenwoordige, uiterst armoedig en slegt; maar, zoo als mij gezegd is, heeft een Gezelschap Heeren uit *Zuid-Carolina*, na mijn vertrek van daar, deze plaats gekogt, en is voornemens, om, in den omtrek, eenige geschikte
hui-

huizen aanteleggen, tot gerief van de genen, die herwaards koomen. Behalven deze Bronnen zijn er nog eenige anderen in de Bergen van *Jackson*, zijnde eene Bergketen tusfchen de *Blauwe Bergen*, en die van *Alleghanij*. Eene van deze Bronnen is warm, en eene andere kookend heet. Eenige weinige pasfen van deze laatste, ziet men eene derde van gewoon water, dat uit den grond opkoomt; en deze is, uit hoofde van het contrast, even zoo merkwaardig wegens derzelver koelheid, als het water van de andere wegens deszelfs hitte. Niet ver van deze is er eene Bron, welker water zeer zwavelächtig is: bladen van boomen, in dezelve vallende, zijn, in eenen korten tijd, bedekt met eene dikke korst van zwavel, en het zilver wordt daarin, meestäl in een oogenblik, zwart. In vervolg van tijd zullen de hoedanigheden en krachten van deze Bronnen vermoedelijk bekend worden; voor het tegenwoordige zijn zij dit nog zeer weinig. Wat de herstelling betreft, welke zij, die deze Bronnen, bijzonder de zoeten, bezoeken, ondervinden: het is zeer waarschijnlijk, dat zij deze meer aan de verändering van lugt, dan wel aan de bijzondere hoedanigheden van het water te danken hebben.

ZE-

ZEVENTIENDE BRIEF.

Beschrijving van de beroemde Rotsbrug, en eene onmeetlijke spelonk. — Beschrijving van de Vallei van Schenandoa. — Derzelve Inwoners meestäl Duitschers. — Grond en Lugtsgesteldheid. — Aanmerkingen over de Landsdouw in Amerika. — Wijze om de boomen te vellen. — Gemeene weg te Kentuckij agter de Blauwe Bergen, welke meest gebruikt wordt — Onbeschoftheid, en nieuwsgierigheid van het Volk. — Lexington. — Staunton. — Militaire eertitels zeer gewoon in Amerika. — Oorzaak daarvan. — Winchester.

Winchester, Maij.

Na dat ik eenen geruimen tijd in het Graafschap *Bottetourt* had doorgebracht, ging ik weder over de rivier de *Fluvanna* naar het Graafschap *Rockbridge*, zoo genoemd, wegens de merkwaardige natuurlijke brug van rots, die
in

in hetzelfde gevonden wordt. Deze brug ligt omtrent tien mijlen van de rivier de *Fluvanna*, en, ten naastenbij, even zoo ver van de Ketten van *Blauwe Bergen*. Dezelve strekt zich uit over de diepe opening in eenen berg, welke, bij de eene of andere geweldige omwenteling der Natuure, van den top tot aan den grond, is van een gescheurd, en schijnt aldaar alleen gelaaten te zijn, om: eenen toegang te geeven, van de eene tot de andere zijde van dezen afgrond. Deze opening of scheur is omtrent twee mijlen lang, en, op zommige plaatsen, meer dan driehonderd voet diep: deze diepte verschilt naar maate van de hoogte van den berg, zijnde daar het diepst, waar deze het hoogst is. De breedte is ook, op verscheidene plaatsen, zeer verschillende, maar overäl is dezelve boven eenpaariglijk wijder dan naar beneden. Dat de beide zijden van dezen afgrond te vooren met elkänderen zijn verëenigd geweest, en slegts één geheel hebben uitgemaakt, blijkt zeer duidelijk, niet alleen uit de uitsteekende hoeken van de eene zijde, welken overëenstemmen met juist zulke holligheden aan den anderen kant, maar ook uit de verschillende laagen van aarde, zand, kleij, enz., welken, van den top tot aan den voet,

Wald, rotte.

M. v. Klenow, sculp.

Gezicht der Dots-brug.

voet, aan beide zijden, volkoomen aan elkanderen gelijk zijn. Bij welk eene gedugte beweeging en schok, zij van één gescheiden zijn; of dit door vuur of water veroorzaakt is, dit behoort tot die geheimen der Natuure, welken wij te vergeefsch tragten te ontzwagtelen.

Het Gewelf bestaat uit een vast ligchaam van steen, of van verscheidene steenen, zoo nauw aan elkanderen gehegt en zamengegroeid, dat dezelveu slegts één geheel schijnen uitmaaken. Men mag veronderstellen, dat, toen deze rots zich van één scheidde, dit ligchaam, te vooren aan de eene zijde vast gehegt, en nu van deszelfs bed van aarde aan de andere zijde afgescheurd zijnde, dwars over de opening gestulpt of gelegd is. Het kooimt mij althands wel zoo waarschijnlijk voor, dat deze masfa van steen, die het Gewelf uitmaakt, op deze wijze, van de eene zijde is afgerukt en over de opening geworpen, dan dat de berg, van boven tot beneden, op deze ééne plaats onvereenigd zou gebleeven zijn, en het water naderhand zich met geweld een pad door deze opening zou gebaand hebben. De weg, die naar deze Brug leidt, loopt door een digt bosch, en over eenen berg. Wanneer men bijna den top van dezen berg bereikt heeft, staat men een oogenblik stil, ziende dat

de boomen, aan de eene zijde, op eens ophouden; maar hoe groot is niet de verbaazing, welke men gevoelt, wanneer men zich, eenige weinige treden naar dezen kant voorgedaan zijnde, in eens op den rand van eenen verschrikkelijken afgrond bevindt?! Onwillig deinst men terug en staart in het rond; maar wendt zich daarop weder voortwaards, om te onderzoeken, of 't gene men zag, daadlijk bestaat, dan wel eene speeling der verbeelding is. Nu ontwaart men, dat men op den top der Brug is, op welke men, aan de eene zijde gerust tot aan derzelver rand gaan, en, beveiligd door eene borstweering van hegte rotzen, in den afgrond neerzien kan. De wanden van deze Brug, zoo als men dezelve zou kunnen noemen, zijn, aan deze zijde, zoo regtstandig, dat iemand, over de borstweering van steenen leunende, een schietlood, uit de hand, tot op den bodem van dezen ontzettenden afgrond, zou kunnen nederlaten. Aan den anderen kant is er geene zoodanige borstweering, maar eene, langzaam tot aan den rand der opening afloopende, helling, op welke het eenigzins gevaarlijk is, zich te willen waagen. Deze schuinte is bedekt met eene meenigte zwaare boomen, vooräl Ceder- en Pijnboomen. De andere zijde was

te

te vooren ook even zoo met boomen bezet; maar dezen, vooräl die op den rand der Brug stonden, zijn, van tijd tot tijd, door den eenen en anderen omgehouden, alleen, om het vermaak te hebben, van dezelve in deze diepte te zien neerstorten. Eer dit plaats had, zou men over deze Brug gegaan zijn, zonder eenmaal te bespeuren, dat men op dezelve geweest was, daar zij niet minder dan tagtig voet breed is. De weg loopt, ten naasten bij, midden over dezelve, en wordt dagelijks door een aantal wagens gebruikt.

Op den afstand van eenige weinige *yards* van de Brug, ontdekt men een smal pad, loopende, in verscheidene bogten, langs de zijden van deze opening, tusfchen verbaazende rotzen, en eene meenigte boomen, tot beneden op den grond der Brug. Het is hier, dat dit ontzettend Gewelf zich, in al zijnen luister, vertoont; en deszelfs hoogte de wolken schijnt te tarten. Waarlijk een tooneel, dat men niet zonder de uiterste ontroering beschouwen kan, en, hoe meer en hoe nauwkeuriger men hetzelfde beschouwt, hoe deszelfs luister in ons oog meer en meer toeneemt, en onze verwondering ten hoogften toppunte voert. De hoogte van de Brug tot aan het

bovenste van de borstweering is, met eene lijn gemeeten, tweehonderd en dertien, de dikte van het Gewelf, veertig, deszelfs oppervlakte boven op negentig, en de afstand van den eenen wand tot den anderen, beneden op den grond, vijftig voet. Deze wanden bestaan, aan beide zijden, uit een vast ligchaam van steenkalk, en schijnen, zoo wel als het Gewelf, door kunst beërbeit. Een klein riviértjen, de *Cedar-Kreek* genoemd, en, op den bodem dezer opening, over een bed van rotzen stroomende, vermeerdert de schoonheid van dit treffende tooneel.

Op eenmaal en zeer schielijk dragt zich, even boven de Brug, deze opening, en neemt aldaar eene andere rigting, zoo dat, wanneer men beneden staat, en onder het Gewelf doorziet, het gezigt, op den afstand van vijftig *yards* van de Brug, onderschept en afgebroken wordt. De Heer JEFFERSON vergist zich volkoomen, wanneer hij, in zijne Aanteekeningen, zegt, dat de opening regt doorloopt, en het gezigt alleen stuit tegen, en bepaald wordt door de, voor het oog verrukkende, bergen van het Noorden. De beide zijden van deze diepte zijn overäl bedekt met eene talrijke meenigte zwaare boomen, uitgezonderd alleen op die plaatsen,

zen, waar de verbaazende rotzen van steenkalk zich vertoonen.

Behalven het gezigt beneden, vertoont zich deze Brug ook nog zeer schoon en treffende, wanneer men dezelve beschouwt van den top van eenige rotzen, omtrent vijftig voet beneden het opperste van deze scheur. Ter dezer plaatze ziet men niet slegts het Gewelf in al deszelfs schoonheid, maar wordt men tevens gevoelig aangedaan, door de leevendigste denkbeelden van zijne grootschheid en zijnen luister, daar men te gelijk neerziet in den treffenden en diepen afgrond, over welken hij eenen vasten en veiligen weg baant.

Vijftig mijlen ten noorden van deze Rotsbrug, en dus agter de Blauwe Bergen treft men eene andere zeer aanmerkelijke bijzonderheid der Natuure aan. Dit is een groot onderaardsch Hol, bekend, in den omtrek, onder den naam van *Maddison's Cave*. Hetzelve is in het midden van eenen berg, omtrent tweehonderd voet hoog, en, aan de eene zijde, zoo stijl, dat iemand, die op deszelfs top staat, zeer gemaklijk een steentjen in de rivier zou kunnen werpen, welke aan deszelfs voet voerbijstroomt. De andere zijde is, daarentegen, zeer gemaklijk te beklimmen; en aan dezen

kant heeft men het pad, dat naar het Hol leidt, uitgezonderd alleen de laatste twintig *yards*, wanneer het schielijk langs de stijle zijde van den berg loopt, die zeer onëffen, en, van boven tot beneden, met onmeetlijke rotzen en zwaare boomen bedektris. De ingang van het Hol, aan deze stijle zijde, is, omtrent twee derde van den weg, belemmerd door eene bijster groote hangende rots, die gereed schijnt, om elk oogenblik te zullen neerstorten; en het is nauwlijks mogelijk onder dezelve te bukken, zonder met eene onwillige huivering van schrik zich voortestellen, dat niets in staat zou zijn, om te verhinderen van, wanneer dezelve neerstortte, binnen de verschrikkelijke wanden van dit ontzettend Hol, jammerlijk om te koomen.

Gereed zijnde, om in deze onderaardsche spelonk te gaan, stak de Gids, welken ik uit een nabuurig huis had medegenomen, de eind en van drie of vier latjens hartsachtig den en hout aan, van welken hij eenen grooten voorraad bij zich had. Deze latjens ver branden zeer schielijk; maar, zoo lang zij duuren, strekken zij tot uitneemende fakkels. Het vuur, waar bij dezelve werden aange-
sto-

stoken, bestond in een brandend stuk *Hicory* hout, dat, wanneer het eens is aangestoken wel zeer flauw, en zonder eenige vlam te geeven brandt, maar ook niet uitdooft, tot dat het geheel verteerd is.

Het eerste hol, waarin men kooft, is omtrent twintig voet hoog en vijftien breed, en strekt zich een verbaazend eind wegs ter rechter en linkerzijde uit, zijnde de grond, naar den eersten kant, rijzende, en naar de linkerzijde afhellende. Hier is het zeer vogtig uit-
 hoofde van het veele water, dat aanhoudende van boven nederdruipt. De Thermometer van FAHRENHEIT, die in de open lugt op 67° stond, viel in hetzelfde tot 61°. Eenige we-
 nige *yards* naar de linkerzijde, aan den anderen kant, dan daar men inkooft, ziet men eene opening, welke naar eene soort van Antichambre leidt, van waar men kooft in de Echo-
 of geluidkamer, zoo genoemd van wege de meenigvuldige terugkaatzing van het geluid der stem of van eenig speeltuig in hetzelfde. Dit
 Hol is omtrent twintig voet in het vierkant, en van boven gewelfd. Deszelfs wanden zijn, even gelijk die van dat, waarin men het eerst
 kooft, overal heerlijk versierd met versteeningen. Van hier in de Antichambre terugkee-

rende, en drie of vier gangen links en rechts gedaan hebbende, kooft men in eenen langen gang omtrent dertien voet wijd, en misfchien omtrent vijftien voet regtftandig hoog; doch, indien men van den grond tot aan het hoogfte gedeelte van het gewelf mat, zou deze hoogte veel meer zijn, wjl de wanden aan beide zijden eenen boog uitmaaken, en zich in het bovenfte der zolderinge verëenigen. Deze gang loopt zeer fchielijk af, en is, naar ik gis, omtrent zestig *yards* lang. Naar het einde wordt dezelve ongelijk veel nauwer, en loopt uit in een' poel klaar water, van omtrent drie of vier voet diepte. Hoe ver deze zich uitftrekt is onmogelijk te bepaalen. Voor eenigen tijd was er een gezelfchap, dat, begeerig om dit te onderzoeken, een kano tot dat einde had afgelaaten; dan, ingevolge 't gene zij bij hunne terugkoomst verhaalden, hadden zij van hun voorneemen moeten afzien, wjl zij, flegts een kort einde wegs gevoorderd zijnde, het vaartuig, uit hoofde der weinige diepte, niet verder konden voord krijgen. Het is egter veel waarfchijnlijker, dat de vrees, dan dat de ondiepte hen deed terugkeeren. Ik fchoot eene pistool met een' kogel gelaaden over het water af; doch het geluid wierd, niet van de
zij-

zijde over het water, maar van den agterkant van het Hol teruggekaatst, waaruit ik opmaak, dat deze poel zich niet veel verder uitstrekt, dan men met het gezigt bereiken kan. De wanden van dezen doorgang bestaan, aan beide zijden, uit eene vaste rots van steenkalk, en schijnen, door eene of andere aardbeëving, van elkanderen gescheiden te zijn. De grond bestaat uit eene dik zandachtige aarde, welke men meermaalen heeft uitgegraaven, om er de salpeter uit te haalen, die in dezelve gevonden wordt. Ten dezen einde vermengd men de uitgegraavene aarde met water, 't welk men, na dat de grove deelen op den bodem gezakt zijn, weder afgiet, en laat uitwaazemen, wanneer het overblijvende de salpeter geeft. Men vindt, in dezen omtrek, en verder naar het westen van *Virginiën*, verscheidene andere Holen, uit welken men, op deze wijze, eene groote meenigte salpeters verzamelt. Het Buskruit, 't welk men met hetzelfde in het Binnenland vervaardigt, maakt eenen voornaamen tak van koophandel uit, en wordt, in ruiling tegen *Europeesche* waaren, naar *Philadelphiä* gezonden.

Omtrent twee derde naar beneden in dezen, zoo evengemelden, langen doorgang, ontmoet

men, aan de rechtehand, eene groote opening in den wand, leidende naar een ander Hol, welks grond omtrent tien voet laager is dan die van den gang, zoo dat het niet gemakkelijk is, in hetzelfde te koomen, wijl de zijden zeer stijf en slibberig zijn. Dit vertrek is het grootste en schoonste van het geheele Hol; en heeft eene eenigzins ovaale gedaante, zijnde omtrent zestig voet lang, dertig voet breed, en, op sommige plaatzen, bijna vijftig voet hoog. De versteeningen, welken door het water, dat van boven nederdruipt, gemaakt worden, zijn zeer schoon, en hangen van het gewelf naar beneden in de gedaante van een fraai tapijt, dat met eenen hoek, in een ruim vertrek is opgehangen. Wanneer men met een' stok slaat, hoort men een diep hol geluid, dat door de gewelven van het Hol wordt teruggekaatst. In andere deelen van dit vertrek zijn de versteeningen op den grond begonnen, en maaken pilaaren van onderscheidene hoogte, van welken eenigen bijna aan het gewelf raaken. Indien men zich op eenigen afstand van deze versteeningen verwijdert, laateride iemand met eene brandende fakkel, welke hij geduurig beweegt, bij dezelve, dan ziet men duizenden ingebeelde gedaanten, en men zou zich bijna voorstellen

len in het rijk der geesten te zijn, aan alle zijden omringd door spook en monsters. De grond van dit vertrek helt langzaam van de eene naar de andere zijde af, en loopt uit op een' waterpoel, welks waterpas gelijk schijnt aan dat van dien aan het einde van den langen doorgang; ook is het, uit derzelver gesteldheid, zeer waarschijnlijk, dat beide met elkanderen gemeenschap hebben. De Thermometer, welke ik bij mij had, stond, in het afgelegenste gedeelte van deze zaal op 55° . Van hier keerden wij terug naar den ingang van het Hol, waar wij, in het licht zijnde, het voorkoomen hadden, als kwamen wij daadlijk uit het helische rijk ten voorschijne, zijnde onze aangezichten, handen en kleederen geheel bedekt met roet en vuil, dat door den rook en den damp der fakkels, met welken men zoo dikwils in dit Hol gaat, veroorzaakt wordt, en overal in hetzelfde aanflaat. De rook der hartsächtigen dennen is buitengemeen dik en zwaar. Eer dit Hol zoo vaak bezogt wierd, en de wanden van hetzelfde door den gezegden damp geheel zwart waren, was hetzelfde, zoo als mij door bejaarde Ingezetenen verhaald wierd, in de daad zeer schoon, wijl de versteeningen aan het gewelf en de wanden natuurlijk bleek en wit zijn.

Het

Het land onmiddelijk agter de Blauwe Bergen, tusſchen het Graaffſchap *Bottetourt* en de rivier de *Patowmac*, is aangenaam doorſneeden met onderſcheidene heuvels en dalen, en levert eenen uitgeſtrekten vrugtbaaren grond op. Het laage land, digt aan de rivier de *Shenandoah*, welke, meer dan honderd mijlen ver, langs den voet der Blauwe Bergen loopt, is vooräl bekend wegens deſzelfs vrugtbaarheid. Deze laage gronden maaken, nauwkeurig geſproken, eigenlijk de *Shenandoah*-valleie uit, offchoon, in het algemeen, het land, liggende verſcheidene mijlen aſtands van de rivier, en op zommige plaatzen zelfs bergächtig, onder dezen naam bekend is. De natuurlijke weiden zijn hier niet zoo goed als in het Graaffſchap *Bottetourt*: evenwel, wanneer de klaver eens gezaaid iſ, groeit dezelve zeer weelig; ook geeft de tarw hier eenen zoo rijken oogst, als in eenig ander gedeelte van den Verëenigden Staat. Tobak wordt er niet geteeld dan voor eigen gebruik; en Indiäansch koorn zaait men ſlechts zeer weinig, wïjl hetzelfde zeer ligt beſchadigd wordt door de nagtvorſten, die hier, in het voorjaar, zeer gewoon zijn.

De lugtgeſteldheid is ter dezer plaatze niet zoo warm als in de benedere gedeelten van
het

het land aan de Oostlijke zijde der Bergen; maar egter op verre na niet zoo gemaatigd als in het Graaffschap *Bottetourt*, dat, door ketens van bergen omringd, geduurende den zomer door verkwikkende koeltjens verfrischt wordt, en in den winter bedekt en beschut is tegens de scherpe winden uit het Noordwesten.

Het geheele Land ten westen der Bergen neemt zeer schielijk toe in volkrijkheid. In den omtrek van *Winchester* is hetzelfde zoo digt bewoond, en gevolglijk zoo zeer van boomen ontbloot, dat het hout aldaar thands zeer in waarde geklommen is, en de Landlieden dikwils genoodzaakt zijn, hunne paalen en balken, tien en vijftien mijlen ver, te haalen. Het is egter alleen in dezen omtrek, dat het hout zoo schaars en het land zoo van hetzelfde beroofd is: op andere plaatzen heeft men uitgestrekte velden met houtgewas, en de heuvels zijn in het algemeen onāangeroerd gebleeven. De boomen, met welken de laatste bedekt zijn, brengen zeer veel toe tot de schoonheid van het land, en, daar deze heuvels afgewisfeld worden door groote velden met het schoonste groen, en bevoigtigd door de meenigte takken van de rivier de *Shenandoah*, geeft dit meest overāl op den weg van *Bottetourt* tot
aan

aan de *Patowmac*, eene verscheidenheid van aangename landgezigten, van welken veelen nog schooner zijn, door het gezigt der Blauwe Bergen, die zich op den agtergrond vertoonen.

Wat egter de Landgezigten hier, en in het algemeen in geheel *Amerika* betreft, moet men aanmerken, dat derzelver schoonheid zeer verminderd wordt, door de ruuwe hoekige heiningen, en de lompe houten huizen, welken men overal aantreft, en die, op eenen kleenen afstand, een on aangenaam, bedompt en somber voorkoomen hebben. Daarteboven zijn de stompen der boomen, welken men op het land, dat men eerst ontgint en in orde brengen wil, staan laat, een verveelend voorwerp voor het oog, dat dezelve geduurig ontmoet. Wanneer men, in *Amerika*, boomen velt, hakt men dezelve nooit dicht aan den grond af, maar twee of drie voet boven denzelven; wijl men bevonden heeft, dat iemand, wanneer hij het ligchaam slegts een weinig behoeft te buigen, in éenen dag, veel meer boomen kan afhakken, dan wanneer hij verplicht is, zoo laag te bukken, dat hij met de bijl aan den voet des booms kan koomen; ook maakt dit voor den Landbouwer geheel geen verschil, wijl de wortel des booms, onverschillig of dezelve
twee

twee of drie voet boven, of wel gelijk met den grond is afgehouden, hem toch verhindert het land te beploegen. Deze stompen verteerden gewoonlijk binnen den tijd van zeven of agt jaar: zoms eerër, zoms ook wel wat laater, naar maate van het hout; en nooit schieten zij weder uit, zoo als dezelve in *Engeland* zouden doen, wanneer men ze dus staan liet.

De bebouwde gronden zijn, in dezen omtrek, verdeeld in kleene gedeeltens. Men vindt hier niet, gelijk aan de andere zijde der bergen, rijke Eigenaars, die uitgestrekte Landerijen bezitten, noch menschen, die, door hunne opvoeding of hunne kundigheden, ver boven het overige gedeelte hunner Medeburgers uitmunten. Armoede is daarteboven in dit land even zoo onbekend, als groote weelde: elk is eigenaar van het huis, waarin hij woont, en van het land, dat hij beërbeidt, en schijnt in eenen gelukkigen stand van middenmaatigheid te leeven, geene begeerte hebbende naar eenen luisterrijkeren en verheveneren staat, dan hij daadlijk geniet.

De vrijë Inwooners bestaan, voor het grootste gedeelte, uit *Duitschers*, welken hier hetzelfde character, en dezelfde zeden hebben behou-

houden , als in *Pensylvaniën* , en in andere Staaten , waar zij zich hebben nedergezet. Omrent een zesde gedeelte van het Volk zijn Slaaven ; maar in zommige Graaffchappen is dit getal , naar evenredigheid , veel minder : in *Rockbridge* maaken dezelve niet meer dan een elfde , en in het Graaffchap *Shenandoah* slegt een twintigste deel van het geheel uit.

Tusfchen *Fincastle* en de *Patowmac* ontmoet men verscheidene Steden , zoo als *Lexington* , *Staunton* , *Newmarket* , *Woodstock* , *Winchester* , *Strasburgh* , en eenige anderen. Alle deze Steden liggen aan den grooten weg , die , in eene Zuidlijke en Noordlijke rigting , agter de Blauwe Bergen loopt , en de gewoone weg is uit de Noordlijke Staaten naar *Kentuckij*.

Langs denzelven pasfeerende , ontmoette ik eene meenigte Volks , uit *Kentuckij* en den nieuwen Staat van *Tenassee* koomende , en naar *Philadelphiä* en *Baltimore* , en een groot aantal juist den anderen weg gaande , om , zoo als zij het noemen , *naartespooren* , dat is , om eenig land in het westlijk gedeelte te zoeken , dat geschikt zou zijn tot nieuwe Volkplantingen. Dit Volk reist allen te paard , voorzien van pistoolen , een zabel , en onder hunne zaddels eene groote opgevouwene deken , welke zij
ge-

gebruiken om onder dezelve te slaapen, wanneer zij genoodzaakt zijn den nagt, onder den blooten hemel, in de boschen doortebrengeu. Thands, na dat de Vrede met de *Indiäanen* geslooten is, heeft men zelden noodig, wapenen te gebruiken; maar, voor dien tijd, was het eene zeer stoute onderneeming, langs dezen weg naar *Kentuckij* te reizen; en de Reizigers waren verpligt, in troepen van veertig of vijftig man, te gaan, allen wel bepaald en gereed, om zich te verdedigen. Het zou egter, zelfs tegenwoordig, nog zeer gewaagd zijn, om alleen dezen weg te pasfeeren; doch, wanneer vijf of zes perzoonen bij elkanderen zijn, is men volkoomen veilig. Thands vindt men, bijna den geheelen weg langs, van *Fincastle* tot aan *Lexington* in *Kentuckij*, overäl huizen, zoo dat men, op deze geheele reis, niet noodig heeft, meer dan twee of drie nagten, in de boschen doortebrengeu.

Onder alle de lompe en onbeschaafde schepzels, die ik in *Amerika* ontmoette, is dit Volk uit de westlijke streeken wel het ergste en onbeschoftste. Derzelver nieuwsgierigheid kent geene paalen. Meenigmaal wierd ik onverhoeds, op eene eenzaame plaats op den weg, door den eenen of anderen van hun tegengehou-

den; en wel op zulk eene wijze, dat, indien ik in een ander Land geweest ware, ik zeker gedacht zou hebben, met eenen Struikroover te doen te hebben, die mij mijne beurs wilde ontnemen. Intusfchen was het hun alleen te doen, om mij, zonder eenige pligtpleegingen, of verschooning, te vraagen, van waar ik kwam, of ik eenig nieuws had, werwaards ik heen ging, en eindelijk hoe mijn naam was. — „ Staa, Mijn Heer! — wel ik gis nu, gij „ kooft uit den Nieuwen Staat. — Neen, „ Mijn Heer! — Wel dan, ik gis dan nu, gij „ kooft van *Kentuc* (*). — Neen, Mijn „ Heer! — O! wel dan, ik bid u nu, waar „ moogt gij van daan koomen? — Uit het „ Benedenland. — Wel, dan moet gij al het „ nieuws gehoord hebben: ik bid u, Mijn „ Heer! wat is daar de prijs van het gerookte „ spek? — Op mijn woord, mijn Vriend! ik „ kan het u niet zeggen. — Ei! Ei! Ik zie, „ Mijn Heer! gij zijt geen van ons: ik bid u, „ Mijn Heer! hoe is toch uw naam?” — Een Vreemdling, dezen weg reizende, is zeker van het gezelschap van dit aangenaam Volkjen, dat zoo genegen is tot vraagen, geduurende zijne ge-

(*) *Kentuckij*.

geheele reis tot aan de naaste Herberg, te zullen ontmoeten; en hier kan hij zelden vijf minuten vertoeven, zonder dat hij weder door anderen wordt aangerand, die hem dezelfde vraagen doen.

De eerste Stad, aan welke men kooft, wanneer men noordwaards van het Graafschap *Botetourt* reist, is *Lexington*, een kleen net plaatsjen, dat omtrent honderd huizen, een Gerechts-hof en eene gevangenis bevat; doch welke gebouwen, voor het grootste gedeelte, even voor ik hier kwam, door eenen hevigen brand vernield waren. Een groot aantal *Ieren* heeft zich in deze Stad nedergezet. — Dertig mijlen verder ligt *Staunton*. Deze plaats drijft eenen grooten handel met het Binnenland, en bestaat, uit bijna twee honderd woningen benevens eene Kerk, welke woningen meestäl van steen gebouwd zijn. Dit was de eerste plaats op den geheelen weg van *Lijnchburgh*, zijnde honderd en vijftig mijlen afftands, met welken ik omtrent tien dagen doorbragt, waar ik niet in staat was, een weinig versch vleesch te bekoomen, uitgezonderd bij het pasfeeren der Blauwe Bergen, daar men mij eenig wild voorzette, dat men zoo even gedood had. Ik ging vijftig mijlen verder van *Staunton*, eer ik

hetzelve weder kon krijgen. Gezouten spek, gekookt met het loof van raapen, op de wijze van groenten, of gefruit spek, of gefruite zoute visch, met warme salade, gereed gemaakt met azijn, en het gesmolten vet, dat, na dat men het spek gebraden heeft, in de braadpan is overgebleeven, is het eenige, wat men, in de meeste Herbergen in dit Land, krijgen kan. In het voorjaar is dit het gewoone voedsel van het Volk in dezen omtrek, en, in de daad, gebruikt men hier, zoo als men mij verhaald heeft, het geheele jaar door, bijna niets anders dan gezouten vleesch.

Een *Europeaan*, in *Amerika* reizende, is verwonderd, overal zoo veele perzoonen aantetrefen, versierd met militaire eertitels; en dit te meer, daar hij een groot aantal van dezelven bezig vindt in dingen, die weinig schijnen overëentestemmen met den rang, welken zij bekleeden. Immers het is geheel niet vreemd, een' Capitein in het gewaad van eenen Voerman, en eenen Colonel als Koetsier van eene postkoets te ontmoeten, of een' Generaal, agter zijne toonbank, stuivers lint te zien verkoopen. Maar nergends vindt men ook zulk eenen overvloed van deze militaire perfoonaadiën, dan in de kleene Stad *Staunton*. Er is,
de

de Rechtsgeleerden en Doctoren alleen uitgezonderd, nauwlijks iemand, eenigzins boven het gemeen verheven, die niet de waardigheid van Colonel, Major, of Capitein bekleedt. De oorzaak hiervan is in het volgende te zoeken. In *Amerika* is elk, die vrij, en boven de zestien en beneden de zestig jaaren oud is, wanneer zijne beroepsbezigheden hem niet volstrekt verhinderen, verpligt, zich onder het krijgsvolk te laten opschrijven. In *Virginien* alleen beloopt dit krijgsvolk omtrent twee en zestig duizend man, welken in vier Divisiën en zeventien Brigaden verdeeld zijn, die ieder hunnen bijzonderen Generaal en andere Officieren hebben. Wanneer er deshalven geene andere Officieren waren, dan dezen, die daadlijk tot het krijgsvolk behooren, zou derzelver getal reeds aanmerkelijk groot zijn; maar, behalven dit, zijn er, in de meeste Steden, nog zekere Corps Vrijwilligers, die geheel op zich zelf staan, en hunne afzonderlijke Opzichthoofden hebben. In *Staunton* heeft men twee zulke Corpsen: een Cavallerie, en een Artillerie. Dezen bestaan, voor het grootste gedeelte, uit perzoonen, die in den wapenhandel vermaak vinden, en welker ijdele glorie hen aanspoort, om zich, tot dat einde, in Regimenten

ten te verëenigen. Het Krijgsvolk verzamelt niet meer dan eens in de twee of drie maanden; en, daar elk Individu verplicht is, zich zelve van wapenen en kleeding te voorzien, en het niet volftrekt noodzaaklijk is, eene uniform te draagen, hebben deze Corps zeer weinig militair voorkoomen. Bij dit alles koomt nog, dat veele Officieren van deze Vrijcorps, als mede van het Krijgsvolk dagelijks hun afscheid neemen, en dan, hoe kort zij ook bij dezelve geweest hebben, gedurende het overige van hun leven, den naam van Colonel of Capitein, wanneer zij dezen rang bij dezelve bekleedden, behouden, waartoe dit eene listige kunststreek schijnt. Voeg hier eindelijk bij, dat er nog verscheidene Officieren van de oudë Armée over zijn, welken noch tot het Krijgsvolk, noch tot de Vrijcorpsen behooren.

Winchester ligt honderd mijlen ten Noorden van *Staunton*, en is de grootste Stad van den Verëenigden Staat aan de Westzijde van het Blauwe Gebergte. Men rekent het getal der huizen alhier op driehonderd en vijftig, en dat der Inwoonërs op twee duizend. Er zijn vier Kerken in deze Stad, welken, even gelijk de huizen, zeer eenvoudig gebouwd zijn. De
straa-

sraaten zijn geregeld aangelegd, maar zeer nauw. Er is niets bijzonders in deze plaats, dat cenigzins de aandacht verdient; en even zoo is het met alle de overige kleene Steden, van welken ik gesproken heb: geene van de-
zelveu bevat meer dan zeventig huizen.

 AGTTIENDE BRIEF.

Beschrijving van den loop der Rivieren de Patowmac en de Shenandoah door eene opening in de Blauwe Bergen. — Aanmerkingen op het verhaal van den Heere JEFFERSON omtrent dit onderwerp. — Hoofdzakelijk berigt omtrent Marijland. — Aankoomst te Philadelphiä. — Aanmerkingen op de lugtgesteldheid in den Verëenigden Staat. — Geweldheid der Stad Philadelphiä geduurende de mte van den zomer. — Moeilijkheid, om boter, melk, vleesch, visch enz. goed te houden. — Algemeen gebruik van Ts. — Hnden. — Invloed van dezelyen op den staat van het weder in Amerika.

Philadelphiä, Junij.

I Het land ten weste van de Blauwe Bergen in Virginiën, in verschillende rigtingen, doorkruist hebbende, kwam ik eindelijk aan den oever van de *Patowmac*, ter plaatze, waar deze

ze Rivier door deze Bergketen doorloopt, welke plaats de Heer JEFFERSON ons, in zijne Aanteekeningen over *Virginia*, beschreeven heeft als „een van de treffendste tooneelen „in de Natuur, en waardig eene reize over „de *Atlantische zee*.” — De annadering naar deze plaats en de omtrek zijn’ woest en romanesk. Na een aantal kleene heuvels, die zich, agtervolgende, de een boven den anderen verheffen, te zijn overgetrokken, ontdekt men eindelijk de opening in de Blauwe Bergketen; en, ten zelfden tijde, de weg schielijk draaiënde, loopt dezelve, in verscheidene bogten nederwaards, langs eenen hoogen en steilen heuvel, die bedekt is met zwaare loofrijke boomen, welker takken zich van boven verëenigen. Aan de eene zijde van den weg ziet men eene groote meenigte rotzen boven zijn hoofd, die den onder dezelven voorbijgaanden den dood schijnen te dreigen. Aan den anderen kant vertoont zich een diepe afgrond, op welks bodem men het geruisch hoort van het water, dat, door de meenigte van bladen, voor het oog onzichtbaar is. Bijna aan het einde van dezen Heuvel, omtrent zestig voet boven de oppervlakte van het water, vindt men eene Herberg, en eenige wei-

nige huizen. Op zommige plaatzen agter deze huizen heeft men, naar mijne gedagte, het schoonste en voordeeligste gezigt op den loop der riviere door het gebergte.

Aan de linkerzijde loopt de *Patowmac*, door eene vrugtbare landstreek, slangswijze naar het gebergte: aan de rechtehand vloeit de *Shenandoah*. Zamen, aan den voet van den Berg vereëenigd, storten zij door de opening; zich daarop schielijk uitbreidende tot eene breedte van omtrent vier honderd *yards*, vervolgen zij heuren loop naar de zee, en worden eindelijk, door de omliggende bergen, geheel voor het oog bedekt. Het ruuwe voorkoomen van de zijden der bergen naar den kant der riviere, en de verbaazende rotzen, die, omtrent op den bodem, hier en daar verstrooid liggen, en van welken veelen, zoo als men duidelijk ziet, door de eene of andere geweldige werking der Natuure, zijn van een gescheurd, „ zijn, — zoo als de Heer JEFFERSON aanmerkt, — overblijfsels en gedenkteeken van „ het oorlog, dat, ter dezer plaatze, tusſchen „ de rivieren en bergen heeft plaats gehad, „ en leiden ons, op het eerste gezigt, tot „ het denkbeeld, dat de bergen geschapen „ zijn geweest, eer de rivieren begonnen te „ stoo-

„ftroomen, — dat het water van de *Patowmac*
 „en de *Shenandoah*, geduurende eenigen tijd,
 „door het Blauwe Gebergte is tegengehou-
 „den geworden, maar, aanhoudend rijzende,
 „zich, ten laafte, op deze plaatze eenen
 „doortogt gebaand, en deze Bergen van bo-
 „ven tot beneden van een gereeten heeft.”
 Het is zeker, dat, indien deze Bergketen we-
 der kon verëenigd worden, de rivieren de *Pa-*
towmac en de *Shenandoah*, aan de westzijde
 van dezelve, eene ontzaglijke meenigte waters
 zouden bijëenbrengen, en dat dit water het
 diepst zoude zijn, en gevolglijk met meer ge-
 welds zou werken, om zich eenen doorgang
 door het gebergte te baanen ter dezer zelfder
 plaatze, waar nu de opening is, dan wel op
 eenige andere, wijl de grond hier veel laager
 is, dan elders in eene groote uitgestrektheid
 lands. Het zal genoeg zijn, het oog even
 op de kaart te vestigen, om, omtrent dit fluk,
 voldaan te zijn, en te gelijk te zien, dat alle
 de rivieren van het omliggende land heuren
 loop herwaards neemen. Of deze Bergketen
 egter oorspronglijk in zijn geheel, dan of er
 eene opening in dezelve gelaaten was voor
 den doorloop dezer rivieren, dit kan thands
 onmogelijk bepaald worden; maar dit is zeker,
 dat

dat de zijden der opening, door eene of andere gedugte overftrooming, tot derzelver tegenwoordigen ruuwen en onëffenen ftand gebragt zijn. Indedaad, verönderfteld, dat de *Patowmac* en de *Shenandoah*, geduurende eenen vloed, welken, in het voorjaar en den herft, hier zeer gemeen zijn, altijd alleen tot diezelfde hoogte rijzen, welke de rivier de *James*, ten jaare 1795, had, dat is vijftien voet boven derzelver gewoon waterpas, dan zou zulk eene omftandigheid eene aanmerkelijke verandering in de uitwendige gedaante der opening hebben kunnen veröorzaaken.

De Blauwe Bergen beftaan, aan beide zijden van de *Patowmac*, van den grond tot aan den top, uit zwaare rotzen, in beddingen van eene wecke vrugbaare aarde liggende. Deze aarde is zeer blootgefteld aan het gevaar, van, door het water, uitgespoeld te worden, en in dat geval raaken de rotzen gevolgljk los. Meenigmaal gebeurt dit zelfs door zwaare ftorregens. Eens was ik zelve getuige hiervan, en deze gebeurtenis zal mij nimmer uit het geheugen gaan. Op denzelfden dag dat ik hier aankwam, had het, geduurende den geheelen morgen, buitengewoon fterk geregend. De avond was egter zeer fchoon, en,
daar

daar ik begeerig was, om dit grootsch tooneel, zoo veel mogelijk, uit elk gezigtpunt te beschouwen, ging ik over de rivier, en klouterde, aan de overzijde, den berg op, op eene plaats, die zeer steil was, waar ik geen pad vond, en daar verscheidene zwaare rotzen met hoeken en punten uitstaken. Ik was, omtrent vijftig *yards* hoog, opgeklommen, wanneer een groote steen, op welken ik mijnen voet zettede, en die mij volkoomen vast en veilig scheen, mij op eens begaf, en onder mijne voeten wegviel. Dezelve was, door den regen, los geworden, en nam, in zijnen val, eenen verbaazenden hoop steenen mede, welken, bij het nedervallen, zulk een verschrikkelijk geweld maakten, dat ik niets anders dacht, of de geheele berg viel op mij, en ik elk oogenblik verwagtte vermorzeld te worden. Ik gleed omtrent twintig voet naar beneden, waar ik gelukkig aan den tak van eenen boom bleef hangen, aan welken ik mij met geweld vasthield, terwijl intusfchen de steenen aanhoudende, in eene groote meenigte, nederstortten, en verscheidene maalen, na een paar minuten stilstands, wederom, met een toeneemend geweld, begonnen te vallen. In dezen stand, tusschen Hemel en Aarde hangende, bleef

bleef ik eenen zeer geruimen tijd, steeds onkundig of, en vreezende, dat de eene of andere rots, grooter dan de voorigen, mogt losraaken, en, in zijnen val, den boom medeneemen, aan welken ik mij vasthield. Onbekend met de paden van den berg, scheen er mij geen ander weg open, om beneden te komen, dan over de nedergevallene steenen; een weg, dien ik met ontroering en schrik beschouwde. De nagt begon intuschen reeds zeer te naderen, en het was volstrekt onmogelijk, langer in dien stand te blijven, in welken ik mij bevond: ik besloot dus, het te waagen; en gelukkig kwam ik eindelijk beneden aan den voet des bergs, zonder eenig ander letzel bekoomen te hebben, dan twee of drie ligte kneuzingen aan mijne heupen en elboogen. Toen ik weder terug kwam, wenschte het Volk mij geluk met mijne ontkooming uit zoodanig een gevaar, en verhaalde mij, dat het zeer dikwils gebeurde, dat de steenen, na eenen zwaaren stortregen, los wierden, en dat zomwijlen, na het ontdooiën van veel sneeuws, geheele rotzen nederploften, met zoodanig een geweld, dat men het verscheidene mijlen ver kon hooren. Men kan zich zeer gemakkelijk voorstellen, welken de gevolgen zouden zijn, wan-

wanneer eene zwaare rots, beneden aan den voet des bergs, door het water ondermijnd, los raakte: de rots boven dezelve, beroofd, van haar steunzel, zou insgelijks noodwendig nederstorten, en, in haaren val, eene meenigte anderen, met welken zij verbonden was, medesleeven, en dit zou natuurlijk eene geheele scheuring en opening van den berg, van den voet tot aan deszelfs hoogsten top, ten gevolge hebben.

De loop der rivieren door deze Bergketen ter dezer plaatze levert, buiten tegenspraak, een heerlijk tafreel op, en verdient opmerking; maar ik ben er ver af van, met den Heere JEFFERSON, te oordeelen, dat dit „een is van de schoonste tooneelen in de Natuur, en waardig eene reize over de *Atlantische* zee:” ook heb ik nooit iemand ontmoet, die, deze plaats gezien, en de beschrijving van dezelve van dezen Heere gelcezen hebbende, niet merkelyk in gedagte daaröver van hem verschilde. Om tooneelen, die veel meer verwonderings verdienen, te zien, heeft men niet noodig, verder dan *Wales* te gaan. Het is waar, men vindt aldaar geene rivier, die, in grootte, aan de *Patowmac* gelijk staat; maar men vindt er verscheidenen, die, met veel meer

ge.

gewelds en snelheids; over heure beddingen van rotzen heenstorten, dan de *Patowmac*, en de *Shenandoah*; en de rotzen, de afgronden, en de bergen van deze Blauwe Bergketen ter dezer plaatze zijn slechts kleenheden, en dus weinig beteekenende, in vergelijking met die, welken men in het land van *Wales* aantreft. In de daad, uit elk gedeelte der beschrijvinge van den Heere JEFFERSON schijnt het, als of hij deze plaats alleen gezien heeft, niet in derzelver tegenwoordigen staat, maar op het oogenblik, dat de scheuring plaats had, en alles in beweeging en verwarring was.

Na dat ik de *Patowmac* was overgegaan, ging ik naar *Frederic-Town* in *Marijland*, waar van ik reeds, in eenen voorgaanden, gesproken heb; en van daar naar *Baltimore*. Het land tusschen deze beide Steden is, op ver na, niet zoo vrugtbaar, als dat ten Westen van de *Blauwe Bergen*, evenwel wordt hetzelfde vrij wel bebouwd. Op verscheidene plaatsen wordt hier ijzer en koper gevonden; doch, tot nog toe, heeft men nog geene werkhuizen aangelegd, of inrigtingen gemaakt ter bearbeiding van het laatste metaal, maar voor die van het ijzer heeft men er, die zeer groot en uitgestrekt zijn. Het ijzer, dat men hier
aan-

aantrefte, is buitengemeen taai, en zoodanig is het overal door geheel *Marijland*, *Virginien* en *Pensylvaniën*. Het vaatwerk, dat van hetzelfde gemaakt wordt, zoo als potten, ketels, enz., kan, offchoon veel dunner zijnde, dan het gewoonlijk in *Engeland* is, veilig op eenen wagen, en weder van denzelven geworpen worden, zonder eenig gevaar te loopen van te breeken. De arbeid aan de smisfen en de ovens wordt alleen door Negers verrigt, welken daartoe bijzonder geschikt schijnen, niet alleen uit hoofde van hunnen zwarten aart, maar wijl zij, zonder eenig ongemak, eenen veel hooger en graad van hitte verduuren kunnen, dan eenig Blanken. In de heetste dagen van den zomer zijn zij nooit zonder vuur in hunne hutten.

De Landhoeven en Plantagiën, verschillen in grootte van honderd tot duizend *acres* lands. In het bovenste gedeelte van den Staat, naar den kant der Bergen, is het land verdeeld in kleene gedeelten: men zaait aldaar meestal koorn, en vindt er weinig Slaaven. In de beneden streken vandenzelven, en in dat deel van het Land, dat tusfchen *Frederic-Town* en *Baltimore* gelegen is, zijn de Plantagiën zeer uitgestrekt, teelt men eene zeer groote hoeveelheid tobaks, en wordt het werk bijna geheel

door Slaaven gedaan. De Eigenaars, die op deze groote Plantagiën hun verblijf houden, leeven bijna op dezelfde wijze, als de Planters in *Virginien*: allen hebben zij hunne Rentmeesters en Opzieners, en bemoeiën zelven zich zeer weinig met het bestuur van hunnen grond. Even gelijk in den laatstgenoemden Staat, zoo worden ook hier de kleeding voor de Slaaven, en het grootste gedeelte van het gereedschap tot den Landbouw en der benoodigdheden voor de huishouding, op de Plantagiën zelven, vervaardigd. De Kwartieren voor de Negers staan in den omtrek van het voornaamste Woonhuis, en geeven aan de verblijfplaats van elken Planter het voorkoomen van een klein dorp, juist zoo als in *Virginien*. De huizen zijn, voor het grootste deel, gebouwd van hout, en met spaansch-bruin geverwd. Aan het voorste gedeelte heeft men, in het algemeen, eene lange gaanderij, die wit geschilderd is.

Van *Baltimore* keerde ik terug naar *Philadelphia*, waar ik, na eene afwezigheid van omtrent drie maanden, op den veertienden Junij aankwam. Geduurende dezen geheelen tijd was het weder buitengemeen veränderlijk geweest, zoo dat hetzelfde, nauwlijks eens, vier dagen agter den anderen gelijk bleef. Reeds
op

op den veertienden Maart stond de Thermometer van FAHRENHEIT, in *Pensylvaniën*, op den middag, op 65° , niettegenstaande dezelve, niet langer dan ééne week te vooren, op 14° gestaan had. In het laatst van deze maand, zag ik dezelve, in *Marijland*, op hetzelfde uur, nauwelijks ooit hooger dan op 50° : de avonden waren altijd koud, en het weder was vochtig en ruuw. Op den Noordlijken Uithoek van *Virginiën* rees de Thermometer, in de tweede week van April, twee of drie dagen agter elkanderen, op het midden van den dag, van 80° tot 84° ; maar, de wind schielijk veranderende, daalde dezelve weder, en bleef eenige dagen beneden de 70° . Door de meer benedene deelen van *Virginiën* reizende, zag ik denzelven naderhand, gedurende de maand April, verscheidene maalen op de hoogte van 80° ; maar niet voor den veertienden Maij rees zij weder tot dien zelfden graad: in de daad, het was er zoo ver van daan, dat wij integendeel verscheidene zulke koude dagen hadden, dat men het vuur niet kon ontbeeren; en in den nagt van den negenden dier maand, wanneer ik mij in den omtrek der Zuid-westlijke Bergen bevond, had er zulk eene scherpe vorst plaats, dat dezelve alle de kerssen, het groot-

ste deel der vroege tarw, en de jonge scheuten van het Indiïansch koorn vernielde: op zommige plaatsen waren zelfs de jeugdige bladeren der boomen in de boschen, verscheidene mijlen ver; geheel verdord; en het land had volmaakt het voorkoomen, als in de maand November. Op den tienden, den dag na de vorst, was de Thermometer, op het midden van den dag, op 40° , en vier dagen daarna stond dezelve op 81° . Geduurende het overige van deze, en de geheele maand van Junij, tot aan mijne terugkoomst te *Philadelphiä*, was dezelve bij afwisseling van 60° tot op 80° : het weder was, over het geheel, schoon; maar verscheidene maalen was de lugt, twee of drie dagen agter elkanderen, zeer on aangenaam en koud. De verandering in de gesteldheid van den Dampkring was daarteboven zomwijlen zeer schielijk. Op den zesden Junij, waneer ik, de *Patowmac* gepasfeerd zijnde, op weg was naar *Frederic-Town*, zag ik de grootste verandering van dezen aart, van welke ik ooit gehoord heb. De voormiddag was drukkende heet geweest; de Thermometer stond op 81° , en de wind was Zuid-Zuid-West. Omtrent één uur in den agtermiddag vertoonde zich aan den gezigtsëinder eene donkere

kere wolk, en kwam er een verschrikkelijke wind op, die met donder en blikzem vergezeld ging: verscheidene zwaare boomen wierden, door den wind, met de wortels uit den grond gerukt; geduurende eenige minuten vielen er hagelsteenen, omtrent driemaal zoo groot dan eene gewoone erwt, en naderhand eene zoo zwaare stortregen, als of er eene wolkbreuk plaats had. Even voor dat de wind opstak, had ik mijnen Thermometer opgehangen in een vengster, dat op het Noorden uitzag; en stond dezelve op 81° : na verloop van drie-en-twintig minuten, wanneer de wind geheel voorbij was, op denzelfden ziende, vond ik hem gedaald op 59° , een verschil van 22° . Nu kwam er een Noord-westlijke wind op; de avond was alleräängenaamst, en de Thermometer klom wederöm tot 55° . In *Pensylvaniën* heeft men den Thermometer, binnen den tijd van zes-en-twintig uren, vijftig graaden zien verschillen.

Het klimaat in de Midden en Zuidlijke Staa-
 ten is bijzonder veränderlijk: zelden zijn de
 seizoenen van twee aanëenvolgende jaaren aan
 elkänderen gelijk, en bijna nooit gaat er eene
 maand voorbij, zonder de grootste afwisselin-
 gen in de gesteldheid van het weder. Doctor

RITTENHOUSE teekent aan, dat hij, geduurende zijn verblijf in *Pensylvaniën*, had opgemerkt, dat het, in alle nagten van het geheele jaar, vroor, uitgezonderd alleen in de maand Julij, en dat er zelfs in deze maand, gedurende welke de hitte het grootst en drukkendst is, zomwijlen dagen invielen, die zoo koud waren, dat men met genoeg en bij het vuur zat.

De lugtsgesteldheid in den Staat van *New-York* is vrij gelijk aan die van *Pensylvaniën*, uitgezonderd dat, in de Noordlijke deelen van dezen Staat, grenzende aan *Oppeer-Canada*, de winters altijd streng zijn, en lang aanhouden. Het klimaat van *New-Jersey*, *Delaware*, en het bovenste gedeelte van *Marijland* is ook meestäl hetzelfde, als in *Pensylvaniën*: in de Laagere deelen van *Marijland* verschilt hetzelfde niet veel van dat in *Virginiën*, ten Ooste van de Blauwe Bergen, waar het zeer zelden gebeurt, dat de Thermometer beneden de 6° onder 0 daalt.

In *Pensylvaniën* heeft men waargenomen, dat de hoogte van het vogt, in den Thermometer van FAHRENHEIT, van 24° beneden 0 tot 105° boven dezelve was; maar het gebeurt zeer zeldzaam, dat hetzelfde op een dezer beide

de uitersten staan blijft; en gewoonlijk nadert het veel meer den hoogsten graad van hitte, dan den laagsten van koude. Geduurende den winter van 1795, en die der drie voorige jaaren, daalde het niet laager dan op 10° boven nul: zelden gaat er egter een zomer voorbij, dat hetzelfde niet tot 96° rijst. Het wordt als eene groote bijzonderheid opgegeeven, dat, in het jaar 1789, de Thermometer nooit boven de 90° stond.

Het is onmogelijk zich een nauwkeurig denkbeeld te vormen van de drukkende hitte van den zomer in *Amerika*, zonder eene juiste kennis te hebben, zoo wel van den staat des Hygrometers, als van de hoogte van den Thermometer. De vogtigheid van de lugt is zeer verschillende in de onderscheidene deelen van het Land, en overal hangt dezelve af van den wind: het is te bewonderen, welk eenen hoogen graad van hitte men, zonder eenig ongemak, kan doorstaan, wanneer de lugt droog, dan wanneer dezelve vogtig is. In *New-Engeland*, in eene aanmerklijk drooge lugt, is de hitte niet ondraaglijker, wanneer de Thermometer op 100° staat, dan dezelve in de Laagere deelen der Zuidlijke Staaten is, wanneer dezelve op de hoogte van 90° is, onderfeld

egter, dat de wind, in beide deze plaatsen, uit denzelfden hoek waait. Van *Virginiën* spreekende, heb ik aangemerkt, dat er een zeer groot onderscheid is tusschen de lugtsgesteldheid in den omtrek der Bergen, en die van het Laage Land van dezen Staat. Even zoo is het in elk ander gedeelte van *Amerika*. Van de Bergen in *New-England*, langs de onderscheidene Bergketens, die, door *New-York*, *New-Jersey*, *Pensylvaniën*, *Marijland* en de Zuidlijke Staaten loopen, tot aan de uiterste grenzen van *Geörgiä*, is de hitte nooit zeer drukkende, terwijl dezelve integendeel, ten Noorden, zoo ver *Pensylvaniën* en *New-York* zich uitstrekken, in de beneden deelen des Lands, tusschen de Bergen en de Zee, dikwils ondraagelijk is.

In de weinige dagen, welken ik in deze maand te *Philadelphiä* doorbragt, rees de Thermometer herhaalde reizen tot 86° ; en twee of drie dagen stond dezelve op 93° . Geduurende dezen tijd zag men niemand buiten de deur van zijn huis, dan alleen in geval van de uiterste noodzaaklijkheid. Zij, wier bezigheden het eenigzins toelieten, gingen niet uit, dan met zonneschermen, om hen tegens de stralen der zonne te dekken: in het algemeen droeg men
lig-

ligte witte hoeden; en de jonge lieden kleedden zich in ligte buisjens en lange broeken van katoen of linnen. Elke zonneftaal fcheen men aantemerken als hoogst nadeelig en doodlijk: reeds vroeg in den morgenftond wierden de buitenvengfters geflooten, zoo dat men flegts even zoo veel lichts had, als volftrekt noodig was, ter verrigtinge der huislijke bezigheden; en veele huizen wierden zoo donker gchouden, dat, wanneer men van de ftraat inkwam, het, bij het eerfte inkoomen, volkoomen onmogelijk was te zien, of zich iemand in dezelve bevond. De beste huizen van de Stad zijn voorzien van *Venetiaanfche* blinden, die, van buiten, voor de vengfters en deuren der zaale geplaatst, en zoodanig gemaakt zijn, dat dezelve, even gelijk de gewoone vengfterblinden, kunnen worden toegeflagen. Zij, die zoodanige blinden hadden, hielden dezelve beftendig geflooten, terwijl zij de deuren en vengfters agter dezelve openlieten, ten einde de lugt intelaaten. Zoo ras de zon onder was, vertoonde de Stad een geheel ander tooneel: alle de huizen waren open, en de Inwooners verdrongen zich in de ftraaten, om hunne avondwandeling te doen, of hunne bekenden te bezoeken. Elke nagt fcheen het, als of er een

of ander belangrijk schouwspel zou vertoond worden, zoodanig was men in alle de straten en hoeken der Stad in beweging. Deze beweging duurde gewoonlijk tot tien uren des avonds. Om elf uren was alles zoo stil, als mogelijk in ééne Stad in de geheele Waereld: op dat uur kan men, gedurende het geheele jaar, de halve Stad doorwandelen, zonder een eenig menschlijk wezen te ontmoeten, dan de wagt. Zomwijlen valt er, na zulk eenen heeten dag, zoo ras de zon onder is, een sterke daauw, en als dan zijn de nagten zeer koud: zoms heeft men geheel geen' daauw, en blijft de lugt, den ganschen nacht door, heet. Verscheidene dagen agter elkanderen daalde de Thermometer, te *Philadelphiä*, gedurende de geheele vier-en-twintig uren, niet beneden de 80°.

Het vleesch kan men nooit éenen dag goed houden, dan in eenen ijs-, of anderen bijzonder kouden kelder. De melk wordt gewoonlijk, binnen een of twee uren, na dat dezelve uit het beest kooft, zuur. Visch wordt nooit ter markt gebragt, dan bedekt met stukken ijs; en, niettegenstaande deze voorzorg, is dezelve egter dikwils zoodanig, dat zij niet eetbaar is. De boer brengt men, op dezelfde

de wijze, ter markte in ijs, waar van men, in het algemeen, in elke boerenwooning eenen grooten voorraad heeft, wijl men hetzelfde, in deze laage streken des Lands, meestäl als eene noodzaaklijke behoefte des levens aanmerkt. Het gevogelte, dat men voor het middagmaal bestemt, wordt nooit eer, dan omtrent vier uren voor men het zelve nodig heeft, geslagt, en als dan in water gezet, wijl het zonder dit volstrekt bedorven zou zijn. Dan niet-tegenstaande deze verbaazende hitte, zeide men mij, dat, indien ik, tot aan het einde van Julij, of het begin van Augustus, te *Philadelphiä* wilde blijven, ik dezelve nog veel ondraaglijker zoude vinden, dan zij tot dus verre geweest was. Bijna alle de overige groote Zeeesteden ten Zuide van *Philadelphiä* zijn, geduurende den zomer, ten dezen aanzicne, even zoo onaangenaam; en te *Baltimore*, *Norfolk* en op eenige andere plaatzen is dit nog erger.

De winden maaken, in elk gedeelte van dit Land, een aanmerkelijk verschil in de gesteldheid der lugt. Wanneer de Noord-weste wind waait, is de hitte, offchoon de Thermometer op denzelfden graad van hoogte staat, veel draaglijker, dan met eenigen anderen wind. Deze wind is ongemeen droog, en geeft, als 't ware,

re, aan elk leevend schepzel een nieuw leven, en nieuwe krachten. Ofschoon dezelve in den winter, zeer scherp is, geloof ik egter niet, dat, wanneer deze heerscht, men zoo zeer over koude zal klaagen, dan wanneer de Noord-Oostlijke zich doet gevoelen; althands, wat mij betreft, nooit vond ik, welk jaargetijde het ook ware, de lugt zoo aangenaam, als bij eenen Noord-westen wind. De Noord-ooste wind is ook koud, maar maakt de lugt ruuw en dampächtig. Die uit het Zuid-ooste is vogtig, maar warm. Gewoonlijk heeft men sneeuw of regen, wanneer de wind uit den eenen of anderen hoek van het Oosten kooft. De Zuid-westlijke is, even gelijk de Noord-westlijke, droog, doch meestäl heeft dezelve plaats, wanneer het weder warm is. Wanneer de wind in een of ander gedeelte van het Zuide is, heerfehen er gewoonlijk Orkaanen (*gusts*, zoo als dezelve genoemd worden), dat is, stormen vergezeld van donder, blikzem, hagel en regen.

Het is niet moeilijk de reden te vinden van deze verschillende uitwerkzelen der winden in *Amerika*. De Noord-westlijke wind, zulk eene verbaazende uitgestrektheid lands doorloopende, moet noodzaaklijk droog, en, uit strecken koomende, die met eeuwig sneeuw en ijs be-

bedekt liggen, natuurlijk koud zijn. De Noord-oostlijke, eene bevrozene zee overkoomende, moet ook koud zijn, maar, vervolgens een groot gedeelte waters overwaaiënde, zeer veele dampen en veel vogtigheids medevoeren. Alle de winden, die uit het Ooste waaiën, zijn, om die zelfde reden, zeer vogtig en beladen met dampen. De Zuidlijke winden, uit de warme streken, tusfchen de zonne-keerkringen, koomende, moeten natuurlijk heet, en de Zuid-westlijke, even gelijk de Noord-westlijke, eene groote uitgestrektheid lands doorgaande, daarteboven te gelijk droog zijn. Geen is egter zoo droog, als die uit het Noord-westen. Men zegt, maar met welken grond van waarheid, durf ik niet bepaalen, dat ten weste van de *Alleghanij* en de *Appalachian* Bergen, welken allen in eene reeks liggen, de Zuid-westlijke winden koud zijn, en met regen vergezeld gaan. Deze groote uitersten van hitte en koude, die men aan de Oostlijke zijde der Bergen gewaar wordt, zijn aan den Westkant van dezelve geheel onbekend.

 NEGENTIENDE BRIEF.

Onaangenaamheid van, zonder gezelschap, in
 Amerika te reizen. — Ontmoeting van
 twee Engelschen. — Vertrek met dezelve
 naar Canada. — Beschrijving van het land
 tusfchen Philadelphiä en New-York. —
 Bristol. — Trenton. — Princeton. —
 Hooge School aldaar. — Beschrijving van
 dezelve. — Brunswick. — Watervallen
 van de Pofack. — Kopermijn. — Zon-
 derlinge ontdekking van dezelve. — New-
 York. — Beschrijving van deze Stad. —
 Character en zeden van derzelver Inwoon-
 ers. — Spoedig vertrek van den Schrijver
 van daar, uit hoofde van de koortzen. —
 Vaart op de Noord-Rivier van New-York
 naar Albany. — Groote fchoonheid van de
 Noord-Rivier. — West-Punt. — High-
 lands. — Rukwinden, welken men, bij het
 pafceeren van dezelve, gewoonlijk gevoelt. —
 Albany. — Beschrijving van de Stad en
 der-

derzelyer Inwoonërs. — Viering van den 4den Julij. — Jaarlijksch Feest van de onafhangelijkheid van Amerika.

Albanij, Julij.

Ik stond op het punt, om *Philadelphiä* te verlaaten, en naar *New-York* te vertrekken, voorneemens zijnde, van daar mijnen weg naar *Canada* voortzetten, wanneer het geval mij in gezelschap bragt van twee jonge *Engelschen*, welken zich ook, elk afzonderlijk, gereed maakten, om dezelfde reis te doen. Een aangenaam en verstandig Reisgezel, aan wien men zijne waarneemingen mededeelen, en dien men, bij alle gelegenheden, raadpleegen kan, moet, naar mijn inzien, worden aangemerkt als een aangenaam en belangrijk voordeel voor iemand, die in een vreemd Land op reis is. Indien iemand van een tegengesteld gevoelen zijn mogt, dan zou ik durven verzekeren, dat hij, in de Verëenigde Staaten van *Amerika*, — waar men, naar maate van de uitgestrektheid des Lands, zoo weinig Inwoonërs vindt, — om van de eene Stad naar de andere te koomen, dikwils genoodzaakt is, verscheidene mijlen ver, door de digtste en akeligste boschen te rijden, — en in de Steden, eenige weinige
Zee-

Zeehavens aan de *Atlantische Zee* uitgezonderd, zoo veel eentoonigheid in de zeden, de gewoonten en den omgang met de Ingezetenen, en zoo weinig, dat voor het verstand of het hart belangrijk is, aantreft, — dat hij, in dit gedeelte van *Amerika*, niet ver zal gereisd hebben, of hij zal gereedlijk toestemmen, dat een Reisgenoot, niet slegts zeer veel toebrengt tot het aangenaame van de Reis, maar zelfs voltrekt noodzaaklijk is, om het verveelende, en zoms kwellende en verdrietige van dezelve te verdrijven.

Wat mij betreft: op mijne terugreis van gene zijde der Blauwe Bergen, had ik mij vast voorgenomen, geen gedeelte van *Amerika* weder alleen doortereizen, indien ik, hier of daar, eenig mij aangenaam Medereiziger kon aantreffen. De *Engelschen*, welken ik ontmoette, hadden, even gelijk ik, een groot gedeelte der Verëenigde Staaten doorkruist, en ook het besluit genomen, om niet weder alleen op reis te gaan. Wij beslooten deshalven, om, in gezelschap, naar *Canada* te gaan; en, eenen wagen gehuurd hebbende, die ons naar *New-York* zou brengen, verlieten wij het bedompte en on aangename *Philadelphiä* op den *twintigsten Junij*.

De

De weg loopt, geduurende de eerste vijftien-twintig mijlen, zeer dicht langs de rivier, de *Delaware*, die zich, van tijd tot tijd, zeer voordeelig laat zien door de openingen in de bosfchen, welken, langs den oever van dezelve, verspreid liggen. In het bijzonder heeft men een uitneemend schoon gezigt op deze rivier te *Bristol*, dat op eene hoogte van derzelver oever, twintig mijlen boven *Philadelphïä*, gelegen is. De rivier, die hier omtrent eene mijl breed is, loopt ter dezer plaatze, in verscheidene bogten, majestueus langs de punt, op welke de Stad gebouwd is, en verspreidt zich, verscheidene mijlen ver, zoo wel naar boven als naar beneden, zagtiijk en deftig voordstroomende, door eene zeer rijke en vrugtbaare landstreek, terwijl men dezelve overäl met kleene sloepen en andere vaartuigen bedekt ziet. Tegen over *Bristol* ligt de Stad *Burlington*, eene van de grootste Steden van *New-Jersey*, en gedeeltelijk op een Eiland, gedeeltelijk aan den vasten oever gebouwd. Deze Plaats heeft een zeer goed voorkoomen, en draagt ongemeen veel bij tot de schoonheid van het gezigt te *Bristol*.

Tien mijlen verder, tegenöver *Trenton*, dat op die plaats van de *Delaware* gelegen is,

I. DEEL.

Z

waar

waar de vaart met sloepen een begin neemt, gaat men over deze rivier. De watervallen of stroomen, die de vaartuigen verhinderen om hoogerop te vaaren, vertoonen zich volkoomen, wanneer men overvaart, maar derzelver gezigt heeft volstrekt niets, dat behaagt. Boven dezelve is de rivier opwaards weder, voor kleene booten, bevaarbaar tot op den afstand van honderd mijlen. *Trenton* is de hoofdstad van *New-Jersey*, en bevat omtrent tweehonderd woningen, en vier Kerken. De straten zijn gemakkelijk, en de huizen zeer net gebouwd. Het Staatshuis, waarin het Congres, gedurende het oorlog, eenigen tijd bijeenkwam, is een lomp, zwaar gebouw.

Twaalf mijlen van *Trenton* ligt *Princeton*, eene nette Stad, uit omtrent tagtig huizen bestaande, die slegts eene straat uitmaaken. Men heeft hier ééne groote Hoogeschool, die, in de omliggende Staaten, zeer beroemd is. Het getal der Studenten op dezelve beloopt ruim zeventig: naar derzelver voorkoomen, en den loop der studiën, waarin zij onledig schijnen, verdient dezelve egter, even gelijk alle de Scholen, welken ik ooit in *Amerika* zag, beter den naam van eene Latijnsche, dan van eene Hoogeschool. De Bibliotheek, die wij
hier

hier zagen, is zeer ellendig, bestaande, voor het grootste gedeelte, uit eenige oude Godgeleerde Boeken, zonder eenige orde door elkanderen geplaatst. Aan het eene einde van het vertrek staat een Planetarium, uitgevonden door den Heere RITTENHOUSE, wiens talenten, bij zijne Landgenooten, zoo zeer geroemd worden; maar hetzelfde is, zoo wel als eenige Philosophische stukken, die in dezelfde glazene kast staan, geheel in verval. Aan het andere einde van deze kamer vindt men twee kleine kasten, die het Musaeum uitmaaken. Dezen bevatten een paar opgevulde Alligators, en eenige weinige zonderlinge vischen, die zeer slegt bewaard zijn, en van welken de huid, door het geduurig heen en weder smijten, op verscheidene plaatzen, gescheurd is. Het gebouw is zeer eenvoudig, en van steen: hetzelfde is honderd en tagtig voet lang, en vier verdiepingen hoog.

De naaste pleisterplaats na *Princeton* is *Brunswick*, waar men omtrent twee honderd huizen telt. Men vindt hier niets, dat eenige aandacht verdient, dan alleen eene zeer nette en gemaklijke houtene brug, die over de rivier de *Raritan*, omtrent twee honderd schreden verder, gelegd is. Dat gedeelte, dat over de

diepte ligt, is zoodanig gemaakt, dat hetzelfde kan worden opgetrokken; en aan beide zijden heeft men een voetpad, voorzien van leuningen en versierd met lampen. *Elizabeth-Town* en *Newark*, waar men vervolgens, de eene na de andere, doorkooft, fchijnen beide zeer vrolijk en leevendig te zijn, doch geene van dezelve is geftraat. *Newark* is zeer verftrooid, en verward gebouwd, en heeft bijzonder wel het voorkoomen van een groot *Engelfch* dorp. In deze Stad vindt men eenen aangenaamen omgang. Beide deze plaatzen liggen flegts agt mijlen van elkanderen, en hebben elk twee fraaie Kerken, welker hooge fpitzen, wanneer men dezelve op eenigen afstand nadert, zeer fchoon boven de bofchen, door welken zij omringd zijn, uitfteeken.

De Staat van *New-Jerfey* is, van het Noorden, naar het Zuiden, omtrent honderd en zestig mijlen lang; en deszelfs breedte verfchilt van veertig tot tagtig mijlen. Het Noordlijk gedeelte wordt doorsneden door de keten van Blauwe Bergen, die door *Penfylvaniën* loopen, en in den omtrek heeft men verfcheidene andere kleene Gebergten, die uit deze Bergketen uifchieten. Het zuidlijk deel van dezen Staat, naar den zeekant liggende, is, integendeel, zeer vlak

vlak en zandig, verscheidene mijlen ver met
 Pijnboomen, gewoonlijk onvrugtbaare of dorre
 Pijnboomen genoemd, bedekt, en wordt zeer
 weinig bebouwd. In het middenste gedeelte,
 dat men doorkoomt, wanneer men van *Phila-*
delphiä naar *New-York* gaat, vindt men veele
 uitgestrekte stukken goed lands: de grond is
 egter ongemeen verschillende: op zommige
 plaatzen is dezelve zeer zandig, op anderen
 steenächtig, en op nog anderen bestaat hij uit
 eene vrugtbaare bruine aarde. In dit gedeelte
 van dezen Staat, legt men zich, over het ge-
 heel, zeer wel toe op den akkerbouw, en hier
 en daar vindt men, op verscheidene plaatzen,
 zeer goede boerderijën: veel lands ligt egter,
 tot dus verre, nog ledig. Aan gene zijde van
Newark is de grond zeer laag en moerasfig.
 Tusschen de Stad en de Rivier de *Posaick* heeft
 men een moeras, dat zich alleen twintig mij-
 len ver uitstrekt, en ter plaatze, waar men
 hetzelfde passeert, omtrent twee mijlen breed
 is. De weg door hetzelfde is gemaakt van
 zwaare balken van hout, digt aan elkanderen
 gelegd, aan welks beide zijden men flooten ge-
 graaven heeft, om denzelven droog te houden.
 Dit was de eerste plaats, waar wij muggen (*Mos-*
quitoes) aantroffen, die ons, geduurende onzen

weg, niet weinig hinder deden. Tegens het laatst van den zomer is dit ongedierte te *Philaelphiä* zeer talrijk; doch hetzelfde was nog niet verscheenen, toen wij die Stad verlieten. De *Pofaick* loopt zeer dicht langs de oevers van dit moeras; en hier heeft men eene zeer goede houtene brug over deze rivier, bijna even zoo als die over de *Raritan*, te *New-Brunswick*. Omtrent vijftien mijlen boven dezelve, is er eene zeer merkwaardige waterval op deze rivier. De rivier is, bij deze waterval, omtrecks veertig *yards* breed, en loopt, met eene gemaatigde snelheid, tot op eenige weinige roeden van den kant des watervals; hier stort zij zich schielijk, en in ééne massa, over eenen rand van rotzen, die omtrent tagtig voet regelmatige hoogte hebben, naar beneden, en loopt vervolgens, door eene opening, die aan beide zijden gemaakt wordt, door verbaazend groote rotzen, welken veel hooger zijn dan de waterval zelve, en eenmaal één geheel schijnen te hebben uitgemaakt.

In dezen omtrek wordt eene zeer rijke Kopermijn gevonden. Reeds meermaalen heeft men poogingen aangewend, om dezelve te openen, en te bewerken; maar, of de onkosten tot het werk voor zulk eene onderneeming te groot

groot zijn, dan of de Eigenaars geen goed overleg gemaakt hebben, zeker is het, dat zij daarin niet geslaagd zijn, en er groote schaden bij geleeeden hebben. Deze mijn wierd het eerst ontdekt, in het jaar 1751, door iemand, die, des morgens om drie uren langs dezelve voorbijgaande, eene blauwe vlam, ter hoogte van omtrent eens mans lengte, uit den grond zag opkoomen, welke spoedig weder verdween: hij teekende de plaats met eenen stok, dien hij in den grond stak; en, toen men den berg opende, vond men verscheidene groote stukken ruuw koper. Men verzekert, dat de koper-ader in deze mijn thands nog veel rijker is, dan toen dezelve eerst geöpend wierd.

Van de *Potsick* tot aan de *North-Rivier* is het land bergachtig, bar, en weinig belangrijk, tot dat men digt bij de laatste koomt; als dan vertoont zich op eens een treffend gezigt van de Stad *New-York*, derzelver Haven, en Reede, die aan den overöever gelegen zijn. De rivier, die zeer aanmerkelijk is, kan men, tot verscheidene mijlen afftands boven de Stad, zien: de oevers zijn, aan de zijde van *Jersey*, zeer steil, en met boomen bezet, welken meestal met den voet in het water staan; en de schepen en vaartuigen, die hier overäl af- en aan-

vaaren, geeven aan dit geheel eene bijzondere leevendigheid, en belangrijkheid.

New York is gesticht op een Eiland van denzelfden naam, dat door de Noord- en Oostlijke rivieren, en eene kreek of inham, die deze beide verëenigt, gemaakt wordt. Dit Eiland is veertien mijlen lang, en omtrent eene mijl breed. Aan het zuidëinde van hetzelfde ligt de Stad, die zich van de eene rivier tot de andere uitstrekt. De Noorder-, of de *Hudson*-rivier is bijna twee mijlen breed; de Oostlijke, of Noord-oostlijke, zoo als men dezelve liever moest noemen, is niet zoo breed. De diepte van het water dicht bij de Stad is genoegzaam voor de grootste Koopvaardij-schepen. De voornaamste stapelplaats voor den handel is egter op de Oostlijke rivier, waar ook de meeste schepen liggen, wijl de vaart hier, gedurende den winter, niet zoo schielijk door het ijs belemmerd wordt. Aan deze kant van de Stad zijn de huizen en pakhuizen zoo dicht op elkanderen gebouwd, als eenigzins mogelijk is. De straten zijn zeer eng en ongemaklijk, en, zoo als maar al te veel het geval is in de Zeefteden, zeer morsig, en gevolgtijk, gedurende het warme jaargetijde, verschrikkelijk ongezond. Het was in dit gedeelte der Stad,

Stad, dat de Geele Koorts, in het jaar 1795, met zoo veel gewelds woelde; en, in 1796, verscheidene menschen, die aldaar bleeven woenen, de slagtoffers wierden van eene koorts, die, zo al niet de Geele Koorts zelve, ten minste daar aan zeer gelijk was. De straaten digt bij de Noorder-rivier zijn veel lugtiger; maar het aangenaamste gedeelte van de Stad vindt men in den omtrek van de Batterij, op den Zuidlijken hoek van het Eiland, waar de beide rivieren in elkanderen vloeien. Toen *New-York* nog in het bezit der *Engelschen* was, bestond deze Batterij uit twee of meer laagen kanon, de eene boven de andere; maar thands is dezelve geheel geslegt, en levert eene vermaaklijke wandelplaats op, waar de Ingezetenenzich, bij zomeravonden, in meenigte verzamelen, wijl dezelve geheel open ligt voor de koeltjens, die uit zee koomen, en het hier, in het bijzonder, zeer aangenaam en verkwikkelijk maaken. Men heeft van hier een uitstekend gezigt op de Reede, het *Lange-en Staaten-Eiland*, en de kust van *Jersey*. Wanneer het water hoog is, is dit tooneel bijzonder merkwaardig uit hoofde van het groot aantal schepen, die de haven in- en uitloopen, van welken die genen, die de Oostlijke Rivier invaa-

ren, digt onder den wal der Batterij, op den afstand van weinige *yards* van denzelven, voorbij pasfeeren.

Van de Batterij af loopt er eene schoone straat van omtrent zeventig voet breed, genaamd *Broadway*, Noordlijk door de Stad; en, tusfchen deze en de Noord-Rivier, zijn er verscheidene andere straaften, welken met de eerste zoo veele regte hoeken maaken. Wanneer men dezen doorwandelt, heeft men het gezigt op het water, en de meenigte vaartuigen, die op hetzelfde op- en afvaaren; ook vertoont de overöever van de rivier zich zeer voordeelig. Wanneer men de straaften ook aan de andere zijde van de *Broadway* tot aan de Oostlijke rivier had doen doorloopen, zou de uitwerking daar van zeer schoon geweest zijn, wijl deze voornaame straat, op eenen verhevenen grond tusfchen de beide rivieren, is aangelegd; ook zou dit zeer veel hebben bijgedraagen tot de gezondheid van deze plaats; en, indien men aan beide zijden van de Stad, langs derzelver geheele lengte, eene ruime kaai gemaakt had, in plaats van de oevers der rivieren te belaaften met eene verwarde meenigte houtene pakhuizen, die op zoo veele, naast elkanderen aangelegde, en in verschillende

de rigtingen, uitsteekende hoofden gebouwd zijn, zoo als nu het geval is, zou *New-York*, buiten tegenspraak, eene der schoonste Zeehavens van de geheele Wacrelc zijn. Alle de Zeefteden van *Amerika* vertoonen zich, aan de waterzijde, wanneer men digt bij dezelveu koomt, zeer ongunstig, uit hoofde dat de oevers overal, op dezelfde wijze, bezet zijn met eene verwarde meenigte houtene huizen, die, als 't ware, in het water staan. Met de Bondgenootfchaplijke Stad, waar men reeds begonnen heeft, met het, in denzelfden fmaak, opregten van houtene kaaiën en pakhuizen, zonder eenige orde aangelegd, zal het even zoo gaan. Het is te verwonderen, dat men, bij het ontwerpen van het plan dezer Stad, geheel niet gedacht heeft aan het aanleggen van eene groote kaai, die, buiten twijfel, even zoo veel, zo niet, meer gemaks aan het laaden der fchepen gegeven, en te gelijk onge- meen veel, tot de fraaiheid en den luifter der Stad, toegebracht zou hebben.

Veelen van de bijzondere huizen te *New-York* zijn zeer goed, vooräl die in de *Broad-way*; maar de publieke Gebouwen maaken weinig indruks. De Kerken en huizen tot den openlijken Godsdienst gefchikt, belooopen, in de-

deze Stad, niet minder dan twee-en-twintig; vier voor de *Presbyteriëanen*; drie voor de *Episcopaalen* van de Kerk van *Engeland*; drie voor de *Hollandsche Gereformeerden*; twee voor de *Duitsche Lutheräanen* en *Calvinisten*; twee voor de *Kwaakers*; twee voor de *Doopsgezinden*; twee voor de *Methodisten*; eene voor de *Fransche Protestanten*; eene voor de *Moraviërs*; eene voor de *Roomsch-Katholieken*; en eene voor de *Jooden*.

Volgens den staat der Bevolking, in het jaar 1790 opgemaakt, beliep het getal der Ingezetenen van *New-York* dertig duizend, een honderd en agt-en-veertig vrijë perzoonen, en twee duizend, een honderd en tagtig Slaaven; maar tegenwoordig gelooft men, dat dezelve ten minste een aantal van veertig duizend zielen bedraagen. Reeds zedert lang hebben de Inwooners dezer Stad zich, van die van alle de overige steden van den Verëenigden Staat, uitgezonderd mogelijk het Volk van *Charleston*, onderscheiden door hunne beleefdheid, vrolijkheid, en herbergzaamheid; en in de daad, in deze opzigten, munten zij verre uit boven de Ingezetenen van alle andere groote steden. Derzelver openlijke vermaak bestaan in dans- en speelpartijën, en den Schouwburg.

Voor

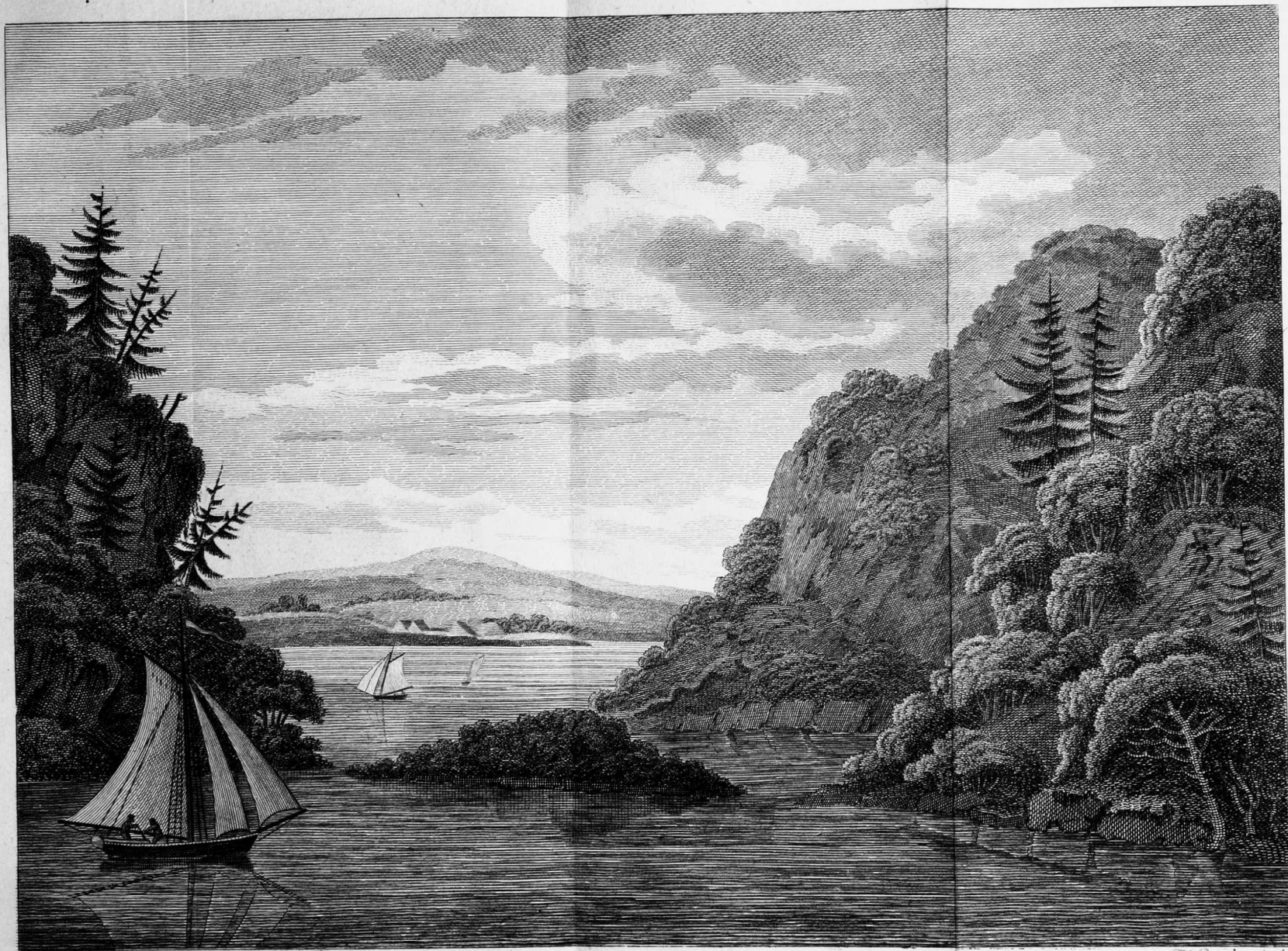
Voor de eerften heeft men onlangs eene meenigte vertrekken in gereedheid gebragt. De laafte is van hout, en een allerellendigst gebouw; doch men is thands bezig met het maaken van eenen nieuwen, die; naar een zeer uitgeftek bestek, wordt aangelegd, zoo dat men reden heeft, om te denken, dat deze, naar maate van de Stad, zoo veel te groot zal zijn, als de tegenwoordige te kleen is.

Daar wij zeer begeerig waren, om onzen weg te vervolgen, eer het jaargetijde te vermogt verloopfen zijn, en wij vooräl verlangden, om *New-York*, uit hoofde van de koortzen, die, zoo als het gerugt liep, weder zeer sterke voordgangen maakten, te verlaaten, namen wij onze reis op *Albanij* in eene van de floepen, die geftaande op de Noord-rivier, tufchen deze beide fteden, *New-York* en *Albanij*, af- en aanvaaren, en gingen, ten dien einde, op den tweeden Julij, omftreeks ten twee uren des namiddags fcheep. Het was dood ftill, zoo dat men nauwlijks eenig zugtjen befpeurde; maar wij hadden den opkoomenden vloed in ons voordeel, die ons omtrent twee en eene halve mijl, in het uur, voordreef. De lugt bleef, den geheelfen dag, zoo zuiver en helder als mogelijk, en, daar het

wa-

water, uit hoofde van de stilte, volkoomen effen was, gaf hetzelfde ons, even gelijk een spiegel, eene schitterende en treffende vertooning van de beelden der onderscheidene voorwerpen, die op het strand gevonden wierden, en der ontelbaare schepen, die, langs de geheele rivier, op verschillende afstanden, verspreid lagen, en, als 't ware, daar de zeilen geheel slap en zonder eenige beweging hingen, door eene zekere tooverkracht, scheenen te worden voordgedreeven. De zon, majestueus ondergaande, gaf aan dit stil en vreedzaam tooneel eenen nieuwen luister, en vergunde ons het genoeg, om de toornspitzen van *New-York*, die zij, door haare buigende stralen, schitterend verlichtte, nog eenen geruimen tijd in het oog te kunnen houden. Het zou onmogelijk, althands een eindeloos werk zijn, alle de trotsche en schoone gezigten, welken zich, wanneer men deze treffende rivier langs vaart, aan het oog vertoonen, te beschrijven: alle de onderscheidene uitwerkzelen, welken de leevendigste verbeelding zich, van eene gunstige verëeniging van boschen en water, heuvels en dalen, kan voorstellen, voegen zich hier, als in één middenpunt, bij elkanderen, en bieden zich, in de grootste vol-

maakt-

J. Weld del.

H. Roering sculp.

Gezicht op de Huosons Rivier.

maaktheid, aan het oog aan. Op zommige plaatzen breidt de rivier zich uit tot eene breedte van vijf a zes mijlen; 'op anderen is zij veel nauwer en slegts eenige honderd *yards* wijd, en in veelen met Eilanden overdekt. Nu eens kan men dezelve, zoo ver het gezigt reikt, naöogen; dan weder verliest men haar schielijk uit het oog, daar zij op eens, tus-schen haare belommerde oevers, eene andere rigting neemt. Hier reizen bergen, bedekt met rotzen en boomen, meestäl regtstendig, uit het water op; gindsch vertoont zich eene schoone effene landstreek, die tot aan den uitersten oever van het water bebouwd is, terwijl eenige nette landwooningen, en Steden, die men in het verschiet ziet, aan dezelve eenen meerderen luister bijzetten.

Na dat de zon was ondergegaan, kreegen wij eene frische koelte, die ons, geduurende een groot gedeelte van den nagt, omtrent zes of zeven mijlen in het uur deed afleggen; maar eindelijk moesten wij eenige uren ten anker liggen, op eene plaats, waar de vaart, bij den donkeren nagt, te moeilijk en gevaarlijk wierd. Onze sloep was niet grooter dan van zeventig ton; maar het gemak in dezelve uitneemende, en veel meer, dan men aan boord van zulk een

een klein vaartuig zou kunnen verwagten. De Kajuit was zoo groot als die op een gewoon Koopvaardijfchip van drie honderd ton, waarmede men den Oceaan bevaart. Dit moet men toefchrijven aan derzelver bijzondere breedte, zijnde niet minder dan twee-en-twintig en eene halve voet, offchoon de lengte flegts vijf-en-vijftig voet was. Alle de vaartuigen, die op deze pasfage gebruikt worden, zijn allen bijna op dezelfde wijze gebouwd; kort, breed en plat: weinigen van dezelve gaan meer dan vijf of zes voet diep, zoo dat zij alleen gefchikt zijn, om in ftil water te vaaren.

Zeer vroeg in den volgenden morgen bevonden wij ons tegenöver *West-Point*, eene plaats aanmerkelijk in de gefchiedenis, door de defertie van den Generaal ARNOLD, geduurende het *Amerikaanfche* Oorlog, en den dood van den ongelukkigen Major ANDRÉ, die daar van het gevolg was. Het Fort ligt omtrent honderd en vijftig voet boven het waterpas der riviere, aan de afhellende zijde van eenen dorren heuvel. Wij ontdekten geen menschlijk wezen in hetzelve dan een eenzaam fchildwagt, die, op den met lang gras bewafenen wal, gindsch en herwaards wandelde. Dit alles gaf een zwaarmoedig en fomber voorkoomen, dat
mo-

mogelijk vermeerderd wierd, door het duistere van den morgenfond, en de herinnering der treurige omstandigheden van het droevig lot van den beklaagenswaardigen ANDRÉ.

Digt bij *West-Point* is er nog eene andere sterkte, genoemd *Fort Putnam*, welke men, zedert den vrede, zeer heeft laten vervallen, maar thands weder in orde zal zoeken te brengen. Verönderfeld, dat er immer weder ongelukkig eene Vredebreuk tusfchen *Groot-Brittaniën* en de Verëenigde Staaten van *Amerika* plaats had, dan zouden deze sterkten van het uiterst gewigt zijn, wijl dezelve eene fchakel uitmaaken in die keten van posten, die zich uitbreiden langs de geheele uitgestrektheid der bevaarbaare wateren, die de *Britfche* Bezittingen met *New-York* verëenigen.

In dezen omtrek neemt het Hoogeland, zoo als het genoemd wordt, een begin, en ftrekt zich, aan beide zijden van de rivier, verfcheidene mijlen ver uit. De rivier is hier zeer nauw, en er vallen zomwijlen zulke rukwinden, die tusfchen de bergen doorkoomen, in deze engtens, dat de fchepen dikwils hunne ftengens verliezen. De fchipper van het vaartuig, waar op wij ons bevonden, verhaalde ons, dat zijn groot zeil eens, op één oogeen-

Aa

blik,

blik, geheel was in stukken gewaaid, en een groot gedeelte van hetzelfde op het land gevloogen. Met eene betrokkene lugt dit gedeelte der riviere langs vaarende mindert men gewoonlijk zeilen.

Omtrent ten vier uren in den morgenstond van den vierden Julij bereikten wij *Albanij*, de plaats onzer bestemminge, honderd en zestig mijlen van *New-York*.

Albanij is eene Stad, en bevat omstreeks elf honderd huizen; doch dit getal neemt gestadig toe, vooral zedert dat de zetel van het Bestuur van den Staat, van *New-York*, verwijderd is. In het oude gedeelte der Stad zijn de straten zeer nauw, en de huizen zeer leelijk: dezelve zijn meestal gebouwd in den ouden *Duitschen* smaak, de gevels en het bovenste gedeelte ver over de straat uitsteekende, en de toppen versierd met groote ijzere weerhaanen. Maar in dat gedeelte, dat naderhand is aangelegd, zijn de straten gemaklijk, hebbende men groote moeite aangewend, om dezelve wel te plaveiën, en des nagts te verlichten; en verscheidene huizen zijn zeer schoon. Men heeft hier vier plaatsen voor den openbaaren Godsdienst, en een Hospitaal. *Albanij* is, in den zomer, eene zeer onaan-
naa-

naame plaats. Dezelve ligt zeer laag, digt aan den oever der riviere, welke hier zeer langzaam stroomt, en tegens den avond dikwils geheele wolken van dampen opgeeft. Onmiddellijk agter de Stad heeft men eene groote zandhoogte, die het vrij doorspeelen der winden belet, en, ten gelijken tijde, de stralen der zonne, die den geheelen dag zeer sterk op dezelve staan, met geweld terugkaatst. Met 'dit alles wordt de lugtsgesteldheid hier als zeer gezond beschouwd.

De Inwoonërs van deze plaats waren, voor eenige weinige jaaren, bijna geheel van eene *Duitsche* afkoomst; maar tegenwoordig vloeïën er, van alle kanten, Vreemdlingen derwaards, wijl er weinige plaatzen in *Amerika* zoo voordelig gelegen zijn vòor den koophandel. Wij hebben reeds gewag maakt van den bloeiënden staat van derzelver handel, ten welken aanziene zij, in vervolg van tijd, aan *New-York* de meerderheid betwisten zal.

De vierde van Julij, de dag van onze koomst te *Albanij*, was de Verjaardag van de onafhankelijk verklaring van *Amerika*, en men zeide ons, bij onze aankoomst, dat men groote toebereidzelen maakte, om denzelven te

vieren (*). Omstreeks den middag kondigden eene trom en trompet aan, dat de feestvermaaken zouden beginnen. Naar eenen berg, omtrent een vierde eener mijle buiten de Stad gewandeld zijnde, zagen wij zestig man optrekken, gedeeltelijk Soldaaten, gedeeltelijk vrijwilligers, deels voet-, en deels paardvolk: de laatste waren gekleed in scharlaken, en gezeten op paarden van allerlei soort. Omtrent drie honderd aanschouwers wagten dezen optogt af. Er wierd eenige maalen uit eenen drieponder, en het kleen geweer geschooten; en na dat dit, dat nog geen uur duur-

(*) Onze Hospes kwam, zoo ras hij vernomen had, wie wij waren, ons zijne verschooning maaken over de verwarring en ongeregeldheid, die wij in zijn huis vonden, uit hoofde, zoo als hij zeide, van *den Verjaardag der Amerikaansche Onafhankelijkheid*, of, zoo als zommigen het, in de daad eigenaartiger noemden, *des Amerikaanschen Niberouws*. Wij waren allen niet weinig verwonderd over deze taal, en dezen perzoon. Het ontbreekt egter niet aan dezulken, die openlijk verklaren, dat zij, zedert de omwenteling, nooit zoo veel rusts en voorspoeds in hunne eigene woningen genooten hebben, als zij te vooren ondervonden, toen deze Staaten nog eene Volkplanting van, en in het bezit der *Engelsen* waren. Onder de Planters van *Virginien* hoorden wij meer dan eens eene dergelijke taal.

duurde, geëindigd was, keerde de hoop weder naar de Stad terug. Een gedeelte van de Officieren van het krijgsvolk gingen, in hunne uniform, agter den trein, maar onder zonschermen, wjl de dag ongemeen heet was. In de Stad teruggekoomen zijnde, ging de hoop uit elkanderen. De Officiers van de Soldaaten en der Vrijwilligers hielden vervolgens te zamen het middagmaal; en daarmede eindigden de vermaaken van dezen dag: geene openlijke bals, geene algemeene gezelschappen, niets van dezen aart had er plaats. Een dag, die steeds bij elken *Amerikaan* in versch aandenken is, en in de jaarboeken van hun Land zoo luisterrijk aangeteekend staat, moest, zoo als men zeker verwagten zou, eene groote en meer algemeene vreugde veroorzaakt hebben; maar het eenvoudige phlegmatique Volk in dezen omtrek maakt veel meer werks van het bijëenschraapen van geld, en is weiniggeneigd, om, de wezenlijke voordeelen der omwenteling zich ten nutte maakende, zijnen tijd te verkwisten met 't gene zij beschouwen als louter ijdele, en niets beteekenende vreugdebetooningen.

 TWINTIGSTE BRIEF.

Vertrek van Albanij. — Moeilijkheid om een rijtuig te huuren. — Aankoomst te Cohoz — Beschrijving van den fraaiën waterval van de rivier de Mohawk aldaar. — Stil water. — Saratoga. — Weinige werken, die aldaar zijn overgebleeven. — Minerale Bronnen bij Saratoga. — Fort Edward. — M. CREA aldaar wreed door de Indiëanen vermoord. — Fort Anne. — Slegte weg derwaards. — Aanmerkingen over de Amerikaansche Boschen. — Slegte paarden. — Moeilijkheid, om verder te koomen. — Aankoomst te Skenesborough. — Schriklijk plaagen der Musquitoes. — Bijzondere beschrijving van dit Insect. — Groot gevaar, dat derzelver steeken soms veroorzaakt. — Best hulpmiddel.

Skenesborough, Julij.

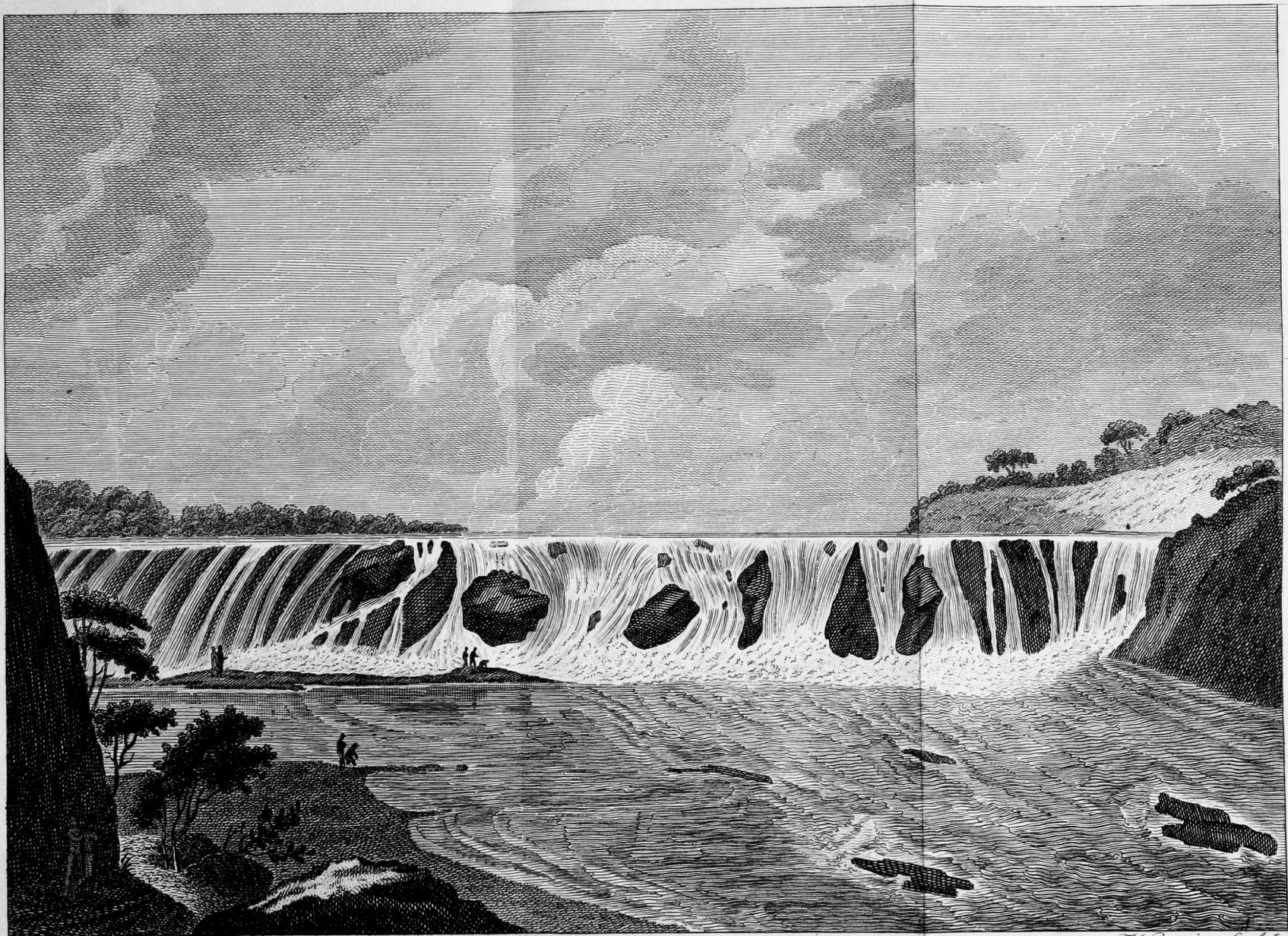
Wij vertoefden slegts eenige dagen te *Albanij*, en vervolgden toen onze reis naar *Skenes-*
nes.

nesborough, op het Meir *Champbrin*, in een rijdtuig dat wij, tot dat einde, gehuurd hadden. Het huuren hiervan ging niet, zonder moeite, en hield ons langer in deze Stad op, dan wij voorneemens waren, aldaar te blijven. Er waren slegts twee rijdtuigen in de Stad te bekoomen; en de Voerlieden van dezen, zich met elkanderen verstaande, en denkende, dat wij genoodzaakt zouden zijn te geeven, 't gene zij goedvonden te vraagen, weigerden volstrekt ons een van beide te verhuuren minder dan voor zeventig dollars, zijnde vijftien guine's. Wij van onzen kant weigerden even volstrekt te luisteren, naar eenen eisch, die wij wisten, dat zoo buitenspoorig was; en beslooten, liever te *Albanij* met geduld op eene andere gelegenheid te wagten, dan ons aan zulk eene schreeuwende onbillijkheid te onderwerpen. Twee dagen hielden zij het uit; toen eindelijk een van hun ons kwam zeggen, dat wij zijn rijdtuig voor de helft van den gevraagden prijs konden krijgen, welk voorstel wij aannamen.

Wij vertrrokken den volgenden morgen zeer vroeg, en, binnen omtrent twee uren, kwamen wij aan het kleene Dorp *Cohoz*, dicht bij het welk men de aanmerkelijke Waterval van

de rivier de *Mohawk* aantreft. Deze Waterval van *Cohoz* is omtrent drie mijlen van den ingang dezer riviere, die haaren oorsprong neemt in het noord-oostlijk gedeelte van het Meir *Onida*, en zich, na eenen loop van honderd en veertig mijlen, omtrent tien mijlen boven *Albani*, in de *Hudson*, of *Noord-Rivier* uitstort. De breedte van dezelve is, ter dezer plaatze, drie honderd *yards*; een bedding van rotzen strekt zich dwars over de geheele rivier uit, en over deze stort het water met geweld neder, ter diepte van omtrent vijftig voet, geheel rechtstandig; en dit in eene linie van den eenen oever der riviere tot aan den anderen, die bijna lijnrecht dwars over gaat. Het gezigt van deze Cascade is zeer verschillende naar maate van de hoeveelheid waters, welke de rivier aanvoert. Wanneer deze vol is, valt het water, in eene onafgebrokene reeks, van den eenen rand der riviere tot aan den anderen, neder, terwijl op andere tijden het grootste gedeelte der rotzen geheel onbedekt en zichtbaar is. Deze rotzen zijn, even gelijk de grond der oevers aan beide zijden, welken zich zeer hoog verheffen, van eene buitengemeen donkere koleur. Men heeft een zeer schoon gezigt van dezen waterval op de brug, die,

om.

J. Weld del.

H. Roosing Sculp.

Gezicht van den Waterval van Coho.

omtrent drie vierden eener mijle beneden denzelven, over de rivier ligt.

Van hier gingen wij voort, langs de oevers van de rivier de *Hudson*, door de Stad *Stillwater*, die haaren naam ontfangt van den aanmerkelijken stilstand van het water der riviere tegen over dezelve, en kwamen laat in den avond te *Saratoga*, vijf-en-dertig mijlen van *Albanij*. Deze plaats bestaat uit omtrent veertig huizen, en eene *Duitsche* Gereformeerde Kerk; maar deze gebouwen liggen zoo ver uit elkanderen verspreid, dat dezelve geen het minste voorkoomen hebben van eene Stad te zijn.

In dezen omtrek, op den oever van een moeras, vindt men verscheidene aanmerkelijke mineraale Bronnen. Eene van dezelve, in den Crater van eene rots van eene Pyramidaale gedaante, omtrent vijf voet hoog, is in het bijzonder zeer fraai. Deze rots schijnt gevormd te zijn door de versteening van het water; ook zijn alle de overige Bronnen, even gelijk deze, omgeeven met versteeningen van denzelfden aart. Het water van de voornaamste Bron blijft altijd, uitgezonderd in het begin van den zomer, wanneer het geregeld overvloeit, omtrent agt duim beneden den rand des Craters,

en bruischt aanhoudende op, even als of het kookte. De opening van den Crater heeft negen duimen middenlijns. Tot dus verre, heeft men de verscheidene hoedanigheden van dit water nog met geene nauwkeurigheid bepaald, maar men zegt, dat hetzelfde bezwangerd is met een fosfiel zuur en eenige zoutdeelen, en eene groote hoeveelheid vaste lugt bevat. Er is hier eene schoone gelegenheid tot het maaken van eene meenigte fraaië proeven.

Wanneer men dieren in dezen Crater nederlaat, verflikken zij oogenbliklijk; maar, indien dezelve niet te lang er in gelaaten worden, koomen zij weder bij, wanneer men hen in de opene lugt brengt.

Eene brandende kaars nedergelaaten, gaat de vlam terstond uit, en wel zoo, dat er geene de minste vonk aan het lemmet overblijft.

Wanneer men het water, terstond zoo als het uit de Bron koomt, in eene flesch doet, deze wel toefloopt, en dan schudt, zal, of de stop met geweld er afvliegen, of de flesch aan stukken springen: zet men het integendeel in een open vat, dan verliest het, in minder dan een half uur, zijne kracht. Hetzelve is zeer scherp van smaak, en heeft eene zeer verschillende uitwerking bij den eenen, dan bij den anderen.

Van

Van de werken, welken, geduurende het oorlog, door de *Engelsche* en *Amerikaansche* Legers te *Saratoga* zijn opgeworpen, zijn er slegts weinigen overgebleeven. Het land in den omtrek is zeer wel bebouwd, en de meeste verschanzingen zijn met den ploeg geslegt. Hier gingen wij over de rivier de *Hudson*, en vervolgden onzen weg, langs derzelver Oostlijken oever, tot aan het Fort *Eduard*, waar wij haar geheel verlooren, wjl de weg hier geheel noordlijk loopt, terwijl de rivier op eens eene westlijke rigting neemt.

Het Fort *Eduard* was, voor het laatste *Amerikaansche* oorlog, geheel ontmanteld, maar de beide vijandige Legers stonden, geduurende dit ongelukkig verschil in den omtrek. Verscheidene menschen, welken wij hier aantroffen, hadden, als Soldaaten, in het leger gediend, en verhaalden ons eene meenigte belangrijke bijzonderheden, betrekkelijk de verschillende gebeurtenissen, die, ter dezer plaats, waren voorgevallen. Onder anderen vertelde ons de Hospes uit de Herberg, waar wij waren afgetreden, alle de omstandigheden, die er bij den ongelukkigen dood van Juffrouw M. CREA hadden plaats gehad, en wees ons, op eenen heuvel, niet ver van het huis,

huis, de plaats waar zij, door de *Indiäanen* moorddaadig was omgebracht, en waar men haar begraven had. Deze schoone jonge Dame was verloofd aan eenen Officier in de Armée van den Generaal BURGOIJNE, die, daar er verscheidene strooppartijën in den omtrek, waar zij woonde, omzwierven, voor haare veiligheid zeer bekommerd was, en haar daarom een geleide van eenige vertrouwde *Indiäanen* toezond, om haar naar het leger te brengen. Deze *Indiäanen* hadden hunnen last gedeeltelijk volvoerd, en waren reeds, met het hun toebetrouwde pand, in 'het gezigt van het *Engelsche* Leger genaderd, wanneer zij eene andere partij *Indiäanen*, tot eenen anderen stam behoorende, maar thands ook de *Britsche* Armée volgende, ontmoetten. In weinig minuten kreegen zij verschil, wie de eer zou hebben van de jonge Dame naar het Leger te vergezellen. Van woorden kwam men tot daaden, en het stond op het punt, dat men elk-anderen met geweld aangetast, en er bloed gestroomd zou hebben, wanneer een van hunne Opperhoofden, om een einde aan dezen twist te maaken, naar Juffrouw M. CREA toeging, en haar, door eenen slag met zijnen *Tomahawk*, op de plaats doodfloeg. Het onderwerp van
het

het verschil dus uit den weg geruimd zijnde, keerden de *Indiäanen* vredig naar het Leger terug. De afschuwlijkheid van deze wandaad was egter te groot, dan dat dezelve niet de algemeene aandacht zou getrokken hebben, en maakte elk, die te vooren geene getuigen geweest waren van de woestheid en wreedheid dezer *Indiäanen*, in gevallen even zeer tegens de Menschheid aandruifschende, nu geheel afkeerig van, en verbitterd tegens dezelve. Men veroordeelde openlijk en hevig de flegte Staatskunde, van zoodanige Barbaaren te gebruiken, en, korten tijd na dit geval, wierden de meesten uit ons leger weggezonden.

Fort *Eduard* ligt dicht bij de rivier; en de Stad van denzelfden naam, die omtrent twintig huizen bevat, op den afstand van een paar honderd *yards* van hetzelfde. Tot hier toe waren wij redelijk wel gevoorderd; maar van daar af tot aan het Fort *Anne*, dat ook, voor het oorlog, ontmanteld was, is de weg allerflegtst, bijzonder langs eenen opgeworpenen weg tusschen de beide Forten, die men oorspronkelijk heeft aangelegd tot het vervoeren van kanon, zijnde de grond, ter dezer plaats, buitengemeen vogtig en zwaar. Deze opgeworpene weg bestaat uit zwaare boomen,
die

die, naast elkanderen, dwars over denzelven gelegd zijn. Zommigen van deze boomen, door den tijd, vergaan zijnde, veröorzaakte dit openingen, in welken de raden van het rijdtuig zoms zoo diep en vast inzonken, dat de paarden alleen niet in staat waren, om dezelve daar weder uittetrekken. Op dezen weg in de wagen te blijven zou zeker eene gedugte straf geweest zijn, wijl, offchoon dezelve voor de beste van geheel *Albanij* gehouden wierd, er egter geheel geene veëren aan dezelve waren, en zij weinig beter was dan eene gewoone wagen. Wij verkooren deshalven uit het rijdtuig te gaan; namen onze geweeren, en vermaakten ons, met, al wandelende door de bosfchen, te schieten. De bosfchen, die men hier ziet, hebben een veel majestueuser voorkomen, dan die, welken wij, op onzen geheelen weg van *Philadelphiä* tot hier toe, hadden aangetroffen. Dit moet men egter meer toefchrijven aan de hoogte, dan wel aan de dikte van de boomen in dezelve, daar wij er geen en eenen zagen, die ons meer dan dertig duim diameters toefcheen. In de daad, in het algemeen is de dikte der boomen in de bosfchen van *Amerika* zeer onëvenredig aan derzelve lengte, en, in vergelijking met die van de

de boomen in *Engeland*, zeer gering, en weinig beteekenende. De zwaarste boom, welken ik ooit in dit Land zag, was een *Egyptische* Vijgeboom, die op den oever van de rivier de *Shenandoah*, juist ter plaatze, waar deze zich met de rivier de *Patowmac* verëenigt, digt aan het water, in eenen vrugtbaaren grond stond; en egter had deze boom niet meer dan omtrent vier voet en vier duim middenlijns. In de laage gronden van *Kentuckij*, en in sommige strecken van het westlijk gedeelte van *Amerika*, zegt men, dat de boomen gewoonlijk zeven en agt voet in het kruis dik zijn. Indien dit zoo is, dan moeten dezelve daar ter plaatze zeker veel verder van elkanderen verwijderd staan, dan in de boschen in de Midden-Staaten naar den kant der *Atlantische* zee, want in deze oorden slaan dezelve zoo digt bij elkanderen op, dat het volstrekt onmogelijk is, dat zij zwaar zouden kunnen worden.

De Boschen, welken wij hier ontmoetten, bestonden, voor het grootste gedeelte, uit Eiken, (*) Hiccorij's, Hemlocks en Euken, ver-

(*) Men telt meer dan twintig verschillende soorten van Eiken in *Amerika*. *Aann. van den Schrijver.*

vermengd met een groot aantal, zoo het *scheen*, Pijnboomen met eene gladde schors, of Pijnboomen van *Weijmouth*, zoo als dezelve genoemd worden, en die aan dit gedeelte van het Land zeer eigen schijnen. Eene meenigte wilde braamboozen, verspreidden heuren aange-naamen geur door deze Boschen, waar zij in het wild opwiesfen. Zeer gemeen zijn dezen in de Boschen meer Noordwaardsch liggende, en in *Canada* vindt men daarvan eenen grooten overvloed.

Agter Fort *Anne*, dat omtrent agt mijlen van het Fort *Edward* gelegen is, de weg beter wordende, stapten wij weder in het rijdtuig; maar onze ellendige paarden, geheel afgemat, konden nauwlijks meer voord. Te vergeefs schreeuwde, stampte en vloekte de Voerman: zijne zweep reeds eenige uren te voeren, door het veelvuldig gebruik, dat hij genoodzaakt was van dezelve te maaken, geheel gebroken zijnde, en de dieren derzelver slagen niet meer gevoelende, scheenen, even gelijk de Muilezels der Abdisse van *Andouillet*, beslooten te hebben, om niet verder te gaan. In dezen toestand konden wij niet nalaaten tegens den Voerman, over de voortreffelijkheid en de deugd van zijn gespan, waaröp hij, bij ons ver-

vertrek, zoo zeer geroemd had, te spotten, en hij stond gereed, om, over het gene wij hem zeiden, in traanen uittebarsten, wanneer hij, toevallig hoorende, hoe veel wij voor het rijdtuig betaald hadden, zijne drift niet langer kon intoomen, maar in volle woede uitbrak. Het bleek nu, dat hij de Eigenaar was van twee van de paarden, en, volgens accoord, voor het gebruik van dezelve, en voor zijn rijden, de helft genieten zoude van 't gene men van ons bedongen had, doch dat de man, met wien hij was overëengekoomen, en die hem te *Albanij* betaald had, hem, voor zijn aandeel, flegts tien Dollars had gegeven, hem verzekerende, dat dit juist de helft was van 't gene wij hem hadden toegezegd, niettegenstaande hier aan zeven en eene halve Dollar ontbraken. Dus door zijnen Medegenoot misleid, en door zijne paarden in het nauw gelaaten, spoog hij vuur en vlam, en zwoer, bij zijne terugkoomst, zich aan hem te zullen wreken. Dan daar verzekeringen en betuigingen van dezen aart niets baatten, om onzen weg te verkorten, of ons één oogenblik eer ter plaatze onzer bestemminge te brengen, en er terstond raad geschaft, en iets bij de hand genomen moest worden, wilden wij niet den

geheelen nagt in het bosch doorbrengen, stelden wij hem voor, om, als Postiljon, op een der voorste paarden te gaan zitten, terwijl een onzer bedienden de agtersten zou voordrijven. Deze voorslag wierd door ons geheel niet in ernst gedaan, want hoe konden wij ons verbeelden, dat een lang mager man, meer dan zes voet hoog, en gekleed met eene slegte dunne broek van Nankins, gereed zou zijn, om den scherpen uitsteekenden rug te beschrijven van een mager paard, daarteboven geheel met zweet en vuil bedekt, dat de hitte van het weder, en de arbeid, dien hetzelfde gedaan had, noodzaaklijk veroorzaakt hadden. Even zoo onvergenoegd over onze spotternijën, als wij over zijn rijdtuig, en aan niets, geloof ik, denkende, dan hoe hij best van ons zou ontslagen worden, omhelde hij egter gereedlijk ons voorstel, en, zich van een rijsjen uit een bijliggend kreupelbosch voorzien hebbende, besteege hij zijnen geharnasden Rosinant. Op deze wijze vervolgden wij onzen weg; maar telkens keerde onze reusächtrige Postiljon zich om, en beklagde de slegte keus, die hij gedaan had; dan, even zoo dikwils, toonden wij hem de noodzaaklijkheid, die er was, om uit het bosch te geraaken, waar tegens hij niets had intebren-
gen.

gen. Zoo, langzaam, voordzukkellende, bereikten wij eindelijk de kleene Stad *Skenesborough*, niet weinig bespot door de genen, die onze equipagie zagen, maar nog meer tot ons eigen genoegen, daar wij, uit hoofde van de verscheidene ontmoetingen, die wij gehad hadden, niet minder dan vijf uren, over de laatste twaalf mijlen, hadden doorgebragt.

Skenesborough ligt even boven de plaats, waar de *Wood-Kreek* zich verëenigt met de *Zuid-Rivier*, zoo als deze op de beste Kaarten genoemd wordt, doch die het Volk in den omtrek als een gedeelte van het Meir *Champlain* aanmerkt. Voor het tegenwoordige staan hier slegts twaalf huizen; maar, wanneer immer de scheepvaart van de *Wood-Kreek* geöpend, en, daar door, het Meir *Champlain* met de *Noord-Rivier* verëenigd worde, een ontwerp, waar aan men reeds ernstig gedacht heeft, dan is het buiten twiifel, dat deze kleene plaats spoedig tot eene Koopstad van den eersten rang zal aanwasfen, wjl als dan alle de voordbrengzels van den oever van dit Meir in dezelve zullen worden bijëengebragt, om van daar naar de markten van *New-York* en *Albanij* verzonden te worden. Reeds tegenwoordig zendt men, niettegenstaande alle de nadeelen van een transport te land van

veertig mijlen afstands tot aan de *Noord-Rivier*, uit verscheidene streken van het Meir, een kleen gedeelte meel en potasch, de voornaamste koopgoederen van den Staat van *New-York*, naar dit *Skenesborough*, die dan verder naar *Albanij* vervoerd worden: ook wordt er, over deze plaats, en het Meir *Champlain*, een aanzienlijke handel gedreeven tusschen *New-York* en *Canadij*, uit welke laatste plaats men hoofdzakelijk bonten en paarden zendt, waartegen men weder *Oost-Indische* waaren en verschillende andere manufactuuren ontvangt. Het Meir *Champlain* opent eene zeer gemakkelijke, en geregelde gemeenschap tusschen *New-York*, en het land, grenzende aan de Rivier de *St. Lawrence*, en wordt bij de *Indiannen* met nadruk genoemd *Caniad — Eri Guarunte*, de ingang of deur van het Land.

Skenesborough is onzettende geplaagd met *Musquitoes*. Den eersten nagt, welken wij daar doorbragten, wierden wij door zulk eene menigte van dit gedierte aangevallen, dat, toen wij des morgens ontwaakten, onze aangezigten en handen geheel bedekt waren met groote pui ten en blaaren, even als iemand, die de kinderziekte heeft: met dit alles hadden egter de menschen van het huis, alle mogelijke moei-

te aangewend, om, eer wij naar bed gingen, het vertrek, door het rooken van groen hout, te zuiveren, en vervolgens de vengsters zorgvuldig toetemaaken. Den volgenden nagt waren wij, niettegenstaande dezelfde voorzorg, en het dooden van eene groote meenigte van deze Insecten aan de wanden, even zeer door dezelven gekweld, als den eersten. Deze *Musquitoes* waren veel grooter dan eenige anderen, die ik ooit elders zag, en derzelver beet was buitengemeen venijnig. De Generaal WASHINGTON verhaalde mij, dat hij nooit, in eenig gedeelte van *Amerika*, zoo zeer door dit ongedierte was geplaagd geworden, als te *Skenesborough*, waar zij hem zelfs door de dikste laarzen hadden doorgestoken. En, in de daad, de ligging van deze plaats is voor hetzelfde zeer gunstig, als zijnde juist op den rand van een water, meestal stilstaande, en omringd en beschaduwd door dikke boschen. De *Musquitoe* is van hetzelfde soort als de gewoone Mug in *Engeland*, en heeft zeer veel overeenkomst met dezelve, zoo wel in grootte als in gedaante. Even gelijk de Mug legt zij haare eiërtjens op de oppervlakte van het water, waar dezelven, binnen weinige dagen, uitkoomen, ten ware het water te veel in beweeging is, in welk

geval zij verlooren gaan. Uit het ei kooft eerst een wormpjes voort, dat vervolgens in een popjen, en eindelijk in een *Musquitoe* verandert. Deze laatste verandering geschiedt op de oppervlakte van het water; en, wanneer op het oogenblik, dat het diertjen voor het eerst zijne vlerken uitspreidt, het water niet volkomen stil, en het weder bedaard is, kooft hetzelfde onvermijdelijk om. Dit is de oorzaak, dat, op zulke plaatsen van dit Meir, die het meest voor den wind bloot liggen, en waar het water dikwils in beweeging is, nooit eenige *Musquitoes* gezien worden. Ook vindt men dezelve geheel niet in de nabijheid van groote en snelstroomende rivieren, welker oevers hoog en droog zijn; maar in den omtrek van Moerasfen, laage gronden, en stilstaande waters zijn dezelve altijd in eene groote menigte. Dit Insect schijnt in het bijzonder gesteld te zijn op het versche bloed der *Europeëanen*, die altijd, het eerste jaar van hunne aankoomst in *Amerika*, veel meer van hetzelfde te lijden hebben, dan naderhand; terwijl het Volk van het Land zelf zeer weinig acht schijnt te slaan op deszelfs aanvallen. Ter plaatze, waar hetzelfde met zijnen angel steekt, kooft er gewoonlijk een klein gezwel of puistjen op, welk men toeschrijft aan de

de gisting, die veroorzaakt wordt, door dien een klein gedeelte vogts, dat het diertjen altijd in de wonde, die het met deszelfs steek te wege brengt, inspuit, zoo als men door een Microscoop ontdekken kan, zich met het bloed vermengt, en hetzelfde waarschijnlijk vlocibaarër maakt. De onāangenaame jeuking, welke deze kleene gezwellen veroorzaaken, wordt het best tegengegaan door het gebruik van vlug loogzout: wanneer men de pas gestokene plaats krabt, en dan terstond in koud water steekt, geeft dit ook eene ongemeene verzagting; maar, indien het gif reeds eenigen tijd in de wonde geweest is, zou het krabben de jeukte slegts vermeederen, en zeer gevaarlijk kunnen worden. Men heeft verscheidene voorbeelden gehad van menschen, die maanden lang te bed lagen, en nauwlijks het verlies van een of ander lid van hun ligchaam ontkwamen, alleen door onvoorzigtig een of ander deel, dat eenen geruimen tijd te vooren gestoken was, te krabben. Eene groote verligting geeft het ook, wanneer men, op den tweeden dag, de blaar met een lancet opent, en het bloed en de waterāchtige stof er laat uitloopen.

EINDE VAN HET EERSTE DEEL.